

**GRUPA KAPITAŁOWA COMARCH S.A.
KRAKÓW, AL. JANA PAWŁA II 39A**

**SKONSOLIDOWANE
SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA ROK OBROTOWY 2012**

**WRAZ
Z OPINIĄ BIEGŁEGO REWIDENTA
I
RAPORTEM Z BADANIA**

SPIS TREŚCI

OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA	3
RAPORT Z BADANIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH S.A. ZA ROK OBROTOWY 2012	5
I. INFORMACJE OGÓLNE	5
1. Dane identyfikujące badaną Spółkę Dominującą	5
2. Informacje o skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za poprzedni rok obrotowy.....	11
3. Dane identyfikujące podmiot uprawniony oraz kluczowego biegłego rewidenta przeprowadzającego w jego imieniu badanie.....	12
4. Dostępność danych i oświadczenia kierownictwa Spółki.....	12
II. SYTUACJA MAJĄTKOWA I FINANSOWA GRUPY KAPITAŁOWEJ.....	13
III. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE.....	14
1. Informacje na temat badanego skonsolidowanego sprawozdania finansowego	14
2. Dokumentacja konsolidacyjna.....	14
3. Kompletność i poprawność sporządzenia dodatkowych informacji i objaśnień oraz sprawozdania z działalności Grupy Kapitałowej.....	16
IV. UWAGI KOŃCOWE.....	17

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH S.A. ZA ROK OBROTOWY 2012

1. Skonsolidowany bilans
2. Skonsolidowany rachunek zysków i strat
3. Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów
4. Zestawienie zmian w skonsolidowanym kapitale własnym
5. Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych
6. Informacje dodatkowe obejmujące informacje o przyjętej polityce rachunkowości oraz
inne informacje objaśniające

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH S.A. ZA ROK OBROTOWY 2012

OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

Do Akcjonariuszy i Rady Nadzorczej Comarch S.A.

Przeprowadziliśmy badanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Comarch S.A., dla której Comarch S.A. z siedzibą w Krakowie, Al. Jana Pawła II 39A, jest Spółką Dominującą, na które składają się skonsolidowany bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2012 roku, skonsolidowany rachunek zysków i strat, skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów, zestawienie zmian w skonsolidowanym kapitale własnym, skonsolidowany rachunek z przepływów pieniężnych za rok obrotowy od 1 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku oraz informacje dodatkowe, obejmujące informacje o przyjętej polityce rachunkowości i inne informacje objaśniające.

Za sporządzenie zgodnego z obowiązującymi przepisami skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z działalności Grupy Kapitałowej odpowiedzialny jest Zarząd Spółki Dominującej.

Zarząd Spółki Dominującej oraz członkowie jej Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby skonsolidowane sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej spełniały wymagania przewidziane w ustawie z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. z 2013 roku, poz. 330), zwanej dalej „ustawą o rachunkowości”.

Naszym zadaniem było zbadanie i wyrażenie opinii o zgodności skonsolidowanego sprawozdania finansowego z przyjętymi przez Grupę Kapitałową zasadami (polityką) rachunkowości oraz czy rzetelnie i jasno przedstawia ono, we wszystkich istotnych aspektach, sytuację majątkową i finansową, jak też wynik finansowy Grupy Kapitałowej.

Badanie sprawozdania finansowego zaplanowaliśmy i przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:

- rozdziału 7 ustawy o rachunkowości,
- krajowych standardów rewizji finansowej, wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów w Polsce.

Badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego zaplanowaliśmy i przeprowadziliśmy w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność pozwalającą na wyrażenie opinii o sprawozdaniu. W szczególności badanie obejmowało sprawdzenie poprawności zastosowanych przez Spółkę Dominującą oraz jednostki zależne zasad (polityki) rachunkowości i sprawdzenie – w przeważającej mierze w sposób wyrywkowy – podstaw, z których wynikają liczby i informacje zawarte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, jak i całościową ocenę skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Uważamy, że badanie dostarczyło wystarczającej podstawy do wyrażenia opinii.

Naszym zdaniem, zbadane skonsolidowane sprawozdanie finansowe we wszystkich istotnych aspektach:

- przedstawia rzetelnie i jasno informacje istotne dla oceny sytuacji majątkowej i finansowej Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2012 roku, jak też jej wyniku finansowego za rok obrotowy 1 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku,
- zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej (zwane dalej „MSSF”), a w zakresie nieuregulowanym w tych standardach – stosownie do wymogów ustawy o rachunkowości i wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych,
- jest zgodne z wpływającymi na treść skonsolidowanego sprawozdania finansowego przepisami prawa obowiązującymi Grupę Kapitałową.

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej za rok obrotowy 2012 jest kompletne w rozumieniu art. 49 ust. 2 ustawy o rachunkowości oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim, a zawarte w nim informacje, pochodzące ze zbadanego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, są z nim zgodne.

.....
Marek Turczyński
Kluczowy biegły rewident
przeprowadzający badanie
nr ewid. 90114

W imieniu Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. (dawniej: Deloitte Audyt Sp. z o.o.) – podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wpisanego na listę podmiotów uprawnionych prowadzoną przez KRBR pod nr ewidencyjnym 73:

.....
Marek Turczyński – Wiceprezes Zarządu Deloitte Polska Sp. z o.o.
- komplementariusza Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k.

Warszawa, 30 kwietnia 2013 roku

**RAPORT Z BADANIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA
FINANSOWEGO GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH S.A.
ZA ROK OBROTOWY 2012**

I. INFORMACJE OGÓLNE

1. Dane identyfikujące badaną Spółkę Dominującą

Spółka Dominująca Grupy Kapitałowej działa pod firmą Comarch S.A. Siedzibą Spółki jest Kraków, Al. Jana Pawła II 39A.

Spółka prowadzi działalność w formie spółki akcyjnej, zawiązanej aktem notarialnym w dniu 30 listopada 1994 roku przed notariuszem Marią Kwiecińską - Stybel w Krakowie (Repertorium A Nr 5209/94). Spółka została zarejestrowana w rejestrze handlowym prowadzonym przez Sąd Rejonowy dla Krakowa Śródmieścia w Krakowie, VI Wydział Gospodarczy - Rejestrowy w Krakowie, w dziale B pod numerem RHB 3218, na podstawie postanowienia z dnia 20 grudnia 1994 roku. Aktualnie Spółka jest wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa - Śródmieścia, Wydział XI Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego w Krakowie pod numerem KRS 0000057567.

Spółka posiada numer identyfikacji podatkowej NIP: 677-00-65-406 nadany przez Urząd Skarbowy Kraków - Śródmieście w Krakowie w dniu 1 sierpnia 2000 roku.

Urząd Statystyczny nadał Spółce w dniu 14 lipca 2000 roku REGON o numerze: 350527377.

Spółka działa na podstawie przepisów Kodeksu spółek handlowych.

Według statutu Spółki przedmiotem jej działalności jest:

- działalność w zakresie telekomunikacji satelitarnej,
- działalność w zakresie pozostałej telekomunikacji,
- badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie pozostałych nauk przyrodniczych i technicznych,
- badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie biotechnologii,
- produkcja elementów elektronicznych,
- produkcja elektronicznych obwodów drukowanych,
- produkcja komputerów i urządzeń peryferyjnych,
- produkcja sprzętu (tele)komunikacyjnego,
- produkcja elektronicznego sprzętu powszechnego użytku,
- produkcja maszyn i sprzętu biurowego, z wyłączeniem komputerów i urządzeń peryferyjnych,
- naprawa i konserwacja maszyn,
- naprawa i konserwacja urządzeń elektronicznych i optycznych,
- naprawa i konserwacja urządzeń elektrycznych,
- instalowanie maszyn przemysłowych, sprzętu i wyposażenia,
- sprzedaż hurtowa komputerów, urządzeń peryferyjnych i oprogramowania,
- działalność związana z oprogramowaniem,
- działalność związana z doradztwem w zakresie informatyki,
- działalność związana z zarządzaniem urządzeniami informatycznymi,
- pozostała działalność usługowa w zakresie technologii informatycznych i komputerowych,
- przetwarzanie danych; zarządzanie stronami internetowymi (hosting) i podobna działalność,

- działalność portali internetowych,
- pozostała działalność usługowa w zakresie informacji, gdzie indziej niesklasyfikowana,
- działalność wydawnicza w zakresie pozostałego oprogramowania,
- działalność wydawnicza w zakresie gier komputerowych,
- pozostała działalność wydawnicza,
- naprawa i konserwacja komputerów i urządzeń peryferyjnych,
- naprawa i konserwacja sprzętu (tele)komunikacyjnego,
- reprodukcja zapisanych nośników informacji,
- działalność w zakresie telekomunikacji przewodowej,
- działalność w zakresie telekomunikacji bezprzewodowej, z wyłączeniem telekomunikacji satelitarnej,
- sprzedaż hurtowa sprzętu elektronicznego i telekomunikacyjnego oraz części do niego,
- sprzedaż detaliczna komputerów, urządzeń peryferyjnych i oprogramowania prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach,
- sprzedaż detaliczna sprzętu telekomunikacyjnego prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach,
- sprzedaż detaliczna prowadzona przez domy sprzedaży wysyłkowej lub internet,
- transport drogowy towarów,
- magazynowanie i przechowywanie pozostałych towarów,
- leasing finansowy,
- kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek,
- wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi,
- pośrednictwo w obrocie nieruchomościami,
- wynajem i dzierżawa maszyn i urządzeń biurowych, włączając komputery,
- pozaszkolne formy edukacji sportowej oraz zajęć sportowych i rekreacyjnych,
- pozostałe pozaszkolne formy edukacji, gdzie indziej niesklasyfikowane,
- działalność wspomagająca edukację,
- pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej, gdzie indziej niesklasyfikowana,
- działalność obiektów sportowych,
- pozostała działalność związana ze sportem,
- realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków,
- roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieskalnych,
- roboty związane z budową linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych,
- roboty związane z budową pozostałych obiektów inżynierii lądowej i wodnej,
- wykonywanie instalacji elektrycznych, wodno-kanalizacyjnych i pozostałych instalacji budowlanych.

W badanym okresie Spółka prowadziła działalność w zakresie działalności informatycznej.

Kapitał zakładowy Spółki według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku wynosił 8.051.637,00 zł i dzielił się na 6.303.237 akcji zwykłych o wartości nominalnej 1 zł każda oraz 1.748.400 akcji uprzywilejowanych co do głosu 5:1, o wartości nominalnej 1,00 zł każda.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku wśród akcjonariuszy Spółki posiadających bezpośrednio lub pośrednio poprzez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Comarch S.A. znajdowali się:

- Janusz Filipiak – 32,54% w kapitale zakładowym Spółki (41,16% głosów na WZA),
- Elżbieta Filipiak – 10,51% w kapitale zakładowym Spółki (28,12% głosów na WZA).

W roku obrotowym nie wystąpiły zmiany w kapitale zakładowym Spółki, a zmiany w strukturze własności kapitału zakładowego wynikały z transakcji kupna/sprzedazy akcji Spółki na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych.

Po dniu bilansowym nie nastąpiły żadne zmiany w kapitale zakładowym Spółki.

Kapitał własny Grupy Kapitałowej według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku wynosi 624.942 tys. zł.

Rokiem obrotowym Grupy Kapitałowej jest rok kalendarzowy.

W skład Zarządu Spółki na dzień wydania opinii wchodzi:

- Janusz Filipiak	- Prezes Zarządu,
- Piotr Reichert	- Wiceprezes Zarządu,
- Paweł Prokop	- Wiceprezes Zarządu,
- Marcin Warwas	- Wiceprezes Zarządu,
- Zbigniew Rymarczyk	- Wiceprezes Zarządu,
- Piotr Piątosa	- Wiceprezes Zarządu,
- Konrad Tarański	- Wiceprezes Zarządu.

W badanym okresie nie wystąpiły żadne zmiany w składzie Zarządu Spółki.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku w skład Grupy Kapitałowej Comarch S.A. wchodzi:

- Podmiot Dominujący – Comarch S.A. oraz
- spółki zależne bezpośrednio od Comarch S.A.:
  - Comarch AG - podmiot zależny w 100%,
  - Comarch S.A.S. - podmiot zależny w 100%,
  - Comarch Luxembourg S.à r.l. - podmiot zależny w 100%,
  - Comarch Inc. - podmiot zależny w 100%,
  - Comarch Canada, Corp. - podmiot zależny w 100%,
  - Comarch Middle East FZ-LLC - podmiot zależny w 100%,
  - Comarch LLC - podmiot zależny w 100%,
  - Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd. - podmiot zależny w 100%,
  - OOO Comarch - podmiot zależny w 100%,
  - Comarch Vietnam Company Ltd. - podmiot zależny w 100%,
  - Comarch Oy - podmiot zależny w 100%,
  - Comarch UK Ltd. - podmiot zależny w 100%
  - UAB Comarch - podmiot zależny w 100%,
  - Comarch s.r.o. - podmiot zależny w 100%,
  - SouthForge Sp. z o.o. - podmiot zależny w 100%,
  - CA Consulting S.A. - podmiot zależny w 100%,
  - Opso Sp. z o.o. (dawniej: CA Finance Sp. z o.o.)-podmiot zależny w 100%,
  - Comarch Management Sp. z o.o. - podmiot zależny w 100%,
  - Comarch Corporate Finance FIZ - podmiot zależny w 100%,
  - MKS Cracovia SSA - podmiot zależny w 59,82%.
- spółki zależne od Comarch S.A.S.:
  - Comarch R&D S.à r.l. - podmiot zależny w 70% od Comarch S.A.S, w 30% zależna od Comarch S.A.

- spółki zależne od Comarch AG:
  - Comarch Software und Beratung AG - podmiot zależny w 100%* od Comarch AG.

(*W tym 2,68% akcji CsuB AG pożyczonych od podmiotu spoza Grupy Comarch

- spółki zależne od Comarch Software und Beratung AG:
  - Comarch Solutions GmbH - podmiot zależny w 100% od Comarch Software und Beratung AG,
  - SoftM France S.à r.l. - podmiot zależny w 100% od Comarch Software und Beratung AG,

- spółki zależne od Comarch Inc:
  - Comarch Panama, Inc. - podmiot zależny w 100% od Comarch Inc.

- spółki zależne od Comarch Corporate Finance FIZ:
  - iMed 24 S.A. - podmiot zależny w 100% od Comarch Corporate Finance FIZ,
  - Comarch Polska S.A. (dawniej iFin24 S.A.)- podmiot zależny w 100% od Comarch Corporate Finance FIZ,
  - iReward24 S.A. - podmiot zależny w 100% od Comarch Corporate Finance FIZ,
  - Infrastruktura24 S.A. - podmiot zależny w 100% od Comarch Corporate Finance FIZ,
  - CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SKA - podmiot zależny w 100% od Comarch Corporate Finance FIZ,
  - iComarch 24 S.A. - podmiot zależny w 100% od Comarch Corporate Finance FIZ,
  - Bonus Development Sp. z o.o. SKA - podmiot zależny w 100% od Comarch Corporate Finance FIZ,
  - Bonus Management Sp. z o.o. SKA - podmiot zależny w 100% od Comarch Corporate Finance FIZ,
  - Bonus Management Sp. z o.o. II Activia SKA - podmiot zależny w 100% od Comarch Corporate Finance FIZ,
  - Bonus Development Sp. z o.o. II Koncept SKA - podmiot zależny w 100% od Comarch Corporate Finance FIZ,
  - Comarch Management Sp. z o.o. SKA - podmiot zależny w 45,42% od Comarch Corporate Finance FIZ oraz w 26,65% od Comarch S.A.

- spółki zależne od CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SKA:
  - A-MEA Informatik AG - podmiot zależny w 100% od CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SKA,
  - ESA Projekt Sp. z o.o. - podmiot zależny w 100% od CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SKA,
  - Comarch Swiss AG - podmiot zależny w 100% od CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SKA.

- spółki stowarzyszone:
  - poprzez Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty:
    - SoInteractive S.A. (30,72% głosów przypada na Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty),
  - poprzez Comarch S.A.:
    - Fideltronik – Comarch Sp. z o.o. (podmiot stowarzyszony w 50%).

Skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym na dzień 31 grudnia 2012 roku objęte zostały następujące spółki:

a) Spółka Dominująca – Comarch S.A.

Przeprowadziliśmy badanie sprawozdania finansowego Spółki Dominującej Comarch S.A. za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 roku. W wyniku przeprowadzonego badania wydaliśmy w dniu 30 kwietnia 2013 roku opinię bez zastrzeżeń ze zwróceniem uwagi następującej treści:

„Zwracamy uwagę, że prezentowane sprawozdanie jest sprawozdaniem jednostkowym i winno służyć przede wszystkim celom statutowym. Nie może być ono jedyną podstawą oceny sytuacji finansowej i majątkowej Spółki, która jest Podmiotem Dominującym w Grupie Kapitałowej. Oprócz sprawozdania jednostkowego Spółka sporządza również skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej, dla której jest Jednostką Dominującą.”

b) Spółki objęte konsolidacją metodą pełną:

Nazwa i siedziba Spółki	Udział w kapitale (w %)	Podmiot przeprowadzający badanie sprawozdania finansowego i rodzaj wydanej opinii	Dzień bilansowy konsolidowanej jednostki	Data opinii
Comarch, Inc., Rosemont (USA)	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2012	n/d
Comarch AG, Drezno (Niemcy)	100%	Akanthus GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft, opinia bez zastrzeżeń	31 grudnia 2012	15 marca 2013
Comarch Middle East FZ-LCC, Dubaj (Zjednoczone Emiraty Arabskie)	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2012	n/d
Comarch s.r.o., Bratysława (Słowacja)	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2012	n/d
Comarch LLC, Kijów (Ukraina)	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2012	n/d
Comarch Panama, Inc., Panama	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2012	n/d
UAB Comarch, Wilno (Litwa)	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2012	n/d
OOO Comarch, Moskwa (Rosja)	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2012	n/d
CA Consulting S.A., Warszawa	100%	Suder&Reiter Audyt Sp. z o.o. Sp. k., opinia bez zastrzeżeń	31 grudnia 2012	29 marca 2013
MKS Cracovia SSA, Kraków	59,82%	Suder&Reiter Audyt Sp. z o.o. Sp. k., opinia bez zastrzeżeń ze zwróceniem uwagi	31 grudnia 2012	29 marca 2013
Comarch R&D S.à r.l., Montbonnot-Saint-Martin	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2012	n/d

Grupa Kapitałowa Comarch S.A.

(Francja)				
Comarch Management Sp. z o.o., Kraków	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2012	n/d
Comarch Management Sp. z o.o. SKA, Kraków	100%	Suder&Reiter Audyt Sp. z o.o. Sp. k., opinia do dnia wydania niniejszego raportu nie została wydana	31 grudnia 2013	n/d
Comarch Corporate Finance FIZ, Kraków	100%	BTFG Audit Sp. z o.o., opinia bez zastrzeżeń	31 grudnia 2012	12 marca 2013
Bonus Development Sp. z o.o. SKA, Kraków	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2012	n/d
iMed24 S.A., Kraków	100%	Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. (dawniej: Deloitte Audyt Sp. z o.o.), opinia bez zastrzeżeń ze zwróceniem uwagi	31 grudnia 2012	12 kwietnia 2013
Comarch Polska S.A. (dawniej: iFIN24 S.A.), Kraków	100%	Suder&Reiter Audyt Sp. z o.o. Sp. k., opinia bez zastrzeżeń	31 grudnia 2012	29 marca 2013
iReward24 S.A., Kraków	100%	Suder&Reiter Audyt Sp. z o.o. Sp. k., opinia bez zastrzeżeń ze zwróceniem uwagi	31 grudnia 2012	29 marca 2013
Infrastruktura24 S.A., Kraków	100%	Suder&Reiter Audyt Sp. z o.o. Sp. k., opinia bez zastrzeżeń	31 grudnia 2012	29 marca 2013
iComarch24 S.A., Kraków	100%	Suder&Reiter Audyt Sp. z o.o. Sp. k., opinia bez zastrzeżeń	31 grudnia 2012	29 marca 2013
Bonus Management Sp. z o.o. SKA, Kraków	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2012	n/d
SouthForge Sp.z o.o., Kraków	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2012	n/d
CASA Management and Consulting Sp.z o.o. SKA, Kraków	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2012	n/d
Bonus Management Sp. z o.o. II Activia SKA, Kraków	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2012	n/d
Bonus Development Sp.z o.o. II Koncept SKA, Kraków	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2012	n/d
Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd., Szanghaj (Chiny)	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2012	n/d
Comarch S.A.S., Lezennes (Francja)	100%	Mazars France, opinia do dnia wydania niniejszego raportu nie została wydana	31 grudnia 2012	n/d
Comarch Luxembourg S.à r.l., Luksemburg	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2012	n/d
Comarch Canada, Corp., New Brunswick (Kanada)	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2012	n/d
Comarch Vietnam Company Ltd., Ho Chi Minh (Wietnam)	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2012	n/d

Comarch Oy, Espoo (Finlandia)	100%	Matti Roima, opinia bez zastrzeżeń	31 grudnia 2012	31 marca 2013
A-MEA Informatik AG, Arbon (Szwajcaria)	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2012	n/d
ESA Projekt Sp. z o.o., Chorzów (Polska)	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2012	n/d
Comarch Swiss AG, Buchs (Szwajcaria)	100%	UTA Treuhand AG Baden, opinia bez zastrzeżeń	31 grudnia 2012	22 stycznia 2013
Opso Sp. z o.o., (dawniej: CA Finance Sp. z o.o.), Kraków (Polska)	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2012	n/d
Comarch UK Ltd, Londyn (Wielka Brytania)	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2012	n/d
Comarch Software und Beratung AG Monachium (Niemcy)	100%*	Akanthus GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft, opinia bez zastrzeżeń	31 grudnia 2012	15 marca 2013
Comarch Solutions GmbH, Innsbruck (Austria)	100%	B&O Wirtschaftsprüfungs- und Steuerberatungs-GmbH, opinia bez zastrzeżeń	31 grudnia 2012	8 lutego 2013

(*)W tym 2,68% akcji CsuB AG pożyczonych od podmiotu spoza Grupy Comarch

c) Spółki objęte konsolidacją metodą praw własności:

Nazwa i siedziba Spółki	Udział w kapitale (w %)	Podmiot przeprowadzający badanie sprawozdania finansowego i rodzaj wydanej opinii	Dzień bilansowy konsolidowanej jednostki	Data opinii
SoInteractive S.A., Kraków	30,72%	nie podlega badaniu	n/d	n/d

Spółka Dominująca sporządzająca sprawozdanie skonsolidowane nie stosowała istotnych uproszczeń i odstępstw od przyjętych zasad konsolidacji w stosunku do kontrolowanych jednostek.

W roku obrotowym skład badanej Grupy Kapitałowej oraz jednostek konsolidowanych, dla których Spółka Dominująca przygotowała badane sprawozdania skonsolidowane, nie uległ zmianie, z wyjątkiem włączenia do konsolidacji nabytych i utworzonych spółek:

- Opso Sp. z o.o. (dawniej: CA Finance Sp. z o.o.) – utworzona w 2012 roku,
- Comarch UK Ltd – utworzona w 2012 roku,
- A-MEA Informatik AG – nabyta w 2012 roku,
- ESAProjekt Sp. z o.o. – nabyta w 2012 roku.

2. Informacje o skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za poprzedni rok obrotowy

Działalność Grupy Kapitałowej w 2011 roku zamknęła się zyskiem netto w wysokości 33.067 tys. zł. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej za rok obrotowy 2011 podlegało badaniu przez biegłego rewidenta. Badanie zostało przeprowadzone przez podmiot uprawniony Deloitte Audit Sp. z o.o. (obecnie: Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k.). Biegły rewident w dniu 30 kwietnia 2012 roku wydał o tym sprawozdaniu opinię bez zastrzeżeń.

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy zatwierdzające skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok obrotowy 2011 odbyło się w dniu 25 czerwca 2012 roku.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok obrotowy 2011 zostało zgodnie z przepisami prawa złożone w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 2 lipca 2012 roku i złożone do opublikowania w Monitorze Polskim B w dniu 4 lipca 2012 roku. Sprawozdanie to zostało opublikowane w Monitorze Polskim B nr 2961 w dniu 16 listopada 2012 roku.

3. Dane identyfikujące podmiot uprawniony oraz kluczowego biegłego rewidenta przeprowadzającego w jego imieniu badanie

Badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego zostało przeprowadzone na podstawie umowy z dnia 1 sierpnia 2011 roku, zawartej pomiędzy Comarch S.A. a firmą Deloitte Audyt Sp. z o.o. (obecnie: Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k.) z siedzibą w Warszawie, al. Jana Pawła II 19, wpisaną na prowadzoną przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod nr 73. W imieniu podmiotu uprawnionego badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego zostało przeprowadzone pod nadzorem kluczowego biegłego rewidenta Marka Turczyńskiego (nr ewidencyjny 90114) w siedzibie Spółki Dominującej w dniach od 11 do 22 marca 2013 roku, od 8 do 19 kwietnia 2013 roku oraz poza siedzibą Spółki do dnia wydania niniejszej opinii.

Wyboru podmiotu uprawnionego dokonała Rada Nadzorcza uchwałą z dnia 19 lipca 2011 roku na podstawie upoważnienia zawartego w art. 19 ust. 2 statutu Spółki Dominującej.

Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. (dawniej: Deloitte Audyt Sp. z o.o.) oraz kluczowy biegły rewident Marek Turczyński potwierdzają, iż są uprawnieni do badania sprawozdań finansowych oraz spełniają warunki określone w art. 56 ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2009 roku Nr 77, poz. 649 z późn. zm.) do wyrażenia bezstronnej i niezależnej opinii o skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Comarch S.A.

4. Dostępność danych i oświadczenia kierownictwa Spółki

Nie wystąpiły ograniczenia zakresu naszego badania.

Podmiotowi uprawnionemu i kluczowemu biegłemu rewidentowi w trakcie badania udostępniono wszystkie żądane dokumenty i dane, jak również udzielono wyczerpujących informacji i wyjaśnień, co między innymi zostało potwierdzone pisemnym oświadczeniem Zarządu Spółki Dominującej z dnia 30 kwietnia 2013 roku.

II. SYTUACJA MAJĄTKOWA I FINANSOWA GRUPY KAPITAŁOWEJ

Poniżej zaprezentowane są podstawowe wielkości ze skonsolidowanego rachunku zysków i strat, skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów oraz wskaźniki finansowe opisujące wynik finansowy Grupy Kapitałowej, jej sytuację finansową i majątkową w porównaniu do analogicznych wielkości za rok ubiegły.

<u>Podstawowe wielkości z rachunku zysków i strat</u> <u>(w tys. zł)</u>	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Przychody ze sprzedaży	883.876	785.653
Koszty działalności operacyjnej	(847.070)	(750.940)
Pozostałe przychody operacyjne	16.299	22.970
Pozostałe koszty operacyjne	(22.338)	(18.900)
Przychody/(Koszty) finansowe – netto	8.993	1.019
Utrata wartości firmy	0	0
Udział w zyskach/stratach jednostek stowarzyszonych	(23)	(38)
Podatek dochodowy	(2.485)	(6.697)
Zysk (strata) netto	37.252	33.067
Całkowity dochód ogółem	33.695	29.687

<u>Wskaźniki rentowności</u>	<u>2012</u>	<u>2011</u>
– rentowność sprzedaży	3%	5%
– rentowność sprzedaży netto	4%	4%
– rentowność netto kapitału własnego	6%	6%

<u>Wskaźniki efektywności</u>		
– wskaźnik rotacji majątku	0,77	0,77
– wskaźnik rotacji należności w dniach	130	121
– wskaźnik rotacji zobowiązań w dniach	54	47
– wskaźnik rotacji zapasów w dniach	22	22

<u>Płynność/Kapitał obrotowy netto</u>		
– stopa zadłużenia	46%	40%
– stopień pokrycia majątku kapitałem własnym	54%	60%
– kapitał obrotowy netto (w tys. zł)	232.401	270.682
– wskaźnik płynności	1,60	1,98
– wskaźnik podwyższonej płynności	1,44	1,82

Analiza powyższych wielkości i wskaźników wskazuje na wystąpienie w roku 2012 następujących tendencji:

- spadek wskaźnika rentowności sprzedaży,
- wzrost okresów rotacji należności i zobowiązań w dniach,
- wzrost stopy zadłużenia przy jednoczesnym spadku pokrycia majątku kapitałem własnym,
- zmniejszenie kapitału obrotowego netto,
- spadek wskaźników płynności oraz podwyższonej płynności.

III. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

1. Informacje na temat badanego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Badane skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone na dzień 31 grudnia 2012 roku i obejmuje:

- skonsolidowany bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2012 roku, który po stronie aktywów i pasywów wykazuje sumę 1.146.743 tys. zł,
- skonsolidowany rachunek zysków i strat za okres od 1 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku wykazujący zysk netto w kwocie 37.252 tys. zł,
- skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres od 1 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku wykazujące całkowity dochód ogółem w kwocie 33.695 tys. zł,
- zestawienie zmian w skonsolidowanym kapitale własnym za okres od 1 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku wykazujące zwiększenie kapitału własnego o kwotę 15.091 tys. zł,
- skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych za okres od 1 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku wykazujący zmniejszenie stanu środków pieniężnych o kwotę 47.155 tys. zł,
- informacje dodatkowe, obejmujące informacje o przyjętej polityce rachunkowości i inne informacje objaśniające.

Struktura aktywów i pasywów oraz pozycji kształtujących wynik finansowy została przedstawiona w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Badanie objęło okres od 1 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku i polegało głównie na:

- badaniu prawidłowości i rzetelności przygotowanego przez Zarząd Spółki Dominującej skonsolidowanego sprawozdania finansowego,
- badaniu dokumentacji konsolidacyjnej,
- ocenie prawidłowości zastosowanych w trakcie konsolidacji metod i procedur konsolidacyjnych,
- przeglądzie sporządzonych przez innych biegłych rewidentów opinii i raportów z badania sprawozdań finansowych spółek zależnych i stowarzyszonych, podlegających konsolidacji.

2. Dokumentacja konsolidacyjna

Spółka Dominująca przedstawiła dokumentację konsolidacyjną obejmującą:

- 1) sprawozdania finansowe jednostek objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym,
- 2) sprawozdania finansowe jednostek podporządkowanych dostosowane do zasad (polityki) rachunkowości obowiązujących przy konsolidacji,
- 3) sprawozdania finansowe jednostek podporządkowanych przeliczane na walutę polską,
- 4) wszelkie korekty i wyłączenia dokonywane w celu konsolidacji, niezbędne do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego,
- 5) obliczenia wartości godziwej aktywów netto jednostek podporządkowanych,
- 6) obliczenia wartości firmy oraz ujemnej wartości firmy i ich odpisów, w tym z tytułu trwałej utraty wartości,
- 7) obliczenia kapitałów mniejszości,
- 8) obliczenia różnic kursowych z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek podporządkowanych, wyrażonych w walutach obcych.

Podstawy sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej za rok obrotowy 2012 sporządzono zgodnie z MSSF.

Określenie jednostek Grupy Kapitałowej

Przy określaniu zakresu i metod konsolidacji, jak również stosunku zależności, stosowano kryteria określone w MSSF.

Okres obrotowy

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone na ten sam dzień bilansowy i za ten sam rok obrotowy co sprawozdanie finansowe Spółki Dominującej – Comarch S.A. Jednostki zależne i stowarzyszona objęte konsolidacją sporządziły sprawozdania finansowe na ten sam dzień bilansowy co Spółka Dominująca. Rok obrotowy wszystkich spółek zależnych i stowarzyszonej objętych konsolidacją został zakończony 31 grudnia 2012 roku, za wyjątkiem Spółki Comarch Management Sp. z o.o. SKA, dla której rok obrotowy kończy się 31 grudnia 2013 roku.

Metoda konsolidacji

Konsolidacja sprawozdań Grupy Kapitałowej, w odniesieniu do jednostek zależnych, została przeprowadzona metodą pełną przez sumowanie w pełnej wysokości wszystkich odpowiednich pozycji sprawozdań finansowych Spółki Dominującej i jednostek zależnych objętych konsolidacją.

Po dokonaniu sumowań dokonano korekt i wyłączeń konsolidacyjnych, które dotyczyły:

- wartości nabycia udziałów posiadanych przez Spółkę Dominującą w jednostkach zależnych oraz części aktywów netto jednostek zależnych odpowiadającej udziałowi Spółki Dominującej we własności tych jednostek,
- wzajemnych należności i zobowiązań jednostek objętych konsolidacją,
- istotnych przychodów i kosztów dotyczących operacji pomiędzy jednostkami objętymi konsolidacją.

W odniesieniu do jednostek stowarzyszonych zastosowano metodę praw własności. Wartość udziału Spółki Dominującej w jednostce stowarzyszonej skorygowano o przypadające na rzecz Spółki Dominującej zwiększenia lub zmniejszenia kapitału własnego jednostki stowarzyszonej, które nastąpiły w ciągu okresu objętego konsolidacją oraz pomniejszono o należne od tych jednostek dywidendy.

3. Kompletność i poprawność sporządzenia dodatkowych informacji i objaśnień oraz sprawozdania z działalności Grupy Kapitałowej

Spółka Dominująca potwierdziła zasadność zastosowania zasady kontynuacji działalności przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Zasady wyceny aktywów i pasywów, pomiaru wyniku finansowego oraz sposobu sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego zostały prawidłowo i kompletnie opisane w dodatkowych informacjach i objaśnieniach do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Spółka Dominująca sporządziła dodatkowe informacje i objaśnienia w postaci not tabelarycznych do poszczególnych pozycji skonsolidowanego bilansu i sprawozdania z całkowitych dochodów oraz opisów słownych zgodnie z zasadami zawartymi w MSSF.

Informacje objaśniające do pozycji: rzeczowe aktywa trwałe, wartości niematerialne i prawne, inwestycje, zobowiązania i rezerwy prawidłowo przedstawiają zwiększenia i zmniejszenia oraz tytuły tych zmian w ciągu roku obrotowego.

Dla poszczególnych aktywów wykazanych w skonsolidowanym bilansie przedstawiono możliwość dysponowania nimi z uwagi na zabezpieczenia poczynione na rzecz wierzycieli.

Spółka Dominująca dokonała prawidłowej prezentacji poszczególnych składników aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Skonsolidowany bilans, skonsolidowany rachunek zysków i strat, skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów, zestawienie zmian w skonsolidowanym kapitale własnym oraz skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych wraz z dodatkowymi informacjami i objaśnieniami, stanowiącymi ich integralną część, zawierają wszystkie pozycje, których ujawnienie w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym jest wymagane przepisami MSSF.

Zarząd sporządził i załączył do skonsolidowanego sprawozdania finansowego sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej w roku obrotowym 2012. Sprawozdanie z działalności zawiera informacje wymagane przez art. 49 ust. 2 ustawy o rachunkowości oraz rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim. Dokonałszy sprawdzenia tego sprawozdania w zakresie ujawnionych w nim informacji, których bezpośrednim źródłem jest zbadane skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

IV. UWAGI KOŃCOWE

Oświadczenia Zarządu

Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. (dawniej: Deloitte Audyt Sp. z o.o.) oraz kluczowy biegły rewident otrzymali od Zarządu Spółki Dominującej pisemne oświadczenie, w którym Zarząd stwierdził, iż Grupa Kapitałowa przestrzegała przepisów prawa.

.....
Marek Turczyński
Kluczowy biegły rewident
przeprowadzający badanie
nr ewid. 90114

W imieniu Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. (dawniej: Deloitte Audyt Sp. z o.o.) – podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wpisanego na listę podmiotów uprawnionych prowadzoną przez KRBR pod nr ewidencyjnym 73:

.....
Marek Turczyński – Wiceprezes Zarządu Deloitte Polska Sp. z o.o.
- komplementariusza Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k.

Warszawa, 30 kwietnia 2013 roku

Kraków, 30 kwietnia 2013 roku

Szanowni Akcjonariusze,

Rok 2012 był dla Grupy Comarch okresem dynamicznego wzrostu prowadzonego biznesu. Przychody ze sprzedaży wzrosły o 12,5% i osiągnęły wartość 883,9 mln zł. Grupa uzyskała bardzo dobre rezultaty finansowe na sprzedaży swoich produktów i usług, zysk operacyjny Grupy wyniósł w 2012 roku 30,8 mln zł, natomiast zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej 40,7 mln zł. Rentowność sprzedaży netto wyniosła 4,6%.

W 2012 roku po raz kolejny wzrosły przychody ze sprzedaży zagranicznej i były jednym z głównych źródeł wzrostu Grupy Comarch. W minionym roku Grupa z sukcesem kontynuowała konsekwentnie realizowaną od wielu lat strategię wzrostu opartą na własnych produktach i rozwoju działalności zagranicznej, co przejawiało się m.in. w pozyskaniu wartościowych kontraktów z grupą ING, bankiem UniCredit, Heathrow Airport czy rozszerzeniem współpracy z firmą E-Plus. Dzięki szerokiej palecie nowoczesnych produktów informatycznych oraz wysokiej jakości usług marka Comarch jest dobrze rozpoznawana w kraju oraz na rynkach międzynarodowych. W celu umocnienia swojej pozycji rynkowej Comarch jako globalnego dostawcy produktów i usług IT, Grupa prowadzi stały rozwój nowych i udoskonalanie istniejących produktów IT. W 2012 roku szczególne znaczenie miały prace R&D związane z rozwojem całkowicie nowej palety innowacyjnych rozwiązań IT z obszaru e-Zdrowie. Kontynuacja tych prac pozostaje strategicznym celem Grupy na rok 2013, w kolejnych latach sektor medyczny powinien stać się jednym z głównych odbiorców produktów i usług Comarch, co zapewni dalsze zwiększenie dywersyfikacji działalności Grupy.

W 2012 roku Grupa powiększyła się o dwie nowe spółki: A-MEA Informatik AG, integratora systemów finansowych i ERP na rynku szwajcarskim oraz ESAProjekt Sp. z o.o., oferującą rozwiązania IT dla klientów z branży medycznej w Polsce. Na rynku krajowym Grupa jest jednym z największych przedsiębiorstw z branży IT i realizuje dużą ilość projektów informatycznych we wszystkich sektorach gospodarki. W 2012 roku szczególne sukcesy Grupa Comarch odniosła w sprzedaży własnych rozwiązań IT dla firm z sektora finansowego (wzrost przychodów ze sprzedaży o 93,2 mln zł).

W celu utrzymania długoterminowej przewagi konkurencyjnej Grupa Comarch intensywnie inwestowała w kapitał ludzki, najnowsze technologie i nowe innowacyjne produkty. Nakłady na prace badawcze przekroczyły 11% przychodów ze sprzedaży Grupy, Comarch przeznaczył na nie zarówno środki własne, jak i aktywnie pozyskiwał fundusze europejskie. W ciągu 2012 roku Grupa Comarch zwiększyła stan zatrudnienia o 313 pracowników, głównie inżynierów informatyki – pozyskiwanie wysokiej jakości pracowników jest kluczowym elementem dla realizacji coraz większej ilości prowadzonych projektów oraz dla dalszego rozwoju firmy.

W 2012 roku Grupa Comarch kontynuowała prace nad rozwojem swojego zaplecza produkcyjnego. Najistotniejszą inwestycją była budowa budynku biurowego oraz Data Center w Dreźnie. Budynki te zostały oddane do użytkowania w pierwszym kwartale 2013 roku i zapewniają Grupie dostęp do wysokiej jakości infrastruktury, pozwalającej na sprawną realizację prowadzonych projektów informatycznych. W oparciu o infrastrukturę w Dreźnie Grupa zamierza oferować na wymagających rynkach obszaru DACH szeroką paletę rozwiązań IT w modelu *cloud computing*, zwłaszcza w obszarze systemów finansowych, ERP i ECM.

Zarząd Grupy Comarch dokłada starań, aby zapewnić stabilny wzrost skali działania Grupy przy jednoczesnym zachowaniu jej rentowności. Wysoki poziom innowacyjności, pozyskiwanie nowych grup odbiorców oraz stały wzrost efektywności działania pozwalają z optymizmem patrzeć na przyszłość Grupy w kolejnych latach.

Profesor Janusz Filipiak

*Prezes Zarządu
Comarch S.A.*

KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO

Skonsolidowany raport roczny RS 2012

(rok)

(zgodnie z § 82 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. – Dz. U. Nr 33, poz. 259, z późn. zm.)

dla emitentów papierów wartościowych prowadzących działalność wytwórczą, budowlaną, handlową lub usługową

za rok obrotowy 2012 obejmujący okres od 2012-01-01 do 2012-12-31

zawierający skonsolidowane sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF)

w walucie zł

data przekazania: 2013-04-30

COMARCH SA	
(pełna nazwa emitenta)	
COMARCH	Informatyka (inf)
(skrótowa nazwa emitenta)	(sektor wg klasyfikacji GPW w Warszawie)
31-864	Kraków
(kod pocztowy)	(miejsowość)
Al. Jana Pawła II	39A
(ulica)	(numer)
012 646 10 00	012 646 11 00
(telefon)	(fax)
investor@comarch.pl	www.comarch.pl
(e-mail)	(www)
677-00-65-406	350527377
(NIP)	(REGON)

Deloitte Audyt Sp. z o.o.

(podmiot uprawniony do badania)

WYBRANE DANE FINANSOWE	w tys. zł		w tys. EUR	
I. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	883 876	785 653	211 778	189 767
II. Zysk (strata) z działalności operacyjnej	30 767	38 783	7 372	9 368
III. Zysk (strata) przed opodatkowaniem	39 737	39 764	9 521	9 605
IV. Zysk (strata) netto przypadający na akcjonariuszy	40 660	36 257	9 742	8 758
V. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	67 147	58 530	16 089	14 137
VI. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-115 533	-82 283	-27 682	-19 875
VII. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	1 231	13 330	295	3 220
VIII. Przepływy pieniężne netto, razem	-47 155	-10 423	-11 298	-2 518
IX. Aktywa, razem	1 146 743	1 022 474	280 501	231 497
X. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	521 801	412 623	127 636	93 421
XI. Zobowiązania długoterminowe	136 467	137 069	33 381	31 034
XII. Zobowiązania krótkoterminowe	385 334	275 554	94 255	62 388
XIII. Kapitał własny	624 942	609 851	152 865	138 075
XIV. Kapitał zakładowy	8 051	8 051	1 969	1 823
XV. Liczba akcji (w szt.)	8 051 637	8 051 637	8 051 637	8 051 637
XVI. Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł/ EUR)	5,05	4,50	1,21	1,09
XVII. Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	5,05	4,50	1,21	1,09
XVIII. Wartość księgową na jedną akcję (w zł/EUR)	77,62	75,74	18,99	17,15
XIX. Rozwodniona wartość księgową na jedną akcję (w zł/EUR)	77,62	75,74	18,99	17,15

Kursy euro użyte do przeliczania danych finansowych:

Średnia arytmetyczna kursów NBP na koniec każdego miesiąca za okres 01.01.2012-31.12.2012 r.: 4,1736

Średnia arytmetyczna kursów NBP na koniec każdego miesiąca za okres 01.01.2011-31.12.2011 r.: 4,1401

31.12.2012 r.: 4,0882

31.12.2011 r.: 4,4168

ZAWARTOŚĆ RAPORTU

Plik	Opis
opinia skonsolidowana MSSF Comarch 2012.pdf	Opinia podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych-załącznik nr 1
raport skonsolidowany Comarch 2012.pdf	Raport podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych-załącznik nr 2
Pismo Prezesa Zarządu_RS_2012.pdf	Pismo Prezesa Zarządu-załącznik nr 3
Skonsolidowany raport roczny.pdf	Skonsolidowany raport roczny- załącznik nr 4
Sprawozdanie Zarządu RS 2012.pdf	Sprawozdanie Zarządu-załącznik nr 5
Oświadczenie Zarządu w sprawie podmiotu uprawnionego do badania	Oświadczenie Zarządu w sprawie podmiotu uprawnionego do badania-załącznik nr 6
Oświadczenie Zarządu w sprawie rzetelności sporządzenia sprawozdania	Oświadczenie Zarządu w sprawie rzetelności sporządzenia sprawozdania finansowego-załącznik nr 7
Oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego_RS_2012.pdf	Oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego-załącznik nr 8

PODPISY WSZYSTKICH CZŁONKÓW ZARZĄDU			
Data	Imię i Nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
2013-04-30	Janusz Filipiak	Prezes Zarządu	
2013-04-30	Piotr Piątosa	Wiceprezes Zarządu	
2013-04-30	Paweł Prokop	Wiceprezes Zarządu	
2013-04-30	Piotr Reichert	Wiceprezes Zarządu	
2013-04-30	Zbigniew Rymarczyk	Wiceprezes Zarządu	
2013-04-30	Konrad Tarański	Wiceprezes Zarządu	
2013-04-30	Marcin Warwas	Wiceprezes Zarządu	

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH			
Data	Imię i Nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
2013-04-30	Maria Smolińska	Główny Księgowy	

Spis treści

I.	Skonsolidowany bilans	- 2 -
II.	Skonsolidowany rachunek zysków i strat	- 3 -
III.	Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	- 3 -
IV.	Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym	- 4 -
V.	Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych	- 5 -
VI.	Informacja dodatkowa	- 6 -
1.	Informacje o strukturze i działalności Grupy	- 6 -
1.1	Struktura organizacyjna Grupy Comarch	- 6 -
1.2	Zmiany właścicielskie i zmiany w strukturze organizacyjnej w 2012 roku	- 7 -
1.3	Zmiany właścicielskie i zmiany w strukturze organizacyjnej po dacie bilansu	- 9 -
1.4	Struktura działania Grupy Comarch	- 10 -
2.	Opis stosowanych zasad rachunkowości	- 11 -
2.1	Zasady wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego	- 13 -
2.2	Rozpoznawanie przychodów i kosztów	- 23 -
2.3	Zarządzanie ryzykiem finansowym	- 24 -
2.4	Nowe standardy rachunkowości i interpretacje KIMSF	- 27 -
3.	Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego	- 29 -
3.1	Zatwierdzenie sprawozdania finansowego za 2011 rok	- 29 -
3.2	Sprawozdawczość wg segmentów	- 29 -
3.3	Rzeczowe aktywa trwałe	- 34 -
3.4	Wartość firmy	- 36 -
3.5	Pozostałe wartości niematerialne	- 39 -
3.6	Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	- 41 -
3.7	Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	- 41 -
3.8	Zapasy	- 41 -
3.9	Kategorie i klasy instrumentów finansowych	- 42 -
3.10	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	- 45 -
3.11	Pochodne instrumenty finansowe	- 45 -
3.12	Należności handlowe oraz pozostałe należności	- 46 -
3.13	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	- 46 -
3.14	Kapitał zakładowy	- 46 -
3.15	Pozostałe kapitały	- 49 -
3.16	Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	- 50 -
3.17	Kontrakty długoterminowe	- 50 -
3.18	Kredyty, pożyczki	- 51 -
3.19	Zobowiązania warunkowe	- 54 -
3.20	Odroczony podatek dochodowy	- 56 -
3.21	Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia	- 59 -
3.22	Przychody ze sprzedaży	- 60 -
3.23	Koszty sprzedanych produktów, usług, towarów i materiałów	- 60 -
3.24	Pozostałe przychody operacyjne	- 61 -
3.25	Pozostałe koszty operacyjne	- 61 -
3.26	Koszty finansowe – netto	- 61 -
3.27	Podatek dochodowy	- 62 -
3.28	Zyski (straty) kursowe – netto	- 63 -
3.29	Zysk na akcję	- 63 -
3.30	Transakcje z podmiotami powiązаныmi	- 63 -
3.31	Wynagrodzenia osób zarządzających i nadzorujących w 2012 i w 2011 roku	- 64 -
3.32	Informacje o akcjonariuszach oraz akcjach posiadanych przez osoby zarządzające i nadzorujące	- 66 -
3.33	Czynniki i zdarzenia o nietypowym charakterze, mające znaczący wpływ na osiągnięte wyniki finansowe	- 67 -
3.34	Zdarzenia po dacie bilansu	- 67 -
3.35	Istotne postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowań arbitrażowych lub organem administracji publicznej	- 68 -
3.36	Zarządzanie kapitałem	- 69 -

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2012
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

I. Skonsolidowany bilans

	Nota	31 grudnia 2012 r.	31 grudnia 2011 r.
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	3.3	357 715	327 971
Wartość firmy	3.4	44 061	37 155
Pozostałe wartości niematerialne	3.5	96 401	80 410
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	3.6	904	61
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	3.7	244	28
Inwestycje pozostałe		48	1 106
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	3.20	27 791	27 775
Pozostałe należności		1 844	1 732
		529 008	476 238
Aktywa obrotowe			
Zapasy	3.8	62 307	44 192
Należności handlowe oraz pozostałe należności	3.12	399 840	294 736
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		408	141
Należne przychody z tytułu kontraktów długoterminowych	3.17	10 165	12 284
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	3.10	1 616	1 521
Pozostałe aktywa finansowe wyceniane wg wartości godziwej – instrumenty pochodne	3.11	1 059	-
Udziały i akcje		22	25
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	3.13	142 318	193 337
		617 735	546 236
		1 146 743	1 022 474
Aktywa razem			
KAPITAŁ WŁASNY			
Kapitał własny przypadający na akcjonariuszy Spółki			
Kapitał zakładowy	3.14	8 051	8 051
Pozostałe kapitały	3.15	142 332	142 007
Różnice kursowe	3.28	3 090	6 595
Zysk netto za okres bieżący		40 660	36 257
Niepodzielony wynik finansowy		427 490	407 444
		621 623	600 354
Udziały mniejszości	3.15	3 319	9 497
		624 942	609 851
Kapitał własny razem			
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty i pożyczki	3.18	94 892	88 895
Rezerwa z tyt. odroczonego podatku dochodowego	3.20	41 575	48 172
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia	3.21	-	2
		136 467	137 069
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	3.16	232 316	146 332
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		7 323	5 350
Zobowiązania z tytułu kontraktów długoterminowych	3.17	17 045	8 363
Kredyty i pożyczki	3.18	36 325	27 435
Zobowiązania finansowe	3.11	180	686
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia	3.21	92 145	87 388
		385 334	275 554
		521 801	412 623
Zobowiązania razem			
Razem kapitał własny i zobowiązania			
		1 146 743	1 022 474

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2012
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

II. Skonsolidowany rachunek zysków i strat

	Nota	12 miesięcy 2012	12 miesięcy 2011
Przychody ze sprzedaży	3.22	883 876	785 653
Koszty sprzedanych produktów, usług, towarów i materiałów	3.23	(688 379)	(593 576)
Zysk brutto		195 497	192 077
Pozostałe przychody operacyjne	3.24	16 299	22 970
Koszty sprzedaży i marketingu		(85 396)	(82 683)
Koszty ogólnego zarządu		(73 295)	(74 681)
Pozostałe koszty operacyjne	3.25	(22 338)	(18 900)
Zysk operacyjny		30 767	38 783
Przychody/(Koszty) finansowe – netto	3.26	8 993	1 019
Udział w zyskach/(stratach) jednostek stowarzyszonych	3.7	(23)	(38)
Zysk przed opodatkowaniem		39 737	39 764
Podatek dochodowy	3.27	(2 485)	(6 697)
Zysk netto za okres		37 252	33 067
W tym:			
Zysk (strata) netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej		40 660	36 257
Zysk (strata) netto przypadający udziałom niedającym kontroli	3.15	(3 408)	(3 190)
		37 252	33 067
Zysk (strata) na akcję przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej za okres (wyrażony w zł na jedną akcję)			
– podstawowy	3.29	5,05	4,50
– rozwodniony		5,05	4,50

III. Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

	12 miesięcy 2012	12 miesięcy 2011
Zysk netto za okres	37 252	33 067
Pozostałe dochody całkowite		
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych	(3 557)	(3 380)
Razem pozostałe dochody całkowite	(3 557)	(3 380)
Suma dochodów całkowitych za okres	33 695	29 687
przypadających akcjonariuszom jednostki dominującej	37 155	32 794
przypadających udziałom niedającym kontroli	(3 460)	(3 107)

IV. Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym

	Przypadające na akcjonariuszy jednostki dominującej					Kapitały przypadające udziałom niebędącym kontrolni	Kapitał własny razem
	Kapitał zakładowy	Pozostałe kapitały	Różnice kursowe	Zysk netto za okres bieżący	Niepodzielony wynik finansowy		
Stan na 1 stycznia 2011 r.	8 051	140 441	10 058	43 717	372 680	9 242	584 189
Przeniesienie wyniku za rok 2010	-	-	-	(43 717)	43 717	-	-
Cena nabycia akcji Comarch AG od udziałowca mniejszościowego	-	-	-	-	-	(4 876)	(4 876)
Zmiana kapitału w związku z odkupieniem udziałów w Comarch AG i innych spółkach Grupy od udziałowców mniejszościowych	-	-	-	-	(7 758)	7 758	-
Dywidenda za rok 2011 wypłacona poza Grupę Comarch	-	-	-	-	(1 195)	-	(1 195)
Inne zmiany	-	-	-	-	-	19	19
Kapitał z wyceny opcji menedżerskiej	-	1 566	-	-	-	-	1 566
Objęcie akcji w podwyższonym kapitale Comarch Sub	-	-	-	-	-	461	461
<i>Różnice kursowe⁽¹⁾</i>	-	-	(3 463)	-	-	83	(3 380)
<i>Zysk (strata) za okres⁽²⁾</i>	-	-	-	36 257	-	(3 190)	33 067
Całkowite dochody za okres (1+2)	-	-	(3 463)	36 257	-	(3 107)	29 687
Stan na 31 grudnia 2011 r.	8 051	142 007	6 595	36 257	407 444	9 497	609 851
Stan na 1 stycznia 2012 r.	8 051	142 007	6 595	36 257	407 444	9 497	609 851
Przeniesienie wyniku za rok 2011	-	-	-	(36 257)	36 257	-	-
Dywidenda wypłacona	-	-	-	-	(14 760)	-	(14 760)
Zmiany struktury własnościowej w MKS Cracovia SSA, Ca Consulting S.A. i Comarch R&D S.à r.l.	-	-	-	-	1 679	(1 679)	-
Kapitał własny z przejęcia udziałów niekontrolujących	-	-	-	-	(3 130)	(1 039)	(4 169)
Kapitał z wyceny opcji menedżerskiej	-	325	-	-	-	-	325
<i>Różnice kursowe⁽¹⁾</i>	-	-	(3 505)	-	-	(52)	(3 557)
<i>Zysk (strata) za okres⁽²⁾</i>	-	-	-	40 660	-	(3 408)	37 252
Całkowite dochody za okres (1+2)	-	-	(3 505)	40 660	-	(3 460)	33 695
Stan na 31 grudnia 2012 r.	8 051	142 332	3 090	40 660	427 490	3 319	624 942

W okresie 2012 r. dokonano wypłat dywidend w łącznej kwocie 14 760 tys. zł, w tym 12 077 tys. zł to dywidenda wypłacona przez jednostkę dominującą dla jej akcjonariuszy a 2 683 tys. zł dywidendy wypłacone przez jednostki zależne dla komplementariuszy spoza Grupy.

V. Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych

	12 miesięcy 2012	12 miesięcy 2011
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej		
Zysk netto	37 252	33 067
Korekty razem	37 813	35 968
Udział w (zyskach) stratach netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	23	38
Amortyzacja	53 326	42 044
(Zyski) straty z tytułu różnic kursowych	(2 379)	5 719
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	(3 308)	1 411
(Zysk) strata z działalności inwestycyjnej	(1 384)	(8 482)
Zmiana stanu zapasów	(14 412)	6 201
Zmiana stanu należności	(41 848)	5 667
Zmiana stanu zobowiązań i rezerw, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	45 334	(18 196)
Inne korekty	2 461	1 566
Zysk netto pomniejszony o korekty razem	75 065	69 035
Zapłacony podatek dochodowy	(7 918)	(10 505)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	67 147	58 530
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej		
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	(67 836)	(74 310)
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	-	472
Nabycie wartości niematerialnych	(28 727)	(14 774)
Wpływy ze sprzedaży wartości niematerialnych i prawnych	183	7 573
Nabycie dostępnych do sprzedaży aktywów finansowych	(24 919)	(4 876)
Wpływy ze sprzedaży dostępnych do sprzedaży aktywów finansowych	803	-
Udzielone pożyczki długoterminowe	(1 112)	(594)
Splacone pożyczki długoterminowe	909	800
Odsetki	3 313	4 388
Inne wpływy z aktywów finansowych	1 629	-
Wydatki na inwestycje w nieruchomości	(22)	-
Inne wpływy inwestycyjne	421	3
Inne wydatki inwestycyjne	(175)	(965)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(115 533)	(82 283)
Przepływy pieniężne z działalności finansowej		
Wpłata z tytułu emisji kapitału	-	461
Wpływy z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek	33 442	31 577
Splata kredytów i pożyczek	(13 102)	(13 892)
Odsetki	(3 997)	(4 797)
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli	(12 077)	(822)
Inne, niż wypłaty na rzecz właścicieli, wydatki z tyt. podziału zysku	(2 603)	-
Inne wpływy finansowe	4	876
Inne wydatki finansowe	(436)	(73)
Środki pieniężne netto (wykorzystane w)/pochodzące z działalności finansowej	1 231	13 330
Zmiana środków pieniężnych netto	(47 155)	(10 423)
Środki pieniężne na początek okresu	192 896	199 828
Dodatnie (ujemne) różnice kursowe w środkach pieniężnych	(3 472)	3 490
Środki pieniężne na koniec okresu	142 269	192 895
- w tym o ograniczonej możliwości dysponowania	969	831

VI. Informacja dodatkowa

1. Informacje o strukturze i działalności Grupy

Podstawowym przedmiotem działalności Grupy Comarch („Grupa”), której jednostką dominującą jest Spółka Comarch S.A. z siedzibą w Krakowie przy Al. Jana Pawła II 39 A („Spółka”), jest działalność związana z oprogramowaniem - PKD 62.01.Z. Oznaczenie sądu rejestrowego dla Comarch S.A.: Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Numer KRS: 0000057567. Spółka Comarch S.A. posiada dominujący udział w Grupie pod względem osiąganych przychodów, wartości aktywów oraz ilości i wielkości realizowanych kontraktów. Akcje Spółki Comarch S.A. są dopuszczone do obrotu giełdowego na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Czas trwania jednostki dominującej nie jest ograniczony.

1.1 Struktura organizacyjna Grupy Comarch

W dniu 31 grudnia 2012 r. w skład Grupy Comarch wchodziły następujące podmioty (w nawiasach udział głosów przypadający na Comarch S.A., chyba że wskazano inaczej):

- Comarch Spółka Akcyjna z siedzibą w Krakowie w Polsce,
- Comarch AG z siedzibą w Dreźnie w Niemczech (100,00%),
  - Comarch Software und Beratung AG z siedzibą w Monachium w Niemczech (100,00% zależna od Comarch AG*),
    - Comarch Solutions GmbH z siedzibą w Innsbruck w Austrii (100,00% zależna od Comarch Software und Beratung AG),
    - SoftM France S.à r.l. z siedzibą w Oberhausbergen we Francji (100,00% zależna od Comarch Software und Beratung AG),
- Comarch S.A.S. z siedzibą w Lezennes we Francji (100,00%),
  - Comarch R&D S.à r.l. z siedzibą w Montbonnot-Saint-Martin we Francji (70,00% zależna od Comarch SAS, 30,00% zależna od Comarch S.A.),
- Comarch Luxembourg S.à r.l. z siedzibą w Luksemburgu w Luksemburgu (100,00%)
- Comarch, Inc. z siedzibą w Rosemont w Stanach Zjednoczonych Ameryki (100,00%),
  - Comarch Panama, Inc. z siedzibą w Panamie w Panamie (100,00% zależna od Comarch, Inc.),
- Comarch Canada, Corp. z siedzibą w New Brunswick w Kanadzie (100,00%),
- Comarch Middle East FZ-LLC z siedzibą w Dubaju w Zjednoczonych Emiratach Arabskich (100,00%),
- Comarch LLC z siedzibą w Kijowie na Ukrainie (100,00%),
- OOO Comarch z siedzibą w Moskwie w Rosji (100,00%),
- Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd. z siedzibą w Szanghaju w Chinach (100,00%),
- Comarch Vietnam Company Limited (Comarch Co., Ltd.) z siedzibą w Ho Chi Minh City w Wietnamie (100,00%),
- Comarch Oy z siedzibą w Espoo w Finlandii (100,00%),
- Comarch UK Ltd. z siedzibą w Londynie w Wielkiej Brytanii (100,00%),
- UAB Comarch z siedzibą w Wilnie na Litwie (100,00%),
- Comarch s.r.o. z siedzibą w Bratysławie na Słowacji (100,00%),
- SouthForge Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100,00%),
- CA Consulting S.A. z siedzibą w Warszawie w Polsce (100,00%),
- Opso Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100,00%)
- Comarch Management Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100,00%),
- Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w Krakowie w Polsce („CCF FIZ”) (Comarch S.A. posiada 100,00% wyemitowanych certyfikatów inwestycyjnych),
  - Comarch Management Sp. z o.o. SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (63,03% głosów przypada na CCF FIZ; 36,97% głosów przypada na Comarch S.A.; z akcji nabytych przez Comarch Management Sp. z o.o. SK-A celem umorzenia spółka nie wykonuje prawa głosu),
  - Bonus Management Sp. z o.o. SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (100,00% głosów przypada na CCF FIZ),

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2012
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

- Bonus Development Sp. z o.o. SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (100,00% głosów przypada na CCF FIZ),
  - Bonus Management Sp. z o.o. II Activia SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (100,00% głosów przypada na CCF FIZ),
  - Bonus Development Sp. z o.o. II Koncept SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (100,00% głosów przypada na CCF FIZ),
  - iMed24 S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100,00% głosów przypada na CCF FIZ),
  - Comarch Polska S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100,00% głosów przypada na CCF FIZ),
  - iReward24 S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100,00% głosów przypada na CCF FIZ),
  - Infrastruktura24 S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100,00% głosów przypada na CCF FIZ),
  - iComarch24 S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100,00% głosów przypada na CCF FIZ),
  - CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (100,00% głosów przypada na CCF FIZ),
    - A-MEA Informatik AG z siedzibą w Arbon w Szwajcarii (100,00% głosów przypada na CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A),
    - ESAProjekt Sp. z o.o. z siedzibą w Chorzowie w Polsce (100,00% głosów przypada na CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A),
    - Comarch Swiss AG z siedzibą w Buchs w Szwajcarii (100,00% głosów przypada na CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A),
- MKS Cracovia SSA z siedzibą w Krakowie w Polsce (59,82%).

(*) w tym 2,68% akcji CSuB AG pożyczonych od podmiotu spoza Grupy Comarch

Na dzień 31 grudnia 2012 r. jednostką stowarzyszoną z jednostką dominującą jest:

- poprzez Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty: SolInteractive S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (30,72% głosów przypada na CCF FIZ).

Spółki stowarzyszone nie są konsolidowane. Udziały w nich są wyceniane metodą praw własności.

1.2 Zmiany właścicielskie i zmiany w strukturze organizacyjnej w 2012 roku

W dniu 9 stycznia 2012 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował spółkę CA Finance Sp. z o.o. W dniu 19 września 2012 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował zmianę nazwy spółki CA Finance Sp. z o.o. na Opso Sp. z o.o., podwyższenie jej kapitału zakładowego z 5 tys. zł do 205 tys. zł, zmianę udziałowca z iMed24 S.A. na Comarch S.A. oraz poszerzenie zakresu działalności o działalność gastronomiczną.

Dnia 27 stycznia 2012 r. Comarch S.A. poinformowała (RB-2-2012 z dnia 27 stycznia 2012 r.), że CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A ("CASA"), jednostka zależna Comarch S.A., zakupiła 100 000 akcji zwykłych na okaziciela spółki A-MEA Informatik AG ("A-MEA") o wartości nominalnej 1 CHF (3,5147 PLN). Łączna cena nabycia nie przekroczy sumy 2 mln CHF (ok. 7,03 mln PLN) oraz wartości kapitałów własnych A-MEA na dzień 31 stycznia 2012 roku. Pełne rozliczenie transakcji nastąpi do końca pierwszego kwartału 2013 roku. W wyniku powyższej transakcji CASA posiada 100 000, tj. 100% akcji spółki A-MEA, uprawniających do 100 000, tj. 100% wszystkich głosów na walnym zgromadzeniu spółki. A-MEA jest firmą z długoletnim doświadczeniem w zakresie sprzedaży i wdrażania rozwiązań ERP (w tym Comarch ERP Enterprise) na rynku szwajcarskim.

Z dniem 24 lutego 2012 r. została podpisana umowa objęcia akcji serii E w kapitale

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2012
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

zakładowym spółki MKS Cracovia SSA (raport bieżący nr 3/2012 z 27 lutego 2012 r. i korekta z 29 lutego 2012 r.). MKS Cracovia SSA złożyła Comarch S.A. ofertę objęcia akcji serii E w łącznej liczbie 38 631 sztuk o wartości nominalnej 100 zł. MKS Cracovia SSA zaoferowała Comarch S.A. objęcie akcji serii E po cenie emisyjnej wynoszącej łącznie 15 912 495,21 zł, tj. za cenę emisyjną wynoszącą 411,91 zł za jedną akcję serii E. Cena emisyjna powyższych akcji serii E została pokryta wkładem pieniężnym w wysokości 15 912 495,21 zł dokonany przez Comarch S.A. w dniu 27 lutego 2012 r. Po rejestracji podwyższenia kapitału MKS Cracovia SSA (postanowienie Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 14 marca 2012 roku; raport bieżący nr 5/2012 z dnia 16 marca 2012 r.), Comarch S.A. dysponował 59,82% głosów na WZA spółki.

W dniu 9 marca 2012 roku Amtsgericht Dresden zarejestrował podwyższenie o 6,5 mln EUR kapitału akcyjnego Comarch AG. Akcje nowej emisji zostały objęte w całości przez Comarch S.A. W pierwszym kwartale 2012 roku Comarch S.A. dokonała też dopłat do kapitału zapasowego Comarch AG w kwocie 13 mln EUR a w drugim kwartale w kwocie 3 mln EUR.

W dniu 15 marca 2012 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował zmianę nazwy spółki iFin24 S.A. na Comarch Polska S.A.

W dniu 20 marca 2012 r. została zarejestrowana w Companies House spółka Comarch UK Ltd. z siedzibą w Londynie. Kapitał w wysokości 50 tys. GBP opłacono w maju 2012 r.

Dnia 10 kwietnia 2012 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował podwyższenie o 250 000 zł kapitału zakładowego spółki iMed24 S.A.

W dniu 10 kwietnia 2012 roku Comarch AG poinformował zarząd Comarch Software und Beratung AG o przekroczeniu progu 95% udziału w kapitale akcyjnym spółki Comarch SuB AG i zgłosił żądanie zwołania Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy spółki celem podjęcia decyzji o przejęciu akcji dotychczasowych akcjonariuszy (mniejszościowych) przez Comarch AG w zamian za odpowiednie wynagrodzenie.

Dnia 27 kwietnia 2012 r. Zarząd Comarch S.A. poinformował o zakupie 50 udziałów spółki ESAProjekt sp. z o.o. ("ESAProjekt") o wartości nominalnej 2 460 PLN każdy, przez CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A ("CASA"), jednostkę zależną Comarch S.A. Łączna cena nabycia wynosi 12 200 000 PLN. W wyniku powyższej transakcji CASA posiada 50, tj. 100% udziałów spółki ESAProjekt, uprawniających do 50, tj. 100% wszystkich głosów na zgromadzeniu wspólników spółki. ESAProjekt jest jednym z czołowych polskich producentów i dostawców kompleksowych rozwiązań informatycznych dla sektora zdrowia.

Dnia 25 maja 2012 r. zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego w spółce Comarch Vietnam Company Limited o kwotę 50 000 USD.

Dnia 20 czerwca 2012 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował podwyższenie kapitału zakładowego spółki Comarch Management Sp. z o.o. o 50 tys. zł.

Dnia 28 czerwca 2012 r. została zawarta umowa nabycia 30% udziałów spółki Comarch R&D S.à. r.l. przez Comarch S.A. od dotychczasowego udziałowca mniejszościowego za kwotę 100 tys. euro.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy iMed24 S.A. podjęło w dniu 30 lipca 2012 roku uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki z kwoty 1 250 000,00 PLN do kwoty 1 450 000,00 PLN. Podwyższenie kapitału zakładowego spółki zostanie dokonane przez emisję nowych akcji serii D w łącznej liczbie 2 000 o wartości nominalnej 100,00 PLN każda.

W dniu 13 sierpnia 2012 r. walne zgromadzenie akcjonariuszy CSuB podjęło uchwałę o przeniesieniu akcji z dotychczasowych akcjonariuszy mniejszościowych na akcjonariusza większościowego Comarch AG w zamian za wynagrodzenie w wysokości 2,95 euro za akcję.

W dniu 17 sierpnia 2012 r. zostało zarejestrowane połączenie Comarch Schilling GmbH z Comarch SuB AG.

W dniu 21 sierpnia 2012 r. zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego w spółce CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A o 85 tys. zł. poprzez emisję 850 akcji o wartości nominalnej 100 zł każda.

Dnia 2 października 2012 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował podwyższenie kapitału zakładowego iMed24 S.A. z kwoty 1 250 000,00 PLN do kwoty 1 450 000,00 PLN.

Dnia 5 października 2012 r. (RB-15-2012) Comarch Software und Beratung AG („CSuB”) otrzymała postanowienie sądu rejestrowego w Monachium (Amtsgericht Munchen-Registergericht) z dnia 2 października 2012 roku rejestrujące uchwałę z dnia 13 sierpnia 2012 roku Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy spółki CSuB z siedzibą w Monachium w sprawie przeniesienia akcji CSuB z akcjonariuszy mniejszościowych spółki na akcjonariusza większościowego Comarch AG z siedzibą w Dreźnie. Wynikające z uchwały wynagrodzenie należne akcjonariuszom mniejszościowym zostało wypłacone. W związku z powyższym Comarch AG, jednostka zależna Comarch S.A., jest obecnie posiadaczem 100% akcji i 100% głosów spółki CSuB.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy iMed24 S.A. podjęło w dniu 29 października 2012 r. uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki z kwoty 1 450 000,00 PLN do kwoty 1 600 000,00 PLN przez emisję nowych akcji serii E w łącznej liczbie 1 500 o wartości nominalnej 100,00 PLN każda. Niniejsze podwyższenie kapitału zakładowego zostało zarejestrowane w dniu 22 listopada 2012 r. zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru.

W dniu 8 listopada 2012 r. została zakończona transakcja nabycia przez Comarch SAS udziałów spółki Comarch R&D S.à r.l. od spółki Comarch AG.

W dniu 13 listopada 2012 r. siedziba spółki Comarch Solutions GmbH została przeniesiona z Kirchbichl do Innsbrucka.

W dniu 14 grudnia 2012 r. Comarch Software und Beratung AG sprzedał 100% akcji spółki Comarch Swiss AG spółce CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy iMed24 S.A. podjęło w dniu 21 grudnia 2012 r. uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki z kwoty 1 600 000,00 PLN do kwoty 1 750 000,00 PLN przez emisję akcji serii F w łącznej liczbie 1 500 o wartości nominalnej 100,00 PLN każda.

Dnia 27 grudnia 2012 r. została zawarta umowa nabycia przez Comarch Management Sp. z o.o. SK-A od CCF FIZ 6 320 akcji w celu umorzenia. Cena sprzedaży wyniosła 237,35 zł za 1 akcję.

W czwartym kwartale 2012 r. Comarch S.A. odkupiła 1 akcję spółki CA Consulting S.A. od dotychczasowego indywidualnego akcjonariusza. Comarch S.A. jest w posiadaniu 100% udziałów i głosów w spółce CA Consulting S.A.

1.3 Zmiany właścicielskie i zmiany w strukturze organizacyjnej po dacie bilansu

W dniu 21 stycznia 2013 r. została zarejestrowana CAMS AG z siedzibą w Luzern w Szwajcarii. 51% udziałów należy do CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A.

W dniach 8-11 lutego 2013 r. CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A dokonała zapłaty drugiej części wynagrodzenia w wysokości 300 000 CHF za nabyte w 2012 r. akcje A-MEA Informatik AG.

W dniu 12 lutego 2013 r. zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki iMed24 S.A. z kwoty 1 600 000,00

PLN do kwoty 1 750 000,00 PLN.

W dniu 20 lutego 2013 r. Comarch S.A. podpisała umowę objęcia akcji serii F w kapitale zakładowym spółki MKS Cracovia SSA. MKS Cracovia SSA złożyła Comarch S.A. ofertę objęcia akcji serii F w łącznej liczbie 11 400 sztuk o wartości nominalnej 100 zł. MKS Cracovia SSA zaoferowała Comarch S.A. objęcie akcji serii F po cenie emisyjnej wynoszącej łącznie 4 695 774 zł tj. za cenę emisyjną wynoszącą 411,91 zł za jedną akcję serii F. Cena emisyjna powyższych akcji serii F została pokryta wkładem pieniężnym w wysokości 4 695 774 zł dokonany przez Comarch S.A. w dniu 20 lutego 2013 r. Po rejestracji podwyższenia kapitału MKS Cracovia SSA (postanowienie Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 6 marca 2013 roku; raport bieżący nr 6/2013 z dnia 14 marca 2013 r.), Comarch S.A. będzie dysponuje 62,16% głosów na WZA spółki. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr 4/2013.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy iMed24 S.A. podjęło w dniu 26 marca 2013 r. uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki z kwoty 1 750 000,00 PLN do kwoty 2 050 000,00 PLN przez emisję akcji serii G w łącznej liczbie 3 000 o wartości nominalnej 100,00 PLN każda.

W dniu 26 marca 2013 r. zostało zarejestrowane połączenie spółek A-MEA Informatik AG i Comarch Swiss AG oraz przeniesienie siedziby nowej spółki Comarch Swiss AG do Luzern w Szwajcarii.

W dniu 9 kwietnia 2013 r. zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego Comarch AG do kwoty 15 milionów euro.

W dniu 15 kwietnia 2013 roku jedyny akcjonariusz Comarch SAS działający w ramach kompetencji Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy podjął decyzję o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki z kwoty 1 800 000 EUR do kwoty 2 800 000 EUR przez emisję 1 000 000 nowych akcji.

1.4 Struktura działania Grupy Comarch

Struktura działania Grupy Comarch jest następująca:

- jednostka dominująca Comarch S.A. pozyskuje większość kontraktów w dużej mierze realizując je,
- spółki Comarch AG, Comarch S.A.S., Comarch R&D S.à r.l., Comarch Luxembourg S.à r.l., Comarch Inc., Comarch Panama Inc., Comarch Canada, Corp., Comarch Middle East FZ-LLC, Comarch LLC, OOO Comarch, Comarch Oy oraz Comarch UK Ltd. pozyskują kontrakty informatyczne na rynkach zagranicznych i realizują je w całości lub w części,
- spółki SouthForge Sp. z o.o. i Comarch Polska S.A. pozyskują kontrakty informatyczne na rynku krajowym i zagranicznym i realizują je w całości lub w części,
- CA Consulting S.A. prowadzi działalność teleinformatyczną, polegającą na dostarczaniu łącz teleinformatycznych na potrzeby krajowych spółek Grupy, a także na świadczeniu usług informatycznych i consultingowych na rzecz Comarch S.A. oraz klientów spoza Grupy Comarch,
- Spółka Comarch Software und Beratung AG jest znaczącym na rynku niemieckim producentem oprogramowania ERP oraz integratorem systemów informatycznych. Comarch Solutions GmbH oraz Comarch Swiss AG prowadzą działalność o profilu identycznym z profilem działalności spółki Comarch Software und Beratung AG,
- A-MEA Informatik AG zajmuje się sprzedażą i wdrażaniem rozwiązań ERP (w tym Comarch ERP Enterprise) na rynku szwajcarskim,
- ESAProjekt Sp. z o.o. jest jednym z czołowych polskich producentów i dostawców kompleksowych rozwiązań informatycznych dla sektora zdrowia,
- Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty prowadzi działalność inwestycyjną (poprzez swoje jednostki zależne) w zakresie nowych technologii i usług, a także działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym,
- Comarch Management Sp. z o.o., Comarch Management Sp. z o.o. SK-A, CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A, Bonus Management Sp. z o.o. SK-A oraz Bonus Management Sp. z o.o. II Activia SK-A prowadzą działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym oraz związaną z informatyką,
- przedmiotem działalności Bonus Development Sp. z o.o. SK-A oraz Bonus Development Sp.

z o.o. II Koncept SK-A jest działalność developerska oraz inwestycyjna na rynku nieruchomości,

- iMed24 S.A. wytwarza i sprzedaje oprogramowanie związane z medycyną oraz świadczy usługi medyczne i diagnostyczne,

- iReward24 S.A. prowadzi działalność polegającą na wytwarzaniu i wdrażaniu oprogramowania lojalnościowego dla odbiorców z sektora małych i średnich przedsiębiorstw,

- Infrastruktura24 S.A. prowadzi działalność polegającą na oferowaniu usług data center oraz outsourcingu usług informatycznych,

- iComarch24 S.A. prowadzi projekty informatyczne z zakresu e-księgowości oraz handlu elektronicznego, świadczy również usługi księgowe dla krajowych jednostek zależnych z Grupy Comarch,

- MKS Cracovia SSA jest sportową spółką akcyjną,

- Opso Sp. z o.o. prowadzi działalność gastronomiczną,

- Spółki UAB Comarch oraz Comarch Co. Ltd (Wietnam) są w trakcie procesu likwidacyjnego. Spółka SoftM France S.à r.l. jest w trakcie postępowania upadłościowego. Spółki Comarch s.r.o. i Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd. nie prowadzą obecnie działalności operacyjnej.

2. Opis stosowanych zasad rachunkowości

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe za 12 miesięcy 2012 roku zostało przygotowane zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości („MSR”), Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) oraz interpretacjami opublikowanymi przez Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego za wyjątkiem tych pozycji, które zgodnie z niniejszymi zasadami są wyceniane w inny sposób.

Sporządzenie sprawozdania wg MSSF wymaga dokonania szeregu szacunków i zastosowania własnego osądu. W nocy 2.3.2 zostały zaprezentowane te obszary sprawozdania finansowego, które wymagają znaczących szacunków lub w stosunku do których wymagana jest znacząca doza osądu.

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę Comarch w dającej się przewidzieć przyszłości. Według Zarządu Spółki nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności.

Grupa Comarch sporządza rachunek zysków i strat w wersji kalkulacyjnej, natomiast rachunek przepływów pieniężnych sporządzany jest metodą pośrednią.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Comarch za 12 miesięcy 2012 roku obejmuje sprawozdania następujących spółek:

	Charakter powiązań	Metoda konsolidacji	Udział Comarch S.A. w kapitale zakładowym
Comarch S.A.	jednostka dominująca	pełna	
Comarch AG	jednostka zależna	pełna	100,00%
Comarch R&D S.à r.l.	jednostka zależna	pełna	30,00%, 70,00% w posiadaniu Comarch SAS
Comarch Software und Beratung AG	jednostka zależna	pełna	100,00% w posiadaniu Comarch AG *)
Comarch Solutions GmbH	jednostka zależna	pełna	100,00% zależna od Comarch Software und Beratung AG
SoftM France S.à r.l.	jednostka zależna	pełna	100,00% zależna od Comarch Software und

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2012
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

			Beratung AG
Comarch S.A.S.	jednostka zależna	pełna	100,00%
Comarch Luxembourg S.à r.l.	jednostka zależna	pełna	100,00%
Comarch Inc.	jednostka zależna	pełna	100,00%
Comarch Panama Inc.	jednostka zależna	pełna	100,00% w posiadaniu Comarch Inc.
Comarch Canada, Corp.	jednostka zależna	pełna	100,00%
Comarch Middle East FZ-LLC	jednostka zależna	pełna	100,00%
Comarch LLC	jednostka zależna	pełna	100,00%
OOO Comarch	jednostka zależna	pełna	100,00%
Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd.	jednostka zależna	pełna	100,00%
COMARCH CO., LTD (Wietnam)	jednostka zależna	pełna	100,00%
Comarch Oy	jednostka zależna	pełna	100,00%
Comarch UK Ltd.	jednostka zależna	pełna	100,00%
UAB Comarch	jednostka zależna	pełna	100,00%
Comarch s.r.o.	jednostka zależna	pełna	100,00%
SouthForge Sp. z o.o.	jednostka zależna	pełna	100,00%
CA Consulting S.A.	jednostka zależna	pełna	100,00%
Comarch Management Sp. z o.o.	jednostka zależna	pełna	100,00%
Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	jednostka zależna	pełna	100,00% ogólnej liczby certyfikatów inwestycyjnych
Comarch Management Sp. z o.o. SK-A	jednostka zależna	pełna	45,42% w posiadaniu CCF FIZ, 26,65% w posiadaniu Comarch S.A., 27,93% akcji nabytych w celu umorzenia przez Comarch Management Sp. z o.o. SK-A
Bonus Management Sp. z o.o. SK-A	jednostka zależna	pełna	100,00% w posiadaniu CCF FIZ
Bonus Development Sp. z o.o. SK-A	jednostka zależna	pełna	100,00% w posiadaniu CCF FIZ
Bonus Management Sp. z o.o. II Activia SK-A	jednostka zależna	pełna	100,00% w posiadaniu CCF FIZ
Bonus Development Sp. z o.o. II Koncept SK-A	jednostka zależna	pełna	100,00% w posiadaniu CCF FIZ
iMed24 S.A.	jednostka zależna	pełna	100,00% w posiadaniu CCF FIZ
Comarch Polska S.A.	jednostka zależna	pełna	100,00% w posiadaniu CCF FIZ

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2012
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

iReward24 S.A.	jednostka zależna	pełna	100,00% w posiadaniu CCF FIZ
Infrastruktura24 S.A.	jednostka zależna	pełna	100,00% w posiadaniu CCF FIZ
iComarch24 S.A.	jednostka zależna	pełna	100,00% w posiadaniu CCF FIZ
CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A	jednostka zależna	pełna	100,00% w posiadaniu CCF FIZ
A-MEA Informatik AG	jednostka zależna	pełna	100,00% w posiadaniu CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A
ESAProjekt Sp. z o.o.	jednostka zależna	pełna	100,00% w posiadaniu CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A
Comarch Swiss AG	jednostka zależna	pełna	100,00% w posiadaniu CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A
Opso Sp. z o.o.	jednostka zależna	pełna	100,00%
MKS Cracovia SSA	jednostka zależna	pełna	59,82%

(*) w tym 2,68% akcji CSuB AG pożyczonych od podmiotu spoza Grupy Comarch

2.1 Zasady wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego

2.1.1 Sprawozdawczość dotycząca segmentów

Grupa Kapitałowa Comarch prowadzi sprawozdawczość według segmentów zgodnie z MSSF 8 „Segmenty operacyjne”. Segmenty operacyjne zostały określone na podstawie sprawozdań wewnętrznych dotyczących komponentów jednostki gospodarczej podlegających okresowym przeglądom dokonywanym przez członka kierownictwa odpowiedzialnego za podejmowanie decyzji operacyjnych, w celu alokacji zasobów do poszczególnych segmentów i oceny ich działania.

Dla Grupy Kapitałowej Comarch podstawowym rodzajem segmentów operacyjnych są segmenty branżowe a pomocniczym rodzajem segmentów operacyjnych są segmenty geograficzne. Objęte konsolidacją jednostki Grupy Kapitałowej Comarch prowadzą następujące rodzaje działalności:

- sprzedaż systemów informatycznych i usług z nimi związanych oraz sprzedaż sprzętu informatycznego (określaną dalej jako „Segment IT”),
- działalność sportową (określaną dalej jako „Segment Sport”) prowadzoną przez MKS Cracovia SSA,
- działalność związaną z inwestowaniem na rynku kapitałowym i na rynku nieruchomości (określaną dalej jako „Segment Inwestycje”),
- działalność w zakresie usług medycznych oraz produkcji oprogramowania dla medycyny (określaną dalej jako „Segment Medycyna”).

Dominujący udział w przychodach ze sprzedaży, wynikach oraz aktywach posiada Segment IT. Ze względu na specyfikę działalności segment IT prezentowany jest z wydzieleniem rynku DACH (Niemcy, Austria, Szwajcaria), rynku polskiego oraz rynków pozostałych. Segment Inwestycje został wyodrębniony w pierwszym kwartale 2010 roku w związku ze wzrostem zakresu jego działalności. Ze względu na istotną kwotę poniesionych nakładów inwestycyjnych z dniem 30 września 2011 r. wyodrębniono „Segment Medycyna” i zaprezentowano udział tego segmentu w aktywach, zobowiązaniach i wydatkach inwestycyjnych. W nocie o przychodach, kosztach i wyniku finansowym „Segment Medycyna” został wyodrębniony z dniem 31 grudnia 2011 r., gdyż dopiero w czwartym kwartale poniesiono wydatki kosztowe związane z przygotowaniem do uruchomienia centrum medycznego. Począwszy od pierwszego kwartału 2012 roku Grupa zaprzestała wyodrębniać Segment Internet ze względu na przyporządkowanie

działalności prowadzonej dotychczas w tym segmencie do Segmentu IT oraz Segmentu Medycyna. W celu doprowadzenia do porównywalności zostały odpowiednio zmodyfikowane analogiczne dane za rok 2011 (Segment Internet został połączony z Segmentem IT-rynek polski).

Rozkład przychodów ze sprzedaży osiągniętych przez Grupę Kapitałową Comarch na przestrzeni roku 2012 przedstawiał się następująco: 19% rocznej sprzedaży zostało zrealizowane w pierwszym kwartale, 21% w drugim kwartale, 19% w trzecim kwartale oraz 41% w czwartym kwartale. Taki rozkład przychodów jest typowy dla branży informatycznej.

Na przestrzeni roku 2013 Grupa spodziewa się rozkładu przychodów ze sprzedaży zbliżonego do ubiegłorocznego.

2.1.2 Konsolidacja

a) Jednostki zależne

Jednostki zależne to wszelkie jednostki (w tym jednostki specjalnego przeznaczenia), w odniesieniu, do których Grupa ma zdolność kierowania ich polityką finansową i operacyjną, co zwykle towarzyszy posiadaniu większości ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Przy dokonywaniu oceny, czy Grupa kontroluje daną jednostkę uwzględnia się istnienie i wpływ potencjalnych praw głosu, które w danej chwili można zrealizować lub zamienić. Jednostki zależne podlegają pełnej konsolidacji od dnia przejęcia nad nimi kontroli przez Grupę. Przestaje się je konsolidować z dniem ustania kontroli.

Przejęcia jednostek i wyodrębnionych części działalności rozlicza się metodą nabycia. Każdorazowo płatność przekazana w wyniku połączenia jednostek wyceniana jest w zagregowanej wartości godziwej (na dzień dokonania zapłaty) przekazanych aktywów, poniesionych lub przejętych zobowiązań oraz instrumentów kapitałowych wyemitowanych przez Grupę w zamian za przejęcie kontroli nad jednostką przejmowaną. Koszty bezpośrednio związane z połączeniem jednostek gospodarczych ujmowane są w wyniku finansowym w momencie ich poniesienia.

W określonych przypadkach, przekazana płatność zawiera także aktywa lub zobowiązania wynikające z płatności warunkowej, mierzonej na dzień nabycia w wartości godziwej. Zmiany wartości godziwej płatności warunkowej w kolejnych okresach ujmowane są jako zmiany kosztu połączenia jedynie jeżeli mogą być zaklasyfikowane jako zmiany w okresie pomiaru. Wszystkie inne zmiany rozliczane są zgodnie z odpowiednimi regulacjami MSSF. Zmiany w wartości godziwej płatności warunkowej zakwalifikowanej jako element kapitałowy nie są ujmowane.

Dające się zidentyfikować aktywa, zobowiązania i zobowiązania warunkowe jednostki przejmowanej spełniające warunki ujęcia zgodnie z MSSF 3 „Połączenia jednostek gospodarczych” ujmują się w wartości godziwej na dzień przejęcia, z uwzględnieniem wyjątków zawartych w MSSF 3.

W razie nabycia kontroli w następstwie kilku następujących po sobie transakcji, udziały będące w posiadaniu Grupy na dzień objęcia kontroli są wyceniane w wartości godziwej z odniesieniem skutków w rachunek zysków i strat. Kwoty narosłe z tytułu udziałów w tej jednostce odniesione uprzednio do innych składników całkowitych dochodów są przenoszone do rachunku zysków i strat.

Wartość firmy wynikającą z przejęcia ujmują się w aktywach i początkowo wykazuje po kosztach, jako wartość kosztów przejęcia przekraczającą udział Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować ujętych aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych. Jeśli po przeszacowaniu udział Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki przejmowanej przekracza koszt połączenia jednostek gospodarczych, nadwyżkę ujmują się niezwłocznie w wyniku finansowym.

Transakcje, rozrachunki i nie zrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy spółkami Grupy są eliminowane. Nie zrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przez przekazany składnik aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne zostały zmienione, tam gdzie było to konieczne, dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

b) Jednostki stowarzyszone

Jednostki stowarzyszone to wszelkie jednostki, na które Grupa wywiera znaczący wpływ, lecz których nie kontroluje, co zwykle towarzyszy posiadaniu od 20 do 50% ogólnej liczby głosów w organach stanowiących.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych rozlicza się metodą praw własności i ujmuje początkowo według kosztu. Inwestycja Grupy w jednostkach stowarzyszonych obejmuje określoną w dniu nabycia wartość firmy.

Udział Grupy w wyniku finansowym jednostek stowarzyszonych od dnia nabycia ujmuje się w rachunku zysków i strat, zaś jej udział w zmianach stanu innych kapitałów od dnia nabycia – w innych kapitałach. O łączne zmiany stanu od dnia nabycia koryguje się wartość bilansową inwestycji. Gdy udział Grupy w stratach jednostki stowarzyszonej staje się równy lub większy od udziału Grupy w tej jednostce stowarzyszonej, obejmującego ewentualne inne niezabezpieczone należności, Grupa zaprzestaje ujmować dalsze straty, chyba, że wzięła na siebie obowiązki lub dokonała płatności w imieniu danej jednostki stowarzyszonej.

Nie zrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy Grupą, a jej jednostkami stowarzyszonymi eliminuje się proporcjonalnie do udziału Grupy w jednostkach stowarzyszonych. Nie zrealizowane straty również są eliminowane, chyba że transakcja dostarcza dowodów na wystąpienie utraty wartości przekazywanego składnika aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki stowarzyszone zostały, tam gdzie było to konieczne, zmienione dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

c) Zasady ujmowania Grupy Comarch SuB w sprawozdaniu skonsolidowanym

Spółka Comarch Software und Beratung AG będąca jednostką dominującą dla spółek Grupy Comarch SuB sporządza samodzielnie skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmujące dane spółki Comarch Software und Beratung AG i jej jednostek zależnych. Comarch S.A., jednostka dominująca Grupy Comarch, sporządza w sposób bezpośredni skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmujące dane Spółki Comarch S.A. i wszystkich pozostałych jednostek zależnych (z wyjątkiem spółek Grupy Comarch SuB) a następnie sporządzone w powyższy sposób sprawozdanie uzupełnianie jest o łączne skonsolidowane wyniki i dane bilansowe Grupy Comarch SuB.

2.1.3 Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

a) Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniach finansowych poszczególnych jednostek Grupy wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentowane jest w polskich złotych (PLN), która jest walutą funkcjonalną i walutą prezentacji jednostki dominującej.

b) Transakcje i salda wyrażone w walutach obcych

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Zyski i straty kursowe z tytułu rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w rachunku zysków i strat, o ile nie odracza się ich w kapitale własnym, gdy kwalifikują się do uznania za zabezpieczenie przepływów pieniężnych i zabezpieczenie udziałów w aktywach netto.

Różnice kursowe z tytułu pozycji niepieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe wyceniane według wartości godziwej w korespondencji z rachunkiem zysków i strat, wykazuje się w ramach zysków i strat z tytułu zmian wartości godziwej. Różnice kursowe z tytułu takich pozycji niepieniężnych jak instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży uwzględnia się w kapitale z wyceny w wartości godziwej.

c) Spółki wchodzące w skład Grupy

Wyniki i sytuację finansową wszystkich jednostek Grupy (z których żadna nie prowadzi działalności w warunkach hiperinflacji), których waluty funkcjonalne różnią się od waluty prezentacji, przelicza się na walutę prezentacji w następujący sposób:

- (i) aktywa i zobowiązania w każdym prezentowanym bilansie przelicza się według kursu zamknięcia obowiązującego na ten dzień bilansowy,
- (ii) przychody i koszty w każdym rachunku zysków i strat przelicza się według kursów średnich (chyba, że kurs średni nie stanowi zadowalającego przybliżenia skumulowanego wpływu kursów z dni transakcji – w takim wypadku przychody i koszty przelicza się według kursów z dni transakcji), a wszystkie wynikające stąd różnice kursowe ujmuje się jako odrębny składnik kapitału własnego.

Przy konsolidacji, różnice kursowe z tytułu przeliczenia inwestycji netto w jednostkach zagranicznych oraz kredytów, pożyczek i innych instrumentów walutowych wyznaczonych na zabezpieczenia takich inwestycji ujmuje się w kapitale własnym. Przy sprzedaży jednostki prowadzącej działalność za granicą, takie różnice kursowe ujmuje się w rachunku zysków i strat jako część zysku lub straty ze sprzedaży.

Wartość firmy i korekty do poziomu wartości godziwej, które powstają przy nabyciu jednostki zagranicznej, traktuje się jako aktywa i zobowiązania jednostki zagranicznej oraz przelicza według kursu zamknięcia.

Kursy EURO użyte do przeliczania danych finansowych:

Średni kurs NBP z dnia 31.12.2012: 4,0882,

Średni kurs NBP z dnia 31.12.2011: 4,4168,

Średnia arytmetyczna średnich kursów NBP na koniec każdego miesiąca za okres 1.01 - 31.12.2012: 4,1736,

Średnia arytmetyczna średnich kursów NBP na koniec każdego miesiąca za okres 1.01 - 31.12.2011: 4,1401.

2.1.4 Inwestycje

a) Aktywa finansowe wykazywane według wartości godziwej, z zyskami lub stratami rozliczonymi przez rachunek zysków i strat

Kategoria ta obejmuje dwie podkategorie: aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa finansowe przeznaczone w momencie ich początkowego ujęcia do wyceny według wartości godziwej, z zyskami lub stratami ujmowanymi w rachunku zysków i strat. Składnik aktywów finansowych zalicza się do tej kategorii, jeżeli nabyty został przede wszystkim w celu sprzedaży w krótkim terminie lub jeżeli został zaliczony do tej kategorii przez Zarząd. Instrumenty pochodne również zalicza się do „przeznaczonych do obrotu”, o ile nie zostały przeznaczone na zabezpieczenia. Tego typu instrumenty są wykazywane osobno w bilansie w pozycji „Pochodne instrumenty finansowe”. Aktywa z tej kategorii zalicza się do aktywów obrotowych, jeżeli są przeznaczone do obrotu lub ich realizacji oczekuje się w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

b) Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to nie zaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nie notowane na aktywnym rynku. Powstają wówczas, gdy Grupa wydaje środki pieniężne, towary lub usługi bezpośrednio dłużnikowi, nie mając zamiaru wprowadzać swojej należności do obrotu. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych. Pożyczki i należności zalicza się do wykazywanych w bilansie należności handlowych i usług oraz pozostałych należności.

c) Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach i ustalonym terminie zapadalności, które Zarządy jednostek tworzących Grupę zamierzają i są w stanie utrzymać do terminu zapadalności.

d) Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży to nie zaliczone do instrumentów pochodnych instrumenty finansowe przeznaczone do tej kategorii albo nie zaliczone do żadnej z pozostałych. Zalicza się je do aktywów trwałych, o ile Zarząd nie zamierza zbyć inwestycji w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Transakcje zakupu i sprzedaży inwestycji ujmuje się na dzień przeprowadzenia transakcji – dzień, w którym Grupa zobowiązuje się zakupić lub sprzedać dany składnik aktywów. Inwestycje ujmuje się początkowo według wartości godziwej powiększonej, w przypadku składnika aktywów niekwalifikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcyjne. Inwestycje wyłącza się z ksiąg rachunkowych, gdy prawa do uzyskiwania przepływów pieniężnych z ich tytułu wygasły lub zostały przeniesione i Grupa dokonała przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz aktywa finansowe wykazywane według wartości godziwej, z zyskami lub stratami wykazywanymi w rachunku zysków i strat, wykazuje się po początkowym ujęciu według wartości godziwej. Pożyczki i należności oraz inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności wykazuje się według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu), metodą efektywnej stopy procentowej. Zrealizowane i nie zrealizowane zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej aktywów finansowych wykazywanych według wartości godziwej, z zyskami lub stratami rozliczanymi w korespondencji z w rachunku zysków i strat wykazuje się w rachunku zysków i strat, w okresie, w którym powstały. Nie zrealizowane zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej niepieniężnych papierów wartościowych zaliczonych do „dostępnych do sprzedaży” ujmuje się w kapitale własnym. W razie sprzedaży papierów wartościowych zaliczonych do „dostępnych do sprzedaży” lub utraty przez nie wartości, łączne dotychczasowe korekty do poziomu aktualnej wartości godziwej wykazuje się w rachunku zysków i strat jako zyski i straty na inwestycyjnych papierach wartościowych.

Wartość godziwa inwestycji notowanych wynika z ich bieżącej ceny zakupu. Jeżeli rynek na dany składnik aktywów finansowych nie jest aktywny (a także w odniesieniu do nie notowanych papierów wartościowych), Grupa ustala wartość godziwą stosując techniki wyceny. Obejmują one wykorzystanie niedawno przeprowadzonych transakcji na normalnych zasadach rynkowych, odwołanie się do innych instrumentów, które są w zasadzie identyczne, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych oraz powszechnie uznane za poprawne modele wyceny instrumentów pochodnych, oparte na danych wejściowych pochodzących z aktywnego rynku.

Grupa dokonuje na każdy dzień bilansowy oceny, czy występują obiektywne dowody na to, że składnik aktywów finansowych lub grupa aktywów finansowych utraciły na wartości. W odniesieniu do kapitałowych papierów wartościowych zaliczonych do „dostępnych do sprzedaży”, przy ustalaniu, czy papiery wartościowe utraciły na wartości bierze się pod uwagę znaczący lub przedłużający się spadek wartości godziwej danego papieru wartościowego poniżej jego kosztu. Jeżeli takie dowody występują w przypadku aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, łączne dotychczasowe straty – ustalone jako różnica pomiędzy ceną nabycia, a aktualną wartością godziwą, pomniejszona o ewentualne straty z tytułu utraty wartości ujęte wcześniej w rachunku zysków i strat – wyłącza się z kapitału własnego i ujmuje w rachunku zysków i strat. Straty z tytułu utraty wartości ujęte wcześniej w rachunku zysków i strat z tytułu instrumentów kapitałowych nie podlegają odwróceniu w korespondencji z rachunkiem zysków i strat.

2.1.5 Aktywa trwałe

a) Wartości niematerialne

Wartości niematerialne ujmowane są w ewidencji według cen nabycia pomniejszone o dotychczasowe umorzenie i ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Grupa dokonuje odpisów amortyzacyjnych metodą liniową. Przyjęto następujące stawki amortyzacyjne:

- oprogramowanie komputerowe 30%
- licencje 30%

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2012
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

• prawa autorskie	30%
• pozostałe prawa	10 - 20%

Przyjęte stawki amortyzacyjne odpowiadają oszacowanemu okresowi użytkowania wartości niematerialnych, za wyjątkiem kart zawodników (dot. MKS Cracovia SSA), które amortyzowane są w okresie obowiązującej umowy z danym zawodnikiem.

W przypadku wartości niematerialnych nabytych w celu wykorzystania w konkretnym projekcie okres amortyzacji ustala się jako okres trwania projektu.

Prawo wieczystego użytkowania gruntów dotyczących MKS Cracovia SSA zostało nabyte i jest traktowane jako wartość niematerialna, o nieokreślonym okresie użytkowania i dlatego nie jest amortyzowane. Grunty będące w użytkowaniu wieczystym spółki MKS Cracovia SSA nie podlegają amortyzacji, gdyż posiadają nieokreślony okres użytkowania, z uwagi na fakt, iż Spółka spodziewa się, że nastąpi odnowienie prawa wieczystego użytkowania i odbędzie się to bez ponoszenia znaczących kosztów, gdyż Spółka nie jest zobowiązana do spełnienia żadnych warunków, o których zależałoby przedłużenie tego prawa.

Wieczyste użytkowanie w Polsce traktowane jest jako synonim własności a nie dzierżawy, po zakończeniu której użytkownik oddaje grunt. Spółka nie spodziewa się poniesienia znaczących kosztów przy odnowieniu prawa wieczystego użytkowania w kontekście dotychczasowych działań współwłaściciela MKS Cracovia SSA czyli Gminy Kraków. Miasto wspiera działalność sportowa w tym MKS Cracovia SSA m in. poprzez:

- dofinansowywanie budowy infrastruktury sportowej,
- umorzenie podatku od nieruchomości,
- wniesienie aportem opłat za użytkowanie wieczyste.

Prawo wieczystego użytkowania gruntów dotyczących jednostki dominującej jest amortyzowane przez określony czas użytkowania (założony od momentu nabycia okres użytkowania wynosi od 84 do 99 lat). Średnia stawka amortyzacyjna wynosi 1,2%.

Wartości niematerialne nabyte w wyniku przejęcia Grupy Comarch SuB obejmują prawa majątkowe do oprogramowania: SoftM Semiramis, SoftM SharkNex, SoftM Suite ERP, SoftM Suite Financials, Schilling, DKS, Infostore. Powyższe wartości niematerialne i prawne zostały ujęte na dzień przejęcia w bilansie Grupy Comarch wg wartości godziwej. Grupa dokonuje odpisów amortyzacyjnych wartości niematerialnych nabytych w wyniku przejęcia Grupy Comarch SuB metodą liniową, przyjęto okres amortyzacji równy przewidywanemu okresowi osiągnięcia korzyści ekonomicznych ze sprzedaży oprogramowania, czyli 60 miesięcy.

Wartości niematerialne nabyte w wyniku przejęcia A-MEA Informatik AG obejmują wartość relacji z klientami spółki. Aktywo to zostało ujęte odrębnie od wartości firmy jako wartości niematerialne i prawne i zostało ujęte na dzień przejęcia w bilansie Grupy Comarch wg wartości godziwej. Grupa dokonuje odpisów amortyzacyjnych wartości niematerialnych nabytych w wyniku przejęcia A-MEA Informatik AG metodą liniową, przyjęto okres amortyzacji równy przewidywanemu okresowi osiągnięcia korzyści ekonomicznych z tytułu istniejących relacji z klientami, czyli 60 miesięcy.

Wartości niematerialne nabyte w wyniku przejęcia ESAProjekt sp. z o.o. obejmują prawa majątkowe do oprogramowania Optimed, OptiNFZKom, BaKS, Carber, SDK, Repos . Aktywa te zostały ujęte odrębnie od wartości firmy jako wartości niematerialne i prawne i zostało ujęte na dzień przejęcia w bilansie Grupy Comarch wg wartości godziwej. Grupa dokonuje odpisów amortyzacyjnych wartości niematerialnych nabytych w wyniku przejęcia ESAProjekt sp. o.o. metodą liniową, przyjęto okres amortyzacji równy przewidywanemu okresowi osiągnięcia korzyści ekonomicznych ze sprzedaży oprogramowania, czyli 60 miesięcy.

b) Wartość firmy

Wartość firmy stanowi nadwyżkę kosztu przejęcia nad wartością godziwą udziału Grupy w możliwych do zidentyfikowania aktywach netto (obejmujących możliwe do zidentyfikowania aktywa nabyte oraz zobowiązania i zobowiązania warunkowe przejęte w ramach połączenia) przejętej jednostki zależnej/stowarzyszonej na dzień przejęcia. Wartość firmy z przejęcia jednostek zależnych ujmuje się w ramach wartości niematerialnych. Wartość firmy z przejęcia jednostek stowarzyszonych ujmuje się w ramach inwestycji w jednostkach stowarzyszonych. Wartość firmy jest testowana corocznie na dzień bilansowy kończący rok obrotowy pod kątem

utrata wartości i wykazywana w bilansie według kosztu pomniejszonego o skumulowane odpisy z tytułu ewentualnej utraty wartości. Zyski i straty ze zbycia jednostki uwzględniają wartość bilansową wartości firmy dotyczącą sprzedanej jednostki.

W celu przeprowadzenia testu pod kątem możliwej utraty wartości wartość firmy alokowana jest do ośrodków wypracowujących środki pieniężne.

c) Rzeczowe aktywa trwałe

Środki trwałe

Wycenione zostały według cen nabycia lub kosztów wytworzenia pomniejszone o dotychczasowe umorzenie i ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Przyjęte stawki amortyzacyjne odpowiadają ekonomicznej użyteczności środków trwałych.

Szczegółowe zasady amortyzowania środków trwałych przyjętych przez Spółkę są następujące: środki amortyzowane są metodą liniową przy zastosowaniu stawek amortyzacyjnych odpowiadających oszacowanym okresom użytkowania. W szczególności stawki amortyzacyjne wynoszą: 2,5% (budynki i budowle), 30% (maszyny i urządzenia) i 20% (meble, wyposażenie, pozostałe środki). W przypadku środków trwałych nabytych w celu wykorzystania w konkretnym projekcie okres amortyzacji ustala się jako okres trwania projektu.

Środki trwałe w budowie

Środki trwałe w budowie wycenione są według ceny nabycia pomniejszone o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Odsetki od kredytu inwestycyjnego w okresie realizacji inwestycji aktywowane są w pozycji środki trwałe w budowie. Odsetki od kredytu inwestycyjnego po przyjęciu środka trwałego sfinansowanego kredytem obciążają wynik roku w pozycji koszty finansowe.

Ulepszenia w obcych środkach trwałych

Ulepszenia w obcych środkach trwałych wycenione są według ceny nabycia pomniejszone o dotychczasowe umorzenie i ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

d) Leasing

Grupa użytkuje na zasadach leasingu samochody oraz sprzęt komputerowy. Ponieważ na mocy zawartych umów nastąpiło zasadniczo przeniesienie całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania przedmiotu leasingu, ujęte są one w księgach na zasadach leasingu finansowego. Wprowadzone zostały do ksiąg jako aktywa i zobowiązania w kwotach równych wartości minimalnych opłat leasingowych ustalonych na dzień rozpoczęcia leasingu. Opłaty leasingowe rozdziela się pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenia niespłaconego salda zobowiązań. Część odsetkowa kosztów finansowych obciąża rachunek wyników przez okres trwania leasingu w taki sposób, aby uzyskać stałą stopę procentową w stosunku do niespłaconego salda. Środki użytkowane na zasadach leasingu podlegają amortyzacji przez krótszy z okresów: okres umowy lub użytkowania.

e) Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe

Dotyczą długoterminowej części czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów.

f) Utrata wartości aktywów

Aktywa o nieokreślonym okresie użytkowania nie podlegają amortyzacji, lecz corocznie są testowane pod kątem możliwej utraty wartości. Aktywa podlegające amortyzacji analizuje się pod kątem utraty wartości, ilekroć jakieś zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazują na możliwość niezrealizowania ich wartości bilansowej. Stratę z tytułu utraty wartości ujmuje się w wysokości kwoty, o jaką wartość bilansowa danego składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna to wyższa z dwóch kwot: wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży i wartości użytkowej. Dla potrzeb analizy pod kątem utraty wartości, aktywa grupuje się na najniższym poziomie, w odniesieniu do którego występują dające się zidentyfikować odrębnie przepływy pieniężne (ośrodki wypracowujące środki pieniężne).

2.1.6 Aktywa obrotowe

a) Zapasy (produkty w toku oraz materiały i towary)

Wykazywana w sprawozdaniu produkcja w toku dotyczy wytwarzanego przez Grupę i przeznaczonego do wielokrotnej sprzedaży oprogramowania. Produkcja w toku jest wyceniana według technicznych bezpośrednich kosztów wytworzenia.

Wytworzone przez Grupę i przeznaczone do wielokrotnej sprzedaży oprogramowanie użytkowe wyceniane jest w okresie przynoszenia przez nie korzyści ekonomicznych, nie dłuższym niż 36 miesięcy, jakie następują od rozpoczęcia sprzedaży, w wysokości nadwyżki kosztów ich wytworzenia nad przychodami netto uzyskanymi ze sprzedaży tych produktów w ciągu kolejnych 36 miesięcy. Nie odpisane po tym okresie koszty wytworzenia zwiększają pozostałe koszty operacyjne.

W zależności od charakteru wytworzonego oprogramowania i oceny możliwości jego sprzedaży stosuje się zasadę odpisywania w koszt własny poniesionych na jego wytworzenie nakładów w wysokości od 50% do 100% zafakturowanej w powyższym okresie sprzedaży. Jeżeli Spółka posiada wcześniej informacje o ograniczeniu możliwości dalszej sprzedaży, niezwłocznie dokonuje odpisu aktualizującego wartość produkcji w toku w wysokości nakładów, w stosunku, do których występuje prawdopodobieństwo nie odzyskania, bądź też dokonuje jednorazowo odpisania całości nierozliczonych nakładów (w zależności od stopnia oceny ryzyka) w ciężar kosztu własnego sprzedaży.

Ewidencja materiałów i towarów prowadzona jest według rzeczywistych cen nabycia. Rozchody wyceniane są według zasady pierwsze przyszło, pierwsze wyszło (FIFO). Materiały i towary wycenione są według rzeczywistych cen nabycia nie wyższych od cen sprzedaży netto.

b) Należności

Na dzień powstania ujmuje się je w księgach według wartości godziwej, a w następnych okresach wg skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu).

Należności w zależności od terminu wymagalności (do 12 miesięcy od dnia bilansowego lub powyżej 12 miesięcy od dnia bilansowego) wykazywane są jako krótkoterminowe lub długoterminowe.

W celu urealnienia wartości, należności zostały pomniejszone o odpisy aktualizujące wartość należności wątpliwych. Odpis z tytułu utraty wartości odpowiada różnicy pomiędzy wartością bilansową a wartością bieżącą rzeczywistych przepływów pieniężnych z danego składnika aktywów. Ze względu na specyfikę działalności (występowanie w ograniczonym zakresie należności od tzw. kontrahentów masowych), dokonywanie stosownych odpisów aktualizacyjnych odbywa się drogą szczegółowej identyfikacji należności i oceny zagrożenia wpływu środków pieniężnych wynikających z uwarunkowań umownych i biznesowych.

c) Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Kategoria ta obejmuje środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych, depozyty bankowe płatne na żądanie, płynne krótkoterminowe papiery wartościowe oraz inne krótkoterminowe inwestycje o dużej płynności.

d) Rozliczenie kontraktów długoterminowych

Koszty związane z kontraktami długoterminowymi ujmuje się w momencie poniesienia. Wynik na kontraktach ustala się według stopnia zaawansowania prac, o ile jest możliwe wiarygodne ustalenie stopnia zaawansowania. Jeżeli nie można wiarygodnie oszacować wyniku umowy, to przychody ujmuje się wyłącznie do wysokości poniesionych kosztów umowy, dla których istnieje prawdopodobieństwo ich odzyskania. Stopień zawansowania mierzy się w oparciu o wyrażony procentowo stosunek kosztów poniesionych do dnia bilansowego, do łącznych szacowanych kosztów z tytułu kontraktu. Jeżeli prawdopodobne jest że łączne koszty z tytułu umowy przekroczą łączne przychody, to przewidywaną stratę ujmuje się natychmiast.

Grupa prezentuje w aktywach pozycję „Należne przychody z tytułu kontraktów długoterminowych” w przypadku gdy występuje nadwyżka poniesionych kosztów i ujętych

zysków z tytułu kontraktów długoterminowych, nad wartością zafakturowanej sprzedaży do kontrahentów. W przeciwnym przypadku, tj. gdy występuje nadwyżka zafakturowanej sprzedaży do kontrahentów nad wartością poniesionych kosztów i ujętych zysków z tytułu kontraktów długoterminowych, Grupa prezentuje w zobowiązaniach pozycję „Zobowiązania z tytułu kontraktów długoterminowych”. Ww. nadwyżki są ustalane dla każdego kontraktu osobno i prezentowane rozdzielnie bez saldowania poszczególnych pozycji.

e) Aktywa przeznaczone do zbycia

Aktywa i grupy do zbycia klasyfikuje się jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy wystąpienie transakcji sprzedaży jest bardzo prawdopodobne, a składnik aktywów (lub grupa do zbycia) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do zbycia zakłada zamiar kierownictwa Spółki do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji.

Aktywa (i grupy do zbycia) sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: pierwotnej wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

2.1.7 Kapitał własny

Kapitał własny obejmuje między innymi:

a) kapitał zakładowy jednostki dominującej wykazany w wartości nominalnej,

b) pozostałe kapitały utworzone:

- z podziału zysku,
- z nadwyżki sprzedaży akcji ponad wartość nominalną,
- z wyceny opcji menedżerskiej,

c) zysk niepodzielony wynikający z korekt z tytułu zmiany zasad rachunkowości oraz z wyników osiągniętych przez Grupę, a nie przeniesionych do pozostałych kapitałów,

d) różnice kursowe.

2.1.8 Świadczenia pracownicze

a) Świadczenia oparte na akcjach

Jednostka dominująca prowadzi program wynagrodzeń opartych na akcjach i regulowanych akcjami. Wartość godziwa świadczonej przez pracowników pracy, w zamian za przyznanie opcji powiększa koszty. Łączną kwotę, jaką należy rozliczyć w koszty przez okres nabywania uprawnień przez pracowników do realizacji opcji, ustala się w oparciu o wartość godziwą przyznanych opcji, z wyłączeniem wpływu ewentualnych niezwiązanych z rynkiem kapitałowym warunków nabywania uprawnień (np. celów do osiągnięcia w zakresie rentowności i wzrostu sprzedaży). Warunki nabywania uprawnień do realizacji uwzględnia się w założeniach co do przewidywanej liczby opcji, które mogą być zrealizowane. Na każdy dzień bilansowy jednostka dominująca weryfikuje swoje oszacowania. Wpływ ewentualnej weryfikacji pierwotnych oszacowań Jednostka dominująca ujmuje w rachunku zysków i strat, w korespondencji z kapitałem własnym. Uzyskane wpływy z tytułu realizacji opcji, tj. wpływy z tytułu objęcia akcji (pomniejszone o koszty transakcyjne bezpośrednio związane z realizacją) odnosi się na kapitał zakładowy (wartość nominalna) oraz kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej.

2.1.9 Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania

a) Zobowiązania handlowe i pozostałe zobowiązania

Na dzień powstania ujmuje się je w księgach według wartości godziwej, a na dzień bilansowy w kwocie skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu). Zobowiązania w zależności od terminu wymagalności (do 12 miesięcy od dnia bilansowego lub powyżej 12 miesięcy od dnia bilansowego) wykazywane są jako krótkoterminowe lub długoterminowe.

b) Zobowiązanie finansowe

W momencie początkowego ujęcia zobowiązania finansowe wycenia się w wartości godziwej,

powiększonej, w przypadku składnika zobowiązań niekwalifikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcyjne. Po początkowym ujęciu, jednostka wycenia zobowiązania finansowe według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, z wyjątkiem instrumentów pochodnych, wycenianych wg wartości godziwej. Zobowiązania finansowe wyznaczone jako pozycje zabezpieczone podlegają wycenie zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń.

c) Rezerwy na zobowiązania

Rezerwy na koszty restrukturyzacji, naprawy gwarancyjne, roszczenia prawne oraz inne zdarzenia (głównie na urlopy oraz nagrody), w wyniku których na Grupie ciąży obecny obowiązek, wynikający ze zdarzeń przeszłych, tworzy, ujmuje się, jeżeli:

- Grupa posiada bieżące prawne lub zwyczajowe zobowiązanie wynikające z przeszłych zdarzeń,
- istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że w celu rozliczenia tych zobowiązań konieczne będą wydatki środków Grupy oraz
- wartość ta została oszacowana w sposób wiarygodny.

Rezerwy restrukturyzacyjne obejmują głównie odprawy pracownicze. Rezerw nie ujmuje się w odniesieniu do przyszłych strat operacyjnych.

Jeżeli występuje szereg podobnych zobowiązań, prawdopodobieństwo konieczności wydatkowania środków w celu ich rozliczenia określa się dla całej grupy podobnych zobowiązań. Rezerwę ujmuje się nawet wówczas, gdy prawdopodobieństwo wydatkowania środków w związku z jedną pozycją zawierającą się w grupie zobowiązań jest niewielkie.

Rezerwy wycenia się według wartości bieżącej kosztów oszacowanych zgodnie z najlepszą wiedzą przez kierownictwo Spółki, których poniesienie jest niezbędne w celu rozliczenia bieżącego zobowiązania na dzień bilansowy. Stopa dyskonta zastosowana do ustalenia wartości bieżącej odzwierciedla aktualną ocenę rynkową wartości pieniądza w czasie oraz zwiększenia dotyczące danego zobowiązania.

2.1.10 Odroczony podatek dochodowy

Jako generalną zasadę przyjmuje się zgodnie z MSR12, iż w związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i pasywów, a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości, tworzona jest rezerwa i ustalone aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi oraz z tytułu ulgi w podatku dochodowym w związku z prowadzeniem działalności w SSE, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego oraz straty podatkowej możliwej do odliczenia, ustalonej przy uwzględnieniu zasady ostrożności. Ze względu na powyższą zasadę aktywa z tego tytułu ustala się jedynie w rocznym horyzoncie czasowym, przyjmując za bazę do jego ustalenia przeciętny dochód uzyskany z działalności strefowej z okresu 3 lat (łącznie z rokiem, za który jest sporządzane sprawozdanie).

Zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego, wymagającej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych, to jest różnic, które spowodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości.

Odroczony podatek dochodowy ustala się przy zastosowaniu stawek (i przepisów) podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na dzień bilansowy, które zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji odnośnych aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub uregulowania zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Różnica pomiędzy stanem zobowiązań i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego wpływa na wynik finansowy, przy czym zobowiązania i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczące operacji rozliczanych z

kapitałem własnym, odnoszone są również na kapitał własny.

2.2 Rozpoznawanie przychodów i kosztów

Prowadzona przez Grupę Comarch działalność w zdecydowanej większości polega na wytwarzaniu oprogramowania do wielokrotnej sprzedaży oraz na realizacji informatycznych kontraktów integracyjnych. W ramach kontraktów integracyjnych Grupa Comarch oferuje wykonanie systemów informatycznych "pod klucz" składających się z oprogramowania (własnego i obcego) i/lub sprzętu komputerowego i/lub świadczeniu usług takich jak:

- usługi wdrożeniowe,
- usługi instalacyjne,
- serwis gwarancyjny i pogwarancyjny,
- usługi asysty technicznej,
- usługi *customizacji* (dostosowania) oprogramowania,
- inne usługi informatyczne i nieinformatyczne niezbędne do realizacji systemu.

Przy ustalaniu całkowitych przychodów z kontraktu uwzględnia się:

- przychody z oprogramowania własnego (niezależnie od formy, w jakiej oprogramowanie to jest udostępniane, czyli: licencje, prawa majątkowe, itp.),
- przychody z usług, o których mowa w poprzednim akapicie.

Kierownicy jednostek mogą podjąć decyzję o zaliczeniu do całkowitych przychodów z kontraktu szacowanych przychodów, dla których istnieje duże prawdopodobieństwo, że zostaną zrealizowane (np. w trakcie realizacji kontraktu z przyczyn technicznych następuje modyfikacja projektu i istnieje uzasadnione prawdopodobieństwo, że zamawiający zaakceptuje modyfikację i wysokość przychodów wynikających z tej modyfikacji).

Dla kontraktów integracyjnych, w ramach których dostarczane jest oprogramowanie autorstwa Grupy Comarch przeznaczone do wielokrotnej sprzedaży, osobno ujmuje się w księgach przychody i koszty związane z tym oprogramowaniem oraz przychody i koszty związane z pozostałą częścią kontraktu integracyjnego.

Różne kontrakty integracyjne łączy się i ujmuje w księgach razem jako jeden kontrakt, jeżeli:

- umowy są realizowane jednocześnie lub w ciągłej sekwencji czasowej i precyzyjne rozdzielanie kosztów ich realizacji jest niemożliwe lub
- umowy są tak ściśle powiązane ze sobą, że w rzeczywistości są one częścią pojedynczego projektu ze wspólną dla całego projektu marżą zysku.

Przychody z tytułu pozostałych usług (np. usługi serwisowe, usługi asysty) rozpoznaje się równomiernie w okresie trwania umowy/świadczenia usług. Przychody ze sprzedaży sprzętu komputerowego oraz innych towarów rozpoznaje się zgodnie z ustalonymi warunkami dostawy.

Przychody ze sprzedaży pozostałych usług, produktów, towarów i innych składników majątkowych obejmują sumy wartości godziwych należnych zafakturowanych przychodów, z uwzględnieniem upustów i rabatów bez podatku od towarów i usług.

Koszty sprzedaży obejmują koszty marketingu oraz koszty pozyskania nowych zleceń przez centra (działy) sprzedaży Grupy Comarch.

Koszty ogólne obejmują koszty funkcjonowania Grupy Comarch jako całości i zalicza się do nich w szczególności koszty zarządu oraz koszty działów pracujących na potrzeby ogólne Grupy.

Różnice kursowe dotyczące należności ujmowane są w pozycji przychody ze sprzedaży a od zobowiązań w pozycji koszt sprzedanych produktów, usług i towarów.

Dotacje

Grupa otrzymuje dotacje na finansowanie prac badawczo-rozwojowych w ramach programów pomocy unijnej. Dotacje te ujmuje się w sposób systematyczny jako przychód w poszczególnych okresach, tak aby zapewnić ich współmierność z ponoszonymi kosztami, które dotacje te mają kompensować, stosownie do celu ich rozliczenia. Dotacje te pomniejszają odpowiednie koszty bezpośrednie, które to koszty po skompensowaniu ich z dotacją

prezentowane są w koszcie sprzedanych produktów, usług i materiałów.

a) Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Obejmują przychody i koszty niezwiązane bezpośrednio ze zwykłą działalnością jednostek i obejmują głównie: wynik na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych, darowizny, utworzone rezerwy, skutki aktualizacji wartości aktywów.

b) Przychody i koszty finansowe

Obejmują głównie przychody i koszty z tytułu odsetek, wynik osiągnięty z tytułu różnic kursowych z działalności finansowej, ze zbycia aktywów finansowych, skutki aktualizacji wartości inwestycji.

Koszty odsetek płaconych od kredytu inwestycyjnego ujmowane są w kosztach finansowych od momentu przyjęcia do użytkowania środka sfinansowanego kredytem.

2.3 Zarządzanie ryzykiem finansowym

2.3.1 Ryzyko kredytowe

Grupa analizuje wiarygodność finansową potencjalnych klientów przed zawarciem umów na dostawę systemów informatycznych i w zależności od oceny standingu finansowego dostosowuje warunki każdej umowy do potencjalnego ryzyka. Koncentracja ryzyka kredytowego jest ograniczona ze względu na dywersyfikację sprzedaży Grupy do znacznej liczby kontrahentów z różnych branż gospodarki i z różnych regionów świata.

2.3.2 Ryzyko zmiany stóp procentowych

Jednostka dominująca jest narażona na ryzyko zmian stóp procentowych w związku z posiadanymi środkami pieniężnymi i ich ekwiwalentami oraz z zawartymi długoterminowymi kredytami inwestycyjnymi przeznaczonymi na finansowanie nowych budynków produkcyjnych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Kredyty są oprocentowane wg zmiennej stopy procentowej opartej o stawkę WIBOR oraz LIBOR. Jednostka dominująca nie dokonywała zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej w tym obszarze, jednakże prowadzi stały monitoring sytuacji rynkowej w tym zakresie. Wpływ zmiany stóp procentowych na wysokość płaconych odsetek od kredytów jest częściowo kompensowany przez zmianę odsetek otrzymywanych od posiadanych środków pieniężnych.

Analiza wrażliwości wyniku finansowego Grupy na ryzyko stopy procentowej dokonana zgodnie z zasadami MSSF 7, wskazuje, że jeśli na dzień bilansowy stopy procentowe byłyby wyższe/nizsze o 50 punktów bazowych, zysk netto za rok 2012 r. byłby o 56 tys. PLN wyższy/nizszy, przy pozostałych zmiennych na stałym poziomie. Byłoby to głównie skutkiem znaczącego wzrostu/spadku przychodów z tytułu odsetek od środków pieniężnych. Analogiczna analiza na dzień 31 grudnia 2011 wskazuje, że jeśli stopy procentowe byłyby wyższe/nizsze o 50 punktów bazowych, zysk netto za rok 2011 r. byłby o 385 tys. PLN wyższy/nizszy, przy pozostałych zmiennych na stałym poziomie. Analiza wrażliwości wyniku finansowego Grupy na ryzyko stopy procentowej dokonana została metodą uproszczoną, zakładającą, że wzrost i spadek stóp procentowych zamknie się identyczną kwotą.

2.3.3 Ryzyko zmiany kursów walut

W związku ze sprzedażą eksportową lub denominowaną w walutach obcych Jednostka dominująca jest narażona na ryzyko kursowe, szczególnie w odniesieniu do zmian kursów par walut EUR/PLN i USD/PLN. Równocześnie część kosztów Jednostki dominującej jest również wyrażona lub powiązana z kursem walut obcych. W indywidualnych przypadkach Comarch S.A. dokonuje zabezpieczenia przyszłych płatności za pomocą kontraktów forward, jak również stara się wykorzystywać hedging naturalny poprzez dopasowanie struktury aktywów i pasywów denominowanych w walutach obcych (np. poprzez zmianę waluty kredytów inwestycyjnych).

Wartość bilansowa aktywów oraz zobowiązań finansowych Grupy denominowanych w walutach obcych na dzień bilansowy dotyczy należności i zobowiązań z tytułu dostaw i usług, zobowiązań z tytułu kredytu inwestycyjnego oraz środków pieniężnych. Wartości te przedstawione zostały w nocie 3.9.

Analiza wrażliwości wyniku finansowego Grupy na ryzyko zmiany kursów walut dokonana zgodnie z zasadami MSSF 7, wskazuje, że jeśli kurs w stosunku do kursu z wyceny bilansowej dla walut EURO i USD wzrósłby/spadłby o 5% przy utrzymaniu wszystkich innych zmiennych na stałym poziomie, wynik netto Grupy za okres 12 miesięcy kończący się 31 grudnia 2012 roku byłby niższy/wyższy o 1 280 tys. PLN, w tym niższy/wyższy o 1 537 tys. PLN z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych wyrażonych w EURO i wyższy/niższy o 257 tys. PLN z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych wyrażonych w USD. Aktywa i zobowiązania finansowe wyrażone w innych walutach obcych mają niewielki udział w strukturze walutowej aktywów i zobowiązań.

Jeśli kurs w stosunku do kursu z wyceny bilansowej dla walut EURO i USD wzrósłby/spadłby o 10% przy utrzymaniu wszystkich innych zmiennych na stałym poziomie, wynik netto Grupy z tytułu przeliczenia kontraktów długoterminowych za okres 12 miesięcy kończący się 31 grudnia 2012 roku byłby wyższy o 3 379 tys. PLN / niższy o 3 455 tys. PLN. Powyższy szacunek wpływu ryzyka walutowego na wynik finansowy obliczony został w oparciu o metodę symetryczną zakładającą, że wzrost i spadek kursów zamknie się identyczną kwotą.

2.3.4 Ryzyko płynności finansowej

Grupa posiada system zarządzania ryzykiem płynności dla potrzeb zarządzania funduszami krótko-, średnio- i długoterminowymi Grupy. Podstawowe ryzyko płynności finansowej wynika z faktu, iż większość kosztów ponoszonych przez Grupę ma charakter kosztów stałych, natomiast przychody ze sprzedaży podlegają zmienności charakterystycznej dla firm usługowych. Grupa zarządza ryzykiem płynności utrzymując odpowiednią wielkość kapitału obrotowego, utrzymując rezerwowe linie kredytowe w rachunku bieżącym, monitorując stale prognozowane i rzeczywiste przepływy pieniężne oraz analizując profile zapadalności aktywów i zobowiązań finansowych.

Informacje o terminach umownej zapadalności zobowiązań finansowych przedstawiono w nocie 3.9.

2.4 Rachunkowość pochodnych instrumentów finansowych oraz działalności zabezpieczającej

Instrumenty pochodne stanowiące instrument zabezpieczający w rozumieniu MSR 39, będące zabezpieczeniem wartości godziwej wycenia się w wartości godziwej, a zmianę w wycenie odnosi na wynik z operacji finansowych.

Instrumenty pochodne stanowiące instrument zabezpieczający w rozumieniu MSR 39, będące zabezpieczeniem przepływów pieniężnych wycenia się w wartości godziwej, a zmianę w wycenie odnosi:

- a) na kapitał z aktualizacji wyceny (w części stanowiącej efektywne zabezpieczenie),
- b) na wynik z operacji finansowych (w części nie stanowiącej efektywnego zabezpieczenia).

Instrumenty pochodne nie stanowiące instrumentu zabezpieczającego w rozumieniu MSR 39, wycenia się w wartości godziwej, a zmianę w wycenie odnosi na wynik z operacji finansowych.

2.5 Ważne oszacowania i założenia

Oszacowania i osądy poddaje się nieustannej weryfikacji. Wynikają one z dotychczasowych doświadczeń oraz innych czynników, w tym przewidywań co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się zasadne.

Grupa dokonuje oszacowań i przyjmuje założenia dotyczące przyszłości. Uzyskane w ten sposób oszacowania księgowe z definicji rzadko pokrywać się będą z faktycznymi rezultatami. Oszacowania i założenia, które niosą ze sobą znaczące ryzyko konieczności wprowadzenia istotnej korekty wartości bilansowej aktywów i zobowiązań w trakcie kolejnego roku obrotowego są zaprezentowane niżej.

2.5.1 Oszacowania całkowitych kosztów realizacji projektów związane z wyceną kontraktów długoterminowych zgodnie z MSR 11

Zgodnie z przyjętymi przez Grupę zasadami rachunkowości dokonuje się ustalenia stopnia

zaawansowania kontraktów długoterminowych przez ustalenie proporcji dotychczas poniesionych kosztów danego projektu do całkowitych szacowanych kosztów projektów. Z uwagi na długoterminowy charakter prowadzonych projektów oraz ich złożoność, a także możliwość pojawienia się nie przewidywanych wcześniej trudności związanych z realizacją projektu, może się okazać, iż rzeczywiste całkowite koszty realizacji projektu będą różniły się od szacunków dokonywanych na kolejne dni bilansowe. Zmiana szacunków całkowitych kosztów realizacji projektów mogłaby spowodować, iż ustalony na dzień bilansowy stopień zaawansowania projektu, a tym samym rozpoznany przychód, powinien być ustalony w innej wartości.

2.5.2 Oszacowania związane z ustaleniem i rozpoznaniem aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego zgodnie z MSR 12

W związku z prowadzeniem działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej i korzystaniem przez jednostkę dominującą z ulg podatkowych dokonuje się ustalenia wartości aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego, na bazie przewidywań dotyczących kształtowania się wysokości dochodu zwolnionego oraz okresu, w którym taki dochód może występować. Z uwagi na dużą zmienność koniunktury w branży IT, w której działa Grupa, może nastąpić sytuacja, w której rzeczywiste wyniki i dochód zwolniony mogą się różnić od tych prognozowanych przez Comarch S.A. Dlatego ze względu na zasadę ostrożności aktywa z tego tytułu ustala się jedynie w rocznym horyzoncie czasowym, przyjmując za bazę do jego ustalenia przeciętny dochód uzyskany z działalności strefowej z okresu 3 lat (łącznie z rokiem, za który jest sporządzane sprawozdanie).

2.5.3 Oszacowanie potencjalnych kosztów związanych z toczącymi się przeciwko Grupie postępowaniami sądowymi zgodnie z MSR 37

Na dzień bilansowy Grupa jest powodem i pozwanym w postępowaniach sądowych. Sporządzając sprawozdanie finansowe, Grupa każdorazowo bada szanse i ryzyka związane z prowadzonymi postępowaniami sądowymi i stosownie do rezultatów takich analiz tworzy rezerwy na potencjalne straty. Zawsze istnieje jednak ryzyko, iż sąd wyda wyrok odmienny od przewidywań i utworzone rezerwy okażą się niewystarczające lub nadmierne w stosunku do rzeczywistych wyników postępowań.

2.5.4 Oszacowanie związane z przeprowadzeniem dorocznego testu na utratę wartości firmy zgodnie z MSSF 3 i MSR 36

Grupa przeprowadza na koniec każdego roku obrotowego test na utratę wartości firmy, zgodnie z polityką rachunkowości zawartą w nocie 3.4. W celu przeprowadzenia testu pod kątem możliwej utraty wartości, wartość firmy alokowana jest do ośrodków wypracowujących środki pieniężne. Wartość odzyskiwalną ustala się na podstawie niższej z dwóch wartości: wartości użytkowej lub wartości godziwej. Wyliczenia te wymagają wykorzystania szacunków odnośnie projekcji przepływów pieniężnych w segmencie IT w kolejnym roku obrotowym oraz przewidywanego rozwoju rynku IT w Polsce i regionach, w których Grupa prowadzi działalność, w latach późniejszych. Z uwagi na dużą zmienność koniunktury w branży IT, w której działa Grupa, może nastąpić sytuacja, w której rzeczywiste przepływy mogą się różnić od tych prognozowanych przez Grupę.

2.5.5 Oszacowanie wartości godziwej wartości niematerialnych i prawnych nabytych w wyniku przejęcia Comarch SuB

Na dzień przejęcia Grupy Comarch SuB dokonano oszacowania wartości godziwej aktywów posiadanych przez Grupę Comarch SuB, w oparciu o model wyceny wartości użytkowej metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych DCF. Prognozowane przepływy pieniężne związane z działalnością Comarch SuB bazowały na wynikach sprzedaży osiągniętych w roku 2008, budżecie Grupy Comarch SuB na rok 2009 oraz prognozach na lata 2011-2013 oraz na szacunkach dotyczących rozwoju rynku niemieckiego w kolejnych latach. Stopa dyskontowa zastosowana do oszacowania wartości bieżącej prognozowanych przepływów pieniężnych bazuje na średnim ważonym koszcie kapitału WACC. Poszczególne składniki WACC zostały oszacowane na podstawie danych rynkowych o stopie wolnej od ryzyka (rentowność bonów skarbowych), wartości współczynnika beta, danych o strukturze dług/kapitał oraz wartości oczekiwanej premii za ryzyko. Zastosowany w modelu wyceny średnioważony kosztu kapitału WACC wynosił 11,9%.

2.6 Nowe standardy rachunkowości i interpretacje KIMSF

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską (UE).

Zasady (polityka) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2012 roku są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzeniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2011 roku, z uwzględnieniem zmian opisanych poniżej. Zastosowano takie same zasady dla okresu bieżącego i porównywalnego, chyba że standard lub interpretacja zakładały wyłącznie prospective zastosowanie.

Standardy i interpretacje zastosowane po raz pierwszy w roku 2012

Następujące zmiany do istniejących standardów opublikowanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości oraz zatwierdzone przez UE weszły w życie w roku 2012:

Zmiany do MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji” – przeniesienia aktywów finansowych, zatwierdzone w UE w dniu 22 listopada 2011 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2011 roku lub po tej dacie).

Ww. zmiany do standardów nie miały istotnego wpływu na dotychczas stosowaną politykę rachunkowości jednostki.

Standardy i interpretacje, jakie zostały już opublikowane i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie

Zatwierdzając niniejsze sprawozdanie finansowe Grupa Comarch nie zastosowała następujących standardów, zmian standardów i interpretacji, które zostały opublikowane i zatwierdzone do stosowania w UE, ale które nie weszły jeszcze w życie:

- **MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”**, zatwierdzone w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- **MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne”**, zatwierdzone w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- **MSSF 12 „Ujawnienie informacji na temat udziałów w innych jednostkach”**, zatwierdzone w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- **MSSF 13 „Ustalenie wartości godziwej”**, zatwierdzone w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),
- **MSR 27 (znowelizowany w roku 2011) „Jednostkowe sprawozdania finansowe”**, zatwierdzone w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- **MSR 28 (znowelizowany w roku 2011) „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”**, zatwierdzone w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy”** – Silna hiperinflacja i usunięcie sztywnych terminów dla stosujących MSSF po raz pierwszy, zatwierdzone w UE w

dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),

- **Zmiany do MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy”** – Pożyczki rządowe, zatwierdzone w UE w dniu 4 marca 2013 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji”** – kompensowanie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, zatwierdzone w UE w dniu 13 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne” oraz MSSF 12 „Ujawnienie informacji na temat udziałów w innych jednostkach”** – objaśnienia na temat przepisów przejściowych, zatwierdzone w UE w dniu 4 kwietnia 2013 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”** - prezentacja składników innych całkowitych dochodów, zatwierdzone w UE w dniu 5 czerwca 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2012 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy”** - Podatek odroczony: realizacja wartości aktywów, zatwierdzone w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze”** – poprawki do rachunkowości świadczeń po okresie zatrudnienia, zatwierdzone w UE w dniu 5 czerwca 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 32 „Instrumenty finansowe: prezentacja” – kompensowanie aktywów** finansowych i zobowiązań finansowych, zatwierdzone w UE w dniu 13 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (2012)”** - dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF opublikowane w dniu 17 maja 2012 roku (MSSF 1, MSR 1, MSR 16, MSR 32 oraz MSR 34) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa, zatwierdzone w UE w dniu 27 marca 2013 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),

Standardy i Interpretacje przyjęte przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone przez UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych standardów, zmian do standardów i interpretacji, które według stanu na dzień 30 kwietnia 2013 r. nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania:

- **MSSF 9 „Instrumenty finansowe”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2015 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSSF 9 „Instrumenty finansowe” oraz MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji”** – obowiązkowa data wejścia w życie i przepisy przejściowe,
- **Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” MSSF 12 „Ujawnienie informacji na temat udziałów w innych jednostkach” oraz MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe”** – jednostki inwestycyjne (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie).

Według szacunków jednostki dominującej, ww. standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez jednostkę na dzień bilansowy.

Jednocześnie nadal poza regulacjami przyjętymi przez UE pozostaje rachunkowość zabezpieczeń portfela aktywów i zobowiązań finansowych, których zasady nie zostały zatwierdzone do stosowania w UE.

Według szacunków jednostki dominującej, zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń portfela aktywów lub zobowiązań finansowych według **MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”** nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby przyjęte do stosowania na dzień bilansowy.

3. Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

3.1 Zatwierdzenie sprawozdania finansowego za 2011 rok

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za 2011 rok zostało zatwierdzone 25 czerwca 2012 roku przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Comarch S.A. W dniu 02 lipca 2012 roku zostało zgodnie z przepisami prawa złożone w Krajowym Rejestrze Sądowym, 4 lipca 2012 roku zostało złożone do opublikowania w Monitorze Polskim B. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało opublikowane w dniu 16 listopada 2012 roku w Monitorze Polskim B nr 2961 pozycja 16291.

3.2 Sprawozdawczość wg segmentów

Dla Grupy Kapitałowej Comarch podstawowym rodzajem segmentów operacyjnych są segmenty branżowe a pomocniczym rodzajem segmentów operacyjnych są segmenty geograficzne. Objęte konsolidacją jednostki Grupy Kapitałowej Comarch prowadzą następujące rodzaje działalności:

- sprzedaż systemów informatycznych i usług z nimi związanych oraz sprzedaż sprzętu informatycznego (określaną dalej jako „Segment IT”),
- działalność sportową (określaną dalej jako „Segment Sport”) prowadzoną przez MKS Cracovia SSA,
- działalność związaną z inwestowaniem na rynku kapitałowym i na rynku nieruchomości (określaną dalej jako „Segment Inwestycje”),
- działalność w zakresie usług medycznych oraz produkcji oprogramowania dla medycyny (określaną dalej jako „Segment Medycyna”).

Dominujący udział w przychodach ze sprzedaży, wynikach oraz aktywach posiada Segment IT. Ze względu na specyfikę działalności segment IT prezentowany jest z wydzieleniem rynku DACH (Niemcy, Austria, Szwajcaria), rynku polskiego oraz rynków pozostałych. Segment Inwestycje został wyodrębniony w pierwszym kwartale 2010 roku w związku ze wzrostem zakresu jego działalności. Ze względu na istotną kwotę poniesionych nakładów inwestycyjnych z dniem 30 września 2011 r. wyodrębniono „Segment Medycyna” i zaprezentowano udział tego segmentu w aktywach, zobowiązaniach i wydatkach inwestycyjnych. W nocie o przychodach, kosztach i wyniku finansowym „Segment Medycyna” został wyodrębniony z dniem 31 grudnia 2011 r., gdyż dopiero w czwartym kwartale poniesiono wydatki kosztowe związane z przygotowaniem do uruchomienia centrum medycznego. Począwszy od pierwszego kwartału 2012 roku Grupa zaprzestała wyodrębniać Segment Internet ze względu na przyporządkowanie działalności prowadzonej dotychczas w tym segmencie do Segmentu IT oraz Segmentu Medycyna. W celu doprowadzenia do porównywalności zostały odpowiednio zmodyfikowane analogiczne dane za rok 2011 (Segment Internet został połączony z Segmentem IT-rynek polski).

W 2012 roku sprzedaż do żadnego z kontrahentów nie przekroczyła 10% całkowitej sprzedaży Grupy Comarch, ani żaden z kontrahentów nie dostarczył produktów i towarów o wartości przekraczającej 10% przychodów ze sprzedaży Grupy Comarch.

Rozkład przychodów ze sprzedaży osiągniętych przez Grupę Kapitałową Comarch na

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2012
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

przebiegu roku 2012 przedstawiał się następująco: 19% rocznej sprzedaży zostało zrealizowane w pierwszym kwartale, 21% w drugim kwartale, 19% w trzecim kwartale oraz 41% w czwartym kwartale. Taki rozkład przychodów jest typowy dla branży informatycznej.

Na przebiegu roku 2013 Grupa spodziewa się rozkładu przychodów ze sprzedaży zbliżonego do ubiegłorocznego.

Szczegółowe dane dotyczące segmentów zaprezentowane są poniżej.

Rok 2011

12 miesięcy 2011	Segment IT			Segment Inwestycje	Segment Sport	Segment Medycyna	Eliminacje	Razem
	Rynek polski	Rynek DACH	Pozostałe rynki					
Przychody segmentu–sprzedaż klientom zewnętrznym	483 925	225 766	72 841	5 680	21 430	-	-	809 642
<i>w tym:</i>								
<i>przychody ze sprzedaży:</i>	485 307	213 630	72 111	314	14 291	-	-	785 653
<i>na rzecz klientów z sektora Telekomunikacja, Media, IT</i>	90 969	72 154	50 747	-	-	-	-	213 870
<i>na rzecz klientów z sektora Finanse i Bankowość</i>	123 695	7 155	5 339	-	-	-	-	136 189
<i>na rzecz klientów z sektora Handel i Usługi</i>	48 483	11 544	13 984	-	-	-	-	74 011
<i>na rzecz klientów z sektora Przemysł i Utilities</i>	58 829	3 143	1 405	-	-	-	-	63 377
<i>na rzecz klientów z Sektora Publicznego</i>	90 281	-	436	-	-	-	-	90 717
<i>na rzecz Małych i Średnich Przedsiębiorstw</i>	72 251	119 318	-	-	-	-	-	191 569
<i>na rzecz pozostałych klientów</i>	799	316	200	314	14 291	-	-	15 920
<i>pozostałe przychody operacyjne</i>	2 914	12 136	774	7	7 139	-	-	22 970
<i>przychody finansowe</i>	(4 296)	-	(44)	5 359	-	-	-	1 019
Przychody segmentu–sprzedaż pozostałym segmentom	2 737	3 526	24 046	1 078	8 432	-	(39 819)	-
Przychody segmentu ogółem*	486 662	229 292	96 887	6 758	29 862	-	(39 819)	809 642
Koszty segmentu d/t sprzedaży klientom zewnętrznym	423 052	242 908	75 733	2 089	25 528	530	-	769 840
Koszty segmentu d/t sprzedaży pozostałym segmentom	2 737	3 526	24 046	1 078	8 432	-	(39 819)	-
Koszty segmentu ogółem*	425 789	246 434	99 779	3 167	33 960	530	(39 819)	769 840
Podatek bieżący	(11 579)	(12)	(977)	-	-	-	-	(12 568)
Aktywa i rezerwa na podatek z tytułu ulgi inwestycyjnej i pozostałych tytułów	3 429	2 267	-	-	175	-	-	5 871
Udział segmentu w wyniku jednostek wycenianych metodą prawa własności	(38)	-	-	-	-	-	-	(38)
Wynik netto	52 685	(14 887)	(3 869)	3 591	(3 923)	(530)	-	33 067
<i>w tym:</i>								
<i>wynik przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej</i>	52 684	(13 503)	(4 057)	3 591	(1 928)	(530)	-	36 257
<i>wynik przypadający udziałom nie dającym kontroli</i>	1	(1 384)	188	-	(1 995)	-	-	(3 190)

*) pozycje obejmują odpowiednio przychody oraz koszty z wszystkich rodzajów, które w sposób bezpośredni można przyporządkować poszczególnym segmentom,

Udział segmentów branżowych w aktywach i zobowiązaniach oraz wydatkach inwestycyjnych

Aktywa i zobowiązania segmentów na dzień 31 grudnia 2011 r. oraz wydatki inwestycyjne i amortyzacja w okresie 12 miesięcy 2011 przedstawiają się następująco:

	Segment IT			Segment Inwestycje	Segment Sport	Segment Medycyna	Ogółem
	Polska	DACH	Pozostałe				
Aktywa	547 995	193 725	48 260	165 870	47 148	19 476	1 022 474
Zobowiązania	326 032	44 259	9 373	2 325	14 662	15 972	412 623
Wydatki inwestycyjne	44 480	17 947	3 020	7 100	3 496	19 476	95 519
Amortyzacja	18 763	18 054	1 040	859	3 328	-	42 044

*) Zobowiązania dotyczą kredytu zaciągniętego przez spółkę iMed24 S.A. na sfinansowanie zakupu sprzętu medycznego. Do 31 grudnia 2011 r. sprzęt ten nie został przyjęty do użytkowania, dlatego w segmencie nie wykazano amortyzacji.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2012
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

Rok 2012

12 miesięcy 2012	Segment IT			Segment Inwestycje	Segment Sport	Segment Medycyna	Eliminacje	Razem
	Rynek polski	Rynek DACH	Pozostałe rynki					
Przychody segmentu–sprzedaż klientom zewnętrznym	584 990	223 524	76 120	3 157	12 205	9 172	-	909 168
<i>w tym:</i>								
<i>przychody ze sprzedaży:</i>	568 124	221 009	75 065	342	11 342	7 994	-	883 876
<i>na rzecz klientów z sektora Telekomunikacja, Media, IT</i>	79 698	91 154	31 479	-	-	-	-	202 331
<i>na rzecz klientów z sektora Finanse i Bankowość</i>	211 606	3 223	14 610	-	-	-	-	229 439
<i>na rzecz klientów z sektora Handel i Usługi</i>	37 302	8 604	25 709	-	-	-	-	71 615
<i>na rzecz klientów z sektora Przemysł i Utilities</i>	64 218	3 252	2 719	-	-	-	-	70 189
<i>na rzecz klientów z Sektora Publicznego</i>	101 175	95	492	-	-	-	-	101 762
<i>na rzecz Małych i Średnich Przedsiębiorstw</i>	74 049	114 681	-	-	-	-	-	188 730
<i>na rzecz pozostałych klientów</i>	76	-	56	342	11 342	7 994	-	19 810
<i>pozostałe przychody operacyjne</i>	10 575	2 714	914	55	863	1 178	-	16 299
<i>przychody finansowe</i>	6 291	(199)	141	2 760	-	-	-	8 993
Przychody segmentu–sprzedaż pozostałym segmentom	153 318	13 551	21 995	2 139	8 473	2 843	(202 319)	-
Przychody segmentu ogółem*	738 308	237 075	98 115	5 296	20 678	12 015	(202 319)	909 168
Koszty segmentu d/t sprzedaży klientom zewnętrznym	535 191	220 228	71 476	(563)	20 737	22 339	-	869 408
Koszty segmentu d/t sprzedaży pozostałym segmentom	153 318	13 551	21 995	2 139	8 473	2 843	(202 319)	-
Koszty segmentu ogółem*	688 509	233 779	93 471	1 576	29 210	25 182	(202 319)	869 408
Podatek bieżący	(5 977)	(3 224)	(2 685)	-	-	(73)	-	(11 959)
Aktywa i rezerwa na podatek z tytułu ulgi inwestycyjnej i pozostałych tytułów	6 495	2 687	-	-	276	16	-	9 474
Udział segmentu w wyniku jednostek wycenianych metodą prawa własności	(23)	-	-	-	-	-	-	(23)
Wynik netto	50 294	2 759	1 959	3720	(8 256)	(13 224)	-	(37 252)
<i>w tym:</i>								
<i>wynik przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej</i>	50 294	2 849	1 959	3 720	(4 938)	(13 224)	-	40 660
<i>wynik przypadający udziałowcom mniejszościowym</i>	-	(90)	-	-	(3 318)	-	-	(3 408)

*) pozycje obejmują odpowiednio przychody oraz koszty z wszystkich rodzajów, które w sposób bezpośredni można przyporządkować poszczególnym segmentom,

Udział segmentów branżowych w aktywach i zobowiązaniach oraz wydatkach inwestycyjnych

Aktywa i zobowiązania segmentów na dzień 31 grudnia 2012 r. oraz wydatki inwestycyjne i amortyzacja w okresie 12 miesięcy 2012 przedstawiają się następująco:

	Segment IT			Segment Inwestycje	Segment Sport	Segment Medycyna	Ogółem
	Polska	DACH	Pozostałe				
Aktywa	698 100	186 875	46 633	125 915	47 584	41 636	1 146 743
Zobowiązania	431 500	44 983	10 090	222	14 145	20 861	521 801
Wydatki inwestycyjne	37 609	57 951	1 229	22 517	1 544	1 941	122 791
Amortyzacja	24 788	19 765	923	837	2 610	4 403	53 326

Ze względu na geograficzny podział działalności Grupa Comarch wyróżnia następujące segmenty rynku: Polska, Rejon DACH (Niemcy, Austria, Szwajcaria), Europa – pozostałe kraje, Ameryka, Pozostałe kraje. Segment Sport, Segment Inwestycje i Segment Medycyna prowadzą działalność wyłącznie na terenie Polski. Ze względu na to, że jedynie Segment IT prowadzi działalność poza krajem i jednocześnie ponoszone w Segmencie IT koszty w znacznej mierze są wspólne dla sprzedaży eksportowej oraz krajowej nie jest celowe ustalanie wyniku odrębnie dla działalności eksportowej i krajowej.

Przychody ze sprzedaży – według lokalizacji rynków

	12 miesięcy 2012		12 miesięcy 2011	
		%		%
Kraj /Polska/	587 801	66,5%	499 911	63,6%
Rejon DACH	221 010	25,0%	213 630	27,2%
Europa - pozostałe	42 613	4,8%	43 087	5,5%
Ameryka	29 636	3,4%	25 659	3,3%
Pozostałe kraje	2 816	0,3%	3 365	0,4%
RAZEM	883 876	100,0%	785 653	100,0%

Powyższa tabela prezentuje geograficzną strukturę przychodów za sprzedaży wg lokalizacji siedziby kontrahentów Grupy Comarch.

Suma aktywów – według lokalizacji działalności

	31 grudnia 2012 r.		31 grudnia 2011 r.	
		%		%
Kraj /Polska/	915 260	79,8%	780 490	76,2%
Rejon DACH	186 875	16,3%	193 725	19,1%
Europa - pozostałe	26 663	2,3%	29 550	2,8%
Ameryka	17 016	1,5%	14 876	1,5%
Pozostałe kraje	929	0,1%	3 833	0,4%
RAZEM	1 146 743	100,0%	1 022 474	100,0%

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2012
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

Wydatki inwestycyjne – według lokalizacji działalności

	12 miesięcy 2012	12 miesięcy 2011
Kraj /Polska/	63 340	74 544
Rejon DACH	57 951	18 024
Europa - pozostałe	976	2 004
Ameryka	524	945
Pozostałe kraje	-	2
RAZEM	122 791	95 519

3.3 Rzeczowe aktywa trwałe

	Grunty, budynki i budowle	Środki transportu i urządzenia	Meble, wyposażenie i sprzęt	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2011 r.				
Koszt lub wartość z wyceny (brutto)	252 892	151 627	16 155	420 674
Umorzenie	(23 592)	(108 549)	(12 870)	(145 011)
Wartość księgowa netto	229 300	43 078	3 285	275 663
Rok obrotowy 2011				
Wartość księgowa netto na początek roku	229 300	43 078	3 285	275 663
Zwiększenia	26 638	47 538	4 094	78 270
Zmniejszenia	-	(1 418)	-	(1 418)
Amortyzacja	(5 152)	(16 604)	(2 788)	(24 544)
Wartość księgowa netto na koniec roku	250 786	72 594	4 591	327 971
Stan na 31 grudnia 2011 r.				
Koszt lub wartość z wyceny (brutto)	279 530	197 747	20 249	497 526
Umorzenie	(28 744)	(125 153)	(15 658)	(169 555)
Wartość księgowa netto	250 786	72 594	4 591	327 971
Rok obrotowy 2012				
Wartość księgowa netto na początek roku	250 786	72 594	4 591	327 971
Zwiększenia	44 358	25 044	20 681	90 083
Zmniejszenia	(12 783)	(20 437)	(183)	(33 403)
Amortyzacja	(5 782)	(17 051)	(4 103)	(26 936)
Wartość księgowa netto na koniec roku	276 579	60 150	20 986	357 715
Stan na 31 grudnia 2012 r.				
Koszt lub wartość z wyceny (brutto)	311 105	202 354	40 747	554 206
Umorzenie	(34 526)	(142 204)	(19 761)	(196 491)
Wartość księgowa netto	276 579	60 150	20 986	357 715

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują głównie nieruchomości i urządzenia posiadane przez Grupę Comarch. Na dzień 31 grudnia 2012 r. własnością Grupy jest sześć budynków biurowych położonych w Krakowie, w tym pięć w Specjalnej Strefie Ekonomicznej o powierzchni całkowitej 36 584 m. kw., dwa budynki biurowe położone w Warszawie o powierzchni całkowitej 2 582 m. kw., budynki biurowe i magazynowe w Łodzi, budynek biurowy i magazynowy w Lille, a także budynek biurowy i budynek data center w Dreźnie. Grupa jest również w posiadaniu niezabudowanych nieruchomości gruntowych na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krakowie o powierzchni ok. 3,5 ha. Środki trwałe w budowie na dzień 31 grudnia 2012 roku obejmują głównie nakłady związane z rozpoczętymi inwestycjami budowlanymi oraz nakłady na prace modernizacyjne obiektów użytkowanych przez Grupę.

Jednostka zależna iMed24 S.A. rozpoczęła w pierwszym kwartale 2012 roku prowadzenie działalności diagnostycznej i medycznej (Centrum Medyczne iMed24) i rozpoczęła użytkowanie sprzętu diagnostycznego i medycznego zakupionego w 2011 roku. Na dzień 31 grudnia 2012 r. wartość księgowa tego sprzętu wynosi 16 730 tys. zł. Wyższa wartość w stosunku do stanu na dzień 30 września 2012 r. wynika z korekty amortyzacji w związku z

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2012
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

wydłużeniem przewidywanego okresu użytkowania sprzętu.

Spółka Comarch AG jest w trakcie realizacji inwestycji w Dreźnie, polegającej na renowacji istniejącego budynku i przystosowaniu go do celów biurowych oraz na budowie nowego budynku dla Comarch Data Center. Prace budowlane rozpoczęły się pod koniec pierwszego kwartału 2011 roku i zostały zakończone w marcu 2013 r. Łączny koszt inwestycji wyniósł ok. 12 mln EUR.

Budynek biurowy nabyty w Lille przez Comarch SAS został dostosowany do funkcji biurowej i stanowi obecnie siedzibę spółki. Budynek magazynowy zostanie docelowo przekształcony w Comarch Data Center o powierzchni ok. 1 700 m. kw. Planowany koszt inwestycji wynosi ok. 5,5 mln EUR. Do końca drugiego kwartału 2013 r. będą trwały prace przygotowawcze, a rozpoczęcie inwestycji planowane jest w trzecim kwartale 2013 r.

Kredyty bankowe zabezpieczone są na gruntach i budynkach do kwoty 150 159 tys. zł (hipoteki zwykle i kaucyjne na rzecz BNP Paribas Bank Polska S.A. (dawniej: Fortis Bank Polska S.A., Kredyt Banku S.A., banku Pekao S.A. i banku DnB Nord S.A.) oraz pozostałych środkach trwałych w kwocie 13 940 tys. zł. Wartość bilansowa środków trwałych, na których ustanowiono zabezpieczenie zobowiązań finansowych wynosi 125 091 tys. zł.

	2012	2011
Kwota odsetek od kredytów skapitalizowanych w nakładach na aktywa trwałe	19	183

W wartości bilansowej netto rzeczowych aktywów trwałych ujęte są nakłady na aktywa trwałe w toku budowy:

	31 grudnia 2012 r.	31 grudnia 2011 r.
Budynki	46 629	19 037
Urządzenia	552	20 237
Pozostałe	19	70
Razem	47 200	39 344

Odpisy amortyzacyjne zostały ujęte w rachunku zysków i strat powiększając koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów w kwocie 23 894 tys. zł (21 361 tys. zł w 2011 r.), koszty sprzedaży 1 176 tys. zł (1 332 tys. zł w 2011 r.), koszty ogólnego zarządu 1 670 tys. zł (1 597 tys. zł w 2011 r.) oraz koszty działalności socjalnej w kwocie 196 tys. zł (254 tys. zł w 2011 r.).

Aktywa w leasingu finansowym

Na dzień 31 grudnia 2012 r. Grupa nie wykazuje zobowiązań z tytułu leasingu, gdyż umowy zawarte są wyłącznie pomiędzy spółkami Grupy.

Kapitał netto	0
Kwota odsetek	0

Grupa nie posiada należnych do zapłaty opłat leasingowych.

Odsetki	0
Kapitał netto	0

3.4 Wartość firmy

Obejmuje wartość firmy ustaloną przy nabywaniu udziałów następujących spółek:

	31 grudnia 2012 r.	31 grudnia 2011 r.
Comarch Kraków	99	99
CDN Comarch	1 227	1 227
Comarch AG	1 900	1 900
Comarch, Inc.	58	58
Comarch Software und Beratung AG	33 871	33 871
A-MEA Informatik AG	3 580	-
ESAProjekt Sp. z o.o.	3 326	-
Razem	44 061	37 155

3.4.1 Przejęte jednostki zależne

	Działalność podstawowa	Data przejęcia	Proporcja przejętych udziałów (%)	Koszt przejęcia PLN'000
2008				
Comarch Software und Beratung AG	informatyka	2008-11-18	50,15%	44 685
2009				
Comarch Software und Beratung AG	informatyka	2009-02-09	30,74%	31 901
2012				
Comarch Software und Beratung AG	informatyka	2012-10-19	5%	3 777
A-MEA Informatik AG	informatyka	2012-01-30	100%	5 717
A-MEA Informatik AG	informatyka	2012-02-27	-	2 578
ESAProjekt Sp. z o.o.	informatyka	2012-04-27	100%	12 200

3.4.2 Test na utratę wartości firmy

W związku z nabyciem w roku 2009 przez Comarch AG 80,89% akcji spółki Comarch Software und Beratung AG powstała wartość firmy w wysokości 39 413 tys. zł. Wartość ta została zaktualizowana w wyniku przeprowadzonego na dzień 30 czerwca 2010 r. testu na utratę wartości i na dzień 31 grudnia 2012 roku wynosi 33 871 tys. zł. Powyższa kwota stanowi nadwyżkę kosztów przejęcia nad wartością godziwą udziału Grupy Comarch w zidentyfikowanych aktywach netto (obejmujących możliwe do zidentyfikowania aktywa nabyte oraz zobowiązania i zobowiązania warunkowe przejęte w ramach połączenia) przejętych jednostek tworzących Grupę Comarch Software und Beratung. Koszt przejęcia obejmował premię z tytułu kontroli zapłaconą w związku z przejęciem kontroli nad Grupą Comarch Software und Beratung jak również kwoty związane z korzyściami z tytułu przewidywanych synergii, wzrostu przychodów, przyszłego rozwoju rynku, powiększenia portfela produktów i przyłączenia wysokokwalifikowanych pracowników Grupy Comarch Software und Beratung. Korzyści te nie zostały ujęte odrębnie od wartości firmy, ponieważ nie było możliwe dokonanie wiarygodnej wyceny wynikających z nich przyszłych korzyści ekonomicznych. W ramach opisywanej transakcji Grupa przejęła również klientów i relacje z klientami Grupy Comarch Software und Beratung. Aktywa te nie zostały ujęte odrębnie od wartości firmy, ponieważ nie było możliwe dokonanie wiarygodnej wyceny ich wartości.

Na dzień przejęcia dokonano także oszacowania wartości godziwej aktywów posiadanych przez Grupę Comarch Software und Beratung, w oparciu o model wyceny wartości użytkowej metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych DCF. W wyniku oszacowania wyodrębniono

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2012
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

wartość oprogramowania o wartości godziwej na moment przejęcia 15 017 tys. EURO. Oprogramowanie to jest umarżane przez okres 5 lat a jego wartość bilansowa na 31 grudnia 2012 r. wynosi 11 258 tys. zł.

W związku z nabyciem w pierwszym kwartale roku 2012 przez CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A 100% akcji spółki A-MEA Informatik AG powstała wartość firmy w wysokości 3 580 tys. zł. Powyższa kwota stanowi nadwyżkę kosztów przejęcia nad wartością godziwą udziału Grupy Comarch w zidentyfikowanych aktywach netto (obejmujących możliwe do zidentyfikowania aktywa nabyte oraz zobowiązania i zobowiązania warunkowe przejęte w ramach połączenia) przejętej spółki A-MEA Informatik AG. Koszt przejęcia obejmował premię z tytułu przejęcia kontroli nad spółką A-MEA Informatik AG, jak również kwoty związane z korzyściami z tytułu przewidywanych synergii, wzrostu przychodów z tytułu sprzedaży produktów Grupy Comarch na rynku szwajcarskim, przyszłego rozwoju rynku IT w Szwajcarii, możliwości wykorzystania doświadczenia i kwalifikacji pracowników A-MEA Informatik AG. Korzyści te nie zostały ujęte odrębnie od wartości firmy, ponieważ nie było możliwe dokonanie wiarygodnej wyceny wynikających z nich przyszłych korzyści ekonomicznych. W ramach opisywanej transakcji Grupa przejęła również klientów i relacje z klientami spółki A-MEA Informatik AG. Aktywo to zostało ujęte odrębnie od wartości firmy jako wartości niematerialne i prawne umarżane przez okres 5 lat, jego wartość godziwa na dzień przejęcia została ustalona na 3 005 tys. zł, a wartość bilansowa na 31 grudnia 2012 r. wynosi 2 455 tys. zł.

W okresie od dnia zakupu A-MEA Informatik AG osiągnęła zysk netto w wysokości 702 tys. zł.

W związku z nabyciem w drugim kwartale roku 2012 przez CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A 100% akcji spółki ESAProjekt Sp. z o.o. („ESAProjekt”) powstała wartość firmy w wysokości 3 326 tys. zł. Powyższa kwota stanowi nadwyżkę kosztów przejęcia nad wartością godziwą udziału Grupy Comarch w zidentyfikowanych aktywach netto (obejmujących możliwe do zidentyfikowania aktywa nabyte oraz zobowiązania i zobowiązania warunkowe przejęte w ramach połączenia) przejętej spółki ESAProjekt. Koszt przejęcia obejmował premię z tytułu przejęcia kontroli nad spółką ESAProjekt, jak również kwoty związane z korzyściami z tytułu przewidywanych synergii, wzrostu przychodów z tytułu sprzedaży produktów Grupy Comarch na rynku informatyki medycznej, możliwości wykorzystania doświadczenia i kwalifikacji pracowników ESAProjekt w projektach prowadzonych przez Grupę Comarch. Korzyści te nie zostały ujęte odrębnie od wartości firmy, ponieważ nie było możliwe dokonanie wiarygodnej wyceny wynikających z nich przyszłych korzyści ekonomicznych. W ramach opisywanej transakcji dokonano także oszacowania wartości godziwej aktywów posiadanych na dzień przejęcia przez ESAProjekt sp. z o.o., w oparciu o model wyceny wartości użytkowej metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych DCF. W wyniku oszacowania wyodrębniono wartość oprogramowania o wartości godziwej na moment przejęcia 10 886 tys. zł. Oprogramowanie to będzie umarżane przez okres 5 lat, a jego wartość bilansowa na 31 grudnia 2012 wynosi 9 178 tys. zł.

W okresie od dnia zakupu ESAProjekt Sp. z o.o. osiągnęła zysk netto w wysokości 671 tys. zł.

	A-MEA Informatik AG	ESAProjekt Sp. z o.o.
A: Składniki aktywów wycenione do wartości godziwej	5 493	10 886
<i>w tym relacje z klientami</i>	3 005	-
<i>w tym wartość wycenionego oprogramowania</i>	2 488	10 886
B: Zobowiązania wycenione do wartości godziwej	525	2 012
<i>w tym rezerwa na podatek odroczoney od ujawnionych aktywów</i>	525	2 012
C: Zrealizowana zapłata ceny	8 548	12 200
Różnica (C-A+B) odniesiona jako wartość firmy	3 580	3 326

Grupa Comarch przeprowadziła na dzień 31 grudnia 2012 roku test na utratę wartości firmy związanej z nabyciem Comarch Software und Beratung AG, który nie wykazał dalszej utraty wartości firmy. Wartość odzyskiwalna ośrodka wypracowującego środki pieniężne została

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2012
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

ustalona w oparciu o jego wartość użytkową, oszacowaną przy pomocy metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych DCF. Prognozowane przepływy pieniężne związane z działalnością Comarch SuB bazują na wynikach sprzedaży osiągniętych w roku 2012, budżecie Grupy Comarch SuB na rok 2013, prognozach na lata 2013-2016, na szacunkach dotyczących rozwoju rynku niemieckiego w kolejnych latach oraz na założeniu stałej stopy wzrostu 0,5% począwszy od roku 2017. Stopa dyskontowa zastosowana do oszacowania wartości bieżącej prognozowanych przepływów pieniężnych bazuje na średnim ważonym koszcie kapitału WACC. Poszczególne składniki WACC zostały oszacowane na podstawie danych rynkowych o stopie wolnej od ryzyka (rentowność bonów skarbowych), wartości współczynnika beta, danych o strukturze dług/kapitał oraz wartości oczekiwanej premii za ryzyko. Zastosowany w modelu wyceny średnioważony kosztu kapitału WACC wynosił 9,32%.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku Grupa Comarch przeprowadziła także testy na utratę wartości firmy związanej z nabyciem spółek A-MEA Informatik AG oraz ESAProjekt Sp. z o.o., które nie wykazały utraty wartości firmy. Metodologia przeprowadzenia testów jest analogiczna do opisanej powyżej.

Grupa traktuje segment IT obejmujący spółki Grupy Comarch przed przejęciem Grupy Comarch Software und Beratung jako jeden ośrodek wypracowujący środki pieniężne, w związku z czym nie alokuje wartości firmy w kwocie 3 284 tys. zł powstałej w wyniku nabycia akcji spółek Comarch Kraków S.A., CDN Comarch S.A., Comarch Inc. oraz Comarch AG do poszczególnych spółek Grupy. Przeprowadzony na dzień 31 grudnia 2012 roku test na utratę wartości firmy związanej z tym segmentem nie wykazał wystąpienia utraty wartości. Wartość odzyskiwalna ośrodka wypracowującego środki pieniężne została ustalona w oparciu o jego wartość godziwą. Zarząd jednostki dominującej dokonał oszacowania wartości godziwej ośrodka poprzez analizę średniego wskaźnika P/E dla spółek sektora IT notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie i na tej podstawie ocenił szacunkową wartość rynkową segmentu IT w Grupie Comarch na dzień 31 grudnia 2012 r. Powyższe analizy nie wykazały, aby nastąpiła utrata wartości w odniesieniu do wartości firmy.

3.5 Pozostałe wartości niematerialne

	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Prawo wieczystego użytkowania	Koncesje, licencje i oprogramowanie	Inne	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2011 r.					
Koszt (brutto)	2 057	39 313	86 963	11 033	139 366
Umorzenie i łączne dotychczasowe odpisy z tytułu utraty wartości	(2 057)	-	(52 513)	(5 690)	(60 260)
Wartość księgowa netto	-	39 313	34 450	5 343	79 106
Rok obrotowy 2011					
Wartość księgowa netto na początek roku	-	39 313	34 450	5 343	79 106
Zwiększenia	-	627	15 810	3 001	19 438
Zmniejszenia	-	-	(6)	(628)	(634)
Amortyzacja	-	(719)	(14 245)	(2 536)	(17 500)
Wartość księgowa netto na 31 grudnia 2011 r.	-	39 221	36 009	5 180	80 410
Stan na 31 grudnia 2011 r.					
Koszt (brutto)	2 057	39 940	102 767	13 406	158 170
Umorzenie i łączne dotychczasowe odpisy z tytułu utraty wartości	(2 057)	(719)	(66 758)	(8 226)	(77 760)
Wartość księgowa netto	-	39 221	36 009	5 180	80 410
Rok obrotowy 2012					
Wartość księgowa netto na początek roku	-	39 221	36 009	5 180	80 410
Zwiększenia	1 484	-	27 992	14 199	43 675
Zmniejszenia	(279)	-	(285)	(730)	(1 294)
Amortyzacja	(38)	(93)	(21 995)	(4 264)	(26 390)
Wartość księgowa netto na 31 grudnia 2012 r.	1 167	39 128	41 721	14 385	96 401
Stan na 31 grudnia 2012 r.					
Koszt (brutto)	3 262	39 940	130 474	26 875	200 549
Umorzenie i łączne dotychczasowe odpisy z tytułu utraty wartości	(2 095)	(812)	(88 753)	(12 490)	(104 150)
Wartość księgowa netto	1 167	39 128	41 721	14 385	96 401

Grupa ujęła bezpośrednio w kosztach (bez uprzedniego dokonywania aktywacji) koszty prac badawczo-rozwojowych w wysokości 13 018 tys. zł.

I. Inne wartości niematerialne obejmują głównie wycenę wartości firmy ESAProjekt Sp. z o.o. w kwocie 9 178 tys. zł, wartość relacji z klientami w spółce A-MEA Informatik AG w kwocie 2 455 tys. zł, oraz karty zawodników w MKS Cracovia SSA w kwocie 2 577 tys. zł. Wszystkie pozostałe pozycje wartości niematerialnych zostały nabyte.

Odpisy amortyzacyjne w rachunku zysków i strat zostały wykazane w pozycjach: kwota 25 384 tys. zł jest ujęta w koszcie wytworzenia, pozostała część wykazana jest w kosztach ogólnego zarządu: 311 tys. zł, w kosztach sprzedaży: 694 tys. zł.

Prawo wieczystego użytkowania gruntów dotyczących MKS Cracovia SSA o wartości 31 650 tys. zł jest traktowane jako wartość niematerialna, o nieokreślonym okresie użytkowania i nie jest amortyzowane. Spółka spodziewa się, że nastąpi odnowienie prawa wieczystego użytkowania i odbędzie się to bez ponoszenia znaczących kosztów, gdyż Spółka nie jest zobowiązana do spełnienia żadnych warunków, od których zależałoby przedłużenie tego prawa.

Spółka nie spodziewa się poniesienia znaczących kosztów przy odnowieniu prawa wieczystego użytkowania w kontekście dotychczasowych działań współwłaściciela Klubu czyli Gminy

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2012
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

Kraków. Miasto wspiera działalność sportową w tym MKS Cracovia SSA m. in. poprzez:

- dofinansowywanie budowy infrastruktury sportowej
- umorzenie podatku od nieruchomości
- wniesienie aportem opłat za użytkowanie wieczyste

Prawo wieczystego użytkowania gruntów dotyczących jednostki dominującej jest amortyzowane przez określony czas użytkowania (założony od momentu nabycia okres użytkowania wynosi od 84 do 99 lat). Średnia stawka amortyzacyjna wynosi 1,2%.

II. Test na utratę wartości prawa wieczystego użytkowania gruntu na 31 grudnia 2012 r.

Na dzień 31 grudnia 2012 r. dokonano analizy zmian cen nieruchomości gruntowych w Krakowie w 2012 r. W oparciu o raporty Research & Forecast Report z 2012 i 2013 roku opracowane przez Colliers International (www.colliers.com) a także artykuły portali branżowych stwierdzono, że średnie ceny nieruchomości gruntowych w Krakowie w 2012 r. nie zmieniły się. Na tej podstawie ustalono, iż w roku 2012 nie nastąpiła utrata wartości prawa wieczystego użytkowania gruntów posiadanych przez spółki Grupy Comarch.

III. Wartości niematerialne nabyte w wyniku przejęcia Grupy Comarch Software und Beratung obejmują prawa majątkowe do oprogramowania: Semiramis, SharkNex, SoftM Suite ERP, SoftM Suite Financials, Schilling, DKS, Infostore. Na dzień przejęcia powyższe wartości niematerialne zostały ujęte w bilansie Grupy Comarch wg wartości godziwej. Oszacowania wartości godziwej dokonano na dzień przejęcia w oparciu o model wyceny wartości użytkowej metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych DCF.

Oszacowana wartość przejętego oprogramowania wynosi:

	Wartość godziwa na dzień przejęcia	Wartość godziwa na 31 grudnia 2012 r.	Wartość księgową na 31 grudnia 2012 r.
Wartości niematerialne i prawne nabyte w wyniku przejęcia Grupy CSuB	62 237	28 237	12 278

Grupa dokonuje odpisów amortyzacyjnych wartości niematerialnych nabytych w wyniku przejęcia Grupy Comarch Software metodą liniową, przyjęto okres amortyzacji równy przewidywanemu okresowi osiągnięcia korzyści ekonomicznych ze sprzedaży oprogramowania, czyli 60 miesięcy. Przeprowadzone na dzień 31 grudnia 2012 r. testy na utratę wartości wykazały, że wartość godziwa wartości niematerialnych i prawnych nabytych w wyniku przejęcia jest istotnie wyższa od ich wartości bilansowej i nie wystąpiła trwała utrata ich wartości.

3.6 Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe

	12 miesięcy 2012	12 miesięcy 2011
Stan na początek roku	61	187
zmiany z tytułu:		
- długoterminowe rozliczenia międzyokresowe kosztów	843	(126)
Stan na koniec roku	904	61

3.7 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Według stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. Grupa posiada inwestycje w jednostkach stowarzyszonych.

Stan na 1 stycznia 2011 r.	172
Udział w wyniku za 2011 rok	(144)
Stan na 31 grudnia 2011 r.	28
Stan na 1 stycznia 2012 r.	28
Udział w wyniku za 2012 rok	216
Stan na 31 grudnia 2012 r.	244

	Kraj rejestracji	Aktywa	Zobowiązania	Posiadane udziały w kapitale (%)
Stan na 31 grudnia 2011 r.				
SolInteractive S.A.	Polska	2 406	2 253	30,72
Stan na 31 grudnia 2012 r.				
SolInteractive S.A.	Polska	2 789	2 760	30,72
	Kraj rejestracji	Przychody	Zysk (strata)	Posiadane udziały w kapitale (%)
12 miesięcy 2011				
SolInteractive S.A.	Polska	4 613	(413)	30,72
12 miesięcy 2012				
SolInteractive S.A.	Polska	5 069	(123)	30,72

Wykazane na dzień 31 grudnia 2012 roku inwestycje w jednostkach stowarzyszonych obejmują nabyte we wrześniu 2008 roku przez CCF FIZ 2 000 udziałów spółki SolInteractive Sp. o.o. (obecnie SolInteractive S.A.). CCF FIZ posiada 30,72% akcji w spółce SolInteractive S.A., której kapitał zakładowy wynosi 651 tys. PLN.

3.8 Zapasy

	31 grudnia 2012 r.	31 grudnia 2011 r.
Materiały i surowce	264	423
Produkcja w toku	30 709	33 811
Towary	31 286	9 889
Zaliczki na towary	48	69
	62 307	44 192

Koszt zapasów ujęty w pozycji „koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów” w rachunku zysków i strat wyniósł 482 364 tys. zł (12 miesięcy 2012), 388 781 tys. zł (12 miesięcy 2011).

Ze względu na utratę wartości dokonano odpisów aktualizujących wartość zapasów na kwotę 1 050 tys. zł, równocześnie dokonano rozwiązania odpisów na kwotę 2 602 tys. zł. Łączna

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2012
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

kwota wynikająca z powyższych operacji ujętych w wyniku 2012 roku wynosi 1 552 tys. zł (polepszenie wyniku).

Na posiadanych przez Grupę zapasach nie ustanowiono żadnych zabezpieczeń.

Na bazie dotychczas utrzymującej się tendencji w zakresie rozliczania produkcji w toku Grupa szacuje, że do rozliczenia po upływie 12 miesięcy od dnia bilansowego pozostanie kwota ok. 9,3 mln zł. Pozostałe zapasy zostaną rozliczone w całości w okresie do 12 miesięcy.

3.9 Kategorie i klasy instrumentów finansowych

Aktywa i zobowiązania finansowe w podziale na kategorie (wg MSR 39) przedstawiają się następująco:

	31 grudnia 2012 r.	31 grudnia 2011 r.
Aktywa finansowe		
Wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1 059	-
Instrumenty pochodne pozostające w powiązaniach zabezpieczających	-	-
Inwestycje utrzymywane do zapadalności	-	-
Należności własne oraz środki pieniężne i ich ekwiwalenty	544 000	489 805
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	1 616	1 521
Razem	546 675	491 326
Zobowiązania finansowe		
Wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-	686
Zobowiązania z tytułu e-finansingu	180	-
Instrumenty pochodne pozostające w powiązaniach zabezpieczających	-	-
Zobowiązania finansowe	363 533	262 662
Umowy gwarancji finansowych	-	-
Razem	363 713	263 348

W ramach poszczególnych kategorii instrumentów finansowych wyróżnia się następujące klasy instrumentów:

	31 grudnia 2012 r.	31 grudnia 2011 r.
Należności własne oraz środki pieniężne i ich ekwiwalenty		
Należności od jednostek powiązanych (nota 3.12)	94	66
Należności od jednostek powiązanych - długoterminowe	-	-
Należności od pozostałych jednostek - krótkoterminowe (nota 3.12)	399 746	294 670
Należności od pozostałych jednostek - długoterminowe	1 842	1 732
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (nota 3.13)	142 318	193 337
Razem	544 000	489 805

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2012
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

Zobowiązania finansowe	31 grudnia 2012 r.	31 grudnia 2011 r.
Zobowiązania z tytułu kredytów (nota 3.18)	131 217	116 330
Zobowiązania wobec jednostek powiązanych (nota 3.16)	1 120	555
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek - krótkoterminowe (nota 3.16)	231 196	145 777
Pochodne instrumenty finansowe (nota 3.11)	-	686
Zobowiązanie z tytułu e-finansingu	180	-
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego (nota 3.16)	-	-
Razem	363 713	263 348

Struktura walutowa zobowiązań i aktywów finansowych przedstawia się następująco:

	Aktywa finansowe		Zobowiązania finansowe	
	31 grudnia 2012 r.	31 grudnia 2011 r.	31 grudnia 2012 r.	31 grudnia 2011 r.
Waluta - PLN	351 587	309 013	156 152	125 325
Waluta - EURO	160 164	153 244	190 903	132 734
Waluta - USD	17 060	13 067	11 921	3 180
Waluta - GBP	5 335	4 878	1 336	20
Waluta - UAH	1 201	1 735	234	89
Waluta - AED	872	2 134	76	93
Waluta - SKK	6	-	-	-
Waluta - RUB	1 268	600	58	15
Waluta - CHF	4 145	2 196	1 168	464
Waluta - CAD	4 066	3 149	1 757	1 111
Waluty - inne	971	1 310	108	317
Razem	546 675	491 326	363 713	263 348

Okres wymagalności poszczególnych klas należności własnych (należności handlowych i środków pieniężnych) na dzień 31 grudnia 2011 roku przedstawia się następująco:

	Do 1 roku	Od 1 roku do 2 lat	Od 2 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Należności od jednostek powiązanych	66	-	-	-	66
Należności od jednostek powiązanych - długoterminowe	-	-	-	-	-
Należności od pozostałych jednostek - krótkoterminowe	290 496	4 150	24	-	294 670
Należności od pozostałych jednostek - długoterminowe	-	-	1 732	-	1 732
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (nota 3.13)	193 337	-	-	-	193 337
Razem	483 899	4 150	1 756	-	489 805

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2012

GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

Okres wymagalności poszczególnych klas należności własnych (należności handlowych i środków pieniężnych) na dzień 31 grudnia 2012 roku przedstawia się następująco:

	Do 1 roku	Od 1 roku do 2 lat	Od 2 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Należności od jednostek powiązanych	94	-	-	-	94
Należności od jednostek powiązanych- długoterminowe	-	-	-	-	-
Należności od pozostałych jednostek - krótkoterminowe	362 562	37 157	2	25	399 746
Należności od pozostałych jednostek - długoterminowe	1 842	-	-	-	1 842
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (nota 3.13)	142 318	-	-	-	142 318
Razem	506 816	37 157	2	25	544 000

Okres wymagalności poszczególnych klas zobowiązań finansowych na dzień 31 grudnia 2011 roku przedstawia się następująco:

	Do 1 roku	Od 1 roku do 2 lat	Od 2 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania z tytułu kredytów (nota 3.18)	27 436	11 389	30 873	46 632	116 330
Zobowiązania wobec jednostek powiązanych	555	-	-	-	555
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek - krótkoterminowe	145 777	-	-	-	145 777
Pochodne instrumenty finansowe	686	-	-	-	686
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	-	-	-	-	-
Razem	174 454	11 389	30 873	46 632	263 348

Okres wymagalności poszczególnych klas zobowiązań finansowych na dzień 31 grudnia 2012 roku przedstawia się następująco:

	Do 1 roku	Od 1 roku do 2 lat	Od 2 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania z tytułu kredytów (nota 3.18)	36 325	13 527	46 112	35 253	131 217
Zobowiązania wobec jednostek powiązanych	1 120	-	-	-	1 120
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek - krótkoterminowe	231 190	6	-	-	231 196
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	-	-	-	-	-
Inne zobowiązania finansowe	180	-	-	-	180
Razem	268 815	13 533	46 112	35 253	363 713

Grupa stosuje następujące metody wyceny poszczególnych klas instrumentów finansowych:

Należności własne	Metoda wyceny
Należności od jednostek powiązanych (nota 3.12)	według skorygowanej ceny nabycia
Należności od pozostałych jednostek - krótkoterminowe (nota 3.12)	według skorygowanej ceny nabycia
Należności od pozostałych jednostek - długoterminowe	według skorygowanej ceny nabycia
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (nota 3.13)	według wartości godziwej

Zobowiązania finansowe	Metoda wyceny
Zobowiązania z tytułu kredytów (nota 3.18)	według skorygowanej ceny nabycia
Zobowiązania wobec jednostek powiązanych (nota 3.16)	według skorygowanej ceny nabycia
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek - krótkoterminowe (nota 3.16)	według skorygowanej ceny nabycia
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek - długoterminowe	według skorygowanej ceny nabycia
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego (nota 3.16)	według skorygowanej ceny nabycia

W okresie sprawozdawczym Spółka nie dokonywała przekwalifikowań składników aktywów finansowych na wyceniany wg kosztu, skorygowanego kosztu nabycia lub wartości godziwej. Grupa nie ustanawiała zabezpieczeń na posiadanych aktywach finansowych.

3.10 Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

	12 miesięcy 2012	12 miesięcy 2011
Stan na początek roku	1 521	2 491
zwiększenia	95	93
zbycie	-	(1 063)
Stan na koniec roku	1 616	1 521

W okresach objętych niniejszym raportem nie dokonywano odpisów z tytułu utraty wartości aktywów dostępnych do sprzedaży.

W dniu 31 grudnia 2012 r. na aktywa finansowe dostępne do sprzedaży składały się posiadane przez spółkę Comarch Management Sp. z o.o. Spółka Komandytowo-Akcyjna jednostki uczestnictwa w funduszu rynku pieniężnego i papierów dłużnych, nabyte jako lokata wolnych środków pieniężnych. Obrót jednostkami uczestnictwa odbywa się poza rynkiem regulowanym. Cena nabycia jednostek uczestnictwa wynosiła 1 403 tys. zł, wycena wg wartości godziwej na 31 grudnia 2012 r. wynosiła 1 616 tys. zł.

Informacja na temat zamiaru zbycia aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży: spółka Comarch Management Sp. z o.o. Spółka Komandytowo-Akcyjna zamierza zbyć posiadane aktywa finansowe dostępne do sprzedaży w ciągu 6 miesięcy od dnia bilansowego.

3.11 Pochodne instrumenty finansowe

	31 grudnia 2012 r.		31 grudnia 2011 r.	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
Terminowe kontrakty walutowe – przeznaczone do obrotu	1 059	-	-	686
	1 059	-	-	686
<i>Część krótkoterminowa</i>	1 059	-	-	686

Grupa posiadała kontrakty terminowe typu forward zawarte w celu ograniczenia wpływu na wynik finansowy zmian w przepływach pieniężnych związanych z uprawdopodobnionymi planowanymi transakcjami, wynikających z ryzyka zmiany kursów walut. Na dzień 31 grudnia 2012 r. ww. instrumenty zostały wycenione w wartości godziwej ustalonej wg ceny rynkowej a zmiany w wycenie zostały odniesione na wynik z operacji finansowych. Łączna wartość netto kontraktów forward otwartych na dzień 31 grudnia 2012 r. wyniosła 2 300 tys. EUR oraz 900 tys. USD. Po dacie bilansu Grupa Comarch zawarła kontrakty forward na sprzedaż 6 734 tys. EUR i 500 tys. USD oraz na kupno 1 600 tys. EUR.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2012
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

3.12 Należności handlowe oraz pozostałe należności

	31 grudnia 2012 r.	31 grudnia 2011 r.
Należności handlowe	373 607	287 953
Minus odpis aktualizujący wartość należności	(10 163)	(22 698)
Należności handlowe netto	363 444	265 255
Należności pozostałe	27 891	19 769
Rozliczenia międzyokresowe czynne	6 523	7 741
Pozostałe rozliczenia	18	168
Pożyczki	1 870	1 737
Należności od jednostek powiązanych	94	66
RAZEM	399 840	294 736
<i>Część krótkoterminowa</i>	<i>399 840</i>	<i>294 736</i>

Wartość godziwa należności handlowych oraz pozostałych należności jest zbliżona do ich wartości bilansowej przedstawionej powyżej. Nie występuje koncentracja ryzyka kredytowego z tytułu należności handlowych, ponieważ Grupa posiada dużą liczbę klientów. Grupa ujęła odpis z tytułu utraty wartości należności handlowych w wysokości 13 132 tys. zł (12 miesięcy 2012), 14 978 tys. zł (12 miesięcy 2011).

3.13 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	31 grudnia 2012 r.	31 grudnia 2011 r.
Środki pieniężne w kasie i w banku	80 239	98 256
Krótkoterminowe depozyty bankowe	62 029	94 639
Środki pieniężne ogółem	142 268	192 895
Należne odsetki od depozytów bankowych	50	442
Razem środki pieniężne i ekwiwalenty	142 318	193 337

Efektywna stopa procentowa krótkoterminowych depozytów bankowych wyniosła w 2012 roku dla złotego 4,38%, dla euro 0,32% oraz dla dolara 0,34%. Przeciętny termin wymagalności depozytów wyniósł dla złotego 7,74 dnia, dla euro 5,38 dnia, dla dolara 5,69 dnia.

Dla potrzeb rachunku przepływów pieniężnych w skład środków pieniężnych wchodziły środki pieniężne w kasie i depozyty. Kredyt w rachunku bieżącym jest ujmowany w działalności finansowej.

Na dzień 31 grudnia 2012 r. Grupa posiadała środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania w kwocie: 969 tys. zł. Są to: depozyty kaucyjne złożone przez spółki Grupy Comarch w związku z zawartymi umowami najmu oraz gwarancjami bankowymi w wys. 253 tys. zł oraz środki na wyodrębnionym rachunku ZFŚS w wys. 716 tys. zł.

3.14 Kapitał zakładowy

	Ilość akcji (szt.)	Akcje zwykłe i uprzywilejowane	Akcje własne	Razem
Stan na 1 stycznia 2011 r.	8 051 637	8 051 637	-	8 051 637
Stan na 31 grudnia 2011 r.	8 051 637	8 051 637	-	8 051 637
Stan na 31 grudnia 2012 r.	8 051 637	8 051 637	-	8 051 637

Wartość nominalna każdej akcji wynosi 1 zł.

Na kapitał zakładowy Comarch S.A. składa się:

- 1) 864 800 akcji imiennych uprzywilejowanych serii A,
- 2) 75 200 akcji zwykłych na okaziciela serii A,
- 3) 883 600 akcji imiennych uprzywilejowanych serii B,
- 4) 56 400 akcji zwykłych na okaziciela serii B,
- 5) 3 008 000 akcji zwykłych na okaziciela serii C,
- 6) 1 200 000 akcji zwykłych na okaziciela serii D,

- 7) 638 600 akcji zwykłych na okaziciela serii E,
- 8) 125 787 akcji zwykłych na okaziciela serii G,
- 9) 102 708 akcji zwykłych na okaziciela serii G3,
- 10) 563 675 akcji zwykłych na okaziciela serii H,
- 11) 441 826 akcji zwykłych na okaziciela serii I2,
- 12) 91 041 akcji zwykłych na okaziciela serii J2.

Akcje imienne serii A i B są uprzywilejowane co do głosu w ten sposób, że na każdą akcję przypada 5 głosów na Walnym Zgromadzeniu. Zamiana akcji imiennych na akcje na okaziciela jest dopuszczalna. W przypadku zamiany akcji imiennych na akcje na okaziciela tracą one wszelkie uprzywilejowanie. Zbycie akcji imiennej uprzywilejowanej powoduje wygaśnięcie związanego z nią uprawnienia szczególnego co do głosu na Walnym Zgromadzeniu, przy czym nie powoduje wygaśnięcia uprawnienia szczególnego co do głosu na Walnym Zgromadzeniu:

- a) zbycie na rzecz osób będących akcjonariuszami Spółki na dzień 18 marca 1998 roku,
- b) zbycie na rzecz zstępnych zbywcy,
- c) przejście własności akcji imiennej w wyniku spadkobrania.

Zbycie akcji imiennych wymaga zgody Zarządu udzielonej w formie pisemnej. Zbycie akcji bez zgody Zarządu jest możliwe na warunkach określonych w Statucie Comarch S.A.

Akcje na okaziciela mają prawo do 1 głosu na WZA. Zamiana akcji na okaziciela na akcje imienne nie jest dopuszczalna.

3.14.1. Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio poprzez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Comarch S.A. według stanu na dzień sporządzenia raportu

Wg stanu na dzień sporządzenia raportu:

- Janusz Filipiak posiada 2 620 010 akcji Comarch S.A. (32,54% w kapitale zakładowym Spółki), które uprawniały do 6 192 010 głosów na WZA Spółki (41,16%);

- Elżbieta Filipiak posiada 846 000 akcji Comarch S.A. (10,51% w kapitale zakładowym Spółki), które uprawniały do 4 230 000 głosów na WZA Spółki (28,12%);

3.14.2. Zmiany w stanie kapitału zakładowego w 2012 roku

W dniach 10-17 września 2012 roku jedna z osób zarządzających Comarch S.A. zakupiła 100 akcji zwykłych na okaziciela Spółki Comarch S.A. po średniej cenie 69,60 zł za 1 akcję oraz sprzedała 100 zwykłych na okaziciela Spółki Comarch S.A. po średniej cenie 70,40 zł. Powyższe transakcje kupna i sprzedaży zostały zawarte na rynku regulowanym za pośrednictwem Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. Spółka informowała o szczegółach raportem bieżącym nr 14/2012 dnia 20 września 2012 roku.

W dniach 24-26 października 2012 roku jedna z osób zarządzających Comarch S.A. sprzedała 595 akcji zwykłych na okaziciela Spółki Comarch S.A. po średniej cenie 72 zł za 1 akcję. Poszczególne transakcje zostały dokonane w następujących terminach i wolumenach:

1. 24.10.2012 r.: wolumen: 200, cena jednostkowa: 72,00 PLN, wartość: 14 400,00 PLN,
2. 25.10.2012 r.: wolumen: 200, cena jednostkowa: 72,00 PLN, wartość: 14 400,00 PLN,
3. 26.10.2012 r.: wolumen: 195, cena jednostkowa: 72,00 PLN, wartość: 14 040,00 PLN.

Powyższe transakcje sprzedaży zostały zawarte na rynku regulowanym za pośrednictwem Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. Spółka informowała o szczegółach raportem bieżącym nr 17/2012 dnia 31 października 2012 roku skorygowanym dnia 21 grudnia 2012 roku.

3.14.3. Program opcji menedżerskich dla Członków Zarządu oraz Kluczowych Pracowników Spółki Comarch S.A.

W dniu 28 czerwca 2010 r. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Comarch S.A. podjęło uchwałę nr 23 w sprawie uchwalenia programu opcji menedżerskich dla Kluczowych Pracowników Spółki na lata 2011-2013. Celem Programu jest stworzenie dodatkowej motywacji dla Pracowników Kluczowych Grupy Kapitałowej poprzez przyznanie uprawnionym premii (zwanej dalej "Opcją") uzależnionej od wzrostu wartości Spółki i wzrostu jej kapitalizacji giełdowej. Program jest realizowany poprzez oferowanie Pracownikom Kluczowym kolejno w 2012 roku, w

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2012
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

2013 roku i w 2014 roku nowoemitowanych akcji Spółki w taki sposób, aby za każdym razem wartość Opcji stanowiła iloczyn różnicy pomiędzy średnim giełdowym kursem zamknięcia akcji Spółki z każdego kolejnego roku realizacji Programu począwszy od 2011 roku, a ceną emisyjną akcji oferowanych Pracownikowi Kluczowemu i ilości akcji oferowanych Pracownikowi Kluczowemu. Podstawą obliczenia wartości Opcji jest wzrost kapitalizacji Spółki, liczony:

- dla 2011 roku – jako różnica pomiędzy średnią kapitalizacją Spółki w 2011 roku, a średnią kapitalizacją Spółki w 2010 roku,
  - dla 2012 roku – jako różnica pomiędzy średnią kapitalizacją Spółki w 2012 roku, a średnią kapitalizacją Spółki w 2011 roku,
  - dla 2013 roku – jako różnica pomiędzy średnią kapitalizacją Spółki w 2013 roku, a średnią kapitalizacją Spółki w 2012 roku,
- gdzie średnia kapitalizacja Spółki w danym roku jest średnią arytmetyczną z dziennych kapitalizacji Spółki w danym roku, przy czym dzienna kapitalizacja Spółki jest iloczynem ilości akcji Spółki oraz giełdowego kursu zamknięcia akcji Spółki w danym dniu.

W czwartym kwartale roku poprzedzającego dany rok realizacji Programu, Rada Nadzorcza ustala w drodze uchwały listę Pracowników Kluczowych oraz współczynniki Opcji indywidualnych. Lista Pracowników Kluczowych oraz współczynników Opcji indywidualnych ustalane są niezależnie dla każdego kolejnego roku trwania Programu. Łączna wartość współczynników Opcji indywidualnych dla wszystkich Pracowników Kluczowych w danym roku realizacji Programu wynosi 3,6% (trzy i sześć dziesiątych procent) wzrostu kapitalizacji Spółki.

Zgodnie z MSSF2 Spółka jest zobowiązana obliczyć wartość opcji, a następnie ujmować ją jako koszt w rachunku zysków i strat w okresie życia danej opcji, tj. od dnia przyznania do dnia wygaśnięcia. Spółka ujmuje w rachunku wyników wartość poszczególnych opcji począwszy od momentu przyznania opcji dla Pracowników Kluczowych za dany rok trwania programu.

Spółka zwraca uwagę, że mimo iż wartość opcji każdorazowo pomniejsza zysk netto Spółki i Grupy, to jednak operacja ta nie wpływa na wartość przepływów pieniężnych w Spółce. Ponadto ekonomiczny koszt opcji ujmowany jest w rachunku wyników poprzez uwzględnienie w „rozwodnionym zysku netto” nowoemitowanych akcji dla uczestników Programu. Pomimo iż standard MSSF2 został oficjalnie przyjęty przez Unię Europejską do stosowania przez spółki giełdowe do sporządzania sprawozdań skonsolidowanych, to jednak przez wielu ekspertów jest on wskazywany jako kontrowersyjny, gdyż w ich ocenie ujęcie kosztu opcji w rachunku wyników prowadzi do podwójnego liczenia wpływu programu opcyjnego (raz przez wynik i drugi raz poprzez rozwodnienie).

Różnica pomiędzy średnią kapitalizacją w 2011 r. i średnią kapitalizacją w 2010 r. była ujemna, co oznacza, iż nie został spełniony podstawowy warunek Programu. W efekcie w 2012 r. nie zostały wyemitowane akcje dla Członków Zarządu i Pracowników Kluczowych.

Różnica pomiędzy średnią kapitalizacją w 2012 r. i średnią kapitalizacją w 2011 r. była ujemna, co oznacza, iż nie został spełniony podstawowy warunek Programu. W efekcie w 2013 r. nie zostaną wyemitowane akcje dla Członków Zarządu i Pracowników Kluczowych.

W bieżącym i porównywalnych okresach sprawozdawczych występowały następujące płatności realizowane w formie akcji własnych:

Serie opcji	Liczba	Data przyznania	Data wygaśnięcia	Cena wykonania w PLN	Wartość godziwa na dzień przyznania w tys. PLN
(1) Wyemitowane 31 grudnia 2009 r.	Zależna od sytuacji rynkowej, odpowiadająca 3,0% wzrostu kapitalizacji Comarch S.A.	31/12/2009	31/12/2010	1,00	2 980
(2) Wyemitowane 31 grudnia 2010 r.	Zależna od sytuacji rynkowej, odpowiadająca 3,6% wzrostu kapitalizacji Comarch S.A.	31/12/2010	31/12/2011	1,00	2 643
(3) Wyemitowane 31 grudnia 2011 r.	Zależna od sytuacji rynkowej, odpowiadająca 3,6% wzrostu kapitalizacji Comarch S.A.	31/12/2011	31/12/2012	1,00	1 566

3.14.4. Zmiany w stanie kapitału zakładowego po dacie bilansu

Nie wystąpiły.

3.15 Pozostałe kapitały

3.15.1. Kapitał akcjonariuszy Spółki

	Kapitał z wyceny opcji menedżerskiej	Kapitał inwestycyjny i na pokrycie zobowiązań wobec budżetu	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	OGÓLEM
Stan na 31 grudnia 2011 r.	18 921	745	122 341	142 007
Stan na 1 stycznia 2012 r.	18 921	745	122 341	142 007
Wycena opcji menedżerskiej	325	-	-	325
Stan na 31 grudnia 2012 r.	19 246	745	122 341	142 332

W okresie 2012 r. dokonano wypłat dywidend w łącznej kwocie 14 760 tys. zł, w tym 12 077 tys. zł to dywidenda wypłacona przez jednostkę dominującą dla jej akcjonariuszy a 2 683 tys. zł dywidendy wypłacone przez jednostki zależne dla komplementariuszy spoza Grupy.

W dniu 25 czerwca 2012 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki podjęło Uchwałę nr 9 w sprawie podziału zysku netto za rok obrotowy 1.01.2011 - 31.12.2011. Zysk netto w kwocie 55 191 262,72 złotych został podzielony w ten sposób, że:

a) kwota 12 077 455,50 zł została wypłacona w formie dywidendy. Dywidendę w kwocie 1 zł 50 gr za jedną akcję otrzymały osoby będące akcjonariuszami spółki w dniu 31 lipca 2012 roku (dzień dywidendy). Liczba akcji objętych dywidendą wynosiła 8 051 637 sztuk.

b) pozostała część zysku netto w kwocie 43 113 807,22 zł została przekazana na kapitał zapasowy.

Dywidenda została wypłacona w dniu 16 sierpnia 2012 roku.

Do dnia publikacji niniejszego raportu nie podjęto decyzji odnośnie wypłaty dywidendy za 2012 rok.

3.15.2. Kapitał udziałowców mniejszościowych

Kapitał udziałowców mniejszościowych

Stan na 1 stycznia 2011 r.	9 242
Kapitał udziałowców mniejszościowych w związku z objęciem akcji w podwyższonym kapitale Comarch AG	461
Korekta kapitału mniejszościowego w związku ze zmianami struktury własnościowej w Grupie	2 882
Inne korekty	19
Udział w wyniku MKS Cracovia SSA	(1 995)
Udział w wyniku Comarch SuB	(1 384)
Udział w wyniku Comarch R&D SARL	188
Udział w wyniku CA Consulting S.A.	1
Różnice kursowe z wyceny	83
Stan na 31 grudnia 2011 r.	9 497
Stan na 1 stycznia 2012 r.	9 497
Zmiany struktury własnościowej w MKS Cracovia SSA, CA Consulting S.A. i Comarch R&D S. à r.l.	(1 679)
Kapitał własny z przejęcia udziałów niekontrolujących	(1 039)
Udział w wyniku MKS Cracovia SSA	(3 318)
Udział w wyniku Comarch SuB	(90)
Różnice kursowe z wyceny	(52)
Stan na 31 grudnia 2012 r.	3 319

3.16 Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania

	31 grudnia 2012 r.	31 grudnia 2011 r.
Zobowiązania handlowe	161 932	92 569
Zaliczki otrzymane na poczet usług	2 792	926
Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych	1 120	555
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych i innych obciążeń podatkowych	44 665	37 755
Zobowiązania inwestycyjne	1 632	2 762
Przychody przyszłych okresów	13 542	5 185
Pozostałe zobowiązania	5 308	5 336
Fundusze specjalne (ZFŚS i Zakładowy Fundusz Mieszkaniowy)	1 325	1 244
Razem	232 316	146 332

Wartość godziwa zobowiązań handlowych oraz pozostałych zobowiązań jest zbliżona do ich wartości bilansowej przedstawionej powyżej.

3.17 Kontrakty długoterminowe

	12 miesięcy 2012	12 miesięcy 2011
Przychody z tytułu kontraktów długoterminowych ujęte w okresie sprawozdawczym	157 371	117 447
a) przychody z zakończonych kontraktów ujęte w okresie sprawozdawczym	54 670	27 058
b) przychody z nie zakończonych kontraktów ujęte w okresie sprawozdawczym	113 501	88 129
c) przychody z nie zakończonych kontraktów ujęte w okresie sprawozdawczym	(10 801)	2 261
– efekt rozliczenia zgodnie z MSR 11		

Z uwagi, iż Spółka stosuje zasadę ustalania stopnia zaawansowania prac proporcjonalnie do udziału poniesionych kosztów w całości kosztów kontraktu, suma poniesionych kosztów oraz ujętych wyników odpowiada przychodom.

Dokonano na koniec okresu sprawozdawczego wyceny kontraktów długoterminowych zgodnie ze stopniem zaawansowania prac. Zmiana stanu rozliczeń z tytułu kontraktów długoterminowych ujętych w aktywach i pasywach między 31 grudnia 2011 a 31 grudnia 2012 prezentowana jest poniżej:

	Czynne	Bierne	Netto
Przychody z tytułu kontraktów długoterminowych ujęte w okresie sprawozdawczym			
Saldo RMK skonsolidowanych na 01.01.2011	9 112	7 452	1 660
Saldo RMK skonsolidowanych na 31.12.2011	12 284	8 363	3 921
Zmiana	(3 172)	(911)	2 261
Saldo RMK skonsolidowanych na 01.01.2012	12 284	8 363	3 921
Saldo RMK skonsolidowanych na 31.12.2012	10 165	17 045	(6 880)
Zmiana	2 119	(8 682)	(10 801)

Różnica zmiany RMK księgowych do przeliczeń kontraktów (wg MSR 11).

3.18 Kredyty, pożyczki

	31 grudnia 2012 r.	31 grudnia 2011 r.
Długoterminowe		
Kredyty bankowe	94 892	88 895
Pożyczki	-	-
	94 892	88 895
Krótkoterminowe		
Kredyt w rachunku bieżącym	2 801	1 054
Pożyczki	20 053	25
Kredyty bankowe	13 471	26 356
	36 325	27 435
Kredyty, pożyczki ogółem	131 217	116 330

3.18.1. Kredyty inwestycyjne

W Grupie Comarch jednostka dominująca Comarch S.A. korzysta z następujących kredytów inwestycyjnych:

- a) kredyt inwestycyjny w BNP Paribas Bank Polska S.A. (dawniej Fortis Bank Polska S.A.) z siedzibą w Warszawie w wysokości 20 000 tys. zł zaciągnięty w 2004 roku na sfinansowanie I etapu budowy budynków produkcyjno - biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Okres kredytowania wynosi 10 lat, tj. do 2015 roku, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. W dniu 5 stycznia 2009 roku Spółka dokonała przewalutowania pozostałej do spłaty kwoty kredytu na walutę euro. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka na wybudowanej nieruchomości, cesja polisy ubezpieczeniowej budynku oraz weksel in blanco. Na dzień 31 grudnia 2012 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 1 250 tys. EUR, tj. 5 110 tys. zł.
- b) kredyt inwestycyjny w BZ WBK Bank S.A. (dawniej Kredyt Bank S.A.) z siedzibą w Warszawie zaciągnięty w 2006 roku na finansowanie II etapu budowy nowych budynków produkcyjno - biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Wysokość kredytu wynosiła 80% wartości inwestycji, maksymalnie 26 824 tys. zł. Okres kredytowania wynosi 16 lat, tj. do 2022 roku, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka na wybudowanej nieruchomości oraz cesja polisy ubezpieczeniowej budynku. Na dzień 31 grudnia 2012 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 17 458 tys. zł. W dniu 31 stycznia 2013 r. Spółka dokonała spłaty całości pozostałego zadłużenia wynikającego z ww. kredytu. Informacja została przekazana raportem bieżącym RB-2-2013 z dnia 31 stycznia 2013 r. W dniu 8 marca 2013 Spółka Comarch S.A. otrzymała zawiadomienie z Sądu Rejonowego dla Krakowa-Podgórze w Krakowie IV Wydział Ksiąg Wieczystych o wykreśleniu hipotek stanowiących zabezpieczenie ww. kredytu inwestycyjnego. Informacja została przekazana raportem bieżącym RB-5-2013 z dnia 8 marca 2013 r.
- c) kredyt inwestycyjny w BNP Paribas Bank Polska S.A. (dawniej Fortis Bank Polska S.A.) z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie III etapu budowy budynków produkcyjno - biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Wysokość kredytu wynosiła 44 000 tys. zł. Okres kredytowania wynosi 16 lat, tj. do 2024 roku, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Wykorzystanie kredytu nastąpiło do dnia 30 września 2008 r. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka na wybudowanej nieruchomości, cesja polisy ubezpieczeniowej budynku oraz weksel in blanco. W dniu 5 października 2011 roku Spółka dokonała przewalutowania pozostałej do spłaty kwoty kredytu na walutę euro. Na dzień 31 grudnia 2012 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 7 280 tys. EUR, tj. 29 764 tys. zł.
- d) kredyt inwestycyjny w Banku Pekao S.A. z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie zakupu nieruchomości gruntowej w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie, zaciągnięty w 2007 roku. Wysokość kredytu wynosi 15 100 tys. zł. Oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka na

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2012
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

nieruchomości będącej przedmiotem kredytowania oraz weksel in blanco. Pierwotnie okres kredytowania wynosił 5 lat, tj. do 2012 roku, w dniu 29 maja 2012 r. został zawarty aneks przedłużający okres kredytowania do 2015 r. Na dzień 31 grudnia 2012 r. wartość kredytu przypadającego do spłaty wynosiła 15 100 tys. zł.

- e) kredyt inwestycyjny w Banku DnB NORD Polska S.A. z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie IV etapu budowy budynków produkcyjno-biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Wysokość kredytu wynosi 22 000 tys. zł, maksymalnie 80% wartości inwestycji. Okres kredytowania wynosi 11 lat, tj. do 2021 roku, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteki ustanowione na nieruchomości objętej procesem inwestycyjnym i będącej przedmiotem kredytowania oraz cesja praw z polisy ubezpieczeniowej budynku. Dnia 30 grudnia 2011 r. Spółka dokonała przewalutowania pozostałej do spłaty kwoty kredytu na walutę euro. Na dzień 31 grudnia 2012 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 4 513 tys. EUR, tj. 18 449 tys. zł.
- f) kredyt inwestycyjny w BNP Paribas Bank Polska S.A. (dawniej Fortis Bank Polska S.A.) z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie zakupu sprzętu oraz oprogramowania dla realizacji projektu outsourcingu usług data center dla jednego z klientów. Kredyt został udzielony w wysokości 2 400 tys. EUR, z okresem kredytowania do 2016 roku. Uruchomienie środków nastąpiło w dniu 7 sierpnia 2012 r. Oprocentowanie oparte jest na stopie zmiennej. Zabezpieczeniem kredytu są przelew wierzycelności z kontraktu oraz zastaw rejestrowy na środkach trwałych będących przedmiotem finansowania. Na dzień 31 grudnia 2012 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 2 182 tys. EUR, tj. 8 920 tys. zł.

Spółka iMed24 S.A. zaciągnęła w trzecim kwartale 2011 roku kredyt inwestycyjny w Banku Pekao S.A. z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie zakupu sprzętu medycznego i wyposażenia gabinetów medycznych w związku z realizacją projektu NZOZ Centrum Medyczne iMed24 w Krakowie. Wysokość dostępnego kredytu wynosiła 15 889 tys. zł, kredyt został wykorzystany w całości do 31 grudnia 2011. Okres kredytowania wynosi 7 lat, tj. do 2018 roku, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Zabezpieczeniem kredytu są zastaw rejestrowy na środkach trwałych będących przedmiotem finansowania, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej środków trwałych oraz poręczenie jednostki dominującej tj. Comarch S.A. Na dzień 31 grudnia 2012 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 13 619 tys. zł.

Wartość zobowiązań z tytułu kredytów została ujęta w wysokości zamortyzowanego kosztu ustalonego przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Wartość godziwa zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek nie jest istotnie różna od wartości bilansowej. W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły przypadki nieterminowej spłaty kapitału lub wypłaty odsetek od zaciągniętych kredytów i pożyczek, ani nie zostały naruszone inne warunki umów kredytów i pożyczek, uprawniające kredytodawcę do żądania wcześniejszej spłaty kredytu lub pożyczki.

Obciążenie kredytów Grupy ryzykiem stopy procentowej dotyczy kredytów oprocentowanych w oparciu o zmienną stopę procentową. Grupa prowadzi optymalizację kosztów odsetkowych poprzez stały monitoring struktury stóp procentowych i odpowiednie dopasowanie bazowej stopy procentowej kredytu.

Obciążenie kredytów Grupy ryzykiem stopy procentowej

Stan na 31 grudnia 2012 r.	do 6 miesięcy	6-12 miesięcy	1-5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Kredyty i pożyczki	29 502	6 764	59 639	35 253	131 158
odsetki	59	-	-	-	59
	29 561	6 764	59 639	35 253	131 217

Struktura zapadalności kredytów, pożyczek i zobowiązań finansowych długoterminowych

	31 grudnia 2012 r.	31 grudnia 2011 r.
Od 1 do 2 lat	13 527	11 388
Od 2 do 5 lat	46 112	30 874
Powyżej 5 lat	35 253	46 633
	94 892	88 895

Struktura walutowa wartości bilansowej kredytów, pożyczek i zobowiązań finansowych

	31 grudnia 2012 r.	31 grudnia 2011 r.
w walucie polskiej	68 974	50 661
w EUR (równowartość w zł)	62 243	65 669
	131 217	116 330

Efektywne stopy procentowe na dzień bilansowy:

	31 grudnia 2012 r.	31 grudnia 2011 r.
Kredyty bankowe	3,22%	4,25%
Pożyczki	5,47%	0,00%

3.18.2. Pożyczki

Spółka CA Consulting S.A., jednostka zależna Comarch S.A., w czwartym kwartale 2012 roku zawarła z IBM Polska Sp. z o.o. umowę pożyczki w kwocie 12 559 tys. zł na sfinansowanie dostawy sprzętu, w związku z realizowanym przez spółkę projektem informatycznym. Pożyczka została uruchomiona w czwartym kwartale 2012 roku. Termin spłaty pożyczki przypada na wrzesień 2013 roku, oprocentowanie jest stałe. Zabezpieczeniem pożyczki jest poręczenie Comarch S.A.

Spółka Comarch S.A. w czwartym kwartale 2012 roku zawarła z IBM Polska Sp. z o.o. umowę pożyczki w kwocie 7 353 tys. zł na sfinansowanie dostawy sprzętu i licencji IBM w związku z realizowanym przez Grupę Comarch projektem informatycznym. Pożyczka została uruchomiona w czwartym kwartale 2012 roku. Ostateczny termin spłaty pożyczki przypada na sierpień 2013 roku, oprocentowanie jest stałe. Pożyczka nie jest zabezpieczona.

Spółka Comarch S.A. w dniu 27 grudnia 2012 zawarła z IBM Polska Sp. z o.o. umowę pożyczki na kwotę 343 tys. zł na sfinansowanie dostawy sprzętu IBM w związku z realizowanym przez Grupę Comarch projektem informatycznym. Pożyczka została uruchomiona po dniu bilansu tj., w pierwszym kwartale 2013 roku. Ostateczny termin spłaty pożyczki przypada na grudzień 2015 roku, oprocentowanie jest stałe. Pożyczka nie jest zabezpieczona.

3.18.3. Linie kredytowe w rachunku bieżącym (o zmiennym oprocentowaniu)

W Grupie Comarch jednostka dominująca Comarch S.A. posiada przyznane następujące limity kredytowe w rachunku bieżącym:

a) limit kredytowy w rachunku bieżącym w Banku Pekao S.A. z siedzibą w Warszawie w wysokości 35 000 tys. zł, którego okres udostępnienia upływa w dniu 31 maja 2013 roku. Zabezpieczeniem kredytu są pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. w Banku Pekao S.A. oraz oświadczenie o poddaniu się egzekucji. Na dzień 31 grudnia 2012 r. wykorzystanie kredytu wynosiło 2 451 tys. zł.

b) limit kredytowy w rachunku bieżącym w banku Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. (PKO BP S.A.) z siedzibą w Warszawie w wysokości 10 000 tys. zł, którego okres udostępnienia upływa w dniu 13 grudnia 2013 roku. Zabezpieczeniem kredytu są pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. w banku PKO BP S.A. oraz weksel in blanco. Na dzień 31 grudnia 2012 roku kredyt nie był wykorzystany.

c) limit kredytowy w rachunku bieżącym w banku BPH S.A z siedzibą w Krakowie w wysokości 10 000 tys. zł, którego okres udostępnienia upływa w dniu 30 września 2013 roku. Zabezpieczeniem kredytu są weksel in blanco oraz oświadczenie o poddaniu się egzekucji. Na dzień 31 grudnia 2012 roku kredyt nie był wykorzystany.

Spółka ESAProjekt Sp. z o.o., jednostka zależna Comarch S.A. posiada przyznany limit kredytowy w rachunku bieżącym w banku Alior Bank S.A. z siedzibą w Warszawie w wysokości 350 tys. zł. Okres udostępnienia kredytu upływa w dniu 27 stycznia 2013 roku, jego zabezpieczeniem są weksel in blanco oraz pełnomocnictwo do rachunków ESAProjekt Sp. z o.o. w Alior Bank S.A. Na dzień 31 grudnia 2012 roku wykorzystanie kredytu wynosiło 350 tys. zł. Po dacie bilansu limit kredytowy w rachunku bieżącym został zwiększony do kwoty 500 tys. zł, z okresem udostępnienia do 27 stycznia 2014 roku.

3.18.4. Linie kredytowe w rachunku bieżącym (o zmiennym oprocentowaniu)

	31 grudnia 2012 r.	31 grudnia 2011 r.
Linie kredytowe w rachunku bieżącym przyznane, wygasające w ciągu jednego roku, w tym:		
	55 350	16 325
– wykorzystane na dzień bilansowy	2 801	1 054
– dostępne na dzień bilansowy	52 549	15 271

3.19 Zobowiązania warunkowe

Na dzień 31 grudnia 2012 r. wartość gwarancji i akredytyw wystawionych przez banki na zlecenie Comarch S.A. w związku z realizowanymi umowami oraz uczestnictwem w przetargach wynosiła 67 860 tys. zł, podczas gdy na dzień 31 grudnia 2011 roku ich wartość wynosiła 35 123 tys. zł.

Ponadto według stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. wartość gwarancji wystawionych przez banki na zlecenie CA Consulting S.A. w związku z realizowanymi umowami oraz uczestnictwem w przetargach wynosiła 795 tys. zł, podczas gdy na dzień 31 grudnia 2011 roku ich wartość wynosiła 1 350 tys. zł.

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. wartość gwarancji wystawionych przez banki na zlecenie Grupy Comarch Software und Beratung wynosiła 252 tys. EURO (tj. 1 032 tys. zł), na dzień 31 grudnia 2011 roku ich wartość wynosiła 306 tys. EURO (tj. 1 353 tys. zł).

Comarch S.A. udzielił oświadczeń o możliwości udzielenia wsparcia finansowego („*letter of comfort*”) dla jednostek zależnych Comarch Software und Beratung AG (oświadczenie ważne do 31 marca 2013 roku), MKS Cracovia SSA (oświadczenie ważne do 30 czerwca 2013 roku) oraz iMed24 S.A. (oświadczenie ważne do 30 czerwca 2014 r.).

W wyniku zawarcia w dniu 15 grudnia 2011 r. porozumienia w sprawie objęcia akcji nowej emisji oraz realizacji uprawnień z warrantów subskrypcyjnych pomiędzy Comarch S.A. a MKS Cracovia SSA, Comarch S.A. zobowiązuje się do objęcia akcji wyemitowanych w ramach warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego MKS Cracovia SSA w zamian za wkład pieniężny, który stanowić będzie wpłata gotówkowa w wysokości 29 999 817 złotych uiszczona zgodnie z następującym harmonogramem:

- kwota 15 912 495 zł tytułem objęcia ww. akcji do dnia 31.03.2012 roku,
- kwota 4 695 774 zł - do dnia 31.03.2013 roku,
- kwota 9 391 548 zł - do dnia 31.12.2013 roku.

W związku z realizacją warunków przewidzianych porozumieniem, w dniu 24 lutego 2012 r. została podpisana umowa objęcia akcji serii E w kapitale zakładowym spółki MKS Cracovia SSA, w zamian za wkład pieniężny w kwocie 15 912 495 zł a w dniu 20 lutego 2013 r. została podpisana umowa objęcia akcji serii F w kapitale zakładowym spółki MKS Cracovia SSA, w zamian za wkład pieniężny w kwocie 4 695 774 zł.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2012
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

Przyznane linie kredytowe na finansowanie działalności bieżącej (gwarancje, akredytywy)

	31 grudnia 2012 r.	31 grudnia 2011 r.
Linie kredytowe*	165 627	88 789
	165 627	88 789

(*) zawierają linie kredytowe w rachunku bieżącym opisane w pkt 3.18.

Grupa Comarch jest stroną pozywaną w postępowaniach sądowych, w których potencjalna, łączna kwota roszczenia stron trzecich wynosi 4 621 tys. zł, z czego część jest objęta rezerwami ujętymi w bilansie na 31 grudnia 2012 r. (493 tys. zł), w tym kwota utworzonych w roku 2012 rezerw na roszczenia objęte postępowaniami sądowymi wynosi 423 tys. zł. Według Zarządów spółek Grupy Comarch, w oparciu o opinie radców prawnych, nie istnieją okoliczności wskazujące na konieczność utworzenia rezerw na pozostałe roszczenia objęte aktualnie postępowaniami sądowymi.

W związku z prowadzonymi postępowaniami sądowymi w 2012 roku Grupa Comarch utworzyła odpisy aktualizujące wartość należności w wysokości 514 tys. zł.

Grupa Comarch na dzień 31 grudnia 2012 r. posiadała umowne zobowiązania do opłat z tytułu leasingu operacyjnego środków transportu i sprzętu komputerowego w kwocie 1 464 tys. zł.

3.20 Odroczoney podatek dochodowy

	31 grudnia 2012 r.	31 grudnia 2011 r.
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	27 775	23 725
Stan na początek okresu:		
- odniesione na wynik finansowy	27 775	23 725
Zmiany aktywa z tytułu podatku odroczonego odniesione na wynik finansowy		
- utworzenie aktywa w związku ze stratą podatkową w Comarch SuB	-	1 693
- rozwiązanie aktywa w związku ze stratą podatkową w Comarch SuB	(818)	(929)
- utworzenie aktywa na możliwą do rozliczenia stratę podatkową spółki Comarch AG	2 355	-
- rozwiązanie aktywa w związku ze stratą podatkową z lat ubiegłych w Comarch AG	(5 287)	(87)
- utworzenie aktywa w związku ze stratą podatkową w Infrastruktura24 S.A.	-	89
- rozwiązanie aktywa w związku ze stratą podatkową w Infrastruktura24 S.A.	(89)	-
- utworzenie aktywa w związku ze stratą podatkową w Comarch Polska S.A.	557	-
- utworzenie aktywa w związku ze stratą podatkową w iReward24 S.A.	280	-
- utworzenie aktywa w związku z ulgą podatkową jednostki dominującej z tytułu działalności w SSE	10 055	9 904
- rozwiązanie aktywa w związku z ulgą podatkową jednostki dominującej z tytułu działalności w SSE	(9 904)	(9 635)
- utworzenie aktywa z tytułu różnic przejściowych dotyczących kosztów (amortyzacja, koszty prac badawczych)	5 971	6 703
- rozwiązanie aktywa z tytułu różnic przejściowych dotyczących kosztów (amortyzacja, koszty prac badawczych)	(3 104)	(3 688)
Stan na koniec okresu	27 791	27 775
- odniesione na wynik finansowy	27 791	27 775
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	48 172	50 276
Stan na początek okresu:		
- odniesione na kapitał	5 430	5 430
- odniesione na wynik finansowy	34 759	34 019
- rezerwa z tytułu nabycia Comarch SuB	7 983	10 827
Zmiany rezerw z tytułu podatku odroczonego odniesione na wynik finansowy		
- utworzenie rezerwy z tytułu amortyzacji od wyceny wartości godziwej Comarch SuB	-	958
- rozwiązanie rezerwy z tytułu amortyzacji od wyceny wartości godziwej Comarch SuB	(5 286)	(3 802)
- rozwiązanie rezerwy z tytułu wyceny składników lokat CCF FIZ	(2 308)	(1 103)
- utworzenie rezerwy z tytułu wyceny wartości godziwej ESAProjekt Sp. z o.o.	1 744	-
- utworzenie rezerwy z tytułu wyceny wartości godziwej A-MEA Informatik AG	429	-
- utworzenie rezerwy z tytułu przejściowych różnic dotyczących kosztów amortyzacji, różnic kursowych i odsetek	1 506	3 574
- rozwiązanie rezerwy z tytułu przejściowych różnic dotyczących kosztów amortyzacji, różnic kursowych i odsetek	(2 682)	(1 731)
Stan na koniec okresu	41 575	48 172
- odniesione na kapitał	5 430	5 430
- odniesione na wynik finansowy	31 275	34 759
- rezerwa z tytułu nabycia Comarch SuB	2 697	7 983
- rezerwa z tytułu nabycia A-MEA Informatik AG i ESAProjekt Sp. z o.o.	2 173	-

Aktywa z tytułu podatku odroczonego

	Aktywo z tytułu straty podatkowej	Amortyzacja	Rezerwy na koszty, odpisy aktualizacyjne	Aktywo z tytułu ulgi podatkowej w podatku dochodowym (SSE)	Razem
Stan na 1 stycznia 2011 r.	11 406	-	2 684	9 635	23 725
-odniesionych na wynik	11 406	-	2 684	9 635	23 725
(Obciążenie) / uznanie wyniku za rok 2011	766	380	2 635	269	4 050
Stan na 31 grudnia 2011 r.	12 172	380	5 319	9 904	27 775
(Obciążenie) / uznanie wyniku za rok 2012	(3 003)	(380)	3 248	151	16
Stan na 31 grudnia 2012 r.	9 169	-	8 567	10 055	27 791
-odniesionych na wynik	9 169	-	8 567	10 055	27 791

Rezerwa z tytułu podatku odroczonego

	Rezerwa z tytułu wyceny w wartości składników majątku CCF FIZ	Rezerwa z tytułu wyceny w wartości godziwej Comarch SuB	Amortyzacja	Rezerwy (różnice kursowe, odsetki)	Rezerwa z tytułu wyceny w wartości godziwej majątku MKS Cracovia SSA	Rezerwa z tytułu wyceny w wartości godziwej A-MEA Informatik AG i ESAProjekt Sp. z o.o.	Razem
Stan na 1 stycznia 2011 r.	31 715	10 827	1 662	642	5 430	-	50 276
Obciążenie/ (uznanie) wyniku za rok 2011	(1 103)	(2 844)	(625)	2 468	-	-	(2 104)
Stan na 31 grudnia 2011 r.	30 612	7 983	1 037	3 110	5 430	-	48 172
-odniesionych na wynik	30 612	-	1 037	3 110	-	-	34 759
-odniesionych na kapitał	-	7 983	-	-	5 430	-	13 413
Obciążenie/ (uznanie) wyniku za rok 2012	(2 308)	(5 286)	(77)	(1 099)	-	2 173	(6 597)
Stan na 31 grudnia 2012 r.	28 304	2 697	960	2 011	5 430	2 173	41 575
-odniesionych na wynik	28 304	-	960	2 011	-	-	31 275
-odniesione na kapitał	-	2 697	-	-	5 430	2 173	10 300

W związku z wejściem Polski do Unii Europejskiej została uchwalona Ustawa z dnia 2 października 2003 roku o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw (Dz. U. Nr 188, poz. 1840), która zmieniła warunki zwolnień podatkowych dla podmiotów działających w specjalnych strefach ekonomicznych. Zgodnie z postanowieniem art. 6 ust. 1 Ustawy, podmioty te mogą się ubiegać o zmianę warunków zezwolenia w celu dostosowania go do obowiązujących w Unii Europejskiej zasad udzielania pomocy publicznej. Zgodnie z

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2012
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

przepisem art. 5 ust. 2 pkt 1 lit. b), pkt 2, pkt 3 Ustawy, maksymalna wielkość pomocy publicznej dla podmiotów, które prowadzą działalność w specjalnej strefie ekonomicznej na podstawie zezwolenia wydanego przed dniem 1 stycznia 2000 r., nie może przekraczać 75% wartości inwestycji poniesionych w okresie od dnia uzyskania zezwolenia do dnia 31 grudnia 2006 r., przy czym przy ustalaniu maksymalnej wielkości pomocy publicznej uwzględnia się całkowitą wielkość pomocy publicznej uzyskanej od 1 stycznia 2001 r. Oznacza to zmianę dotychczasowego sposobu funkcjonowania ulg podatkowych (pomocy publicznej), z ulg nieograniczonych wartościowo, na ulgi ograniczone wartościowo i zależne od wartości dokonanych inwestycji. W przypadku Comarch S.A. maksymalna wartość pomocy publicznej nie będzie mogła przekroczyć 75% wartości nakładów inwestycyjnych, które Spółka poniosła w okresie od uzyskania zezwolenia tj. od dnia 22 marca 1999 r. do dnia 31 grudnia 2006 r. Koszty inwestycji oraz wielkość pomocy podlegają dyskontowaniu zgodnie z par. 9 Rozporządzenia Rady Ministrów z 14 września 2004 r. w sprawie krakowskiej specjalnej strefy ekonomicznej (Dz. U. 220, poz. 2232) w brzmieniu zmienionym zgodnie z par. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z 8 lutego 2005 r., zmieniającym rozporządzenie w sprawie krakowskiej specjalnej strefy ekonomicznej (Dz. U. nr 32, poz. 270) z uwzględnieniem par. 2 tego ostatniego Rozporządzenia. Limit niewykorzystanej ulgi inwestycyjnej na dzień 31 grudnia 2012 r., zdyskontowanej na dzień przyznania zezwolenia wynosi 12 551 tys. zł.

Comarch S.A. wystąpił do Ministra Gospodarki o zmianę warunków zezwolenia i w dniu 1 lipca 2004 r. otrzymał decyzję Ministra Gospodarki z dnia 24 czerwca 2004 r. dotyczącą zmiany warunków zezwolenia na określone powyżej i zgodne z Ustawą. Równocześnie w zmienionym zezwoleniu wydłużony został do 31 grudnia 2017 r. okres, na jaki zostało wydane zezwolenie dla Comarch S.A. Oznacza to wydłużenie okresu, w jakim Spółka będzie mogła wykorzystać limit pomocy publicznej, przysługujący z tytułu poniesionych w specjalnej strefie ekonomicznej inwestycji.

Zgodnie z MSR 12 niewykorzystana ulga podatkowa na dzień 31 grudnia 2012 r. stanowi aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi oraz z tytułu ulgi w podatku dochodowym w związku z prowadzeniem działalności w SSE, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego oraz straty podatkowej możliwej do odliczenia, ustalonej przy uwzględnieniu zasady ostrożności. Ze względu na powyższą zasadę aktywa z tytułu działalności w SSE ustala się jedynie w rocznym horyzoncie czasowym, przyjmując za bazę do jego ustalenia przeciętny dochód uzyskany z działalności strefowej z okresu 3 lat (łącznie z rokiem, za który jest sporządzane sprawozdanie).

W trakcie roku 2012 r. dokonano rozwiązania utworzonego na dzień 31 grudnia 2011 r. aktywa z tytułu działalności strefowej w kwocie 9 904 tys. zł (operacja ta powoduje spadek wyniku finansowego). Jednocześnie dokonano utworzenia aktywa w kwocie 10 055 tys. zł, które to aktywo będzie realizować się sukcesywnie (w postaci odpisów pomniejszających zysk netto Grupy), w proporcji do generowania przez Comarch S.A. dochodu podatkowego osiągniętego z działalności zwolnionej na przestrzeni roku 2012. Równocześnie, zgodnie z MSR 12, Spółka będzie regularnie dokonywać weryfikacji wyceny rozpoznanego Aktywa pod kątem możliwości jego realizacji oraz dalszego rozpoznania na kolejne okresy. Zwracamy uwagę, iż rozpoznanie Aktywa nie wpływa na przepływy pieniężne w jednostce dominującej ani w Grupie (zarówno rozpoznanie Aktywa, jak również jego realizacja). Operacja ta ma więc charakter wyłącznie memoriałowy i wynika z zastosowania przez Grupę Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Comarch.

W roku 2012 Grupa dokonała częściowego rozliczenia aktywa utworzonego na 31 grudnia 2011 roku z tytułu podatku odroczonego dotyczącego różnic przejściowych w kwocie 5 971 tys. zł oraz dokonano utworzenia aktywa z tytułu różnic przejściowych w kwocie 3 104 tys. zł a także rozwiązania aktywa z tytułu straty podatkowej w kwocie 6 194 tys. zł oraz utworzenia w kwocie 3 192 tys. zł. Łączny wpływ wszystkich powyżej opisanych operacji na wynik netto roku 2012 wyniósł +16 tys. zł.

Zgodnie z obowiązującymi w Niemczech uregulowaniami w zakresie przepisów podatkowych nie istnieje czasowe ograniczenie możliwości rozliczenia straty podatkowej.

W spółce CSuB AG poniesiona w latach poprzednich strata podatkowa wynosi ok.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2012
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

11,5 mln EUR, dla której wartość teoretyczna aktywa to 3,7 mln EUR.

W sprawozdaniu finansowym CSuB na 31 grudnia 2012 r. zostało ujęte z powyższego tytułu aktywo w wysokości ok. 1 000 tys. EUR, gdyż zostało ono ustalone dla okresu, w odniesieniu do którego można dokonać wiarygodnych szacunków w zakresie możliwości osiągnięcia dochodu podatkowego.

W związku z wyceną wartości aktywów netto CCF FIZ dokonano w roku 2012 częściowego rozwiązania utworzonej w latach poprzednich rezerwy w kwocie 2 308 tys. zł. Równocześnie dokonano utworzenia rezerwy na podatek odroczony z tytułu różnic przejściowych w kwocie 1 506 tys. zł i rozwiązania z tego samego tytułu w kwocie 2 682 tys. zł. W roku 2012 dokonano też zmniejszenia rezerwy utworzonej w związku z nabyciem Grupy Comarch SuB w kwocie 5 286 tys. zł oraz utworzenia i rozwiązania rezerw z tytułu nabycia spółek A-MEA Informatik AG i ESAProjekt Sp. z o.o. w kwocie 2 173 tys. zł. Łączny wpływ powyższych operacji na wynik netto za 2012 rok wyniósł +6 597 tys. zł. Ogółem zmiany w podatku odroczonym spowodowały wzrost wyniku o 6 613 tys. zł.

3.21 Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia

Długoterminowe	Rezerwy na kary umowne	Rezerwy na koszty spraw sądowych	Rezerwy na podatki	Rezerwy na koszty pozostałe	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2012 r.	-	-	-	2	2
Ujęte w skonsolidowanym rachunku zysków i strat:					
– utworzenie dodatkowych rezerw	-	-	-	-	-
- rezerwy wykorzystane w trakcie roku i przeniesione do krótkoterminowych	-	-	-	(2)	(2)
Stan na 31 grudnia 2012 r.	-	-	-	-	-

Krótkoterminowe	Koszty dotyczące okresu bieżącego, które zostaną poniesione w przyszłości	Rezerwy na koszty kontraktów	Rezerwy na kary umowne	Rezerwy na urlopy	Rezerwy na nagrody pieniężne	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2012 r.	3 721	10 937	9 357	12 951	50 422	87 388
Ujęte w skonsolidowanym rachunku zysków i strat:						
– utworzenie dodatkowych rezerw	8 108	17 675	4 343	10 266	69 318	109 710
- rezerwy wykorzystane w trakcie roku	(9 814)	(11 865)	(10 171)	(8 958)	(64 145)	(104 953)
Stan na 31 grudnia 2012 r.	2 015	16 747	3 529	14 259	55 595	92 145

Wszystkie rezerwy zostały obliczone w oparciu o wiarygodny szacunek dokonany na dzień bilansowy. Koszty okresu bieżącego dotyczą głównie rezerw utworzonych na koszty z tytułu badania sprawozdań finansowych, kosztów archiwizacji i innych administracyjnych oraz rozliczeń z tytułu kart Visa. Rezerwy na koszty kontraktów dotyczą rozpoznania przewidywanych strat na kontraktach.

Struktura łącznej kwoty rezerw:

	31 grudnia 2012 r.	31 grudnia 2011 r.
Długoterminowe	-	2
Krótkoterminowe	92 145	87 388

3.22 Przychody ze sprzedaży

	12 miesięcy 2012	12 miesięcy 2011
Przychody ze sprzedaży produktów i usług		
Przychody ze sprzedaży usług informatycznych	567 807	544 356
Przychody ze sprzedaży licencji i oprogramowania własnego	105 723	110 178
Przychody z pozostałej sprzedaży	922	5 571
Razem	674 452	660 105
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów		
Przychody ze sprzedaży sprzętu komputerowego	41 287	41 678
Przychody ze sprzedaży licencji i oprogramowania obcego	135 560	53 986
Przychody z pozostałej sprzedaży	32 577	29 884
Razem	209 424	125 548
Ogółem przychody ze sprzedaży	883 876	785 653

3.23 Koszty sprzedanych produktów, usług, towarów i materiałów

	12 miesięcy 2012	12 miesięcy 2011
I/1 Koszty wg rodzaju		
Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych	53 326	42 044
Koszty świadczeń pracowniczych	429 396	408 285
Zmiana stanu produktów i produkcji w toku	(16 923)	7 641
Zużycie surowców i materiałów pomocniczych	17 950	19 060
Usługi obce	95 238	104 315
Podatki i opłaty	8 500	6 929
Pozostałe koszty	39 796	30 599
Koszty sprzedanych produktów, usług, marketingu i dystrybucji oraz koszty ogólnego zarządu, w tym:	627 283	618 873
- koszt wytworzenia	469 432	458 311
- koszty sprzedaży	85 396	82 683
- koszty ogólne	73 295	74 681
- różnice kursowe od zobowiązań	(840)	3 198
I/2 Koszt sprzedanych towarów i materiałów	209 363	113 669
I/3 Koszty realizacji prac w ramach projektów unijnych	10 424	18 398
I/4 Łączne koszty sprzedanych produktów, usług, marketingu, ogólnego zarządu, towarów i materiałów oraz realizacji prac w ramach projektów unijnych	847 070	750 940
II. Koszty świadczeń pracowniczych	12 miesięcy 2012	12 miesięcy 2011
Koszty wynagrodzeń	366 466	350 970
Koszty ubezpieczeń społecznych	56 953	51 848
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	1 882	1 966
Szkolenia	993	930
Koszty BHP	442	328
Pozostałe	2 660	2 243
Razem	429 396	408 285

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2012
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

3.24 Pozostałe przychody operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne i zyski	12 miesięcy 2012	12 miesięcy 2011
Otrzymane odszkodowania komunikacyjne	123	198
Przedawnione zobowiązania	66	-
Rozwiązanie odpisów aktualizujących należności	10 767	13 011
Otrzymane kary umowne	19	17
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	137	6 940
Zwrot podatku VAT	321	-
Dotacje	202	221
Inne	4 664	2 583
Razem	16 299	22 970

3.25 Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne i straty	12 miesięcy 2012	12 miesięcy 2011
Odpis aktualizujący wartość aktywów (utrata wartości)	0	2 565
Składki członkowskie	517	344
Darowizny	147	80
Strata ze zbycia i likwidacji aktywów trwałych	827	254
Odpis aktualizujący wartość należności	13 132	14 978
Odszkodowania	30	-
Inne	7 685	679
Razem	22 338	18 900

3.26 Koszty finansowe – netto

	12 miesięcy 2012	12 miesięcy 2011
Koszty odsetek, w tym:	(4 613)	(4 531)
- <i>odsetki od pożyczek i kredytów</i>	(4 289)	(3 824)
- <i>inne</i>	(324)	(707)
Zyski z odsetek od lokat	5 122	6 057
Zyski ze zbycia papierów wartościowych	-	-
Zyski/(straty) ze zbycia aktywów finansowych	1 661	(895)
Zyski/(straty) kursowe netto (nota 3.29)	7 071	1 287
Wycena wartości godziwej instrumentów finansowych i inwestycji	757	(929)
Inne, w tym:	(1 005)	30
- <i>odszkodowania i kary finansowe</i>	-	-
- <i>pozostałe</i>	(1 005)	30
Razem	8 993	1 019

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2012
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

3.27 Podatek dochodowy

	12 miesięcy 2012	12 miesięcy 2011
Podatek bieżący	11 959	12 568
Podatek odroczony	(9 474)	(5 871)
Razem	2 485	6 697

Podatek dochodowy od zysku brutto Grupy, przed opodatkowaniem, różni się w następujący sposób od teoretycznej kwoty, którą uzyskano by stosując średnią ważoną stawkę podatku mającą zastosowanie do zysków konsolidowanych spółek:

	12 miesięcy 2012	12 miesięcy 2011
Zysk brutto skonsolidowany przed opodatkowaniem	39 737	39 764
<i>Podatek wyliczony stawką nominalną od zysku brutto</i>	<i>17 950</i>	<i>8 093</i>
Różnice pomiędzy zyskiem brutto a podstawą opodatkowania:		
- korekty konsolidacyjne	(16 675)	(23 411)
- wyłączenia strat spółek konsolidowanych	55 484	67 971
Suma zysków brutto jednostek konsolidowanych (nominalna podstawa opodatkowania podatkiem dochodowym przy założeniu zgodności zysku bilansowego z podstawą opodatkowania)	78 546	84 325
Trwałe i przejściowe różnice pomiędzy zyskiem brutto a rzeczywistą podstawą opodatkowania, w tym:	(26 488)	(20 956)
- wykorzystanie uprzednio rozpoznanych strat podatkowych	(27 667)	13 690
- różnice pomiędzy podstawą opodatkowania podatkiem a zyskiem brutto	49 259	27 457
- dochód zwolniony z tytułu prowadzenia działalności w SSE	(45 229)	(55 961)
- dochód nie podlegający opodatkowaniu (płatnikami podatku są udziałowcy)	(2 851)	(5 518)
- inne - dochody zwolnione	-	(626)
Podstawa opodatkowania podatkiem dochodowym	52 058	63 369
<i>Podatek wyliczony według stawki podatkowej w Grupie</i>	<i>11 959</i>	<i>12 568</i>
Wielkość efektywnej stawki podatkowej	15,23%	14,90%

Mająca zastosowanie stawka podatku wyniosła w 2012 roku 22,97% i wynikała z przeciętnych stawek podatkowych stosowanych w krajach spółek objętych konsolidacją. Mająca zastosowanie stawka podatku wyniosła w 2011 roku 19,83% i wynikała z przeciętnych stawek podatkowych stosowanych w krajach spółek objętych konsolidacją. Władze podatkowe kraju jednostki dominującej mogą przeprowadzić kontrolę ksiąg rachunkowych i rozliczeń podatkowych w ciągu 5 lat od zakończenia roku, w którym złożono deklaracje podatkowe i obciążyć Grupę dodatkowym wymiarem podatku wraz z karami i odsetkami. W opinii Zarządu jednostki dominującej nie istnieją okoliczności wskazujące na możliwość powstania istotnych zobowiązań z tego tytułu.

3.28 Zyski (straty) kursowe – netto

Różnice kursowe powiększające (koszty)/przychody w rachunku zysków i strat uwzględnione zostały w następujących pozycjach:

	12 miesięcy 2012	12 miesięcy 2011
Przychody ze sprzedaży	(12 020)	14 552
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	840	(3 198)
Koszty finansowe netto	7 071	1 287
Razem	(4 109)	12 641

3.29 Zysk na akcję

	12 miesięcy 2012	12 miesięcy 2011
Zysk netto za okres przypadający na akcjonariuszy Spółki	40 660	36 257
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w tys. szt.)	8 051	8 051
Zysk na akcję zwykłą (w zł)	5,05	4,50
Rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych (w tys. szt.)	8 051	8 051
Rozwodniony zysk na akcję zwykłą (w zł)	5,05	4,50

Podstawowy zysk netto na 1 akcję w kolumnie "12 miesięcy 2012" został obliczony jako iloraz skonsolidowanego zysku netto przypadającego na akcjonariuszy Comarch S.A. osiągniętego w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 roku oraz średniej ważonej ilości akcji w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 roku, gdzie wagą jest ilość dni. Podstawowy zysk netto na 1 akcję w kolumnie "12 miesięcy 2011" został obliczony jako iloraz skonsolidowanego zysku netto przypadającego na akcjonariuszy Comarch S.A. osiągniętego w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2011 roku oraz średniej ważonej ilości akcji w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2011 roku, gdzie wagą jest ilość dni.

Rozwodniony zysk netto na 1 akcję w kolumnie "12 miesięcy 2012" został obliczony jako iloraz skonsolidowanego zysku netto przypadającego na akcjonariuszy Comarch S.A. osiągniętego w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 roku oraz sumy średniej ważonej ilości akcji w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 roku, gdzie wagą jest ilość dni oraz obliczonej zgodnie z MSR 33 rozwodnionej ilości (równiej zero) potencjalnych akcji wynikających z wykonania opcji menedżerskiej, przyznanych za rok 2012. Rozwodniony zysk netto na 1 akcję w kolumnie "12 miesięcy 2011" został obliczony jako iloraz skonsolidowanego zysku netto przypadającego na akcjonariuszy Comarch S.A. osiągniętego w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2011 roku oraz sumy średniej ważonej ilości akcji w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2011 roku, gdzie wagą jest ilość dni oraz obliczonej zgodnie z MSR 33 rozwodnionej ilości (równiej zero) potencjalnych akcji wynikających z wykonania opcji menedżerskiej, przyznanych za rok 2011.

3.30 Transakcje z podmiotami powiązаныmi**3.30.1. Przychody ze sprzedaży towarów i usług**

	12 miesięcy 2012	12 miesięcy 2011
Przychody ze sprzedaży towarów:		
SolInteractive S.A.	-	-
	-	-
Przychody ze sprzedaży usług:		
SolInteractive S.A.	201	63
	201	63
	201	63

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2012
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

Cenę usług ustala się w zależności od rodzaju transakcji według jednej z trzech metod:

- 1) porównywalnej ceny rynkowej,
- 2) metody koszt plus (marża przy towarach 2-3%, przy usługach 5%)
- 3) marży od sprzedaży usług (marża w wysokości 10-40%)

3.30.2. Zakupy towarów i usług

	12 miesięcy 2012	12 miesięcy 2011
Zakupy towarów:		
SolInteractive S.A.	60	36
	60	36
Zakupy usług:		
SolInteractive S.A.		
<i>ujęte w kosztach wytworzenia</i>	612	273
<i>ujęte w pozostałych kosztach</i>	3 355	3 018
	3 967	3 291
	4 027	3 327

Cenę usług i towarów negocjuje się zwykle z podmiotami powiązаныmi stosując jedna z wymienionych powyżej metod. W okresie objętym sprawozdaniem nie było żadnych istotnych transakcji z innymi niż wymienione powyżej podmiotami powiązаныmi.

3.30.3. Salda rozrachunków na dzień bilansowy powstałe w wyniku sprzedaży/zakupu towarów/usług

	12 miesięcy 2012	12 miesięcy 2011
Należności od podmiotów powiązanych:		
SolInteractive S.A.	94	66
	94	66
Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych:		
SolInteractive S.A.	1 120	555
	1 120	555

3.30.4. Transakcje z podmiotami stowarzyszonymi i z podmiotami powiązаныmi osobowo

	w tys. PLN
Zakupy od podmiotów powiązanych osobowo:	1 230
Sprzedaż do podmiotów powiązanych osobowo:	267
Pożyczki i odsetki od pożyczek spłacone przez podmioty powiązane osobowo	450
Pożyczki i odsetki od pożyczek udzielonym podmiotom powiązаныm osobowo	300
Zakupy od podmiotów stowarzyszonych:	3 734
Sprzedaż do podmiotów stowarzyszonych:	201
Pożyczki i odsetki od pożyczek spłacone przez podmioty stowarzyszone	25
Pożyczki i odsetki od pożyczek udzielonym podmiotom stowarzyszonym	298

3.31 Wynagrodzenia osób zarządzających i nadzorujących w 2012 i w 2011 roku

W 2012 roku wynagrodzenia członków zarządu Comarch S.A. wyniosły 13 400 393,76 zł. Jednostki zależne i stowarzyszone wypłaciły w 2012 roku członkom Zarządu Comarch S.A. wynagrodzenia w wysokości 6 965 406,19 zł. W 2011 roku wynagrodzenia członków zarządu Comarch S.A. wyniosły 11 516 802,00 zł. Jednostki zależne i stowarzyszone wypłaciły w 2011 roku członkom Zarządu Comarch S.A. wynagrodzenia w wysokości 6 802 803,57 zł.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2012

GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

ROK 2011 (w zł.)

Zarząd Comarch S.A.

I.p.		Wyplacone przez Comarch S.A.	Wyplacone przez jednostki zależne i stowarzyszone	Razem
1	Janusz Filipiak	5 571 683,00 zł	6 284 613,12 zł	11 856 296,12 zł
2	Piotr Piątosza	1 156 731,64 zł	354 179,59 zł	1 510 911,23 zł
3	Paweł Prokop	523 137,47 zł	- zł	523 137,47 zł
4	Piotr Reichert	1 142 957,92 zł	28 718,86 zł	1 171 676,78 zł
5	Zbigniew Rymarczyk	1 167 475,20 zł	28 718,86 zł	1 196 194,06 zł
6	Konrad Tarański	620 647,11 zł	100 573,14 zł	721 220,25 zł
7	Marcin Warwas	1 334 169,66 zł	6 000,00 zł	1 340 169,66 zł
	Razem	11 516 802,00 zł	6 802 803,57 zł	18 319 605,57 zł

Rada Nadzorcza Comarch S.A.

I.p.		Wyplacone przez Comarch S.A.	Wyplacone przez jednostki zależne i stowarzyszone	Razem
1	Elżbieta Filipiak	125 453,00 zł	- zł	125 453,00 zł
2	Maciej Brzeziński	30 000,00 zł	- zł	30 000,00 zł
3	Maciej Czapiewski*	15 000,00 zł	- zł	15 000,00 zł
4	Danuta Drobnik*	15 238,10 zł	- zł	15 238,10 zł
5	Wojciech Kucharzyk	30 000,00 zł	- zł	30 000,00 zł
6	Anna Ławrynowicz	30 000,00 zł	- zł	30 000,00 zł
7	Tadeusz Syryjczyk	30 000,00 zł	- zł	30 000,00 zł
	Razem	275 691,10 zł	- zł	275 691,10 zł

*) Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Comarch S.A. z dnia 29 czerwca 2011 r. podjęło uchwały w sprawie odwołania członka Rady Nadzorczej Comarch S.A. Pana Macieja Czapiewskiego i powołania nowego członka Rady Nadzorczej Spółki Pani Danuty Drobnik.

ROK 2012 (w zł.)

Zarząd Comarch S.A.

I.p.		Wyplacone przez Comarch S.A.	Wyplacone przez jednostki zależne i stowarzyszone	Razem
1	Janusz Filipiak	6 052 464,00 zł	6 309 300,40 zł	12 361 764,40 zł
2	Piotr Piątosza	2 322 144,60 zł	362 732,40 zł	2 684 877,00 zł
3	Paweł Prokop	628 915,15 zł	5 071,00 zł	633 986,15 zł
4	Piotr Reichert	1 145 744,40 zł	151 201,39 zł	1 296 945,79 zł
5	Zbigniew Rymarczyk	951 973,40 zł	6 000,00 zł	957 973,40 zł
6	Konrad Tarański	717 548,41 zł	111 125,00 zł	828 673,41 zł
7	Marcin Warwas	1 581 603,80 zł	19 976,00 zł	1 601 579,80 zł
	Razem	13 400 393,76 zł	6 965 406,19 zł	20 365 799,95 zł

Rada Nadzorcza Comarch S.A.

I.p.		Wypłacone przez Comarch S.A.	Wypłacone przez jednostki zależne i stowarzyszone	Razem
1	Elżbieta Filipiak	202 572,00 zł	34 067,00 zł	236 639,00 zł
2	Maciej Brzeziński	30 000,00 zł	0,00 zł	30 000,00 zł
3	Danuta Drobnik	30 000,00 zł	0,00 zł	30 000,00 zł
4	Wojciech Kucharzyk	30 000,00 zł	0,00 zł	30 000,00 zł
5	Anna Ławrynowicz	30 000,00 zł	0,00 zł	30 000,00 zł
6	Tadeusz Syryjczyk	30 000,00 zł	0,00 zł	30 000,00 zł
	Razem	352 572,00 zł	34 067,00 zł	386 639,00 zł

Na dzień 31 grudnia 2012 r. nie istnieją żadne niespłacone zaliczki, kredyty, pożyczki jak również udzielone przez Comarch S.A. i jednostki zależne gwarancje i poręczenia na rzecz Członków Zarządu, Rady Nadzorczej Spółki oraz ich współmałżonków, krewnych i powinowatych do II stopnia.

3.32 Informacje o akcjonariuszach oraz akcjach posiadanych przez osoby zarządzające i nadzorujące

3.32.1. Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio poprzez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Comarch S.A., na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Wg stanu na dzień sporządzenia raportu:

- Janusz Filipiak posiada 2 620 010 akcji Comarch S.A. (32,54% w kapitale zakładowym Spółki), które uprawniały do 6 192 010 głosów na WZA Spółki (41,16%);

- Elżbieta Filipiak posiada 846 000 akcji Comarch S.A. (10,51% w kapitale zakładowym Spółki), które uprawniały do 4 230 000 głosów na WZA Spółki (28,12%).

3.32.2. Zmiany w stanie posiadania akcji Comarch S.A. przez osoby zarządzające i nadzorujące Comarch S.A. w okresie od 1 marca 2013 r. do 30 kwietnia 2013 r.

W poniższej tabeli przedstawiono stan posiadania akcji Comarch S.A. przez osoby zarządzające i nadzorujące na dzień opublikowania raportu kwartalnego za cztery kwartały 2012 roku, tj. 1 marca 2013 r. oraz w dniu 30 kwietnia 2013 roku, zgodnie z posiadanymi przez Spółkę informacjami.

Osoby zarządzające i nadzorujące	Funkcja	Stan na 30 kwietnia 2013 r.		Stan na 1 marca 2013 r.	
		Akcje (szt.)	Udział w głosach na WZA (%)	Akcje (szt.)	Udział w głosach na WZA (%)
Janusz Filipiak	Prezes Zarządu	2 620 010	41,16	2 620 010	41,16
Elżbieta Filipiak	Przewodnicząca Rady Nadzorczej	846 000	28,12	846 000	28,12
Piotr Piątosza	Wiceprezes Zarządu	16 845	0,11	16 845	0,11
Paweł Prokop	Wiceprezes Zarządu	39 974	0,52	39 974	0,52
Piotr Reichert	Wiceprezes Zarządu	6 069	0,04	6 069	0,04
Zbigniew Rymarczyk	Wiceprezes Zarządu	28 141	0,19	28 141	0,19
Konrad Tarański	Wiceprezes Zarządu	6 069	0,04	6 069	0,04
Marcin Warwas	Wiceprezes Zarządu	6 069	0,04	6 069	0,04
Ilość wyemitowanych akcji		8 051 637	100,00	8 051 637	100,00

3.33 Czynniki i zdarzenia o nietypowym charakterze, mające znaczący wpływ na osiągnięte wyniki finansowe

3.33.1. Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego

W okresie 2012 roku dokonano częściowego rozwiązania utworzonego na dzień 31 grudnia 2011 r. aktywa z tytułu działalności strefowej w kwocie 9 904 tys. zł oraz utworzenia na 31 grudnia 2012 r. aktywa z powyższego tytułu w kwocie 10 055 tys. zł (wpływ na wynik +151 tys. zł). W roku 2012 Grupa dokonała częściowego rozliczenia aktywa utworzonego na 31 grudnia 2011 roku z tytułu podatku odroczonego dotyczącego różnic przejściowych w kwocie 5 971 tys. zł oraz dokonano utworzenia aktywa z tytułu różnic przejściowych w kwocie 3 104 tys. zł a także rozwiązania aktywa z tytułu straty podatkowej w kwocie 6 194 tys. zł oraz utworzenia w kwocie 3 192 tys. zł. Łączny wpływ wszystkich powyżej opisanych operacji na wynik netto roku 2012 wyniósł + 16 tys. zł.

3.33.2. Wycena różnic kursowych

Istotny wpływ na przychody i wyniki Grupy Comarch w okresie 2012 roku miały zmiany kursu PLN wobec walut EUR i USD odnotowane w tym okresie. Różnice kursowe zrealizowane oraz wycena bilansowa różnic kursowych od należności i zobowiązań na dzień 31 grudnia 2012 r. zmniejszyły przychody i wynik operacyjny Grupy Comarch o 11 180 tys. zł, natomiast różnice kursowe z pozostałych tytułów (głównie od spłaconych pożyczek długoterminowych) zwiększyły wynik Grupy Comarch o 7 071 tys. zł. Łączny wpływ różnic kursowych na wynik netto Grupy Comarch wyniósł -4 109 tys. zł.

3.34 Zdarzenia po dacie bilansu

3.34.1. Daty przekazywania raportów okresowych w 2013 roku

W dniu 8 stycznia 2013 r. raportem bieżącym nr 1/2013 Zarząd Comarch S.A. określił następujące stałe daty przekazywania raportów okresowych w 2013 roku:

Skonsolidowane raporty kwartalne zawierające skrócone skonsolidowane sprawozdania finansowe i skrócone jednostkowe sprawozdania finansowe:

- 1) IV kwartał 2012 w dniu 01.03.2013
- 2) I kwartał 2013 w dniu 15.05.2013
- 3) II kwartał 2013 - Zgodnie z zasadami § 101 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim, Comarch S.A. nie będzie publikować raportu kwartalnego i skonsolidowanego raportu kwartalnego za II kwartał 2013 r.
- 4) III kwartał 2013 w dniu 14.11.2013

RAPORTY ROCZNE I PÓŁROCZNE:

- 1) Skonsolidowany raport półroczny zawierający skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe oraz skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe za I półrocze 2013 roku w dniu 30.08.2013
- 2) Raport roczny za 2012 rok w dniu 30.04.2013
- 3) Skonsolidowany raport roczny za 2012 rok w dniu 30.04.2013

3.34.2. Spłata kredytu inwestycyjnego w BZ WBK Bank S.A. (dawniej Kredyt Bank S.A.)

W dniu 31 stycznia 2013 r. Spółka dokonała spłaty całości pozostałego zadłużenia wynikającego z kredytu na finansowanie II etapu budowy nowych budynków produkcyjno-biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Informacja została przekazana raportem bieżącym RB-2-2013 z dnia 31 stycznia 2013 r. Więcej szczegółów w punkcie 3.18 b) niniejszego sprawozdania.

3.34.3. Ustanowienie hipoteki na aktywach Spółki Comarch S.A.

W dniu 6 lutego 2013 r. Zarząd Comarch S.A. poinformował o otrzymaniu w dniu 6 lutego 2013 r. zawiadomienia Sądu Rejonowego dla Krakowa-Podgórze w Krakowie IV Wydział Ksiąg Wieczystych o wpisie z dnia 30 stycznia 2013 r. w Księdze Wieczystej hipoteki na nieruchomości zlokalizowanej w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie, będącej własnością Comarch S.A. Aktualna wartość ewidencyjna nieruchomości wynosi 18 952 737,42

PLN. Podstawą wpisu ww. hipoteki jest umowa nieodnawialnego, długoterminowego kredytu obrotowego z dnia 4 stycznia 2013 r. pomiędzy bankiem BZ WBK S.A. a Comarch S.A. na kwotę 7 400 000, tj. 30 932 740 PLN. Wierzytelność banku BZ WBK S.A. z tytułu niniejszej umowy jest zabezpieczona do kwoty 11 100 000 EUR, tj. 46 399 110 PLN. Nie występują powiązania pomiędzy spółką Comarch S.A. i jej osobami zarządzającymi lub nadzorującymi a BZ WBK S.A. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr 3/2013.

3.34.4. Umowa objęcia akcji MKS Cracovia SSA przez Comarch

W dniu 20 lutego 2013 r. Comarch S.A. podpisała umowę objęcia akcji serii F w kapitale zakładowym spółki MKS Cracovia SSA. MKS Cracovia SSA złożyła Comarch S.A. ofertę objęcia akcji serii F w łącznej liczbie 11 400 sztuk o wartości nominalnej 100 zł. MKS Cracovia SSA zaoferowała Comarch S.A. objęcie akcji serii F po cenie emisyjnej wynoszącej łącznie 4 695 774 zł tj. za cenę emisyjną wynoszącą 411,91 zł za jedną akcję serii F. Cena emisyjna powyższych akcji serii F została pokryta wkładem pieniężnym w wysokości 4 695 774 zł dokonany przez Comarch S.A. w dniu 20 lutego 2013 r. Po rejestracji podwyższenia kapitału MKS Cracovia SSA, Comarch S.A. będzie dysponować 62,16% głosów na WZA spółki. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr 4/2013.

3.34.5. Wykreślenie hipotek

W dniu 8 marca 2013 r. Zarząd Comarch S.A. poinformował o otrzymaniu w tym dniu zawiadomienia z Sądu Rejonowego dla Krakowa-Podgórze w Krakowie IV Wydział Ksiąg Wieczystych o wykreśleniu hipotek ustanowionych w 2006 roku na nieruchomości będącej własnością Comarch S.A. jako zabezpieczenie ww. kredytu inwestycyjnego. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr 5/2013.

3.34.6. Rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego w spółce MKS Cracovia SSA

W dniu 14 marca 2013 r. (RB-6-2013) Zarząd Comarch S.A. poinformował o otrzymaniu w tym dniu postanowienia Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 6 marca 2013 roku w przedmiocie rejestracji podwyższenia kapitału zakładowego w spółce MKS Cracovia SSA z 18 420 100,00 zł do 19 560 100,00 zł. W rezultacie Comarch S.A. jest posiadaczem 62,16% akcji w kapitale zakładowym MKS Cracovia SSA uprawniających do 62,16% głosów na WZA spółki.

3.34.7. Zawarte po dacie bilansu kontrakty forward

Spółka Comarch S.A. zawarła w okresie od 1 stycznia 2013 roku do dnia 30 kwietnia 2013 roku kontrakty terminowe na sprzedaż 6 734 tys. EUR i 500 tys. USD oraz na kupno 1 600 tys. EUR. Wartość netto kontraktów terminowych nierozliczonych na dzień 30 kwietnia 2013 roku wynosi 6 834 tys. EUR i 1 000 tys. USD. Na dzień 30 kwietnia 2013 roku wycena otwartych kontraktów terminowych wyniosła 1 353 tys. zł. Kontrakty zapadają w terminie do 19 miesięcy od dnia bilansowego. Wszystkie kontrakty terminowe zostały zawarte w celu ograniczenia wpływu zmian kursów walut na wynik finansowy związany z realizowanymi przez Comarch S.A. kontraktami, w których wynagrodzenie ustalone jest w walutach obcych.

3.35 Istotne postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowań arbitrażowych lub organem administracji publicznej

Grupa Comarch jest stroną pozywaną w postępowaniach sądowych, w których potencjalna, łączna kwota roszczenia stron trzecich wynosi 4 621 tys. zł, z czego część jest objęta rezerwami ujętymi w bilansie na 31 grudnia 2012 r. (493 tys. zł), w tym kwota utworzonych w roku 2012 rezerw na roszczenia objęte postępowaniami sądowymi wynosi 423 tys. zł. Według Zarządów spółek Grupy Comarch, w oparciu o opinie radców prawnych, nie istnieją okoliczności wskazujące na konieczność utworzenia rezerw na pozostałe roszczenia objęte aktualnie postępowaniami sądowymi.

3.36 Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie bezpiecznej struktury zadłużenia Grupy oraz dotrzymanie wskaźników zadłużenia wynikających z umów kredytowych zawartych przez Grupę. Grupa posiada możliwość zarządzania strukturą kapitałową w zależności od zmian warunków ekonomicznych poprzez np. zaciągnięcie lub spłatę kredytów, emisję nowych akcji, wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy. W 2012 roku Grupa nie dokonywała zmian w celach i polityce zarządzania kapitałem.

Grupa dokonuje kwartalnego monitoringu stanu kapitałów analizując głównie wskaźnik wypłacalności, który jest obliczany jako iloraz wartości kapitału własnego i wartości aktywów ogółem.

	31 grudnia 2012 r.	31 grudnia 2011 r.
Kapitał własny	624 942	609 851
Aktywa ogółem	1 146 743	1 022 474
Wskaźnik wypłacalności	54,5%	59,6%

W trakcie roku 2012 wskaźnik wypłacalności uległ niewielkiemu zmniejszeniu, głównie w wyniku zaciągnięcia kredytów bankowych związanych z przeprowadzanymi przez Grupę inwestycjami. Pozostaje on jednak na bardzo bezpiecznym poziomie, zapewniając Grupie potencjalną możliwość znacznego zwiększenia zadłużenia (pozyskania finansowania zewnętrznego) w przypadku wystąpienia takiej potrzeby.

W trakcie roku 2012 zostały dotrzymane wszystkie kowenanty wynikające z umów kredytowych zawartych przez spółki Grupy. Zarząd Spółki dominującej nie widzi ryzyka ich niedotrzymania w przyszłości.

30.04.2013 r.

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU

IMIĘ I NAZWISKO	STANOWISKO/FUNKCJA	PODPIS
Janusz Filipiak	Prezes Zarządu	
Piotr Piątosa	Wiceprezes Zarządu	
Paweł Prokop	Wiceprezes Zarządu	
Piotr Reichert	Wiceprezes Zarządu	
Zbigniew Rymarczyk	Wiceprezes Zarządu	
Konrad Tarański	Wiceprezes Zarządu	
Marcin Warwas	Wiceprezes Zarządu	

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH

IMIĘ I NAZWISKO	STANOWISKO/FUNKCJA	PODPIS
Maria Smolińska	Główny Księgowy	

COMARCH

SPRAWOZDANIE ZARZĄDU

COMARCH S.A.

Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ

W 2012 ROKU

Kraków, 30 kwietnia 2013

SPIS TREŚCI

1. INFORMACJE O FIRMIE	3
2. PODSTAWOWE WIELKOŚCI EKONOMICZNO-FINANSOWE	5
3. PRODUKTY I USŁUGI OFEROWANE PRZEZ GRUPĘ COMARCH W 2012 ROKU	8
4. POZYCJA GRUPY NA RYNKU IT ORAZ INFORMACJA O RYNKACH ZBYTU I O ŹRÓDŁACH ZAOPATRZENIA	29
5. STRUKTURA SPRZEDAŻY	30
6. CHARAKTERYSTYKA CZYNNIKÓW ISTOTNYCH DLA ROZWOJU GRUPY KAPITAŁOWEJ	31
7. POZOSTAŁE ISTOTNE CZYNNIKI, W TYM RYZYKA I ZAGROŻEŃ	32
8. PERSPEKTYWY ROZWOJU DZIAŁALNOŚCI GRUPY ORAZ PRZEWIDYWANA SYTUACJA FINANSOWA GRUPY W 2013 ROKU	33
9. ANALIZA FINANSOWA GRUPY	34
10. KREDYTY, POŻYCZKI, PORĘCZENIA, GWARANCJE	39
11. NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA W 2012 ROKU I PO DACIE BILANSU	44
12. GŁÓWNE INWESTYCJE KRAJOWE I ZAGRANICZNE (PAPIERY WARTOŚCIOWE, INSTRUMENTY FINANSOWE, WARTOŚCI NIEMATERIALNE I PRAWNE ORAZ NIERUCHOMOŚCI), W TYM INWESTYCJE KAPITAŁOWE DOKONANE POZA GRUPĄ JEDNOSTEK POWIĄZANYCH ORAZ OPIS METOD ICH FINANSOWANIA A TAKŻE OCENA MOŻLIWOŚCI REALIZACJI ZAMIERZEŃ INWESTYCYJNYCH, W TYM INWESTYCJI KAPITAŁOWYCH, W PORÓWNIANIU DO WIELKOŚCI POSIADANYCH ŚRODKÓW	47
13. DZIAŁALNOŚĆ W SPECJALNEJ STREFIE EKONOMICZNEJ	50
14. UCHWAŁY WALNEGO ZGROMADZENIA AKCJONARIUSZY I RADY NADZORCZEJ JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ	51
15. OPERACJE NA AKCJACH COMARCH S.A.	52
16. OPERACJE NA AKCJACH SPÓŁEK ZALEŻNYCH I STOWARZYSZONYCH COMARCH S.A.	53
17. POZOSTAŁE WYDARZENIA 2012 ROKU I PO DACIE BILANSU	55
18. CHARAKTERYSTYKA POLITYKI W ZAKRESIE KIERUNKÓW ROZWOJU GRUPY KAPITAŁOWEJ EMITENTA	57
19. OSIĄGNIĘCIA W ZAKRESIE BADAŃ I ROZWOJU	57
20. POWIĄZANIA KAPITAŁOWE EMITENTA	59
21. TRANSAKCJE ZAWARTE PRZEZ EMITENTA LUB JEDNOSTKĘ OD NIEGO ZALEŻNĄ Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI NA INNYCH WARUNKACH NIŻ RYNKOWE	72
22. OBJAŚNIENIE RÓŻNIC POMIĘDZY WYNIKAMI FINANSOWYMI WYKAZANYMI W RAPORCIE ROCZNYM A WCZEŚNIEJ PUBLIKOWANYMI PROGNOZAMI WYNIKÓW NA DANY ROK	72
23. OPIS CZYNNIKÓW I ZDARZEŃ O NIETYPOWYM CHARAKTERZE MAJĄCYCH ZNACZĄCY WPŁYW NA DZIAŁALNOŚĆ GRUPY I OSIĄGNIĘTE ZYSKI ORAZ ICH OCENA	72
24. ZMIANY W PODSTAWOWYCH ZASADACH ZARZĄDZANIA PRZEDSIĘBIORSTWEM EMITENTA I JEGO GRUPĄ KAPITAŁOWĄ	73
25. OPIS STRUKTURY GŁÓWNYCH LOKAT KAPITAŁOWYCH LUB GŁÓWNYCH INWESTYCJI KAPITAŁOWYCH DOKONANYCH W RAMACH GRUPY KAPITAŁOWEJ EMITENTA W DANYM ROKU OBROTOWYM	73
26. DANE DOTYCZĄCE UMOWY Z PODMIOTEM UPRAWNIONYM DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH	73
27. SYSTEM KONTROLI PROGRAMÓW AKCJI PRACOWNICZYCH	74
28. POSTĘPOWANIA TOCZĄCE SIĘ PRZED SADEM, ORGANEM WŁAŚCIWYM DLA POSTĘPOWANIA ARBITRAŻOWEGO LUB ORGANEM ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ	75

1. Informacje o firmie

1.1 Akcjonariat, podmioty zarządzające i nadzorujące

1.1.1 Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% w ogólnej liczbie głosów na WZA jednostki dominującej

Na kapitał zakładowy Comarch S.A. składa się 8 051 637 akcji o łącznej wartości nominalnej 8 051 637 zł. Zgodnie z informacją posiadaną przez Comarch S.A., na dzień 31 grudnia 2012 roku akcjonariuszami posiadającymi co najmniej 5% głosów na WZA Spółki są Janusz Filipiak i Elżbieta Filipiak.

Akcjonariusze	Ilość akcji	% kapitału zakładowego	Liczba głosów na WZA Spółki	% głosów na WZA Spółki
Janusz Filipiak	2 620 010	32,54	6 192 010	41,16
Elżbieta Filipiak	846 000	10,51	4 230 000	28,12
Pozostali członkowie Zarządu	103 167	1,28	140 767	0,94
Inni akcjonariusze	4 482 460	55,67	4 482 460	29,78
Razem	8 051 637	100,00	15 045 237	100,00

1.1.2 Rada Nadzorcza i Zarząd jednostki dominującej – Comarch S.A.

a) Rada Nadzorcza w dniu 31 grudnia 2012 roku:

Imię i nazwisko	Funkcja	Ilość akcji Comarch S.A.	Wartość nominalna
Elżbieta Filipiak	Przewodniczący Rady	846 000	846 000 zł
Maciej Brzeziński	Wiceprzewodniczący Rady	-	-
Danuta Drobniak	Członek Rady	-	-
Wojciech Kucharzyk	Członek Rady	-	-
Anna Ławrynowicz	Członek Rady	-	-
Tadeusz Syryjczyk	Członek Rady	-	-

b) Zarząd Comarch S.A. wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku:

Imię i nazwisko	Funkcja	Ilość akcji Comarch S.A.	Wartość nominalna
Janusz Filipiak	Prezes Zarządu	2 620 010	2 620 010 zł
Piotr Piątosa	Wiceprezes Zarządu	16 845	16 845 zł
Paweł Prokop	Wiceprezes Zarządu	39 974	39 974 zł
Piotr Reichert	Wiceprezes Zarządu	6 069	6 069 zł
Zbigniew Rymarczyk	Wiceprezes Zarządu	28 141	28 141 zł
Konrad Tarański	Wiceprezes Zarządu	6 069	6 069 zł
Marcin Warwas	Wiceprezes Zarządu	6 069	6 069 zł

Wg stanu na dzień publikacji niniejszego sprawozdania nie nastąpiły zmiany w składzie Zarządu Comarch S.A.

Prokurentami Spółki są: Michał Bajcar, Dariusz Durałek, Anna Kleszcz, Tomasz Nakonieczny oraz Maria Smolińska.

c) Umowy, w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy i obligatariuszy

W dniu 28 czerwca 2010 r. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Comarch S.A. podjęło uchwałę nr 23 w sprawie uchwalenia programu opcji menedżerskich dla Kluczowych Pracowników Spółki na lata 2011-2013. Program jest realizowany poprzez oferowanie Pracownikom Kluczowym kolejno w 2012 roku, w 2013 roku i w 2014 roku nowoemitowanych akcji Spółki. Więcej szczegółów dotyczących programu zostało zaprezentowane w pkt 3.14.3 skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

- d) Umowy zawarte między emitentem a osobami zarządzającymi przewidujące rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia emitenta przez przejęcie**

Nie dotyczy.

- e) Wartość wynagrodzeń, nagród lub korzyści, w tym wynikających z programów motywacyjnych lub premiovych opartych na kapitale emitenta, wypłaconych, należnych lub potencjalnie należnych, odrębnie dla każdej z osób zarządzających i nadzorujących emitenta**

Informacje dotyczące tego punktu znajdują się w notach 3.14.3 oraz 3.31 skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

2. Podstawowe wielkości ekonomiczno-finansowe

2.1. Wybrane skonsolidowane dane finansowe

	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Przychody ze sprzedaży	883 876	785 653	761 361	729 403	700 965	581 048	491 550
Zysk operacyjny	30 767	38 783	24 819	14 373	45 919	44 006	45 551
Zysk przed opodatkowaniem	39 737	39 764	24 979	18 465	244 521	45 519	54 572
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	40 660	36 257	43 717	32 306	199 126	42 770	52 760
Zysk na akcję	5,05	4,50	5,44	4,06	25,01	5,46	7,13
Aktywa	1 146 743	1 022 474	968 105	895 106	915 247	558 489	461 559
Kapitał własny	624 942	609 851	584 189	554 316	534 174	300 780	256 983

W 2012 roku przychody ze sprzedaży Grupy Comarch wzrosły o 12,5%, czyli o 98,2 mln zł w porównaniu do roku ubiegłego. Zysk z operacyjny osiągnął wartość 30,8 mln zł i spadł o 20,7% w porównaniu do 2011 roku. Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej w 2012 roku wzrósł wobec roku poprzedniego o 12,1% i osiągnął wartość 40,7 mln zł. Rentowność operacyjna wyniosła 3,5% (w roku poprzednim 4,9%), rentowność netto 4,6% (4,6% w 2011 roku). Na dzień 31 grudnia 2012 roku Grupa Comarch (bez pracowników MKS Cracovia SSA) zatrudniała 3 759 osoby, tj. o 313 osób więcej niż na koniec 2011 roku.

Wartość aktywów Grupy Comarch na koniec 2012 roku wzrosła o 12,2% w stosunku do roku 2011. Jest to związane zarówno z wzrostem wartości aktywów trwałych (o 11,1%), jak i obrotowych (o 13,1%). Wartość kapitału własnego wzrosła w 2012 roku o 2,5%, głównie w rezultacie uwzględnienia zysku netto wypracowanego w 2011 roku.

Portfel zamówień na rok bieżący	Stan na 30 kwietnia 2013 r.	Stan na 30 kwietnia 2012 r.	Zmiana
Przychody ze sprzedaży razem (bez przychodów Comarch Software und Beratung AG)	624 461	503 153	24,1%
<i>w tym kontrakty zagraniczne</i>	257 643	230 686	11,7%
<i>udział kontraktów zagranicznych</i>	41,3%	45,8%	
<i>w tym usługi i software własne</i>	517 082	466 277	10,9%
<i>udział usług i software własnych</i>	82,8%	92,7%	

Wartość portfela zamówień na rok bieżący wynosiła w dniu 30 kwietnia 2013 roku 624,5 mln zł i była wyższa o 24,1% niż w analogicznym okresie w 2012 roku. Wartość portfela zamówień na usługi i software własny wzrosła o 10,9% do 517,1 mln zł, a ich udział w sprzedaży ogółem osiągnął poziom 82,8%. Wartość kontraktów zagranicznych w portfelu zamówień wzrosła o 11,7% osiągając 257,6 mln zł. W rezultacie zarówno wartość jak i struktura zakontraktowanych na rok bieżący przychodów potwierdzają bardzo dobrą sytuację finansową Grupy Comarch, a także odzwierciedlają skuteczność realizowanej przez Grupę strategii ekspansji zagranicznej oraz oparcia rozwoju na własnych produktach.

2.2. Zatrudnienie i zdolności produkcyjne Grupy Comarch

W dniu 31 grudnia 2012 roku w Comarch S.A. było zatrudnionych 3 062 osób wobec 2 807 osób zatrudnionych na dzień 31 grudnia 2011 roku, natomiast w całej Grupie Kapitałowej liczba zatrudnionych wzrosła do 3 759 osób w porównaniu do 3 446 osób z 31 grudnia 2011 roku (ze względu na odmienną specyfikę działalności w liczbie tej nie jest uwzględniony stan zatrudnienia w MKS Cracovia SSA).

Przeciętne zatrudnienie w Grupie Comarch z wyłączeniem MKS Cracovia SSA w latach 2008-2012 kształtowało się następująco:

Przeciętna ilość osób zatrudnionych:	2012	2011	2010	2009	2008
- na stałe	3 048	2 815	2 945	2 760	2 350
- jako współpracownicy	612	532	532	566	562
Razem	3 660	3 347	3 477	3 326	2 912

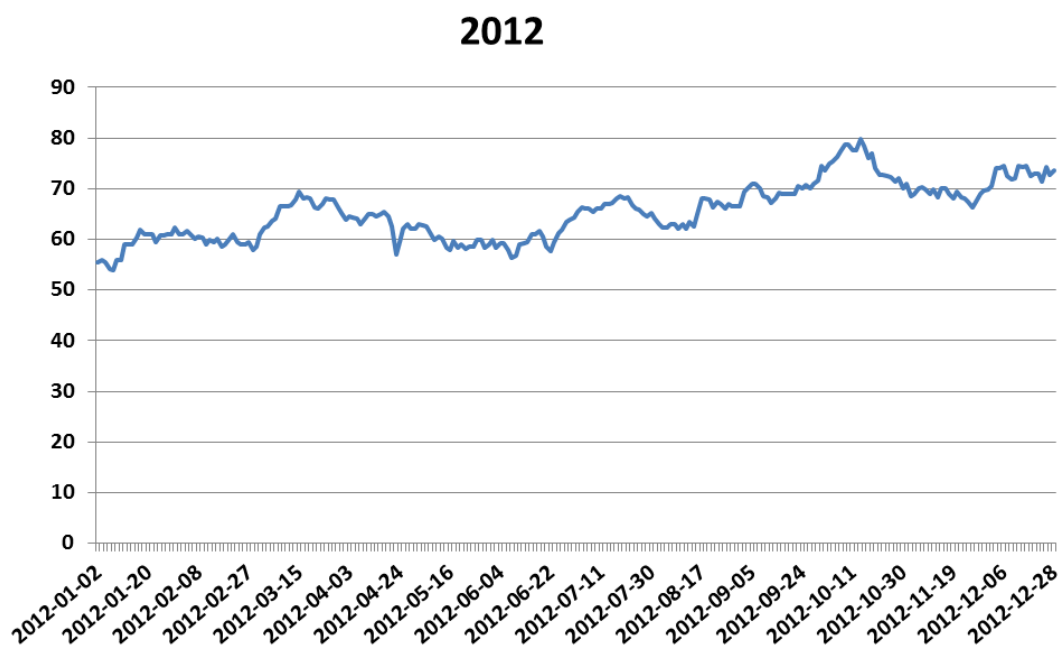
Pracownicy	2012	2011	2010	2009	2008
- pracownicy produkcyjni oraz konsultanci techniczni	2 785	2 534	2 724	2 586	2 279
- sprzedaż i marketing	500	442	395	413	343
- administracja	375	371	358	327	290
Razem	3 660	3 347	3 477	3 326	2 912

Przeciętne zatrudnienie w MKS Cracovia SSA w latach 2012, 2011, 2010, 2009 i 2008 kształtowało się następująco:

Przeciętna ilość osób zatrudnionych:	2012	2011	2010	2009	2008
- na stałe	42	46	44	45	49
- jako współpracownicy	146	145	127	133	127
Razem	188	191	171	178	176

Usługi wykonywane przez Comarch polegają na tworzeniu i wdrażaniu własnych, uniwersalnych produktów software'owych oraz na wytwarzaniu i wdrażaniu oprogramowania komputerowego na zlecenie „pod klucz”. Podstawowym czynnikiem ograniczającym moce produkcyjne są zasoby ludzkie. Do stałego inwestowania w nowe produkty i technologie informatyczne firma potrzebuje pracowników o odpowiednim wykształceniu i o szerokim zakresie kompetencji. Firma elastycznie zarządza zespołami pracowników, poprzez ciągłą optymalizację alokacji zasobów w aktualnych projektach komercyjnych i prowadzonych wewnętrznych projektach badawczo-rozwojowych (budowa nowych produktów i uaktualnianie istniejącego oprogramowania nie związane bezpośrednio z umowami z klientami), wykorzystując do tego celu autorskie rozwiązania informatyczne. W efekcie wykorzystanie zasobów ludzkich jest bliskie 100%.

2.3. Kurs giełdowy akcji jednostki dominującej (w zł) – Comarch S.A.

Okres	Najwyższy	Najniższy
I kwartał 2012	69,50	53,90
II kwartał 2012	65,40	56,45
III kwartał 2012	71,60	62,00
IV kwartał 2012	79,90	66,25

Kurs akcji Comarch S.A. w ciągu 2012 roku wzrósł z 55,65 zł do 73,5 zł, tj. o 32,1%.

3. Produkty i usługi oferowane przez Grupę Comarch w 2012 roku

Comarch jest producentem innowacyjnych systemów informatycznych dla kluczowych sektorów gospodarki: telekomunikacji, finansów i bankowości, administracji publicznej, dużych oraz małych i średnich przedsiębiorstw. Szeroki zakres oferty Comarch obejmuje systemy klasy ERP, finansowo-księgowo, systemy CRM, oprogramowanie lojalnościowe, systemy wsparcia sprzedaży i elektronicznej wymiany dokumentów, systemy bankowości elektronicznej, systemy zarządzania sieciami teleinformatycznymi, systemy billingowe, oprogramowanie Business Intelligence, usługi zarządzania bezpieczeństwem i ochroną danych oraz wiele innych rozwiązań. Oprócz dostarczania klientom innowacyjnych rozwiązań informatycznych Comarch koncentruje się na profesjonalnej obsłudze klienta oraz zapewnieniu usług konsultingowych, doradczych i integracyjnych jako spójnego pakietu, dzięki czemu odbiorcy produktów i usług oferowanych przez Comarch mogą w pełni korzystać z możliwości oferowanych przez nowoczesne systemy informatyczne.

SEKTOR TELEKOMUNIKACJA

Od 1993 roku Comarch wspiera operatorów telekomunikacyjnych w optymalizacji procesów biznesowych oraz podnoszeniu zadowolenia klientów końcowych za pomocą kompleksowego portfolio produktów i rozwiązań dla telekomunikacji. W ofercie Comarch dla telekomunikacji znajduje się szereg dedykowanych produktów, a także rozwiązania i usługi uzupełniające portfolio.

Oferta produktowa Sektora Telekomunikacji pokrywa wszystkie obszary mapy TMF Telecom Applications Map (TAM).

PRODUKTY

ZARZĄDZANIE KLIENTEM

- **Comarch CRM for Telecoms** to narzędzie do zarządzania relacjami z klientem, opracowane specjalnie z myślą o potrzebach biznesu telekomunikacyjnego. System ten można łatwo integrować z istniejącą infrastrukturą BSS/OSS. Jest to elastyczne rozwiązanie, które dostarcza kompletny, scentralizowany widok klienta i automatyzuje kluczowe procesy sprzedażowe, marketingowe oraz obsługi klienta.
- **Comarch Self Care** zapewnia abonentom wszelkiego rodzaju usług telekomunikacyjnych uzyskanie informacji o ich kontaktach, aktywowanie i dezaktywowanie usług oraz wymianę informacji z biurem obsługi klienta operatora.
- **Comarch Corporate Self Care** służy klientom biznesowym operatora do składania zamówień online, zarządzania danymi oraz generowania różnego rodzaju raportów, jak również do zarządzania wydatkami na usługi telekomunikacyjne.
- **Comarch Loyalty Management** pozwala na zarządzanie programami lojalnościowymi zarówno dla klientów indywidualnych, jak i biznesowych. Dzięki swojej intuicyjności i łatwości obsługi umożliwia sprawne definiowanie programów i administrowanie m.in. kontami klientów, kontraktami, nagrodami czy promocjami.

ZARZĄDZANIE ROZLICZENIAMI

- **Comarch Convergent Billing** to zaawansowane technologicznie narzędzie wspierające operatora w obszarze bilingu. Jest to wysoce wydajny, skalowalny system, który może przetwarzać duże ilości danych. Przyjazny interfejs użytkownika zapewnia łatwą i intuicyjną obsługę. System umożliwia oferowanie usług nowej generacji, dzięki mechanizmowi bilingu 3G, opartemu na zdarzeniach, których format może być konfigurowany na potrzeby usług IP, VoIP, GPRS i UMTS.
- **Comarch Service Controller Module** umożliwia operatorom telekomunikacyjnym kontrolę wszystkich usług cyfrowych w czasie rzeczywistym, jak również zarządzanie złożonymi integracjami pomiędzy IT a infrastrukturą sieciową z wykorzystaniem dedykowanych interfejsów.

- **Comarch BSS Mediation** to system służący do przesyłania danych pochodzących z różnych systemów do systemu bilingowego. Rozwiązanie umożliwia między innymi usuwanie duplikatów w danych, ich filtrowanie i korelację a także wspiera różne scenariusze przetwarzania informacji.
- **Policy & Charging Rules Function** umożliwia lepsze kontrolowanie zasobów sieciowych, wprowadzanie planów taryfowych dostosowanych do użytkownika oraz zarządzanie przepustowością sieci.
- **Comarch Voucher and Top-Up Management** jest niezależnym komponentem, który może wspierać operatorów mobilnych lub IP w zakresie zarządzania tzw. kartami kodów jednorazowych (vouchers) oraz procesem doładowywania kont pre-paid. System może być zintegrowany z istniejącą infrastrukturą telekomunikacyjną jak np. media gateways lub może być dostarczony wraz z kompletnym rozwiązaniem IVR.

ZARZĄDZANIE OFERTĄ PRODUKTOWĄ

- **Comarch Central Product Manager** pozwala na przyspieszenie wprowadzania na rynek nowych produktów, umożliwiając kompleksowe zarządzanie katalogiem i cyklem życia produktów z jednego miejsca. Oprogramowanie to pozwala określać specyfikacje ofert i produktów, definiować powiązania między różnymi produktami i sprawdzać, które z nich się wykluczają, albo mogą być sprzedawane tylko w ramach większych pakietów.

ZARZĄDZANIE DOSTARCZANIEM I JAKOŚCIĄ USŁUG

- **Comarch Next Generation Service Fulfillment** pomaga operatorom telekomunikacyjnym automatyzować procesy tworzenia i dostarczania usług; umożliwia między innymi budowanie skomplikowanych pakietów usług z pre-definiowanych komponentów produktowych.
- **Comarch Next Generation Service Assurance** to centralna aplikacja, która pozwala operatorom telekomunikacyjnym na automatyczne wykrywanie problemów w sieci, przy jednoczesnym monitorowaniu połączonych z danymi zasobami usług sieciowych. Dzięki temu umożliwia korelację problemów po stronie urządzeń z obniżeniem wydajności którejs z usług sieciowych.
- **Comarch Customer Experience Management** dostarcza informacji, jak postrzegana jest jakość usług z perspektywy klienta końcowego. Umożliwia to operatorom proaktywne zarządzanie jakością usług, czyli reagowanie na problemy sieciowe zanim klient złoży reklamację dotyczącą używanej usługi.
- **Comarch Service Monitoring** umożliwia monitorowanie skomplikowanych usług wdrażanych za pomocą różnych technologii sieciowych.
- **Comarch Service Quality Management** służy do modelowania usług i ich monitorowania, a także do mierzenia ich jakości poprzez wskaźniki i statystyki zbierane na poziomie komponentów i usług sieciowych.
- **Comarch SLA Monitoring** przeznaczony jest do zarządzania umowami o poziomie świadczonych usług (SLA – Service Level Agreement) i w sposób automatyczny bada, czy operator dotrzymuje zapisów SLA oraz odpowiednio priorytetyzuje usterki sieciowe.
- **Comarch Service Inventory** umożliwia zarządzanie usługami sieciowymi i koreluje informację o nich z informacją o usłudze po stronie klienta i komponentami sieci potrzebnymi do jej dostarczenia.
- **Comarch OSS Process Management** umożliwia pełną kontrolę nad zarządzaniem procesami związanymi z zasobami i usługami w obszarach Operations, Fulfillment oraz Assurance.

ZARZĄDZANIE ZASOBAMI

- **Comarch Next Generation Network Planning** jest rozwiązaniem wspierającym zadania związane z planowaniem i zarządzaniem siecią mobilną, w tym siecią radiową, transportową i szkieletową. Umożliwia uproszczenie i automatyzację zadań sieciowych poprzez integrację planowania, optymalizacji i zarządzania konfiguracją sieci.

- **Comarch Network Inventory** przechowuje komplet informacji o zasobach sieciowych i prezentuje obecny, historyczny oraz przyszłościowy stan sieci telekomunikacyjnej i IT.
- **Comarch Fault Management** pozwala efektywnie kontrolować występowanie problemów i usterek w całej sieci telekomunikacyjnej. Poprzez ciągłe monitorowanie wszystkich elementów sieci, umożliwia odbiór, wizualizację i śledzenie występujących alarmów.
- **Comarch Performance Management** umożliwia zarządzanie jakością działania elementów sieciowych; dzięki integracji z systemem do zarządzania jakością usług telekomunikacyjnych (np. Comarch SQM) może również dostarczać dane o tym, jak dane usterek sprzętu przekładają się na warstwę usług sieciowych.
- **Comarch Field Service Management** służy do planowania, tworzenia harmonogramów, dystrybucji i wsparcia realizacji zadań techników pracujących w terenie. System pozwala na zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów, dzięki możliwości przypisywania do zadań tych pracowników, którzy posiadają najbardziej odpowiednie kompetencje oraz lokalizację, a dzięki temu pozwala optymalizować koszty pracy i zużycie paliwa.
- **Comarch OSS Mediation** umożliwia komunikację systemu OSS z sieciami telekomunikacyjnymi składającymi się ze sprzętu różnych dostawców. System gwarantuje integrację infrastruktury fizycznej sieci (urządzeń i systemów) z pozostałymi systemami OSS.

ZARZĄDZANIE RELACJAMI Z PARTNERAMI I DOSTAWCAMI

- **Comarch InterPartner Billing** jest scentralizowaną platformą do rozliczeń międzyoperatorskich oraz do podziału zysków i kosztów pomiędzy kilku operatorów. Umożliwia również optymalizację relacji z innymi partnerami biznesowymi.
- **Comarch Roaming Agreement Management** to kompleksowy zestaw narzędzi do zarządzania umowami roamingowymi, rozliczania kosztów i zysków operatorów z połączeń w roamingu oraz zarządzania relacjami z partnerami w rozliczeniach roamingowych.
- **Comarch Commission & Incentive** umożliwia operatorom telekomunikacyjnym zarządzanie wielokanałową siecią sprzedaży i wdrażanie własnych reguł naliczania prowizji.

ZARZĄDZANIE INTEGRACJĄ SYSTEMÓW IT

- **Comarch Application Integration Framework** – systemy IT dla telekomunikacji muszą być właściwie zintegrowane z istniejącym środowiskiem operatora, a ich uruchomienie wymaga odpowiedniej optymalizacji procesów. Dlatego Comarch oferuje również rozwiązania umożliwiające bezproblemową integrację zakupionych produktów z innymi aplikacjami, zarówno dostarczonymi przez Comarch, jak i przez firmy trzecie.

ROZWIĄZANIA DEDYKOWANE DLA OKREŚLONYCH OBSZARÓW BIZNESU

Comarch uzupełnia swoją ofertę oprogramowania o szeroką gamę rozwiązań i usług. Dzięki temu, firma oferuje operatorom telekomunikacyjnym kompleksową obsługę. Oferta rozwiązań nastawionych na optymalizację najistotniejszych dla operatorów dziedzin jest opracowana w oparciu o bogate portfolio dedykowanych produktów oraz doświadczenie wyniesione z wielu projektów zrealizowanych dla największych operatorów w Polsce i Europie.

ZAPEWNIANIE SATYSFAKCJI KLIENTÓW

- **Zarządzanie Klientami Biznesowymi** to rozwiązanie zaprojektowane do zarządzania ofertą produktową dla klientów biznesowych, w celu zapewnienia najwyższej jakości ich obsługi; dedykowane dla departamentów obsługujących klientów korporacyjnych i strategicznych, w szczególności dla firm działających globalnie.

- **Zarządzanie Siecią i Usługami Zorientowane na Klienta** dodaje do warstwy zasobów i usług sieciowych perspektywę satysfakcji klienta końcowego, dając operatorom przewagę konkurencyjną na rynku telekomunikacyjnym.
- **Comarch Self-Organizing Network (SON)** automatyzuje zarządzanie usterkami w warstwie urządzeń sieciowych oraz procesami optymalizacji sieci, dzięki czemu operatorzy mogą nie tylko obniżyć koszty operacyjne, ale także szybciej wdrażać nowe technologie i usługi sieciowe.
- **Automatyzacja Procesów Order-to-Cash** usprawnia proces zarządzania zamówieniami od klientów, od momentu złożenia zamówienia, poprzez jego realizację, obsługę aż po rozliczenie, ewentualną windykację należności czy obsługę reklamacji.
- **Comarch Bill Shock Prevention** pomaga operatorom mobilnym i wirtualnym (MVNO) zapobiegać sytuacji, w której klient otrzymuje rachunek znacząco wyższy niż zwykle, najczęściej w wyniku używania usług transmisji danych w roamingu.

URUCHAMIANIE INNOWACYJNYCH USŁUG

- **Zarządzanie Usługami Cloud** wspiera operatorów telekomunikacyjnych w oferowaniu klientom usług „w chmurze”. Rozwiązanie umożliwia wiele scenariuszy, w tym: oferowanie uruchamiania usług i obsługi klienta, rozliczanie aplikacji z logo firm partnerskich, jak również opcję, w której wszystkie aplikacje/usługi są sprzedawane jako własne produkty operatora („white labeling”).
- **Platforma M2M** jest kompleksowym rozwiązaniem wspierającym operatorów mobilnych w wejściu na rynek łączności M2M (Machine-to-Machine) i umożliwiającym im oferowanie firmom z różnych branż usług M2M i potrzebnych do tego kart SIM oraz zarządzanie całością biznesu M2M.
- **Kompaktowy BSS/OSS dla Usług IP** to kompleksowe rozwiązanie z zakresu zarządzania siecią i biznesem telekomunikacyjnym. Do jego podstawowych funkcjonalności należą aktywacja, kontrola i rozliczanie usług, a także monitoring i raportowanie.
- **Certyfikacja Aplikacji i Urządzeń Mobilnych** umożliwia firmom, takim jak dostawcy elektroniki czy producenci samochodów, testowanie aplikacji i urządzeń pod kątem spełniania określonych wymogów, np. dotyczących bezpieczeństwa i przyznawania w tym zakresie odpowiednich certyfikatów i atestów.

POPRAWIANIE EFEKTYWNOŚCI BIZNESU

- **Usługi Zarządzane BSS/OSS (Managed Services)** to kompleksowa oferta, która obejmuje outsourcing zarządzania systemami i/lub procesami; w ramach tej usługi Comarch oferuje korzystne modele rozliczania, jak rozliczanie w oparciu o rzeczywiste użycie systemów, czy też rozliczanie oparte o spełnienie wymogów umowy zapisanych w postaci wskaźników KPI.
- **Transformacje BSS/OSS** to usługa polegająca na aktywnym udziale Comarch w procesie transformacji, od doradztwa i analizy środowiska IT, poprzez określenie wymagań biznesowych, aż po zaoferowanie odpowiednio zdefiniowanego pakietu systemów IT, ich hosting w data center czy odpowiedzialność za sukces transformacji w ramach modelu Managed Services (patrz powyżej).
- **Optymalizacja Procesów Biznesowych** to analiza przeprowadzona przez ekspertów Comarch wraz z przedstawicielami klienta, mająca na celu przeanalizowanie i odpowiednie przededefiniowanie istniejących u operatora procesów biznesowych i IT.
- **Kompleksowa Realizacja Projektów** to usługa, która poza dostarczeniem systemu do klienta, obejmuje takie obszary jak analizę wymagań i zaprojektowanie rozwiązania, szkolenia, wdrożenia i integrację a także zarządzanie, zarządzanie zmianami i gwarantowane wsparcie.
- **Outsourcing** dostarczany przez Comarch świadczony jest w obrębie outsourcingu procesów, R&D oraz systemów, poprzez ich hostowanie w Comarch Data Center (model IaaS/PaaS) z centrum przechowywania i odzyskiwania danych.

USPRAWNIANIE OPERACJI SIECIOWYCH

- **Automatyzacja Planowania Sieci** to kompleksowe narzędzie do zarządzania planowaniem infrastruktury sieciowej, upraszczania środowiska OSS oraz definiowania procesów związanych z obszarem planowania i rozbudowy sieci.

MOBILNOŚĆ DLA FIRM

- **Mobile CRM** to system umożliwiający zbudowanie kanału komunikacji między centralnym systemem CRM a grupą urządzeń mobilnych używanych przez pracowników danej firmy.
- **Tworzenie Aplikacji** dla firm to usługa polegająca na projektowaniu aplikacji mobilnych, sięgających od tych związanych z podróżowaniem, poprzez wyszukiwarki mobilne i budowanie społeczności, aż po rozwiązania dla przedsiębiorstw i bezpieczeństwa; zakres usługi definiowany jest każdorazowo przez pryzmat wymagań biznesowych konkretnego klienta.
- **Kontrola Jakości i Testy** to kompleksowe planowanie i zarządzanie procesem testowania aplikacji mobilnych.
- **Konsultacje User Experience** polegają na kompleksowym badaniu zachowań i profili użytkowników, celem projektowania aplikacji przyjaznych użytkownikom końcowym.

SPRAWNE DOSTARCZANIE USŁUG TELEWIZJI KABLOWEJ

- **Zarządzanie usługami telewizji kablowej/multi-play** to kompleksowa oferta składająca się z wielu modułów BSS, zintegrowanych i skonfigurowanych z uwzględnieniem potrzeb operatora kablowego, zbudowana w oparciu o doświadczenia Comarch z wielu wdrożeń dla tego rodzaju firm; rozwiązanie to ułatwia m.in. zarządzanie portfolio produktowym, budowanie personalizowanych pakietów usług oraz ich dokładne rozliczanie.
- **Planowanie Sieci dla Dostawców Telewizji Kablowej** to rozwiązanie skierowane do dużych operatorów kablowych, posiadających własną infrastrukturę sieciową; umożliwia automatyzację krytycznych procesów związanych z planowaniem sieci i zarządzaniem zasobami infrastrukturalnymi pochodzącymi od wielu różnych dostawców.

ZARZĄDZANIE SIECIAMI WIRTUALNYMI

- **Rozwiązanie dla MVNO** służy do kompletnego zarządzania biznesem operatora MVNO.
- **Rozwiązanie dla MVNE** to kompleksowa platforma przeznaczona dla firm dostarczających usługi operatorom typu MVNO. Rozwiązanie to realizuje zarówno zadania związane z telekomunikacją (np. integracja z siecią MNO) jak i z obszarami ERP.

SEKTOR FINANSE, BANKOWOŚĆ I UBEZPIECZENIA

Comarch Business Process Management to nowoczesne narzędzie przeznaczone do modelowania i zarządzania procesami biznesowymi w każdej instytucji. Równocześnie jest to platforma integracyjna oparta na dojrzałej i elastycznej architekturze, która umożliwia integrację wielu rozproszonych aplikacji, takich jak: systemy transakcyjne, CRM, contact center, hurtownie danych, czy archiwa dokumentów.

Comarch Internet Banking zapewnia klientom ze wszystkich segmentów dostęp do usług oferowanych przez bank przez 7 dni w tygodniu i 24 godziny na dobę, za pomocą Internetu i telefonów komórkowych typu smartfon. Dzięki integracji z różnymi systemami centralnymi jest uniwersalnym, kompletnym, wydajnym i bezpiecznym uzupełnieniem środowiska informatycznego banku. Platforma Comarch Internet Banking oferuje rozwiązania służące do świadczenia usług finansowych przez kanały samoobsługowe, spełniając wysokie wymagania banków, domów maklerskich, towarzystw funduszy inwestycyjnych i innych instytucji finansowych. Jest też platformą integracyjną łączącą w jedną całość usługi i produkty oferowane przez jedną instytucję finansową lub przez całą grupę finansową.

Comarch Personal Finance Management (PFM) to moduł do zarządzania finansami osobistymi w bankowości elektronicznej. PFM to rozwiązanie pomagające zarządzać finansami osobistymi, które pozwala klientom banku zgromadzić w jednym miejscu informacje o posiadanych środkach finansowych.

Comarch Mobile Banking jest naturalną konsekwencją postępu technologicznego - mobilne usługi finansowe są coraz bardziej popularne, Comarch stworzył aplikację, która umożliwia zarządzanie finansami z wykorzystaniem urządzeń mobilnych. Dzięki Comarch Mobile Banking wykonanie przelewu, realizacja zlecenia inwestycyjnego, sprawdzenie salda czy wykonanie innej operacji bankowej możliwe jest przy użyciu telefonu komórkowego.

Comarch Smart Finance zapewnia intuicyjne zarządzanie finansami osobistymi i jest skierowany do klientów detalicznych banku. Aplikacja analizuje ich finansowe nawyki i prognozuje miesięczne przepływy pieniężne. Dzięki temu, bank poznaje osobiste preferencje swoich klientów i może im zaproponować indywidualnie dostosowane produkty. Tym samym, bez irytujących akcji marketingowych klienci otrzymują atrakcyjne, spersonalizowane oferty. Comarch Smart Finance łączy w sobie funkcjonalność bankowości internetowej i zarządzania finansami osobistymi, co pomaga klientom w osiągnięciu oczekiwanej kondycji finansowej poprzez podejmowanie właściwych decyzji o każdej porze i w każdym miejscu.

Comarch Front End (CAFE) to zintegrowane środowisko pracy doradcy klienta w dowolnej instytucji finansowej, obejmujące funkcjonalności kartoteki klienta, wybrane przez klienta moduły systemu Comarch CRM oraz moduły operacyjne, pozwalające na całkowitą obsługę oddziału banku lub ubezpieczyciela za pomocą jednego środowiska aplikacyjnego, zrealizowanego w lekkich technologiach WWW.

Comarch aCRM to narzędzie nowej generacji do dynamicznego przetwarzania w czasie rzeczywistym dużych ilości danych z wewnętrznych systemów przedsiębiorstwa, a także danych pochodzących z systemów zewnętrznych.

Comarch Customer Service umożliwia obsługę wszystkich produktów banku w obrębie jednego systemu.

Comarch Data Connect to kanał bankowości elektronicznej umożliwiający bezpośrednią integrację używanego przez klienta instytucjonalnego systemu finansowo-księgowego z bankiem.

Comarch Fraud Detection to narzędzie umożliwiające analizę szerokiej gamy podmiotów mogących uczestniczyć w wyłudzeniach i nadużyciach.

Comarch Content Management System to rozwiązanie do zarządzania treścią i strukturą portalu. Oferuje zestaw narzędzi umożliwiających zdalną aktualizację i zarządzanie serwisem www. Comarch CMS daje użytkownikowi dużą swobodę działania, zapewniając jednocześnie pełną kontrolę nad prezentowaną treścią i wysoki poziom bezpieczeństwa. Praca z systemem nie wymaga instalacji żadnego dodatkowego oprogramowania po stronie klienta - wszystkie niezbędne czynności mogą być wykonane z poziomu przeglądarki www.

Comarch Contact Center jest strategicznym punktem kontaktu, umożliwiającym zintegrowanie wszystkich kanałów komunikacji z klientem: telefon (bezpośrednia rozmowa, poczta głosowa, SMS), fax, poczta elektroniczna, Internet. Rozwiązanie to podnosi konkurencyjność firmy przez budowę mocnych relacji z klientem. Zwiększa efektywność i skuteczność komunikacji, a także zbiera i zarządza informacjami o klientach. Comarch Contact Center jest nowoczesną, modułarną i łatwą do rozbudowy platformą, służącą do efektywnej obsługi wszelkiego rodzaju kontaktów komunikacji, przy wykorzystaniu obsługi automatycznej przez IVR jak i obsługi przez opiekunów klientów. Rozwiązanie Comarch opiera się na własnej aplikacji zintegrowanej i wspieranej przez zaawansowane mechanizmy wybranych platform sprzętowych.

Comarch CRM Claim Management to rozwiązanie do całościowego zarządzania reklamacjami, które stanowi moduł platformy do zarządzania relacjami z klientami - Comarch CRM. System oparty jest na sprawdzonym mechanizmie „Service-Profit Chain” stosowanym przez firmy, które zajmują niekwestionowane pozycje liderów na poszczególnych rynkach. Mechanizm pozwala automatycznie połączyć jakość usług wewnętrznych i zewnętrznych (w tym zarządzanie reklamacjami) z wynikami

finansowymi. Dzięki takiemu rozwiązaniu przedsiębiorstwo jest w stanie powiązać nakłady na utrzymanie usług na pożądanym poziomie z oczekiwanymi wynikami finansowymi.

Comarch CRM Sales Management to zintegrowana aplikacja typu *front-end* nowej generacji. Zapewnia kompleksową obsługę relacji z klientami od momentu przeprowadzenia akcji akwizycyjnej, poprzez uruchamianie programów sprzedażowych (*cross/up-selling*), do bieżącej obsługi operacyjnej w pełnym zakresie oferty produktowej. System obejmuje funkcjonalność dla pracowników *front-office* (Aplikacja Sprzedawcy) pracujących przy bezpośredniej obsłudze klientów, jak i pracowników *middle-* i *back-office* (Aplikacja Dyrektora Oddziału, Aplikacja Centralna) odpowiedzialnych za zarządzanie procesem sprzedaży.

Comarch CRM Campaign Management to system wspierający cały cykl zarządzania kampaniami marketingowymi: od planowania, poprzez testy, realizację, modyfikację, po badanie efektywności. System pozwala dotrzeć do wybranej grupy klientów o precyzyjnie określonym profilu, we właściwym czasie, z właściwą informacją i przez właściwy kanał komunikacji. Unikalnym rozwiązaniem zastosowanym w Comarch CRM Campaign Management jest możliwość integracji kampanii masowych ATL i kampanii bezpośrednich BTL, dzięki czemu osiągane są efekty synergii pomiędzy dwoma rodzajami działań oraz oszczędności w koszcie dotarcia do klienta.

Comarch Survey Management to ergonomiczny, prosty w obsłudze webowy edytor formularzy, służący do budowy ankiet dedykowanych dowolnym grupom użytkowników, a następnie prezentacji w aplikacjach webowych, np. bankowości internetowej, portalu itp. Rozwiązanie pozwala na tworzenie różnych typów ankiet, począwszy od prostych jednostronicowych ankiet po wieloetapowe wizardy.

Comarch Commission & Incentive to system prowizyjny kierowany do instytucji, które w swojej działalności wykorzystują rozbudowane sieci agentów, brokerów i pośredników. Rozwiązanie pozwala na integrację w jednym miejscu wszystkich danych dotyczących sieci sprzedaży, polityki prowizyjnej dla wszystkich kanałów dystrybucji oraz rozliczeń z jednostkami sieci sprzedaży. Dodatkowo, zebranie w jednym systemie wszystkich danych sprzedażowych pozwala na lepszą kontrolę sprzedaży oraz optymalizację systemów motywacyjnych.

Comarch Loyalty Management jest zaawansowanym zestawem aplikacji biznesowych, przeznaczonym dla standardowych i zaawansowanych programów lojalnościowych. System wyróżnia się elastycznością, ergonomicznym interfejsem użytkownika i łatwością operacji. Skalowalna architektura gwarantuje dopasowanie rozwoju programu lojalnościowego do tempa wzrostu firmy.

Comarch Pricing & Billing to elastyczne narzędzie dające możliwość szybkiego projektowania, testowania i wdrażania innowacyjnych pakietów opłat i prowizji. Celem wdrożenia systemu Comarch Pricing & Billing jest wprowadzanie indywidualnie negocjowanych programów naliczania opłat i prowizji końcowych, dopasowanych do profilu klienta z akceptowalnym poziomem kosztów dla klienta i zysku dla banku.

Comarch Credit Process Management to zestaw aplikacji wspierający obsługę procesów kredytowych we wszystkich segmentach klientów: korporacyjnych, detalicznych, średnich oraz małych przedsiębiorstw. Modułowa budowa systemu umożliwia wybór optymalnego zestawu funkcjonalności i wsparcia najważniejszych procesów związanych z obsługą dowolnych produktów kredytowych dla dowolnego segmentu klientów: konstrukcji produktów, symulacji, przygotowania wniosku, wsparcia dla procesu decyzyjnego, przygotowania umowy, uruchomienia środków, zarządzania zabezpieczeniami, monitorowania aktywnych umów, rozliczania transakcji, zarządzania siecią sprzedaży i naliczania prowizji oraz windykacji nierzetelnych klientów.

Comarch Scoring Engine jest platformą systemową wspierającą pracę analityków kredytowych w zakresie konstrukcji optymalnych strategii oceniających wnioski kredytowe, oceny ryzyka związanego z udzielaniem kredytów oraz analizy portfela kredytowego. Elastyczność wykorzystywanych definicji scoringowych i łatwość integracji z systemami banku umożliwia szybkie wdrożenie i uruchomienie Comarch Scoring Engine.

Comarch Rating to narzędzie wspierające wykonanie oceny ratingowej klientów korporacyjnych. Możliwe jest wykorzystanie aplikacji do sprawdzenia ratingu transakcji. Narzędzie jest w pełni konfigurowalne przez pracowników banku, gdyż nie wymaga znajomości programowania. Dzięki wysokiej

elastyczności i integracji z procesem kredytowy, zmiana polityki do zarządzania ryzykiem możliwa jest w przeciągu kilku minut bez konieczności angażowania zasobów IT.

Comarch Credit Monitoring to rozwiązanie wspierający procesy monitoringu umów kredytowych a w szczególności monitoring zabezpieczeń, spłat, warunków umowy oraz sytuacji finansowej klienta. Dzięki wbudowanym mechanizmom Comarch Credit Monitoring automatycznie generuje sprawy spełniające zadane kryteria monitoringu np. zaległość w spłacie powyżej 7 dni. System działa w kontekście klienta, co oznacza, że monitoring dotyczy wszystkich rachunków klienta. Dodatkowo, dzięki oparciu systemu o aplikację Comarch Business Process Management, Comarch Credit Monitoring może automatycznie skierować sprawę do windykacji, restrukturyzacji bądź zmiany warunków kredytowania. W systemie wykorzystano funkcjonalności modułu Printout Management, dzięki któremu możliwe jest systemowe generowanie upomnień do klientów (wraz z identyfikacją, które jest to upomnienie), jak również integracja z drukarnią centralną (korespondencja masowa).

Comarch Asset Management to system adresowany do firm zarządzających aktywami, banków depozytariuszy, funduszy inwestycyjnych i emerytalnych, towarzystw ubezpieczeniowych oraz innych instytucji zajmujących się działalnością inwestycyjną oraz obsługą portfeli. System zapewnia m.in. modelowanie portfeli, obsługę zleceń, dostęp do aktualnej struktury portfeli, kontrolę limitów inwestycyjnych, ewidencję transakcji i operacji na portfelach, wycenę aktywów portfeli, raportowanie oraz pomiar ryzyka i efektywności zarządzania.

Comarch Custody jest aplikacją przeznaczoną dla banków zajmujących się obrotem papierami wartościowymi oraz działalnością powierniczą. System pozwala na rejestrację oraz rozliczanie ilościowe i finansowe transakcji papierami wartościowymi przechowywanymi w KDPW S.A. i zagranicznych izbach depozytowo-rozliczeniowych. Jest w pełni przystosowany do Nowego Systemu Depozytowo-Rozliczeniowego.

Comarch Exchange Trading to system transakcyjny oraz księgowy dedykowany dla domów maklerskich, wspierający szybkie przetwarzanie zleceń i transakcji, elastyczną konfigurację procesów i produktów oraz integrację z giełdami, brokerami i aplikacjami transakcyjnymi.

Comarch Internet Investments jako samodzielny system lub funkcjonalne uzupełnienie Comarch Internet Banking, zapewnia dostęp do inwestycyjnych usług finansowych przez Internet i inne elektroniczne kanały dystrybucji klientom biur maklerskich, powierników, Towarzystw Funduszy Inwestycyjnych, Otwartych Funduszy Emerytalnych oraz innych instytucji operujących na rynku kapitałowym. System, rozwijany nieprzerwanie od 1998 roku, oferuje najbogatszą na rynku funkcjonalność w zakresie dostępu do rachunku maklerskiego, rejestrów TFI i specjalizowanych produktów inwestycyjnych.

Comarch Notowania Online (NOL3) to najnowocześniejsze na polskim rynku narzędzie umożliwiające dostęp do bieżących notowań i informacji rynkowych, analizę rynku oraz poszczególnych walorów, a także realizację zadań typowych dla rozwiązań Order Management System (OMS): składanie zleceń bezpośrednio z tabeli notowań oraz przesyłanie ich na rynek w odpowiednim momencie.

Comarch Mobile Investments to nowoczesne rozwiązanie dedykowane dla klientów domów maklerskich potrzebujących nieograniczonego dostępu do swojego rachunku maklerskiego. Platforma umożliwia zarówno dostęp bierny (np. przeglądanie listy transakcji, dostęp do aktualnych notowań giełdowych), jak również czynny w postaci możliwości składania zleceń giełdowych.

Comarch Risk Management to system do zarządzania ryzykiem portfeli inwestycyjno-kredytowych. Automatyzuje procesy kontroli ryzyka zmierzające do ograniczania wpływu wahań czynników ryzyka na elementy prowadzonej działalności biznesowej. Pozwala także na identyfikację możliwości inwestycyjnego wykorzystania obserwowanych fluktuacji.

Comarch Performance Measurement & Attribution to system umożliwiający aktywną ocenę efektywności portfeli inwestycyjnych, obliczanie wskaźników efektywności na tle benchmarków i ryzyka, analizę atrybucji źródeł zysków i strat realizowanych na poszczególnych klasach aktywów oraz raportowanie wyników zarządzania.

Comarch CAFE Broker to rozwiązanie wspomagające czynności realizowane przez pracowników biura maklerskiego oraz zapewniający spójność na poziomie informacyjnym, operacyjnym i autoryzacyjnym pracownikom centrali, oddziału czy *call-center* biura maklerskiego. Najważniejsze cechy funkcjonalne Comarch CAFE Broker to kompleksowa obsługa rachunku inwestycyjnego klienta, w tym składanie zleceń na różnych rynkach, dostęp do profilu inwestycyjnego klienta, monitoring zleceń oraz aktywności na rachunku, a także wsparcie komunikacji z klientem.

Comarch Deal Management jest rozwiązaniem pozwalającym na przetwarzanie transakcji zawieranych na rynku pieniężnym i walutowym oraz na instrumentach dłużnych i pochodnych, realizowanych przez *dealing room* banku lub klientów bankowości internetowej. Narzędzie zapewnia kompleksową obsługę procesu transakcyjnego, jak również obsługę księgową w zakresie ewidencji i wyceny instrumentów/transakcji, kalkulacji limitów transakcyjnych i rozliczeniowych dla klientów oraz ekwiwalentu bilansowego i adekwatności kapitałowej dla transakcji.

Comarch Investment Advisor to aplikacja pozwalająca na zarządzanie relacjami z klientem, odpowiedni dobór produktu inwestycyjno-emerytalnego zgodnie z oczekiwaniami i możliwościami klienta oraz monitorowanie jego inwestycji.

Comarch Fund Registers to narzędzie, które umożliwia prezentację danych o transakcjach, klientach towarzystwa i kanałach dystrybucji w postaci interaktywnych raportów.

Comarch Client Reporting & Communication to rozwiązanie pozwalające na generowanie wysokiej klasy raportów prezentujących m.in.: wartość, rentowność i ryzyko produktu inwestycyjno-emerytalnego klienta opartego na funduszach inwestycyjnych, papierach wartościowych oraz innych instrumentach finansowych. W optymalny sposób łączy proces zarządzania dużą liczbą danych, projektowania, generowania oraz dystrybucji i publikacji raportów zgodnie z polityką danej instytucji.

Comarch Trade Finance wspomaga realizację procesów biznesowych, związanych z obsługą akredytyw, inkas i gwarancji. System Comarch Trade Finance jest częścią rozwiązań informatycznych, stosowanych w bankach i wymaga integracji z innymi systemami stosowanymi w banku, m.in. systemem centralnym, księgą główną czy hurtownią danych.

Comarch Factoring to kompleksowe rozwiązanie przeznaczone do obsługi transakcji finansowania wierzytelności. Umożliwia obsługę faktur zarówno elektronicznych, jak i papierowych. Rozwiązanie charakteryzuje się dużą elastycznością w modelowaniu procesu obsługi klienta. Umożliwia wprowadzanie danych dotyczących faktora, dłużnika i zdefiniowanie programu finansowania.

Comarch NonLife Insurance jest systemem produkcyjnym wspierającym kluczowe procesy i obszary działania towarzystw ubezpieczeń majątkowych. Rozwiązanie zapewnia elastyczność wprowadzania nowej oferty na rynek. Comarch NonLife Insurance wspiera administrację polis i likwidacji szkód, zarządzanie informacją oraz usprawnienie efektywności biznesu ubezpieczeniowego. Zakres wdrożenia może obejmować wszystkie moduły i linie produktowe. Ze względu na modułową budowę systemu istnieje również możliwość wdrożenia poszczególnych obszarów funkcjonalnych lub produktów oraz dopasowanie ich do istniejącej w towarzystwie ubezpieczeniowym architektury systemowej.

Comarch Life Insurance jest kompleksowym rozwiązaniem informatycznym przeznaczonym dla towarzystw ubezpieczeniowych na życie. System wspiera procesy zachodzące w towarzystwie ubezpieczeniowym, może także zostać dopasowany do istniejącej architektury systemowej. Wdrożenie Comarch Life Insurance umożliwia kompleksowe i spójne zarządzanie biznesem ubezpieczeniowym. Dodatkowo, duża elastyczność systemu pozwala na optymalizację działalności towarzystwa oraz szybką reakcję na zmieniającą się potrzeby rynku.

Comarch Health Insurance to stabilne i wydajne rozwiązanie umożliwiające pełną obsługę polis zdrowotnych. System wspiera obsługę ubezpieczeń zdrowotnych i zapewnia komunikację ze świadczeniodawcami usług medycznych.

Comarch Insurance Claims jest elastycznym rozwiązaniem, obsługującym wszystkie typy spraw roszczeniowych dla pełnej gamy produktów ubezpieczeń na życie oraz ubezpieczeń dodatkowych. Funkcjonalność systemu obejmuje cały proces obsługi roszczeń. Rozwiązanie pomaga znacząco

ograniczać koszty ponoszone na obsługę roszczeń poprzez automatyzację operacji oraz eliminację większości zadań opartych na papierowym obrocie dokumentów.

Comarch Insurance Front End to zestaw usług i aplikacji, z których zestawia się rozwiązanie optymalne dla klienta. Głównym zadaniem platformy jest realizacja strategii towarzystwa ubezpieczeniowego w zakresie wsparcia sprzedaży i obsługi klienta. Podstawową zaletą Comarch Insurance Front End jest łatwość dopasowania zakresu funkcjonalności do potrzeb biznesowych towarzystwa ubezpieczeniowego.

Comarch Insurance Net jest systemem *front-office*, składającym się z pakietu narzędzi i rozwiązań wspierających dystrybucję i obsługę produktów ubezpieczeniowych. Funkcjonalność rozwiązania wspiera zarówno działania agentów, pracowników oraz współpracowników towarzystwa, jak i działania podejmowane samodzielnie przez klienta indywidualnego. System umożliwia agentom wykonywanie symulacji ofertowych oraz sprawne i bezbłędne wypełnianie wniosku ubezpieczeniowego. Comarch Insurance Net pozwala na rejestrację zmian warunków zawartego ubezpieczenia, a także na zgłaszanie i śledzenie procesów szkodowych. Korzyścią dla klienta jest szybsza i bezpośrednia obsługa oraz możliwość podglądu statusu wniosku w portalu internetowym.

Comarch Internet Insurance udostępnia funkcjonalność ubezpieczeniowego rachunku internetowego. Umożliwia ubezpieczonym wykonywanie podstawowych operacji ubezpieczeniowych, począwszy od ofertowania i wykonania symulacji ubezpieczenia, poprzez składanie wniosków polisowych, szkodowych i roszczeniowych, aż po zarządzanie inwestycjami w ramach polis.

Comarch Debt Management jest kompleksowym rozwiązaniem do zarządzania wierzytelnościami, kierowanym do różnorodnych firm oraz instytucji finansowych, które w ramach działalności prowadzą postępowania upominawcze, sądowe oraz egzekucyjne i wymieniają dane ze współpracującymi podmiotami zewnętrznymi. System Comarch Debt Management zapewnia efektywne odzyskiwanie przeterminowanych należności, między innymi poprzez wszechstronne wsparcie wielokanałowego kontaktu z dłużnikiem (telefon, SMS, email) i organizację pracy zespołów windykacyjnych z uwzględnieniem priorytetów obsługiwanych spraw. Efektem wdrożenia systemu jest znacząca korzyść dla klienta płynąca ze wzrostu ściągальności należności.

Comarch Insurance Data Warehouse to dedykowana hurtownia danych ubezpieczeniowych. Rozwiązanie dostarcza uporządkowane i zrozumiałe dane wspomagające sprawozdawczość wewnętrzną i zewnętrzną. Zadaniem hurtowni jest przygotowanie i udostępnienie osobom uprawnionym informacji koniecznej dla sprawnego podejmowania decyzji na różnych szczeblach zarządzania towarzystwem ubezpieczeniowym.

Comarch Insurance Scoring to system oparty na elastycznym i definiowalnym automacie regułowym, oceniającym różnego rodzaju obiekty (m.in. *underwriting* wniosków, klientów). System Comarch Insurance Scoring jest odpowiedzią na wzrastające potrzeby automatyzacji procesów oceny ryzyka ubezpieczeniowego.

Comarch Mobile Insurance to rozwiązanie wspierające towarzystwa w wykorzystaniu urządzeń mobilnych w działalności ubezpieczeniowej. System oferuje bogatą funkcjonalność przeznaczoną dla 3 różnych grup odbiorców: agentów, likwidatorów szkód oraz klientów. Udostępnienie ubezpieczonym Comarch Mobile Insurance daje przewagę konkurencyjną oraz zapewnia efektywne wsparcie komunikacji z klientami.

Comarch CentralLog jest kompleksowym rozwiązaniem służącym do zarządzania informacją bezpieczeństwa generowaną przez infrastrukturę IT przedsiębiorstwa. Zawiera narzędzia służące do centralizacji, analizy i archiwizacji informacji audytowych, generowanych przez rozmaite systemy i aplikacje zarówno powiązane z bezpieczeństwem, jak i niezależne (na przykład bazy danych).

Comarch MobileID jest nową metodą uwierzytelniania i autoryzacji opartą na telefonii komórkowej, łączącą w jednym rozwiązaniu pewność, łatwość użycia, niską cenę i zaawansowanie techniczne. Rozwiązanie dostępne jest jako odrębny produkt lub też w integracji z Comarch Security Access Manager DRACO.

Comarch Security Access Manager DRACO jest rozwiązaniem zapewniającym identyfikację, uwierzytelnianie, autoryzację oraz rozliczalność zgodnie z najnowszymi tendencjami w dziedzinie

bezpieczeństwa, a także indywidualnymi potrzebami klienta. Zakres funkcjonalny DRACO obejmuje szereg obszarów zarządzania użytkownikami, ich uprawnieniami i dostępem do zasobów chronionych.

Comarch MobilePKI jest rozwiązaniem wspierającym uwierzytelnienie oraz autoryzację za pomocą technologii mobilnych. Umożliwia korzystanie z pełnej infrastruktury Klucza Publicznego (PKI) na telefonach komórkowych z wykorzystaniem karty SIM.

Comarch SecureAdmin to system monitorowania aktywności użytkowników działający w sposób przezroczysty na poziomie warstwy sieciowej (analiza pasywna i aktywna). Oznacza to, że wdrożenie systemu Comarch SecureAdmin nie wymaga modyfikacji ani rekonfiguracji istniejących aplikacji lub systemów, a jego obecność nie jest widoczna dla użytkowników.

System Comarch SOPEL (System Obsługi Podpisu Elektronicznego) jest kompletną implementacją bezpiecznego urządzenia służącego do weryfikacji kwalifikowanego podpisu elektronicznego oraz bezpiecznego oprogramowania do składania podpisu elektronicznego zgodnie z Ustawą o Podpisie Elektronicznym.

Comarch SafeDesktop to rozwiązanie zabezpieczające stacje użytkowników końcowych systemów IT. Comarch SafeDesktop pozwala na uzyskanie wielorakich funkcjonalności przy użyciu kart mikroprocesorowych oraz tokenów USB w heterogenicznych środowiskach, m. in. na platformach MS Windows 98SE/Me/2000/XP/2003/Vista/7 oraz Linux.

Comarch SmartCard jest mikroprocesorową kartą kryptograficzną opartą na technologii Java, służącą do bezpiecznego przechowywania informacji wrażliwych, takich jak klucze kryptograficzne i hasła. Karty wykorzystywane są przede wszystkim w systemach PKI (Infrastruktury Klucza Publicznego) oraz w instytucjach bankowych, gdzie wymagane jest szczególne bezpieczeństwo np. przy wykonywaniu transakcji przez klientów. Bezpieczeństwo zapewnia wykorzystanie kryptografii asymetrycznej oraz fakt, że klucz prywatny, używany do podpisu transakcji nigdy nie opuszcza karty mikroprocesorowej (jest generowany na karcie i nie można go w żaden sposób skopiować), z kolei PIN do karty zna tylko jej właściciel.

Comarch SmartCard Bio umożliwia zastosowanie odcisku palca jako elementu zabezpieczającego dostęp do klucza prywatnego przechowywanego na karcie kryptograficznej.

Comarch SmartToken to rozwiązanie bazujące w części sprzętowej na tokenach USB, łączących cechy karty mikroprocesorowej kryptograficznej i czytnika kart w jednym urządzeniu. Część programowa, łącznie z oprogramowaniem wewnętrznym tokenu jest autorstwa Comarch.

Comarch T-Pro to urządzenie zabezpieczające przed złośliwym oprogramowaniem realizującym ataki typu ManInTheBrowser czy programy *keylogger*.

Comarch SmartCard Workshop służy do zarządzania cyklem życia kart oraz tokenów kryptograficznych. Oprócz podstawowej funkcjonalności związanej z realizacją procesu *workflow* oraz raportowania bieżącego stanu poszczególnych kart wydanych w systemie, rozwiązanie umożliwia również pełną integrację z oferowanym systemem Comarch CertificateAuthority.

Comarch CertificateAuthority umożliwia pełną implementację systemu opartego na Infrastrukturze Klucza Publicznego (PKI), w tym wydawanie certyfikatów zabezpieczających pocztę, serwery WWW, kanały komunikacyjne, uwierzytelnianie i autoryzację użytkowników. Jest rozwiązaniem do obsługi certyfikatu w całym cyklu jego życia - od złożenia wniosku po wygaśnięcie lub unieważnienie.

SEKTOR ERP

Comarch ERP Altum – pierwsza inteligentna platforma ERP, kompleksowo wspierająca wszystkie kluczowe procesy biznesowe w średnich i dużych firmach handlowych, usługowych oraz sieciach handlowych. Rozwiązanie dostosowane do potrzeb rynku polskiego oraz rynków zagranicznych. System dostępny także w modelu usługowym (SaaS).

Comarch ERP XL – od lat najchętniej wybierany system klasy ERP w Polsce, z którego korzysta około 4000 firm z różnych branż. Rozwiązanie spełnia specyficzne wymogi przedsiębiorstw produkcyjnych, a

także firm handlowych oraz zajmujących się działalnością usługowo-serwisową. System dostępny także w modelu usługowym (SaaS).

Comarch ERP Optima – program dla mikro, małych i średnich firmy, obsługujący sprzedaż, zarządzanie, prowadzenie księgowości oraz kadr i płac. Wraz z dodatkowym modułem Biuro Rachunkowe oraz portalem Społeczności Biur Rachunkowych iKsięgowość24, Comarch ERP Optima stanowi narzędzie do prowadzenia i promocji biur rachunkowych oraz kancelarii doradztwa podatkowego. Program dostępny także w modelu usługowym (SaaS).

Comarch ERP iFaktury24 – innowacyjna aplikacja do fakturowania online, prowadzenia magazynu oraz uproszczonej księgowości, udostępniana poprzez przeglądarkę internetową. Rozwiązanie dedykowane mikro i małym firmom. Głównymi jego zaletami jest prostota użytkowania i dostępność. Program dostępny wyłącznie w modelu usługowym (SaaS).

Comarch ERP Retail – samodzielny system do prowadzenia sprzedaży detalicznej, pozwalający na sprawne i kompleksowe zarządzanie siecią handlu detalicznego, począwszy od jej centrali, poprzez zaplecze sklepu, aż po punkt sprzedaży (POS).

Comarch ERP Mobile – pakiet aplikacji mobilnych wspierający systemy klasy ERP: Comarch ERP Optima, Comarch ERP XL oraz Comarch ERP Altum. W skład tego pakietu wchodzi: Comarch ERP Mobilny Magazynier – aplikacja wspierająca pracę magazynierów na kolektorach danych z możliwością pracy w trybie online oraz offline; Comarch ERP Mobilny Sprzedawca – aplikacja typu SFA umożliwiająca pracę na smartfonie lub tablecie pracujących na platformie Android, wspierająca pracę pracowników pracujących w terenie, m.in. przedstawicieli handlowych oraz asystentów sprzedaży w sklepach; Comarch ERP Mobilny BI – aplikacja dla managerów umożliwiająca przeglądanie raportów Business Intelligence na smartfonie lub tablecie pracującym na platformie Android.

Comarch Business Intelligence – system oparty na technologii hurtowni danych, przeznaczony dla dużych i średnich firm oraz korporacji międzynarodowych. Rozwiązanie wspiera procesy decyzyjne oraz obsługę zadań związanych z raportowaniem. Wspomaga następujące branże: instytucje finansowe i ubezpieczeniowe, FMCG, usługi oraz produkcja.

iBard24 Backup Online – proste w użyciu narzędzie do automatycznego backupu, przechowywania oraz współdzielenia danych online chmurze obliczeniowej, umożliwiające dostęp do plików z dowolnego miejsca na świecie, 24 godziny na dobę. Dane przechowywane są w Comarch Data Center. Służy również do archiwizacji baz danych z systemów Comarch ERP.

iKsięgowość24 – obsługa rachunkowo-księgowa dla przedsiębiorstw, realizowana przez biura rachunkowe korzystające z Comarch ERP Optima.

Comarch ERP e-Sklep – oprogramowanie sklepu internetowego dla małych i średnich firm w pełni zintegrowane z systemami do zarządzania Comarch ERP, porównywarkami cen, serwisem aukcyjnym Allegro oraz Wszystko.pl, a także serwisami płatności internetowych.

Wszystko.pl – platforma handlowa (działająca dotychczas w domenie www.iMall24.pl), która umożliwia sprzedaż w Internecie wprost z systemu fakturująco-magazynowego wykorzystywanego przez przedsiębiorstwa. Swoje produkty oferować może w niej każda firma posiadająca oprogramowanie do zarządzania Comarch.

Systemy Comarch Software und Beratung AG to linia systemów ERP oraz finansowo-księgowych dla małych i średnich przedsiębiorstw na rynku niemieckojęzycznym:

- **Comarch ERP Enterprise** – system ERP nowej generacji, dla aktywnych przedsiębiorstw działających na rynkach międzynarodowych i z wykorzystaniem Internetu. Dysponuje ergonomicznym interfejsem użytkownika, wbudowanym modułem WorkFlow oraz jest zoptymalizowany do jak najlepszego odzwierciedlenia procesów biznesowych oraz struktury organizacji,
- **Comarch Financials Enterprise** – system finansowo-księgowy nowej generacji, rozwijany jako uzupełnienie systemu Comarch ERP Enterprise, umożliwiający kompletne zarządzanie finansami nowoczesnego przedsiębiorstwa,

- **Comarch ERP Suite** – klasyczny system ERP, oferujący sprawdzone i dopasowane do specyfiki branżowej rozwiązania funkcjonalne dla szerokiego grona użytkowników.
- **Comarch Financials Suite** – rozbudowany, certyfikowany system finansowo-księgowy, dysponujący modułami controllingu i elektronicznej archiwizacji dokumentów, umożliwiający pracę w środowisku międzynarodowym, także z uwzględnieniem różnych standardów rachunkowości (US GAAP, IFRS),
- **Comarch Financials Schilling** - klasyczny system finansowo-księgowy,
- **Comarch Financials DKS** – system finansowo-księgowy rozwinięty dla klientów z rynku austriackiego, wyposażony także w moduł controllingowy oraz HR,
- **Comarch HR** – system dedykowany do obsługi HR i rozliczeń pracowniczych, wspomagający zarządzanie czasem pracy i procesami rekrutacyjnymi
- **Comarch ECM** – system do elektronicznej archiwizacji i zarządzania dokumentami, umożliwiający wprowadzenie w przedsiębiorstwie w pełni elektronicznego obiegu dokumentów,
- **Comarch eBilanz** – aplikacja do elektronicznego przesyłania sprawozdań finansowych do organów administracji państwowej w Niemczech działająca z różnymi systemami finansowo-księgowymi.

SEKTOR ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

Comarch specjalizuje się w projektowaniu, wdrażaniu oraz integracji nowoczesnych systemów informatycznych dla administracji publicznej i firm oraz instytucji z sektora publicznego. Firma posiada również doświadczenia w tworzeniu kompleksowych rozwiązań „pod klucz” oraz w rozbudowie infrastruktury sprzętowo-sieciowej. Mając na uwadze przemiany zachodzące w polskiej administracji publicznej, Comarch stworzył szereg rozwiązań typu e-government, które mają za zadanie spełnianie potrzeb specyficznych dla jednostek sektora publicznego. Rozwiązania Comarch są opracowywane w oparciu o najnowocześniejsze międzynarodowe standardy, a w ich implementacji bierze udział kadra złożona z najwyższej klasy specjalistów. Do najważniejszych rozwiązań wdrażanych w sektorze administracji publicznej należą:

Comarch Semiramis

Comarch Semiramis to zintegrowany system klasy ERP II przeznaczony do wspierania procesów biznesowych w przedsiębiorstwach. System został stworzony w technologii Java, co gwarantuje możliwość pracy z wykorzystaniem różnych baz danych i systemów operacyjnych oraz pracę w architekturze trójwarstwowej. Comarch Semiramis posiada dedykowane frameworki (grupy funkcjonalności) do obsługi procesów produkcyjnych, logistycznych, sprzedażowych, oraz finansowo – księgowych. System posiada wbudowaną hurtownię danych.

Comarch Workflow

Wspiera elektroniczny (i papierowy) obieg dokumentów w przedsiębiorstwach i instytucjach (stworzono wersje branżowe specjalizowane dla poszczególnych podmiotów).

Comarch Portal

Autorski system CMS (Content Management System) umożliwia nie tylko tworzenie i publikację treści w serwisach www ale również zaawansowane zarządzanie treścią i komunikacją. System umożliwia zarządzanie plikami multimedialnymi i obsługę e-learningu, - a dzięki tematycznym video czatom i forom oraz opcji FAQ - w szerokim zakresie wspiera wymianę informacji z otoczeniem.

Comarch e-Investor

To narzędzie do obsługi inwestorów (zarówno osób fizycznych, instytucji jak i przedsiębiorstw). System oferowany jednostkom samorządu terytorialnego i agencjom inwestycyjnym jest wykorzystywany w wielu dziedzinach sfery inwestycyjnej (informacyjnej, badawczej, organizacyjnej, przestrzennej i transportowej).

Comarch e-Turysta

To platforma wspierająca promocję miejsc i regionów atrakcyjnych turystycznie. Interaktywne mapy (powiązane z mapami GPS) mogą zawierać wizualizacje szlaków turystycznych, opisy punktów gastronomicznych, noclegowych i miejsc aktywnego wypoczynku, a także serwis pogody. Poza funkcją informacyjną system może umożliwiać rezerwację rozmaitych usług (w tym przewodników wycieczek, specjalnych atrakcji, oraz obsługi w wybranych językach) dla turystów indywidualnych i grup, prezentację lokalnych atrakcji (w tym w 3D).

Comarch Egeria

Zintegrowany System Informatyczny klasy ERP wspierający zarządzanie organizacją i podejmowanie decyzji. Cechuje go duża konfigurowalność i elastyczność, co pozwala na dostosowanie do indywidualnych potrzeb każdego klienta.

System oferowany w różnych typach przedsiębiorstw i instytucji (Administracja rządowa i samorządowa, Utilities, Służba zdrowia etc.)

Comarch Egeria Edukacja

To zintegrowane narzędzie do obsługi procesów realizowanych przez Uczelnie Wyższe. System składa się z części FrontOffice – wspierającej procesy dydaktyczne, obsługę spraw studenckich i naukowych, oraz z BackOffice – części odpowiedzialnej za obsługę procesów księgowych, magazynowych, kadrowych i innych związanych z administrowaniem uczelnią wyższą. System jest wyposażony w rozbudowane narzędzia raportujące.

Comarch Egeria Leasing

To zintegrowany system informatyczny wspierający firmy świadczące usługi finansowe (w tym leasingowe). System wspiera sprzedaż produktów finansowych kalkulatorami, szablonami i narzędziami pozwalającymi na indywidualizowanie oferty i jej dostosowanie do zmieniających się wymogów rynkowych.

Comarch RECourt

Comarch jest twórcą zintegrowanej, multimedialnej platformy sprzętowo-software'owej służącej do rejestracji rozpraw i przesłuchań, oraz do archiwizacji i zarządzania biblioteką zgromadzonych danych. System ma za zadanie ułatwiać i automatyzować proces rejestracji audio-wideo, nanoszenie komentarzy i uwag, oraz późniejszą pracę na zgromadzonych materiałach.

Comarch Rejestracja Nakładów Pracy

Służy do planowania oraz deklaracji czasu pracy (również do rejestracji obecności). System pozwala na planowanie zadań pracowników oraz ewidencję rzeczywistych obecności pracowników i realizacji powierzonych zadań.

Comarch E-Urząd

Comarch E-Urząd jest platformą usług publicznych on-line zawierającą zestaw modułów pozwalających na realizację zadań stawianych jednostce samorządu administracji publicznej przez ustawodawcę. Intuicyjne narzędzia umożliwiają samodzielne zarządzanie aplikacją, zapewniając wsparcie procesów tworzenia i publikacji treści. Na Comarch E-Urząd składają się m.in. następujące moduły: Cyfrowy Urząd, Biuletyn Informacji Publicznej, Portal Informacyjny, Intranet.

Comarch Centralna Baza Odczytów dla spółek obrotu mediów oraz odbiorców rozproszonych

Jest rozwiązaniem przeznaczonym dla spółek obrotu energią elektryczną, spółek ciepłowniczych, gazowniczych, wodociągowych oraz dla odbiorców rozproszonych. Zapewnia szybki dostęp do danych odczytowych pobieranych z różnych źródeł (np. spółki dystrybucji, Niezależny Operator Pomiarów), śledzenie poboru mediów oraz wielopłaszczyznową analizę otrzymanych danych. Dane zawarte w systemie stanowią wiarygodną podstawę do rozliczania odbiorców, planowania zakupów oraz prowadzenia proaktywnych działań handlowych. System wspomaga prognozowanie zapotrzebowania, analizy taryf oraz segmentację klientów pod kątem ich struktury zużycia.

Comarch Centralna Baza Odczytów dla spółek dystrybucji mediów

System zapewnia przedsiębiorstwom realizację funkcji operatora pomiarów. Dostarcza szereg automatycznych mechanizmów akwizycji danych odczytowych z różnych źródeł, ich weryfikacji, uzupełniania, udostępniania oraz wielowymiarowej analizy. Pozwala na łatwą integrację z już działającymi w przedsiębiorstwie systemami bilingowymi, systemami zarządzania majątkiem sieciowym oraz innymi systemami istotnymi w jego działalności. Rozwiązanie pozwala na zarządzanie odczytami zarówno z liczników energii elektrycznej oraz liczników innych mediów, w tym wody, ciepła, gazu.

Comarch System Zarządzania Majątkiem Sieciowym

To rozwiązanie przeznaczone dla przedsiębiorstw sieciowych, takich jak spółki dystrybucji energii elektrycznej, spółki dystrybucji gazu, spółki wodno-kanalizacyjne. System zapewnia kompletną ewidencję

i zarządzanie danymi o całej infrastrukturze sieciowej przedsiębiorstwa oraz usprawnienia realizację głównych procesów biznesowych, takich jak np. przyłączanie odbiorców, planowanie i realizacji inwestycji i remontów, eksploatacja sieci, czy obsługa zgłoszeń, reklamacji sieciowych, zdarzeń awaryjnych, wyłączeń.

Comarch IT Cost & Risk Analysis

Comarch ICRA to narzędzie umożliwiające określenie całkowitych kosztów informatyzacji oraz zestawienia z kosztami braku wsparcia. System pozwala na obliczenie kosztów oraz ryzyka związanego z migracją wsparcia procesów biznesowych. Oferuje ocenę wskaźników ekonomicznych związanych z opłacalnością informatyzacji ROI, NPV, IRR. Pozwala też na przedstawienie wyników symulacji dla procesów, systemów oraz całych modeli informatyzacji

Comarch Business Intelligence

Budowane przez Comarch tematyczne hurtownie danych obejmują różnorodne zakresy danych i realizują rozmaite cele. Tworzyliśmy hurtownie będące bazami wiedzy, narzędzia analizujące dane medyczne, finansowe, oraz wspierające działalność biznesową. Nasze rozwiązania szczególnie sprawdzają się w przypadku zarządzania dużymi wolumenami danych, pochodzących z wielu systemów i lokalizacji.

Comarch Database Archive

To narzędzie wykorzystywane w celu optymalizacji danych archiwizowanych i planowego zarządzania tymi danymi. System umożliwia tworzenie nowych partycji danych poprzez wydzielenie ich z partycji aktywnych i odpowiednią przebudowę struktur bazodanowych, odłączanie i archiwizację partycji, autoryzacje usunięć i przywracanie danych.

SEKTOR USŁUGI

Rozwiązania do zarządzania działaniami marketingowymi

Comarch EMM (Enterprise Marketing Management) jest kompleksową platformą wsparcia działań marketingowych i relacjami z klientem. To grupa 3 zaawansowanych aplikacji oferujących obsługę pełnego wachlarza procesów związanych z planowaniem aktywności marketingowych, kompleksową obsługą programów lojalnościowych, zaawansowaną segmentacją klientów, tworzeniem konkretnych ofert promocyjnych, generowaniem spersonalizowanej komunikacji, automatyzacją kampanii marketingowych, zaawansowaną analityką i prognozowaniem. Comarch EMM stanowi część pakietu rozwiązań **Comarch CRM & Marketing**.

Comarch Loyalty Management to światowej jakości system do zarządzania programami lojalnościowymi różnej wielkości, zarówno multi-partnerskimi, jak i realizowanymi w modelu stand-alone. System wspomaga funkcjonowanie programów lojalnościowych w szerokim spectrum, od zarządzania informacjami o uczestnikach programu, komunikacją poprzez kanały: POS, email, sms, call center, direct mail, portal klienta, aplikację mobilną, logistyką i nagrodami, tworzeniem reguł biznesowych kampanii promocyjnych, przeprowadzaniem promocji cross- i up-sellingowych, współpracą z partnerami, po integrację z systemami zewnętrznymi.

Comarch Campaign Management to system przeznaczony do zarządzania wieloetapowymi kampaniami marketingowymi, automatyzacji procesów ich realizacji, monitoringu i analizy wyników poszczególnych akcji marketingowych. Rozwiązanie posiada wbudowane narzędzia do segmentacji i personalizacji komunikacji, które sprawiają, iż nawet największa baza klientów nie stanowi przeszkody dla tworzenia zindywidualizowanej komunikacji poprzez różne kanały komunikacji takie jak: email, SMS, direct mail, strony WWW, call center.

Comarch Smart Analytics to system klasy Business Intelligence, który pozwala na zdobywanie i jednoczesne wykorzystanie informacji o klientach, ich zachowaniu czy upodobaniach. Aby analizy były maksymalnie wiarygodne i wiernie odzwierciedlały zachowanie rynku, narzędzie pobiera dane z systemów lojalnościowych, CRM, zarządzania kampaniami marketingowymi, jak również z innych źródeł takich jak systemy ewidencyjno – finansowe, rejestracji przychodów, czy też systemy controllingowe.

Rozwiązania do zarządzania dokumentami i procesami

Comarch ECM (Enterprise Content Management) –to kompleksowa platforma z ponad 20 letnią tradycją na rynkach Szwajcarii, Niemiec i Austrii rozwijana w ramach polsko-szwajcarskich prac badawczo-rozwojowych prowadzonych w Grupie Kapitałowej Comarch. Podstawowe funkcjonalności to sprawne przechwytywanie danych z różnych źródeł (fax, email, skaner, zasoby dyskowe), skalowalne archiwum, zaawansowane mechanizmy wyszukiwania, zarządzania i podglądu dokumentów, jak również duże możliwości integracyjne, dające wsparcie dla systemów billingowych, ERP, FK, CRM czy HR. Kluczowym elementem platformy jest wydajny silnik BPM, pozwalający na sprawne projektowanie procesu i jego realizację. W ramach platformy Comarch ECM oferowany jest również moduł BI oraz dedykowane moduły biznesowe wspierające prace w konkretnych obszarach firm, np. obsługa procesów zakupowych, administracja HR czy zarządzanie umowami. W ramach portfolio i usług Comarch ECM oferowany jest zarówno własny produkt klasy Enterprise Content Management firmy Comarch, jak i usługi wdrożeniowe, konsultingowe, wsparcia i integracji technologii tj. IBM Filenet czy MS Sharepoint.

Comarch EDI (Electronic Data Interchange) to platforma do szybkiej i bezpiecznej wymiany danych elektronicznych. obsługująca wsparcie dla wielu komunikatów w różnych formatach i pozwalająca zredukować koszty oraz zoptymalizować procesy biznesowe w krótkim czasie. Comarch EDI umożliwia szybkie uruchomienie bezpiecznej komunikacji z partnerami biznesowymi bez konieczności skomplikowanych modyfikacji w systemach oraz zmian w wykorzystywanych standardach. Platforma obsługuje w tej chwili społeczność ponad 17 000 firm z 30 krajów, zapewniając m.in.: mapowanie (brak konieczności dostosowywania własnych systemów IT do importu/eksportu plików w zależności od formatów stosowanych przez systemy partnerów biznesowych – Comarch EDI zapewnia mapowanie/translację plików z/do wielu formatów, w tym XML, EDIFACT, Tradacom, SAP IDOC, flat file) oraz walidację dokumentów (zawartość każdego dokumentu EDI procesowanego przez Comarch EDI jest walidowana pod względem technicznym i biznesowym – w rezultacie wysyłający może w krótkim czasie poprawić błąd w dokumencie, a odbiorca znacznie poprawi jakość otrzymywanych danych).

Comarch EDI E-Fakturowanie - rozwiązanie do kompleksowej obsługi faktury elektronicznej zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi. W ramach rozwiązania oferujemy archiwizację elektroniczną oraz rozwiązanie umożliwiające przekazywanie dokumentów poprzez portal dostosowany graficznie do wymagań klienta.

Comarch EDI Tracking - bieżąca kontrola wymienianych dokumentów i szybka reakcja w razie jakichkolwiek problemów.

Comarch EDI Raportowanie - rozwiązanie dostarcza wiarygodne dane o współpracy z partnerem na podstawie danych EDI.

Comarch EDI Finansowanie - szybsze otrzymanie płatności czy przedłużenie terminu wymagalności – dzięki integracji z bankami rozwiązanie umożliwia pełną obsługę faktury (od jej wskazania do sfinansowania po realizację jej zapłaty).

Comarch EDI EMCS - rozwiązanie do komunikacji elektronicznej z krajowym systemem EMCS dla podmiotów zajmujących się wymianą wyrobów akcyzowych. Zapewniamy wymianę niezbędnych komunikatów w sposób dostosowany do technologii Klienta.

Rozwiązania do wsparcia sprzedaży i dystrybucji

Comarch SFA to kompleksowa platforma wsparcia sprzedaży dla organizacji handlowych. Comarch SFA dzieli się na Mobile Sales Force Applications oraz Online Sales Support Applications.

Mobile Sales Force Applications to profesjonalny system klasy Sales Force Automation zapewniający pełną obsługę punktu sprzedaży przez mobilnych pracowników terenowych. W ramach oferty Comarch SFA udostępnia użytkownikom aplikacje w zależności od roli i odpowiedzialności, jakie posiadają. Użytkownicy mogą korzystać z aplikacji mobilnych (na smartfony oraz tablety) oraz aplikacji dostępnych on-line przez przeglądarkę internetową lub zainstalowanych lokalnie na komputerach. Aplikacje mobilne dostępne są na platformy Microsoft Windows Mobile oraz Google Android.

Comarch SFA Online Sales Support Applications to wyrafinowana platforma B2B integrująca partnerów biznesowych – producentów, dystrybutorów i sklepy oraz zapewniająca wsparcie dla działów sprzedaży i marketingu organizacji handlowej. Jako część systemu Comarch SFA udostępnia również aplikacje dla menedżerów i administratorów biznesowych zarządzających siłami sprzedaży w organizacji.

Comarch SFA Online Distribution - usługa komunikacyjno-integracyjna umożliwiająca automatyczne, codzienne raportowanie do producentów kluczowych informacji z tradycyjnego kanału sprzedaży, takich jak stany magazynowe czy odsprzedaż.

Comarch SFA Online Sales Support to portal B2B (Business to Business) zapewniający kompleksową komunikację, raportowania oraz realizację przez partnerów biznesowych zadań związanych z merchandisingiem i sprzedażą.

Comarch SFA Online Manager i Comarch SFA Online Administrator to aplikacje dla menedżerów i administratorów biznesowych zarządzających siłami sprzedaży w organizacji. Aplikacje udostępniają funkcjonalności związane z raportowaniem i kontrolą pracy przedstawicieli handlowych i medycznych działających w terenie.

Rozwiązania dla sektora transportu i turystyki

Comarch Travel CRM to grupa produktów dedykowana dla przedsiębiorstw z sektora transportu i turystyki, obsługujący inicjatywy CRM tychże firm. W skład grupy wchodzi 5 pakietów które zostały opracowane pod kątem indywidualnych potrzeb branż linii lotniczych, portów lotniczych, sieci hotelowych, przewoźników kolejowych i sieci wypożyczalni aut.

Comarch Travel CRM Airline Suite to pakiet 6 produktów. Aplikacja Comarch Loyalty Management for Airlines to platforma obsługująca lotnicze programy lojalnościowe, zarówno przewoźników tradycyjnych sieciowych jak i niskokosztowych. Comarch Corporate Flyer to system obsługujący lotnicze programy lojalnościowe w relacjach B2B (programy dla przedsiębiorstw wysyłających pracowników w delegacje). Comarch Smart Analytics to narzędzie BI obsługujące prace analityczne dotyczące ekonomiki programu lojalnościowego. Comarch Campaign Management to oprogramowanie służące do projektowania i przeprowadzania kompleksowych kampanii marketingowych. Comarch Smart Portal to oferta usługowa na projekt, hosting i utrzymanie witryn internetowych przewoźników powietrznych. Comarch Travel Assistant for Airlines to aplikacja mobilna umożliwiająca zakup biletu oraz check-in z użyciem inteligentnego telefonu.

Comarch Travel CRM Airport Suite to pakiet 4 produktów. Comarch Loyalty Management – wersja systemu stosowana m.in. w branży handlu detalicznego – jest oferowany portom które chciałyby wdrożyć lotniskowy program lojalnościowy dla osób dokonujących zakupów w miasteczku lotniskowym. Comarch Smart Analytics oraz Comarch Campaign Management oferują prowadzenie – odpowiednio – prac analitycznych oraz projektowanie i realizację kampanii marketingowych. Comarch Travel Assistant for Airports jest aplikacją mobilną przeznaczoną dla portów lotniczych, która posiada m.in. przydatną w przypadku dużych obiektów funkcjonalność lokalizacji i nawigacji, a także system powiadomień.

Comarch Travel CRM Hotel Suite to pakiet 2 produktów. Comarch Loyalty Management Hospitality Edition to system obsługujący złożone hotelowe programy lojalnościowe, zaprojektowany w oparciu o bogate doświadczenie Comarch w obsłudze programów lojalnościowych w branżach handlu detalicznego oraz linii lotniczych (programy hotelowe reprezentują typ hybrydowy). Uzupełnienie pakietu stanowi aplikacja analityczna Comarch Smart Analytics.

Comarch Travel CRM Railway Suite to pakiet 4 produktów. Comarch Loyalty Management for Railways jest pochodną wersji systemu dla linii lotniczych i oferuje obsługę kolejowych programów lojalnościowych nowej generacji. Comarch Travel Assistant for Railways to aplikacja mobilna oferująca sprawdzenie połączeń, możliwość zakupu biletu czy też wyświetlenie rozkładu jazdy najbliższej stacji kolejowej. Dodatkowo, w pakiecie są oferowane aplikacje Comarch Smart Analytics i Comarch Campaign Management.

Comarch Travel CRM Car Rental Suite składa się z 2 aplikacji, którymi są Comarch Smart Analytics oraz Comarch Campaign Management.

USŁUGI IT OFEROWANE DLA WSZYSTKICH SEKTORÓW GOSPODARKI

Strategicznym punktem działalności Comarch jest wykorzystywanie doświadczenia i wiedzy pracowników firmy poprzez świadczenie pełnego zakresu usług informatycznych – od konsultingu, poprzez wdrożenia indywidualnych rozwiązań, do outsourcingu. Usługi świadczone przez Comarch to szczególnie ważny i skuteczny sposób wykorzystania kompetencji pracowników firmy. Realizacja wielu projektów programistycznych i integracyjnych pozwoliła firmie na zebranie unikalnego doświadczenia i stworzenie wyjątkowego zespołu ludzi. Doświadczenie to potwierdzają liczne certyfikaty i upoważnienia wiodących dostawców rozwiązań IT. Szeroka gama usług informatycznych Comarch świadczona jest w sposób wysoce kompetentny i niezawodny. Do najważniejszych usług świadczonych przez Comarch należą:

Comarch Outsourcing IT to grupa usług ciągłych, których zadaniem jest zapewnienie kompleksowej obsługi IT dla klienta, począwszy od pełnego wsparcia dla użytkownika końcowego (Service Desk i opieka stanowiskowa), poprzez administrację sieciami LAN/WAN, infrastrukturą serwerową i bezpieczeństwa, aż po zarządzanie procesami IT, zgodnie z dobrymi praktykami biblioteki ITIL. Usługi realizujemy w oparciu o zespół doświadczonych inżynierów i Service Managerów zgodnie z uzgodnionymi parametrami SLA.

Comarch Usługi Zarządzania to usługi ciągle realizowane zdalnie lub bezpośrednio w lokalizacji klienta, związane z zaawansowanymi systemami serwerowymi, macierzowymi i bazodanowymi, a więc z systemami najbardziej krytycznymi dla biznesu klienta i najbardziej wymagającymi pod względem dostępności i niezawodności. Zespół doświadczonych i certyfikowanych inżynierów Comarch administruje platformami sprzętowymi, platformami wirtualnymi, systemami operacyjnymi, bazami danych oraz systemami macierzowymi najbardziej wymagających klientów (np. z sektora bankowego). Na terenie Polski świadczymy również serwis sprzętowy z bardzo krótkim, gwarantowanym czasem naprawy.

Comarch Integracja Systemów to grupa produktowa, która skupia usługi, których zadaniem jest dostosowanie środowiska IT klienta do nowych wymagań biznesowych i technicznych. Wspieramy klientów począwszy od etapu analizy i projektowania nowej platformy IT, poprzez dostawę odpowiednich urządzeń i oprogramowania, aż po fazę wdrożenia. Usługi dotyczą zarówno uruchomienia nowych systemów na nowych platformach, rozszerzenia funkcjonalności poprzez aktualizację wersji oprogramowania, jak i migracji pomiędzy systemami, konsolidacji systemów czy też wirtualizacji środowisk fizycznych obecnie wykorzystywanych przez klienta.

Comarch Ciągłość Biznesu to usługi, dzięki którym zapewniamy klientom wysoki poziom dostępności ich systemów, minimalizację skutków awarii i katastrof oraz możliwie szybki powrót do stanu sprzed awarii. W oparciu o powierzchnie biurowe Comarch w Krakowie i Warszawie oferujemy klientom biuro zapasowe dla ich kluczowych pracowników. Rozwiązania wysokiej dostępności to usługa dla tych klientów, dla których nawet kilkuminutowa awaria krytycznego systemu to gigantyczne straty. Natomiast backup i archiwizacja danych to usługa dla wszystkich przedsiębiorstw świadomych ważności danych przechowywanych i przetwarzanych w systemach informatycznych.

Comarch Audyty IT to usługi audytów z różnych obszarów IT. Audyt infrastruktury IT jest audytem najbardziej ogólnym, ale jednocześnie obejmuje swoim zasięgiem całą infrastrukturę Klienta. Audyt bezpieczeństwa IT i audyt wydajności IT skupiają się szczegółowo na konkretnych aspektach poszczególnych systemów, natomiast dzięki audytowi efektywności operacyjnej IT, klient otrzymuje wiedzę na temat funkcjonowania całego swojego działu IT w firmie, przede wszystkim pod kątem efektywnego wykorzystywania zasobów sprzętowych i ludzkich, ale również organizacji pracy, zapewnienia odpowiedniej jakości usług dla biznesu, poprawności zdefiniowania i działania procesów IT.

Usługa Biura Zapasowego (Disaster Recovery Office) oferowana przez Comarch polega na zapewnieniu przestrzeni biurowej, odtworzeniu środowiska biurowego oraz udostępnieniu infrastruktury teleinformatycznej dla kluczowych pracowników Klienta, w przypadku katastrofy w siedzibie Klienta. Taka sytuacja może mieć miejsce w przypadku wielu zdarzeń losowych m.in.: pożar, zalanie, awaria sieci zasilającej. Zamiast ponosić koszty związane z utrzymaniem własnego biura zapasowego (koszty wynajmu powierzchni biurowej w nowej lokalizacji, utrzymania łączności telefonicznych, zakup niezbędnego wyposażenia biura w krzesła, biurka, telefony, komputery czy drukarki) zachęcamy do skorzystania z usługi DRO w Comarch. Comarch świadczy usługę DRO w oparciu o własną powierzchnię biurową w

Krakowie i Warszawie. Powierzchnia ta jest na co dzień wykorzystywana do celów szkoleniowo-konferencyjnych, a w razie potrzeby Klient w bardzo krótkim czasie ma możliwość pracy w pełni wyposażonym biurze, dostosowanym do swoich potrzeb.

Comarch IT Networks

Rozwiązania Sieciowe

Comarch oferuje pełny zakres produktów i usług w obszarze rozwiązań sieciowych - od doradztwa zaczynając, poprzez projektowanie i wdrażanie, aż po serwis i monitoring istniejących już sieci.

Comarch Network Audits

Jest to rozwiązanie dostarczające klientom szczegółowej informacji na temat posiadanej przez nich infrastruktury LAN i WAN, a także wykorzystywanych rozwiązań w obszarze bezpieczeństwa sieciowego.

Comarch WAN Security

Jest to pakiet dodatkowych usług bezpieczeństwa dla sieci WAN, które można zastosować zarówno w przypadku istniejącej infrastruktury sieciowej, jak również tej budowanej od podstaw.

Comarch Network Managed Services (CNMS)

Jest to kompleksowe rozwiązanie w zakresie budowy lub modernizacji istniejącej sieci WAN, złożonej z różnych typów łączy, umożliwiające połączenie oddziałów klienta rozproszonych w jednorodną i konwergentną (transmisję danych, głosu i video) sieć.

CNMS Retail

Jest to produkt dedykowany dla firm handlowych, których sklepy zlokalizowane są głównie w Centrach Handlowych - połączenie główne via Internet. Łączy pozostają własnością klienta. Comarch dostarcza: routery, pierwszą linię wsparcia, instalację, konfigurację, serwis, zarządzanie i monitoring.

CNMS Global Network

Jest to kompleksowe rozwiązanie w zakresie dostarczania usług telekomunikacyjnych i informatycznych, polegające na zapewnieniu kompleksowej obsługi klienta, którego lokalizacje są rozproszone geograficznie.

Comarch Network Operations Center

Jest to miejsce pierwszej linii kontaktu dla naszych klientów, dostępne przez 24 godziny na dobę przez wszystkie dni w roku. Powstało jako odpowiedź Comarch na wciąż rosnące wymagania klientów co do poziomu jakości świadczonych usług i ich zakresu. Tutaj monitorujemy dostępność elementów infrastruktury sieciowych naszych klientów oraz parametry ich pracy.

Rozwiązania telekomunikacyjne

Oferowane przez Comarch rozwiązania telekomunikacyjne mają na celu usprawnienie komunikacji wewnątrz organizacji, ale także z partnerami biznesowymi i klientami. Naszym podstawowym celem jest zapewnienie Klientowi kompleksowego wsparcia w zakresie doboru, utrzymania i obsługi infrastruktury telekomunikacyjnej oraz dostarczanie najwyższej jakości usług teleinformatycznych.

Comarch Contact Center

Jest to kompleksowe rozwiązanie wspomagające zarządzanie relacjami z klientem na wielu płaszczyznach komunikacji. Proponowane przez Comarch rozwiązanie ułatwia sprawne zarządzanie informacją w przedsiębiorstwie oraz pozwala na zoptymalizowanie procesu obsługi klienta przy wykorzystaniu posiadanych przez klienta systemów informatycznych. W ramach proponowanego rozwiązania zapewniamy zarówno dostawę warstwy sprzętowej- czyli serwerów, gatewayów, telefonów czy słuchawek, jak i zintegrowaną z nią warstwę aplikacyjną, wyposażoną w moduły logiki biznesowej.

Comarch Contact Center as A Service

Comarch Contact Center as a Service - C2aS jest to usługa świadczona w modelu SaaS, pozwalająca na udostępnieniu klientowi zasobów contact center firmy Comarch. Klient w ramach rozwiązania otrzymuje dostęp do infrastruktury contact center oraz wymaganą liczbę stanowisk agentów (telefon IP z licencją CC, aplikacją agenta CC, oraz słuchawkami), sam zapewnia tylko agentów CC i dostęp do Internetu.

Comarch Telefonía IP

Jest to usługa polegająca na modernizacji, wymianie centrali PBX na IP PBX oraz projektowanie i instalacja struktur rozproszonych systemów głosowych (telefonía IP, VoIP). Comarch Telefonía IP to kompleksowe rozwiązanie wspomagające komunikację zarówno w ramach jednej organizacji, jak i przy kontaktach z klientem.

Comarch Interactive Suite

Jest to pakiet aplikacji, pozwalający na usprawnienie komunikacji zarówno wewnątrzfirmowej, jak i w kontaktach B2B czy B2C. W skład pakietu wchodzi komunikacja video, video-web, *Telepresence*, rzeczywistość wirtualna.

Comarch Unified Communication

Jest to zintegrowane rozwiązanie, w którym wszystkie środki komunikacji takie jak maile, telefony, poczta głosowa czy połączenia wideo zostały zintegrowane w jedną płaszczyznę, pozwalając użytkownikom na wymianę informacji w czasie rzeczywistym bez względu na miejsce pobytu i medium, jakim się posługują. Proponowane przez Comarch rozwiązanie ułatwia sprawniejsze zarządzanie informacjami oraz pozwala na zwiększenie efektywności procesów biznesowych przez skrócenie czasu wymaganego na podjęcie decyzji.

Comarch Data Center

Comarch świadczy usługi data center od 2001 roku. Wyróżnia nas najbardziej kompletna oferta na rynku i przemyślane rozwiązania. W latach 2001 - 2002 Comarch otworzył własne Data Center w Warszawie i Krakowie. Od tego czasu oferta Comarch Data Center jest ciągle rozszerzana, zostały wprowadzone nowe usługi, obecnie są budowane nowe ośrodki DC za granicą (Niemcy, Francja itp.), wynajmujemy również zewnętrzne DC w innych krajach (USA). Towarzyszymy klientowi przez wszystkie etapy realizacji projektu, począwszy od przygotowania wstępnej koncepcji, poprzez projektowanie rozwiązań, ich implementację i migrację, aż po utrzymanie i zarządzanie.

Kolokacja (Server Housing)

Kolokacja jest usługą polegającą na udostępnianiu przestrzeni fizycznej dla serwerów, pamięci masowych, urządzeń sieciowych oraz dowolnych innych urządzeń dostosowanych do instalacji w szafach teleinformatycznych (rack), gdzie zapewniona jest infrastruktura techniczna i niezawodny dostęp sieciowy.

Hosting (PaaS)

W usłudze hostingu Comarch dostarcza pełną platformę sprzętowo-systemową (Platform as a Service) do obsługi aplikacji klienta uwzględniającą:

- udostępnienie sprzętu wraz z jego kolokacją
- zapewnienie wszystkich niezbędnych licencji obcych
- administrację i zarządzanie warstwą operacyjną (np. system operacyjny, baza danych)
- zarządzanie warstwą sieciową i bezpieczeństwa
- udostępnienie łączy telekomunikacyjnych
- monitoring w trybie 24x7
- jeden poziom SLA dla całego systemu

Comarch Cloud Computing

Usługa Comarch Cloud Computing jest szczególną wersją usługi PaaS i należy do rodziny usług *private cloud*. Różnica między hostingiem a Comarch Cloud Computing polega na dostarczeniu klientowi dokładnie takiej mocy obliczeniowej, jaka jest konieczna do obsługi systemu (aplikacji), przez co jeszcze głębiej zredukowane są koszty początkowe projektu. Tego typu podejście możliwe jest dzięki wykorzystaniu technik wirtualizacyjnych lub innych metod izolacji logicznej (tam gdzie wirtualizacja nie jest wskazana). Usługa została stworzona w celu osiągnięcia optymalnego stosunku poziomu świadczonej usługi do jej kosztów. Comarch gwarantuje bardzo wysokie poziomy dostępności i bezpieczeństwa, dlatego usługa jest oferowana także w przypadku ważnych systemów produkcyjnych pracujących w trybie on-line i będących krytycznymi dla biznesu.

SaaS (Software as a Service) jest najbardziej kompleksową usługą świadczoną przez Comarch Data Center, w ramach której są dostarczane:

- Platform as a Service (hosting)
- aplikacje Comarch lub w określonych przypadkach aplikacje obce

- administracja aplikacjami
- pojedynczy punkt kontaktu dla klienta i jedno SLA na całość rozwiązania
- opcjonalnie help-desk dla użytkowników końcowych

Disaster Recovery Center (DRC) jest dodatkową usługą opcjonalną do wszystkich wyżej omówionych rozwiązań oferowanych przez Comarch Data Center. Obejmuje ona dostarczenie zapasowego ośrodka przetwarzania danych dla krytycznych systemów klienta. Usługa oferowana jest w różnych modelach, w ramach których Comarch dostarcza:

- podstawowy ośrodek data center – ośrodek zapasowy znajduje się w lokalizacji klienta,
- zapasowy ośrodek data center - ośrodek podstawowy znajduje się w lokalizacji klienta,
- podstawowy oraz zapasowy ośrodek data center – oba ośrodki znajdują się w jednej lub dwóch lokalizacjach fizycznych.

Usługa ta może być dostarczona w modelu PaaS lub SaaS z uwzględnieniem zapewnienia replikacji danych pomiędzy obydwoma ośrodkami oraz uruchomieniu środowiska zapasowego po awarii podstawowej lokalizacji.

Comarch Bezpieczeństwo IT

Comarch Bezpieczny Internet

W ramach pakietu Bezpieczny Internet oferujemy szereg specjalizowanych rozwiązań dedykowanych dla ochrony poszczególnych segmentów infrastruktury teleinformatycznej. Należą do nich systemy firewall/UTM, systemy wykrywania włamań, filtrowania treści WWW, antyspamowe, antywirusowe, do ochrony serwerów wirtualnych, systemy silnego uwierzytelniania i systemy zarządzania kartami inteligentnymi.

Comarch Ochrona Stacji to dedykowane rozwiązania do ochrony komputerów i nośników.

Comarch DLP (ang. *Data Leak Prevention*) to koncepcja rozwiązania przeznaczonego do ochrony wrażliwych danych firmowych, zapewniającego zaawansowane możliwości śledzenia dokumentów przetwarzanych w przedsiębiorstwie i proaktywną ochronę przed wyciekiem danych.

Comarch Zarządzanie Bezpieczeństwem

W ramach pakietu Zarządzanie Bezpieczeństwem oferujemy audyty bezpieczeństwa infrastruktury IT, opracowanie polityk bezpieczeństwa i planów ciągłości działania.

Comarch Mobilny Biznes

Comarch Mobilny Biznes to rozwiązanie skierowane do firm i instytucji bez względu na wielkość czy rodzaj prowadzonej działalności, które wymagają bezpiecznego mechanizmu zdalnego dostępu do wewnętrznych systemów informatycznych dla pracowników mobilnych, partnerów handlowych, podwykonawców, filii i oddziałów.

Sektor e-Zdrowie – rozwiązania informatyczne dla medycyny

Comarch e-Zdrowie to dostawca wysokiej klasy oprogramowania dla medycyny, w tym gotowych kompleksowych systemów do zarządzania placówką medyczną (HIS) oraz oprogramowania i narzędzi IT dla radiologii (RIS). Comarch e-Zdrowie prowadzi także zaawansowane badania nad rozwiązaniami dla teleradiologii, produkcją aparatury medycznej i rozwiązań telemedycznych do zdalnej opieki nad pacjentami, systemów i aplikacji do wprowadzania, gromadzenia i przetwarzania elektronicznej dokumentacji medycznej (EDM). Z oferty Comarch e-Zdrowie mogą korzystać zarówno szpitale i sieci placówek medycznych, jak i przychodnie i gabinety lekarskie.

Oprogramowanie OptiMED i OptiMED24 wzajemnie uzupełniają się, tworząc kompleksową ofertę dla jednostek organizacyjnych w ochronie zdrowia

Comarch OptiMED – kompleksowy system informatyczny do zarządzania szpitalem

System OptiMED posiada pełny zakres modułów wymaganych do informatyzacji szpitala, zarówno w części medycznej (tzw. „białej”) oraz administracyjnej (tzw. „szarej”). Comarch OptiMED jest nowoczesnym rozwiązaniem w dziedzinie kompleksowych systemów informatycznych przeznaczonych do obsługi szpitali. Modułowa architektura systemu pozwala dopasować go do każdej struktury organizacyjnej szpitala, niezależnie od jej infrastruktury, posiadanych oddziałów, sal operacyjnych,

specyfiki szpitala czy jego konkretnego wyposażenia. System OptiMED pozwala na dołączenie kompatybilnych systemów peryferyjnych (jak np. zakład diagnostyki obrazowej).

Comarch OptiMED24 – oprogramowanie dla przychodni i gabinetów medycznych

System OptiMED24 jest narzędziem do zarządzania przychodnią i gromadzenia dokumentacji medycznej pacjentów. System OptiMED24 zawiera moduły pozwalające na obsługę wielu funkcjonalności placówki medycznej, w tym rozliczenia z NFZ i innymi kontrahentami, rejestracji i zarządzanie dokumentacją pacjenta, grafiki pracy lekarzy i personelu, analizy i raporty, itd.

Systemy informatyczne oraz aplikacje wspomagające pracę lekarzy radiologów

Comarch RIS – system do zarządzania oddziałem diagnostyki obrazowej

Comarch RIS ma zasadnicze znaczenie dla sprawnego przepływu informacji w placówce medycznej z poradnią radiologii. Może zostać zintegrowany z systemem HIS, ale także w pełni niezależnie zarządzać oddziałem diagnostyki obrazowej: w zakresie rejestrowania zleceń, opisywania badań, tworzenia raportów oraz administracji. Zarządza routingiem, tzn. przesyła obrazy wykonane podczas badania pomiędzy różnymi systemami PACS. Dzięki takiej interoperacyjności narzędzie pozwala na tworzenie opisów oraz konsultacji badań nie wykonanych w placówce macierzystej lekarza.

DZIAŁALNOŚĆ SPORTOWA

MKS Cracovia SSA prowadzi działalność sportową z uczestnictwem w profesjonalnych ligach i zawodach w kilku dyscyplinach sportowych, z których najważniejsze są piłka nożna oraz hokej na lodzie. Celem inwestycji w spółkę jest promocja brandu Comarch. Jest to element strategii marketingowej Grupy Comarch, której celem jest kreowanie wizerunku Comarch jako integratora pierwszego wyboru dla dużych i średnich firm w Polsce.

Przychody z działalności sportowej MKS Cracovia SSA obejmują sumy należnych przychodów z tytułu usług reklamowych oraz usług pozostałych a także wpływy uzyskane ze sprzedaży biletów na imprezy sportowe organizowane przez spółkę.

4. Pozycja Grupy na rynku IT oraz informacja o rynkach zbytu i o źródłach zaopatrzenia

Ze względu na rodzaj oferowanych przez Comarch systemów informatycznych, główną grupę odbiorców stanowią średnie i duże przedsiębiorstwa, które na całym świecie są największymi odbiorcami zaawansowanych rozwiązań informatycznych. Większość produktów Comarch jest kierowana do określonej grupy odbiorców, natomiast usługi informatyczne, ze względu na ich uniwersalny charakter, są oferowane do każdej grupy odbiorców. Oferta Comarch przeznaczona jest zarówno dla podmiotów z rynku polskiego jak i klientów zagranicznych. Obecnie jednym z głównych celów strategicznych Comarch jest rozwój sprzedaży coraz większej ilości produktów na rynkach zagranicznych, w szczególności w Europie Zachodniej. Sprzedaż Grupy Comarch jest mocno zdywersyfikowana i nie występuje uzależnienie od jednego odbiorcy. W 2012 roku sprzedaż do żadnego z kontrahentów nie przekroczyła 10% całkowitej sprzedaży Grupy Comarch.

Ze względu na specyfikę branży, w której działa Comarch, jako główne źródła zaopatrzenia należy uznać międzynarodowe koncerny, będące producentami sprzętu komputerowego, aplikacji bazodanowych oraz narzędzi programistycznych, polskie oddziały i przedstawicielstwa tych koncernów oraz polskie firmy dystrybucyjne oraz podwykonawców systemów IT. W 2012 roku żaden z kontrahentów nie dostarczył produktów i towarów o wartości przekraczającej 10% przychodów ze sprzedaży Grupy Comarch.

5. Struktura sprzedaży

5.1 Przychody ze sprzedaży - struktura geograficzna (w tys. zł)

	12 miesięcy 2012	%	12 miesięcy 2011	%	12 miesięcy 2010	%
Kraj (Polska)	516 577	58,4%	423 299	53,9%	445 666	58,5%
Zagranica	367 299	41,6%	362 354	46,1%	315 695	41,5%
Przychody ze sprzedaży	883 876	100,0%	785 653	100,0%	761 361	100,0%

W 2012 r. Grupa odnotowała (pomimo negatywnego wpływu kursów walut) wzrost przychodów ze sprzedaży zagranicznej o 4,9 mln zł, tj. o 1,4%. Wzrost sprzedaży krajowej wyniósł 93,3 mln zł, tj. 22,0%. Znaczny wzrost sprzedaży krajowej jest w dużej mierze efektem sprzedaży licencji obcych do banku PKO BP w Q4 2012 r.

Przychody ze sprzedaży wg segmentów geograficznych (według lokalizacji rynków):

	12 miesięcy 2012	%	12 miesięcy 2011	%
Kraj (Polska)	516 577	58,4%	423 299	53,9%
DACH	192 017	21,7%	187 436	23,9%
Europa – pozostałe kraje	142 561	16,2%	143 892	18,3%
Ameryka Płn. i Płd.	30 264	3,4%	26 623	3,4%
Bliski Wschód	846	0,1%	2 523	0,3%
Pozostałe kraje	1 611	0,2%	1 880	0,2%
RAZEM	883 876	100,0%	785 653	100,0%

Sprzedaż Grupy w rejonie DACH wzrosła o 4,6 mln zł (tj. o 2,4%), w pozostałych krajach europejskich spadła o 1,3 mln zł (tj. o 0,9%). Sprzedaż w obu Amerykach ukształtowała się na istotnie wyższym od ubiegłorocznego poziomie 30,3 mln zł (wzrost o 3,6 mln zł, tj. o 13,7%). Sprzedaż w pozostałych regionach świata ma niewielkie i stale malejące znaczenie dla przychodów Grupy Comarch.

5.2 Struktura sprzedaży według odbiorców (w tys. zł)

	2012	%	2011	%	2010	%
Telekomunikacja, Media, IT	202 331	22,9%	213 870	27,20%	165 311	21,7%
Finanse i Bankowość	229 439	26,0%	136 189	17,30%	136 277	17,9%
Handel i Usługi	71 615	8,1%	74 011	9,40%	94 016	12,3%
Przemysł & Utilities	70 189	7,9%	63 377	8,10%	72 539	9,5%
Sektor Publiczny	101 762	11,5%	90 717	11,50%	66 641	8,8%
MSP – Polska	74 049	8,4%	72 251	9,20%	67 498	8,9%
MSP - DACH	114 681	13,0%	119 318	15,20%	147 328	19,4%
Medycyna	7 994	0,9%	278	0,10%	-	-
Pozostałe	11 816	1,3%	15 642	2,00%	11 751	1,5%
RAZEM	883 876	100,0%	785 653	100,00%	761 361	100,0%

W 2012 roku przychody ze sprzedaży Grupy Comarch do odbiorców z sektora TMT wyniosły 202,3 mln zł i spadły o 11,5 mln zł, tj. o 5,4% w porównaniu do roku 2011. Tym samym ich udział w sprzedaży ogółem wyniósł 22,9%. Znacząco wzrósł popyt ze strony klientów z sektora finansowego i bankowego - o 93,2 mln zł, tj. o 68,5%, sprzedaż dla klientów z tego sektora stanowiła w 2012 roku 26% sprzedaży ogółem (wobec 17,3% w roku poprzednim). Tak znaczący wzrost jest w znacznej mierze efektem dostawy licencji obcych dla banku PKO BP. Wzrost przychodów nastąpił również w przypadku odbiorców z sektora przemysł i utilities (wzrost o 6,8 mln zł, tj. o 10,7%), ich udział w sprzedaży ogółem wynosi obecnie 7,9%. Klienci z sektora publicznego zakupili produkty i usługi o wartości 101,8 mln zł, wyższej o 11 mln zł, tj. o 12,2% od osiągniętej w analogicznym okresie roku poprzedniego. Sprzedaż do klientów z sektora handel i usługi zmalała o 2,4 mln zł, tj. o 3,2%. Sprzedaż do małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce wzrosła

o 1,8 mln zł (tj. o 2,5%), natomiast w przypadku klientów z sektora małych i średnich przedsiębiorstw w rejonie DACH wystąpił spadek o 4,6 mln zł, tj. o 3,9%), a ich udział w sprzedaży ogółem spadł z 15,2% do 13%. Jest to efekt zdecydowanego ograniczenia w roku 2012 sprzedaży hardware przez CSuB AG. Sprzedaż dla klientów z sektora medycznego wyniosła 8 mln zł i odpowiadała za 0,9% przychodów Grupy. Przychody ze sprzedaży dla pozostałych klientów spadły w 2012 roku o 3,8 mln zł, tj. o 24,5%, jest to wynik zmniejszenia się przychodów ze sprzedaży spółki MKS Cracovia SSA.

5.3 Struktura sprzedaży wg rodzaju (tys. zł)

	2012	%	2011	%	2010	%
Usługi	580 946	65,7%	559 000	71,2%	513 387	67,4%
Oprogramowanie własne	106 178	12,0%	110 178	14,0%	91 460	12,0%
Oprogramowanie obce	136 231	15,4%	53 986	6,9%	78 983	10,4%
Sprzęt komputerowy	41 481	4,7%	41 678	5,3%	61 809	8,1%
Pozostałe	19 040	2,2%	20 811	2,6%	15 722	2,1%
RAZEM	883 876	100,0%	785 653	100,0%	761 361	100,0%

W całym 2012 roku Grupa odnotowała wzrost popytu na usługi własne i lekki spadek popytu na software własny. Przychody ze sprzedaży usług wzrosły o 21,9 mln zł, tj. o 3,9%, a przychody ze sprzedaży oprogramowania własnego zmniejszyły się o 4 mln zł, tj. 3,6%. Przychody ze sprzedaży oprogramowania obcego wzrosły o 82,2 mln zł, tj. o 152,3%. Sprzedaż sprzętu komputerowego ma niewielkie znaczenie dla Grupy Comarch, utrzymała się w omawianym na podobnym do ubiegłorocznego poziomie 41,5 mln zł. Pozostała sprzedaż spadła o 1,8 mln zł, tj. o 8,5%.

6. Charakterystyka czynników istotnych dla rozwoju Grupy Kapitałowej

6.1 Czynniki wewnętrzne:

- wzrost sprzedaży eksportowej i znaczenia działalności zagranicznej;
- pozycja i renoma Comarch S.A. mająca wpływ na charakter pozyskiwanych klientów;
- działalność Comarch S.A. w specjalnej strefie ekonomicznej w Krakowie;
- znaczący udział produktów standardowych (powtarzalnych) w sprzedaży, co oznacza:
  - niższe koszty, w szczególności koszty zmienne związane z pojedynczym kontraktem,
  - możliwość znacznego zwiększenia rentowności jednostkowego kontraktu przy jednoczesnym obniżeniu obciążenia klienta (opłaty licencyjne),
  - szersza i bardziej zdywersyfikowana klientela oznaczająca większą skalę działalności;
- atrakcyjna polityka szkoleniowa oraz atrakcyjne warunki pracy oferowane pracownikom Spółki;
- zwiększenie rozpoznawalności marki Comarch wśród potencjalnych klientów poprzez prowadzone akcje marketingowe, w tym marketing sportowy (MKS Cracovia SSA, AS Nancy);
- konieczność dokonywania ciągłych inwestycji w kapitał ludzki celem utrzymania konkurencyjności firmy w kolejnych latach;
- wysoki poziom wydatków inwestycyjnych przeznaczanych na działalność badawczo-rozwojową oraz rozwój nowych produktów i usług informatycznych;
- wysoki poziom wydatków inwestycyjnych związanych z rozbudową zaplecza produkcyjnego w Polsce i za granicą (inwestycje rzeczowe) oraz z ekspansją na rynkach zagranicznych (inwestycje kapitałowe).

6.2 Czynniki zewnętrzne:

- wzrost wymagań stawianych systemom informatycznym przez klientów. Zwiększa się zapotrzebowanie na duże, złożone systemy informatyczne dedykowane dla poszczególnych użytkowników. Stawia to w lepszej sytuacji większe spółki IT, takie jak Comarch S.A., które oferują szereg różnych technologii i produktów i są w stanie dostarczyć zaawansowane technologicznie rozwiązania;
- wzrost znaczenia technologii mobilnych, stosowanych obecnie powszechnie w rozwiązaniach informatycznych dla wszystkich grup odbiorców
- zmiana modeli biznesowych w wielu branżach oraz zmiana strategii biznesowych wielu firm związana z postępem technicznym i rozwojem gospodarczym, co kształtuje popyt na nowe systemy informatyczne,

upowszechnienie sprzedaży oprogramowania w modelu *cloud computing* oznacza dla firm informatycznych zwiększone wymogi kapitałowe i zasobowe;

d) związany z członkostwem Polski w Unii Europejskiej dostęp polskich firm do środków z funduszy strukturalnych, które w pewnej części są przeznaczane na rozwój systemów informatycznych oraz finansowanie prac badawczo-rozwojowych;

e) rosnąca konkurencja, wpływająca na zmniejszenie osiągniętych marż; konkurencja pomiędzy firmami IT;

f) stała presja na wzrost wynagrodzeń w branży IT; zmniejszająca się liczba absolwentów uczelni technicznych z wykształceniem informatycznym;

g) międzynarodowa sytuacja gospodarcza, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji na rynkach finansowych, mająca wpływ na wielkość popytu na produkty i usługi informatyczne;

h) zmienność kursów walutowych, w szczególności EUR/PLN, USD/PLN i GBP/PLN wpływający na opłacalność sprzedaży zagranicznej.

7. Pozostałe istotne czynniki, w tym ryzyka i zagrożeń

Grupa Comarch jest narażona na następujące główne rodzaje ryzyka finansowego:

7.1 Ryzyko kredytowe

Jednostka dominująca analizuje wiarygodność finansową potencjalnych klientów przed zawarciem umów na dostawę systemów informatycznych i w zależności od oceny standingu finansowego dostosowuje warunki każdej umowy do potencjalnego ryzyka. Koncentracja ryzyka kredytowego jest ograniczona ze względu na dywersyfikację sprzedaży Comarch do znacznej liczby kontrahentów z różnych branż gospodarki i z różnych regionów świata.

7.2 Ryzyko zmiany stóp procentowych

Grupa Comarch jest narażona na ryzyko zmian stóp procentowych w związku z posiadanymi środkami pieniężnymi i ich ekwiwalentami oraz z zawartymi długoterminowymi kredytami inwestycyjnymi przeznaczonymi na finansowanie nowych budynków produkcyjnych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Kredyty są oprocentowane wg zmiennej stopy procentowej opartej o stawkę WIBOR oraz EURIBOR. Grupa Comarch nie dokonywała zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej w tym obszarze, jednakże prowadzi stały monitoring sytuacji rynkowej w tym zakresie. Wpływ zmiany stóp procentowych na wysokość płaconych odsetek od kredytów jest częściowo kompensowany przez zmianę odsetek otrzymywanych od posiadanych środków pieniężnych.

7.3 Ryzyko zmiany kursów walut

W związku ze sprzedażą eksportową lub denominowaną w walutach obcych Grupa Comarch jest narażona na ryzyko kursowe, szczególnie w odniesieniu do zmian kursów par walut EUR/PLN i USD/PLN. Równocześnie część kosztów i zobowiązań Grupy Comarch jest również wyrażona lub powiązana z kursem walut obcych. W indywidualnych przypadkach jednostka dominująca dokonuje zabezpieczenia przyszłych płatności za pomocą kontraktów forward, jak również stara się wykorzystywać *hedging* naturalny poprzez dopasowanie struktury aktywów i pasywów denominowanych w walutach obcych (np. poprzez zmianę waluty kredytów inwestycyjnych). Wartość bilansowa aktywów oraz zobowiązań finansowych Grupy Comarch denominowanych w walutach obcych na dzień bilansowy dotyczy należności i zobowiązań z tytułu dostaw i usług, zobowiązań z tytułu kredytu inwestycyjnego oraz środków pieniężnych.

Grupa Comarch posiada system zarządzania ryzykiem płynności dla potrzeb zarządzania funduszami krótko-, średnio- i długoterminowymi. Podstawowe ryzyko płynności finansowej wynika z faktu, iż większość kosztów ponoszonych przez Grupę Comarch ma charakter kosztów stałych, natomiast przychody ze sprzedaży podlegają zmienności charakterystycznej dla firm usługowych. Grupa Comarch zarządza ryzykiem płynności utrzymując odpowiednią wielkość kapitału obrotowego, utrzymując rezerwowe linie kredytowe w rachunku bieżącym, monitorując stale prognozowane i rzeczywiste przepływy pieniężne oraz analizując profile zapadalności aktywów i zobowiązań finansowych.

7.4 Ryzyko płynności finansowej

Grupa Comarch posiada system zarządzania ryzykiem płynności dla potrzeb zarządzania funduszami krótko-, średnio- i długoterminowymi. Podstawowe ryzyko płynności finansowej wynika z faktu, iż większość kosztów ponoszonych przez Grupę Comarch ma charakter kosztów stałych, natomiast przychody ze sprzedaży podlegają zmienności charakterystycznej dla firm usługowych. Grupa Comarch zarządza ryzykiem płynności utrzymując odpowiednią wielkość kapitału obrotowego, utrzymując rezerwowe linie kredytowe w rachunku bieżącym, monitorując stale prognozowane i rzeczywiste przepływy pieniężne oraz analizując profile zapadalności aktywów i zobowiązań finansowych.

8. Perspektywy rozwoju działalności Grupy oraz przewidywana sytuacja finansowa Grupy w 2013 roku

Związany z perturbacjami na rynkach finansowych i zwalniającym wzrostem gospodarczym głównych gospodarek świata spadek popytu na rozwiązania informatyczne wystąpił (w ocenie Comarch) w trzecim kwartale 2012 roku. Popyt na produkty i usługi informatyczne uległ poprawie w czwartym kwartale 2012 roku. Dzięki temu portfel zamówień Grupy zapewnia pełne wykorzystanie jej mocy produkcyjnych w kilku kolejnych okresach. Rozwój sytuacji gospodarczej w Polsce i na świecie będzie miał nadal decydujący wpływ na sytuację na rynku IT i wyniki finansowe Grupy Comarch w 2013. Dzięki konsekwentnie realizowanej strategii pozycjonowania się na rynku jako firmy technologicznej i produktowej oferta Comarch jest bardzo dobrze zdywersyfikowana a grono klientów jest bardzo szerokie (znaczna ich część to firmy międzynarodowe), co pozwala ograniczyć ryzyko prowadzenia działalności gospodarczej w warunkach spowolnienia gospodarczego. Dynamicznie rozwijająca się działalność Comarch na wybranych rynkach zagranicznych dodatkowo zwiększa wysokość sprzedaży oraz polepsza wizerunek Comarch wśród korporacji międzynarodowych, przyczyniając się tym samym do umocnienia pozycji konkurencyjnej Comarch. Realizacja strategii Comarch zależy w dużej mierze od niezależnych od Comarch warunków makroekonomicznych, w szczególności od poziomu inwestycji informatycznych średnich i dużych firm w kraju i za granicą oraz zaostrzającej się konkurencji w sektorze IT. Równocześnie warunkiem koniecznym do realizacji strategii jest skuteczne zarządzanie ryzykami operacyjnymi. Szansą dla Spółki jest wzrost zapotrzebowania na dostarczanie informatyki w modelu usługowym – Comarch dzięki szerokiej palecie własnych produktów, posiadanej infrastrukturze oraz zasobom ludzkim i kapitałowym może elastycznie dopasowywać się do modeli biznesowych oczekiwanych przez klientów.

Do najważniejszych ryzyk operacyjnych związanych z działalnością Grupy należą:

- a) ryzyka związane z pracami R&D (wytwarzanie własnych produktów softwarowych);
- b) ryzyka związane z szacowaniem czasochłonności kontraktów długoterminowych;
- c) ryzyka związane z niedotrzymaniem warunków umów i skorzystaniem przez kontrahentów z udzielonych im gwarancji dobrego wykonania;
- d) ryzyka zagranicznego otoczenia prawnego i politycznego związane z realizacją kontraktów eksportowych;
- e) ryzyka mniejszej możliwości (utrudnienia) sprawdzania i monitorowania standingu finansowego kontrahentów;
- f) ryzyko rotacji personelu, ryzyko braku możliwości zatrudnienia odpowiedniej ilości wykwalifikowanych pracowników.

Grupa nie przewiduje istotnych zmian swojej sytuacji finansowej.

9. Analiza finansowa Grupy

Bilans

AKTYWA	31 grudnia 2012 r.	%	31 grudnia 2011 r.	%	2012/2011	%
Aktywa trwałe						
Rzeczowe aktywa trwałe	357 715	31,2%	327 971	32,1%	29 744	9,1%
Wartość firmy	44 061	3,8%	37 155	3,6%	6 906	18,6%
Pozostałe wartości niematerialne	96 401	8,4%	80 410	7,9%	15 991	19,9%
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	904	0,1%	61	0,0%	843	1382,0%
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	244	0,0%	28	0,0%	216	771,4%
Inwestycje pozostałe	48	0,0%	1 106	0,1%	-1 058	-95,7%
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	27 791	2,4%	27 775	2,7%	16	0,1%
Pozostałe należności	1 844	0,2%	1 732	0,2%	112	6,5%
	529 008	46,1%	476 238	46,6%	52 770	11,1%
Aktywa obrotowe						
Zapasy	62 307	5,4%	44 192	4,3%	18 115	41,0%
Należności handlowe oraz pozostałe należności	399 840	34,9%	294 736	28,8%	105 104	35,7%
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	408	0,0%	141	0,0%	267	189,4%
Należne przychody z tytułu kontraktów długoterminowych	10 165	0,9%	12 284	1,2%	-2 119	-17,3%
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	1 616	0,2%	1 521	0,1%	95	6,2%
Pozostałe aktywa finansowe wyceniane wg wartości godziwej – instrumenty pochodne	1 059	0,1%	-	0,0%	1 059	-
Udziały i akcje	22	0,0%	25	0,0%	-3	-12,0%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	142 318	12,4%	193 337	18,9%	-51 019	-26,4%
	617 735	53,9%	546 236	53,4%	71 499	13,1%
Aktywa razem	1 146 743	100,0%	1 022 474	100,0%	124 269	12,2%

Wartość aktywów Grupy Comarch na koniec 2012 roku wzrosła o 12,2% w stosunku do roku 2011 (z poziomu 1 022,5 mln zł do 1 146,7 mln zł), co jest związane zarówno z wzrostem wartości aktywów trwałych (o 11,1%), jak i obrotowych (o 13,1%). Wzrost wartości aktywów trwałych w wysokości 52,8 mln zł w porównaniu do ubiegłego roku jest związany głównie ze wzrostem wartości rzeczowych aktywów trwałych z 328 mln zł do 357,7 mln zł i pozostałych wartości niematerialnych i prawnych, co jest efektem m.in. nabycia nowych budynków i gruntów przez spółki Grupy Comarch oraz akcji i udziałów w jednostkach zależnych. Udział poszczególnych pozycji aktywów trwałych utrzymuje się na poziomie porównywalnym do 2011 roku. Wzrost aktywów obrotowych o 71,5 mln zł jest w dużym stopniu wynikiem wzrostu o 35,7% należności handlowych z 294,7 mln zł do 399,8 mln zł. Wzrost odnotowały także zapasy (o 18,1 mln zł, tj. 41%), co związane jest przede wszystkim ze znaczącym wzrostem zakupu towarów w związku z kontraktami realizowanymi przez Grupę. Udział pozostałych pozycji aktywów obrotowych w strukturze aktywów ogółem utrzymał się na poziomie porównywalnym do ubiegłorocznego.

KAPITAŁ WŁASNY	31 grudnia 2012 r.	%	31 grudnia 2011 r.	%	2012/2011	%
Kapitał własny przypadający na akcjonariuszy Spółki						
Kapitał zakładowy	8 051	0,7%	8 051	0,8%	0	0,0%
Pozostałe kapitały	142 332	12,4%	142 007	13,9%	325	0,2%
Różnice kursowe	3 090	0,3%	6 595	0,6%	-3 505	-53,1%
Zysk netto za okres bieżący	40 660	3,5%	36 257	3,5%	4 403	12,1%
Niepodzielony wynik finansowy	427 490	37,3%	407 444	39,8%	20 046	4,9%
	621 623	54,2%	600 354	58,7%	21 269	3,5%
Udziały mniejszości	3 319	0,3%	9 497	0,9%	-6 178	-65,1%
Kapitał własny razem	624 942	54,5%	609 851	59,6%	15 091	2,5%
ZOBOWIĄZANIA						
Zobowiązania długoterminowe						
Kredyty i pożyczki	94 892	8,3%	88 895	8,7%	5 997	6,7%
Rezerwa z tyt. odroczonego podatku dochodowego	41 575	3,6%	48 172	4,7%	-6 597	-13,7%
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia	-	0,0%	2	0,0%	-2	-100,0%
	136 467	11,9%	137 069	13,4%	-602	-0,4%
Zobowiązania krótkoterminowe						
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	232 316	20,3%	146 332	14,3%	85 984	58,8%
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	7 323	0,6%	5 350	0,5%	1 973	36,9%
Zobowiązania z tytułu kontraktów długoterminowych	17 045	1,5%	8 363	0,8%	8 682	103,8%
Kredyty i pożyczki	36 325	3,2%	27 435	2,7%	8 890	32,4%
Zobowiązania finansowe	180	0,0%	686	0,1%	-506	-73,8%
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia	92 145	8,0%	87 388	8,5%	4 757	5,4%
	385 334	33,6%	275 554	26,9%	109 780	39,8%
Zobowiązania razem	521 801	45,5%	412 623	40,4%	109 178	26,5%
Razem kapitał własny i zobowiązania	1 146 743	100,0%	1 022 474	100,0%	124 269	12,2%

W 2012 roku struktura pasywów Grupy Comarch nie uległa znaczącym zmianom w stosunku do 2011 roku. Wartość kapitału własnego wzrosła w 2012 roku o 2,5%, głównie w rezultacie uwzględnienia zysku netto wypracowanego w 2011 roku. Udział kapitału własnego w strukturze pasywów jest na nieco niższym poziomie niż w ubiegłym roku (54,5% wobec 59,6% w 2011 roku). Zobowiązania stanowiły 45,5% pasywów wobec 40,4% rok wcześniej. Można tutaj zaobserwować, podobnie jak w latach poprzednich, znaczący wzrost zobowiązań handlowych, tj. o 86 mln zł. Wzrósł także ich udział w strukturze pasywów (z 14,3% do 20,3%). Wartość kredytów i pożyczek wzrosła o 14,9 mln zł, tj. 12,8%, ale ich udział w strukturze pasywów pozostał na ubiegłorocznym poziomie. Wzrost odnotowały także zobowiązania z tytułu kontraktów długoterminowych (17 mln zł wobec 8,4 mln zł w 2011). Udział pozostałych pozycji pasywów nie uległ znaczącym zmianom.

Analiza zadłużenia finansowego	31 grudnia 2012 r.	31 grudnia 2011 r.	31 grudnia 2010 r.	31 grudnia 2009 r.	31 grudnia 2008 r.
Wskaźnik zadłużenia finansowego aktywów	11,44%	11,38%	10,11%	10,69%	13,24%
Wskaźnik zadłużenia finansowego kapitału własnego	21,11%	19,38%	17,03%	17,82%	24,42%

Wskaźniki zadłużenia w 2012 roku lekko wzrosły w porównaniu do poziomu ubiegłorocznego. Wskaźnik zadłużenia finansowego kapitału własnego wzrósł z 19,38% do 21,11% natomiast wskaźnik zadłużenia finansowego aktywów z 11,38% do 11,44%. Jest to związane z zaciąganiem przez Grupę Comarch kredytów bankowych przeznaczanych na finansowanie prowadzonych inwestycji. Grupa finansuje się środkami własnymi w 54,5% a kapitałem obcym w 45,5%

	12 miesięcy 2012	%	12 miesięcy 2011	%	2012/2011	%
Przychody ze sprzedaży	883 876	100,0%	785 653	100,0%	98 223	12,5%
Koszty sprzedanych produktów, usług, towarów i materiałów	-688 379	-77,9%	-593 576	-75,6%	-94 803	16,0%
Zysk brutto	195 497	22,1%	192 077	24,4%	3 420	1,8%
Pozostałe przychody operacyjne	16 299	1,8%	22 970	2,9%	-6 671	-29,0%
Koszty sprzedaży i marketingu	-85 396	-9,7%	-82 683	-10,5%	-2 713	3,3%
Koszty ogólnego zarządu	-73 295	-8,3%	-74 681	-9,5%	1 386	-1,9%
Pozostałe koszty operacyjne	-22 338	-2,5%	-18 900	-2,4%	-3 438	18,2%
Zysk operacyjny	30 767	3,5%	38 783	4,9%	-8 016	-20,7%
Przychody/(Koszty) finansowe - netto	8 993	1,0%	1 019	0,1%	7 974	782,5%
Udział w zyskach/(stratach) jednostek stowarzyszonych	-23	0,0%	-38	0,0%	15	-39,5%
Zysk przed opodatkowaniem	39 737	4,5%	39 764	5,1%	-27	-0,1%
Podatek dochodowy	-2 485	-0,3%	-6 697	-0,9%	4 212	-62,9%
Zysk netto za okres	37 252	4,2%	33 067	4,2%	4 185	12,7%
W tym:						
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	40 660	4,6%	36 257	4,6%	4 403	12,1%
Zysk/(Strata) netto przypadający udziałom niedającym kontroli	-3 408	-0,4%	-3 190	-0,4%	-218	6,8%

W 2012 roku przychody ze sprzedaży Grupy Comarch wzrosły o 12,5%, czyli o 98,2 mln zł w porównaniu do roku ubiegłego. Zysk z operacyjny osiągnął wartość 30,8 mln zł i spadł o 20,7% w porównaniu do 2011 roku. Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej w 2012 roku wzrósł wobec roku poprzedniego o 12,1% i osiągnął wartość 40,7 mln zł.

Analiza rentowności	31 grudnia 2012 r.	31 grudnia 2011 r.	31 grudnia 2010 r.	31 grudnia 2009 r.	31 grudnia 2008 r.
Marża na sprzedaży	22,12%	24,45%	23,14%	19,01%	21,39%
Rentowność sprzedaży na działalności operacyjnej	3,48%	4,94%	3,26%	1,97%	6,55%
Rentowność sprzedaży brutto	4,50%	5,06%	3,28%	2,53%	34,88%
Rentowność sprzedaży netto	4,60%	4,61%	5,74%	4,43%	28,41%

Działalność Grupy Comarch w 2012 roku była rentowna. Wskaźniki rentowności spadły w rezultacie znaczącego wzrostu przychodów ze sprzedaży oprogramowania obcego w 2012 roku przed jednostką dominującą, jednak utrzymały się na satysfakcjonującym poziomie.

Analiza płynności	31 grudnia 2012 r.	31 grudnia 2011 r.	31 grudnia 2010 r.	31 grudnia 2009 r.	31 grudnia 2008 r.
Bieżącej płynności finansowej	1,60	1,98	2,21	2,37	2,28
Płynności szybki	1,41	1,78	1,98	2,16	2,09
Podwyższonej płynności	0,37	0,70	0,81	1,01	0,99

W 2012 charakteryzowała Grupę Comarch bardzo dobra płynność finansowa. W ocenie Zarządu, Grupa Comarch nie ma problemów z terminowym wywiązywaniem się z zaciągniętych zobowiązań, przejściowo wolne środki Grupa inwestuje w bezpieczne instrumenty finansowe (lokaty bankowe, jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych pieniędzy).

Analiza rotacji	31 grudnia 2012 r.	31 grudnia 2011 r.	31 grudnia 2010 r.	31 grudnia 2009 r.	31 grudnia 2008 r.
Rotacji majątku obrotowego (krotność)	1,43	1,44	1,38	1,52	1,39
Rotacji należności (dni)	163	135	136	110	126
Rotacji zapasów (dni)	107	140	121	75	39
Rotacji zobowiązań (dni)	209	189	184	166	205
Rotacji zobowiązań bez zobowiązań z tytułu kredytu inwestycyjnego (dni)	162	139	140	122	142

Wskaźniki rotacji potwierdzają efektywne wykorzystywanie zasobów Grupy Comarch. W 2012 roku wskaźnik rotacji należności uległ wydłużeniu, ale równocześnie wydłużeniu uległy także wskaźnik rotacji zobowiązań (także rotacji zobowiązań bez zobowiązań z tytułu kredytów). Wskaźnik rotacji zapasów uległ skróceniu ze względu na wzrost wartości kosztów w stosunku do roku ubiegłego. Wskaźnik rotacji majątku obrotowego pozostał na ubiegłorocznym poziomie.

Metody obliczania wskaźników finansowych

Wskaźniki zadłużenia

$$\text{wskaźnik zadłużenia finansowego aktywów} = \frac{\text{kredyty i pożyczki}}{\text{aktywa razem}}$$

$$\text{wskaźnik zadłużenia finansowego kapitału własnego} = \frac{\text{kredyty i pożyczki}}{\text{kapitał własny przypadający na akcjonariuszy Spółki}}$$

Wskaźniki rentowności

zwrot na kapitale = $\frac{\text{zysk netto przypadający na akcjonariuszy Spółki}}{\text{kapitał własny przypadający na akcjonariuszy Spółki}}$

marża na sprzedaży = $\frac{\text{zysk brutto}}{\text{przychody ze sprzedaży}}$

rentowność operacyjna = $\frac{\text{zysk operacyjny}}{\text{przychody ze sprzedaży}}$

rentowność sprzedaży brutto = $\frac{\text{zysk przed opodatkowaniem}}{\text{przychody ze sprzedaży}}$

rentowność sprzedaży na zysku netto przypadającym na akcjonariuszy Spółki = $\frac{\text{zysk netto przypadający na akcjonariuszy Spółki}}{\text{przychody ze sprzedaży}}$

Wskaźniki płynności

bieżącej płynności finansowej = $\frac{\text{aktywa obrotowe}}{\text{zobowiązania krótkoterminowe}}$

należności handlowe oraz pozostałe należności+
+środki pieniężne i ich ekwiwalenty+
+aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

płynności szybki = $\frac{\text{zobowiązania krótkoterminowe}}$

podwyższonej płynności = $\frac{\text{środki pieniężne i ich ekwiwalenty}}{\text{zobowiązania krótkoterminowe}}$

Wskaźniki rotacji

rotacji majątku obrotowego (krotność) = $\frac{\text{przychody ze sprzedaży}}{\text{aktywa obrotowe}}$

rotacji należności (dni) = $\frac{(\text{należności handlowe oraz pozostałe należności}) * 360}{\text{przychody ze sprzedaży}}$

rotacji zapasów (dni) = $\frac{\text{zapasy} * 360}{\text{koszty sprzedanych towarów i materiałów}}$

rotacji zobowiązań (dni) = $\frac{(\text{zobowiązania razem} + \text{zobowiązania z tytułu kontraktów długoterminowych}) * 360}{\text{koszty sprzedaży i marketingu} + \text{koszty ogólnego zarządu} + \text{pozostałe koszty operacyjne} + \text{koszty sprzedanych produktów, usług, towarów i materiałów}}$

rotacji zobowiązań bez zobowiązań z tytułu kredytu inwestycyjnego (dni) = $\frac{(\text{zobowiązania razem} - \text{kredyty i pożyczki}) * 360}{\text{koszty sprzedaży i marketingu} + \text{koszty ogólnego zarządu} + \text{pozostałe koszty operacyjne} + \text{koszty sprzedanych produktów, usług, towarów i materiałów}}$

10. Kredyty, pożyczki, poręczenia, gwarancje i istotne pozycje pozabilansowe

10.1 Kredyty inwestycyjne

Według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku Grupa posiadała zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek w wysokości 108 363 tys. zł.

a) kredyt inwestycyjny w BNP Paribas Bank Polska S.A. (dawniej Fortis Bank Polska S.A.) z siedzibą w Warszawie w wysokości 20 000 tys. zł zaciągnięty w 2004 roku na sfinansowanie I etapu budowy budynków produkcyjno - biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Okres kredytowania wynosi 10 lat, tj. do 2015 roku, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej (EURIBOR1M +0,95%). W dniu 5 stycznia 2009 roku Spółka dokonała przewalutowania pozostałej do spłaty kwoty kredytu na walutę euro. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka na wybudowanej nieruchomości, cesja polisy ubezpieczeniowej budynku oraz weksel in blanco. Na dzień 31 grudnia 2012 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 1 250 tys. EUR, tj. 5 110 tys. zł.

b) kredyt inwestycyjny w BZ WBK S.A. (dawniej Kredyt Bank S.A.) z siedzibą w Warszawie zaciągnięty w 2006 roku na finansowanie II etapu budowy nowych budynków produkcyjno - biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Wysokość kredytu wynosiła 80% wartości inwestycji, maksymalnie 26 824 tys. zł. Okres kredytowania wynosi 16 lat, tj. do 2022 roku, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej (WIBOR1M +0,85%). Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka na wybudowanej nieruchomości oraz cesja polisy ubezpieczeniowej budynku. Na dzień 31 grudnia 2012 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 17 458 tys. zł. W dniu 31 stycznia 2013 r. Spółka dokonała spłaty całości pozostałego zadłużenia wynikającego z ww. kredytu. Informacja została przekazana raportem bieżącym RB-2-2013 z dnia 31 stycznia 2013 r. W dniu 8 marca 2013 Spółka Comarch S.A. otrzymała zawiadomienie z Sądu Rejonowego dla Krakowa-Podgórze w Krakowie IV Wydział Ksiąg Wieczystych o wykreśleniu hipotek stanowiących zabezpieczenie ww. kredytu inwestycyjnego. Informacja została przekazana raportem bieżącym RB-5-2013 z dnia 8 marca 2013 r.

c) kredyt inwestycyjny w BNP Paribas Bank Polska S.A. (dawniej Fortis Bank Polska S.A.) z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie III etapu budowy budynków produkcyjno - biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Wysokość kredytu wynosiła 44 000 tys. zł. Okres kredytowania wynosi 16 lat, tj. do 2024 roku, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej (EURIBOR1M +0,95%). Wykorzystanie kredytu nastąpiło do dnia 30 września 2008 r. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka na wybudowanej nieruchomości, cesja polisy ubezpieczeniowej budynku oraz weksel in blanco. W dniu 5 października 2011 roku Spółka dokonała przewalutowania pozostałej do spłaty kwoty kredytu na walutę euro. Na dzień 31 grudnia 2012 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 7 280 tys. EUR, tj. 29 764 tys. zł.

d) kredyt inwestycyjny w Banku Pekao S.A. z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie zakupu nieruchomości gruntowej w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie, zaciągnięty w 2007 roku. Wysokość kredytu wynosi 15 100 tys. zł. Oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej (EURIBOR1M +0,95%). Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka na nieruchomości będącej przedmiotem kredytowania oraz weksel in blanco. Pierwotnie okres kredytowania wynosił 5 lat, tj. do 2012 roku, w dniu 29 maja 2012 r. został zawarty aneks przedłużający okres kredytowania do 2015 r. Na dzień 31 grudnia 2012 r. wartość kredytu przypadającego do spłaty wynosiła 15 100 tys. zł.

e) kredyt inwestycyjny w Banku DnB NORD Polska S.A. z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie IV etapu budowy budynków produkcyjno-biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Wysokość kredytu wynosi 22 000 tys. zł, maksymalnie 80% wartości inwestycji. Okres kredytowania wynosi 11 lat, tj. do 2021 roku, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej (EURIBOR1M +2,65%). Zabezpieczeniem kredytu są hipoteki ustanowione na nieruchomości objętej procesem inwestycyjnym i będącej przedmiotem kredytowania oraz cesja praw z polisy ubezpieczeniowej budynku. Dnia 30 grudnia 2011 r. Spółka dokonała przewalutowania pozostałej do spłaty kwoty kredytu na walutę euro. Na dzień 31 grudnia 2012 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 4 513 tys. EUR, tj. 18 449 tys. zł.

f) kredyt inwestycyjny w BNP Paribas Bank Polska S.A. (dawniej Fortis Bank Polska S.A.) z siedzibą w

Warszawie na sfinansowanie zakupu sprzętu oraz oprogramowania dla realizacji projektu outsourcingu usług data center dla jednego z klientów. Kredyt został udzielony w wysokości 2 400 tys. EUR, z okresem kredytowania do 2016 roku. Uruchomienie środków nastąpiło w dniu 7 sierpnia 2012 r. Oprocentowanie oparte jest na stopie zmiennej (EURIBOR3M+1,3%). Zabezpieczeniem kredytu są przelew wierzycielności z kontraktu oraz zastaw rejestrowy na środkach trwałych będących przedmiotem finansowania. Na dzień 31 grudnia 2012 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 2 182 tys. EUR, tj. 8 920 tys. zł.

g) Spółka iMed24 S.A. zaciągnęła w trzecim kwartale 2011 roku kredyt inwestycyjny w Banku Pekao S.A. z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie zakupu sprzętu medycznego i wyposażenia gabinetów medycznych w związku z realizacją projektu NZOZ Centrum Medyczne iMed24 w Krakowie. Wysokość dostępnego kredytu wynosiła 15 889 tys. zł, kredyt został wykorzystany w całości do 31 grudnia 2011. Okres kredytowania wynosi 7 lat, tj. do 2018 roku, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej (WIBOR1M+1,3%). Zabezpieczeniem kredytu są zastaw rejestrowy na środkach trwałych będących przedmiotem finansowania, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej środków trwałych oraz poręczenie jednostki dominującej tj. Comarch S.A. Na dzień 31 grudnia 2012 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 13 619 tys. zł.

W trakcie roku 2012 zostały dotrzymane wszystkie kowenanty wynikające z umów kredytowych zawartych przez spółki Grupy. Zarząd Spółki dominującej nie widzi ryzyka ich niedotrzymania w przyszłości.

10.2 Linie kredytowe w rachunku bieżącym (o zmiennym oprocentowaniu)

Według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku Spółka Comarch S.A. posiadała limity kredytowe w rachunku bieżącym w wysokości 55 000 tys. zł.

a) limit kredytowy w rachunku bieżącym w Banku Pekao S.A. z siedzibą w Warszawie w wysokości 35 000 tys. zł, którego okres udostępnienia upływa w dniu 31 maja 2013 roku. Zabezpieczeniem kredytu są pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. w Banku Pekao S.A. oraz oświadczenie o poddaniu się egzekucji. Na dzień 31 grudnia 2012 r. wykorzystanie kredytu wynosiło 2 451 tys. zł.

b) limit kredytowy w rachunku bieżącym w banku Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. (PKO BP S.A.) z siedzibą w Warszawie w wysokości 10 000 tys. zł, którego okres udostępnienia upływa w dniu 13 grudnia 2013 roku. Zabezpieczeniem kredytu są pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. w banku PKO BP S.A. oraz weksel in blanco. Na dzień 31 grudnia 2012 roku kredyt nie był wykorzystany.

c) limit kredytowy w rachunku bieżącym w banku BPH S.A. z siedzibą w Krakowie w wysokości 10 000 tys. zł, którego okres udostępnienia upływa w dniu 30 września 2013 roku. Zabezpieczeniem kredytu są weksel in blanco oraz oświadczenie o poddaniu się egzekucji. Na dzień 31 grudnia 2012 roku kredyt nie był wykorzystany.

10.3 Pożyczki

10.3.1. Pożyczki zaciągnięte przez spółki Grupy Comarch

Spółka CA Consulting S.A., jednostka zależna Comarch S.A., w czwartym kwartale 2012 roku zawarła z IBM Polska Sp. z o.o. umowę pożyczki w kwocie 12 559 tys. zł na sfinansowanie dostawy sprzętu, w związku z realizowanym przez spółkę projektem informatycznym. Pożyczka została uruchomiona w czwartym kwartale 2012 roku. Termin spłaty pożyczki przypada na wrzesień 2013 roku, oprocentowanie jest stałe (efektywna stopa procentowa ok. 6,99%). Zabezpieczeniem pożyczki jest poręczenie Comarch S.A.

Spółka Comarch SA w czwartym kwartale 2012 roku zawarła z IBM Polska Sp. z o.o. umowę pożyczki w kwocie 7 353 tys. zł na sfinansowanie dostawy sprzętu i licencji IBM w związku z realizowanym przez Grupę Comarch projektem informatycznym. Pożyczka została uruchomiona w czwartym kwartale 2012 roku. Ostateczny termin spłaty pożyczki przypada na sierpień 2013 roku, oprocentowanie jest stałe (efektywna stopa procentowa ok. 2,80%). Pożyczka nie jest zabezpieczona.

Spółka Comarch SA w dniu 27 grudnia 2012 zawarła z IBM Polska Sp. z o.o. umowę pożyczki na kwotę 343 tys. zł na sfinansowanie dostawy sprzętu IBM w związku z realizowanym przez Grupę Comarch

projektem informatycznym. Pożyczka została uruchomiona po dniu bilansu tj., w pierwszym kwartale 2013 roku. Ostateczny termin spłaty pożyczki przypada na grudzień 2015 roku, oprocentowanie jest stałe (efektywna stopa procentowa ok. 5,63%) . Pożyczka nie jest zabezpieczona.

10.3.2. Pożyczki udzielone spółkom Grupy Comarch

Według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku następujące spółki Grupy Comarch były zadłużone wobec Comarch S.A. z tytułu udzielonych pożyczek:

Spółka	Termin wymagalności	Kwota pożyczki	Waluta	Oprocentowanie (oparte na stopie zmiennej)	Wartość pożyczki w PLN
OOO Comarch	30.06.2014 r.	150 000,00	USD	2,73%	464 940,00
Comarch SAS	30.06.2014 r.	200 000,00	EUR	2,93%	817 640,00
	31.12.2013 r.	100 000,00	EUR	2,93%	408 820,00
	31.12.2013 r.	150 000,00	EUR	2,93%	613 230,00
	30.06.2014 r.	200 000,00	EUR	2,42%	817 640,00
iReward24 S.A.	31.12.2013 r.	30 000,00	PLN	6,77%	30 000,00
	31.03.2013 r.	40 000,00	PLN	6,65%	40 000,00
MKS Cracovia SSA	30.06.2014 r.	100 000,00	EUR	3,40%	408 820,00
	30.06.2014 r.	120 000,00	EUR	3,16%	490 584,00
	30.06.2014 r.	1 000 000,00	PLN	6,20%	1 000 000,00
	30.06.2014 r.	300 000,00	PLN	5,86%	300 000,00
	30.06.2014 r.	500 000,00	PLN	6,07%	500 000,00
	30.06.2014 r.	300 000,00	PLN	7,09%	300 000,00
	30.06.2014 r.	400 000,00	PLN	7,12%	400 000,00
	30.06.2014 r.	420 000,00	PLN	7,11%	420 000,00
	30.06.2014 r.	125 000,00	PLN	7,11%	125 000,00
	30.06.2014 r.	300 000,00	PLN	7,11%	300 000,00
	30.06.2014 r.	200 000,00	PLN	6,92%	200 000,00
	30.06.2014 r.	385 000,00	PLN	6,65%	385 000,00
iMed24 S.A.	30.06.2014 r.	600 000,00	PLN	7,13%	600 000,00
	30.06.2014 r.	200 000,00	PLN	6,90%	200 000,00
	30.06.2014 r.	500 000,00	PLN	6,80%	500 000,00
	31.12.2013 r.	130 000,00	PLN	6,77%	130 000,00
	30.06.2013 r.	100 000,00	PLN	6,21%	100 000,00
SolInteractive S.A.	30.06.2014 r.	75 000,00	PLN	6,98%	75 000,00
	25.05.2014 r.	53 364,00	EUR	2,65%	218 163,00
Razem					9 844 837,00

Odpisem aktualizującym w wysokości 465 tys. zł objęta jest pożyczka dla OOO Comarch.

10.3.3. Udzielone pożyczki osobom zarządzającym i nadzorującym

Na dzień 31 grudnia 2012 roku nie istnieją żadne niespłacone pożyczki jak również udzielone przez Comarch S.A. gwarancje i poręczenia na rzecz Członków Zarządu, Rady Nadzorczej Spółki oraz ich bliskich.

10.3.4. Pożyczki udzielone pracownikom Comarch S.A.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku nie wystąpiły niespłacone pożyczki mieszkaniowe udzielone pracownikom Grupy.

10.4 Poręczenia

a) W związku z zawarciem umowy z E-Plus w sierpniu 2010 roku została udzielona przez Spółkę gwarancja dla E-Plus Mobilfunk GmbH&Co. KG. Gwarancja została udzielona na czas trwania kontraktu z E-Plus i gwarantuje należyte wykonanie przez Comarch AG, jednostkę zależną Comarch S.A., wszelkich zobowiązań spółki Comarch AG wynikających z umowy. Wysokość gwarancji jest równa wartości umowy z E-Plus. Aktualna wartość umowy, a tym samym udzielonej gwarancji wynosi ok. 54 580 752 euro, tj. 227 896 471,9 zł. Warunki finansowe, na jakich została udzielona gwarancja, nie odbiegają od warunków rynkowych. O zmianie wartości umowy Spółka informowała raportem bieżącym RB-18-2012 w dniu 15 listopada 2012 roku.

b) W związku z udzieleniem CA Consulting S.A., jednostce zależnej Comarch S.A. przez DnB Nord Polska S.A. limitu kredytowego na wystawianie gwarancji bankowych, w dniu 13 maja 2010 roku zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla DnB Nord Polska S.A. za zobowiązania spółki CA Consulting S.A. wynikające z udzielonego limitu kredytowego. Poręczenie zostało udzielone na kwotę 2 000 000 zł do dnia 28 marca 2014 roku. W dniu 02 lutego 2012 r. w związku z przedłużeniem okresu ważności limitu kredytowego poręczenie zostało przedłużone do dnia 28 lutego 2017 roku. W dniu 10 maja 2012 w wyniku podwyższenia limitu kredytowego, kwota poręczenia została zwiększona do 3 000 000 zł.

c) W związku z zawarciem przez Comarch Software und Beratung AG, jednostkę zależną Comarch S.A., umów leasingu, zostało udzielone przez jednostkę dominującą poręczenie za zobowiązania Comarch Software und Beratung AG wynikające z tych umów dla IBM Deutschland Kreditbank GmbH i IBM Deutschland GmbH. Poręczenie zostało udzielone do kwoty 300 tys. EUR i było ważne do dnia 31 sierpnia 2012 r.

d) W związku z zawarciem przez Comarch Inc., jednostkę zależną Comarch S.A., umowy z klientem na wdrożenie, hosting i utrzymanie systemu lojalnościowego, w dniu 28 kwietnia 2011 roku zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla klienta za zobowiązania spółki Comarch Inc. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 3 mln USD i jest ważne przez czas trwania umowy, tj. do listopada 2016 r.

e) W związku z zawarciem przez Comarch AG, jednostkę zależną Comarch S.A., umowy z klientem na sprzedaż licencji i wdrożenie Comarch Network & Service Inventory, Comarch Next Generation Service Assurance, Comarch OSS Mediations oraz sprzedaż licencji Comarch SLA Management, w dniu 11 sierpnia 2011 zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla klienta za zobowiązania Comarch AG wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało udzielone do wysokości zobowiązań Comarch AG wynikających z umowy (5 550 tys. EUR rocznie) do dnia 31 marca 2014 r.

f) W związku z zawarciem przez iMed24 S.A., jednostkę zależną Comarch S.A. umowy kredytu inwestycyjnego z Bankiem Pekao S.A., na podstawie której Bank Pekao S.A. udzielił spółce iMed24 S.A. finansowania w wysokości 15 888 666,42 zł, w dniu 1 września 2011 r. Spółka Comarch S.A. udzieliła poręczenia za zobowiązania jednostki zależnej iMed24 S.A. wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało udzielone do kwoty 23 832 999,63 zł i jest ważne maksymalnie do dnia 31 grudnia 2021 r.

g) W związku z zawarciem przez Comarch Software und Beratung AG, jednostkę zależną Comarch S.A., umowy leasingu z IBM Deutschland GmbH, w dniu 1 stycznia 2012 Spółka Comarch S.A. udzieliła poręczenia za zobowiązania spółki Comarch Software und Beratung AG wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało udzielone do kwoty 147 669 EUR i jest ważne do dnia 31 marca 2015 r.

h) W związku z zawarciem przez iMed24 S.A., iFin24 S.A., iReward24 S.A. i CA Consulting S.A., jednostki zależne Comarch S.A., umów na obsługę kart paliwowych, w dniu 30 maja 2011 r. zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla operatora kart paliwowych za zobowiązania jednostek zależnych iMed24 S.A., iFin24 S.A., iReward24 S.A., CA Consulting S.A. wynikające z powyższych umów. Poręczenie zostało udzielone do łącznej kwoty 175 tys. zł i było ważne do dnia 31 maja 2012.

W związku z zawarciem przez iMed24 S.A., Comarch Polska S.A., iReward24 S.A. i CA Consulting S.A., jednostki zależne Comarch S.A., umów na obsługę kart paliwowych, w dniu 1 czerwca 2012 r. zostały udzielone przez Comarch S.A. poręczenia dla operatora kart paliwowych za zobowiązania jednostek zależnych iMed24 S.A., Comarch Polska S.A., iReward24 S.A. i CA Consulting S.A. wynikające z powyższych umów. Poręczenia zostały udzielone do łącznej kwoty 200 tys. zł (50 tys. zł dla każdej ze spółek) i są ważne do dnia 31 maja 2013 r.

i) W związku z zawarciem przez CA Consulting S.A., jednostkę zależną Comarch S.A., umowy podwykonawczej z IBM Polska Sp. z o.o. do kontraktu z jednym z klientów, Spółka Comarch S.A. udzieliła poręczenia za zobowiązania CA Consulting S.A. Poręczenie zostało udzielone do wysokości zobowiązań CA Consulting S.A. wynikających z umowy podwykonawczej: tj. maksymalnie do kwoty 6 698 434,82 zł i 1 356 861,70 USD i jest ważne do momentu zrealizowania wszystkich zobowiązań w zakresie płatności wynikających z umowy, najpóźniej do dnia 31 grudnia 2013 r.

j) W związku z zawarciem przez Comarch UK, jednostkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów z dnia 9 października 2012 na wdrożenie i utrzymanie systemu BSS, Spółka Comarch S.A. udzieliła poręczenia za zobowiązania Comarch UK. Poręczenie zostało udzielone do wysokości zobowiązań Comarch UK wynikających z powyższej umowy: tj. do kwoty 807 680 GBP oraz dodatkowo 86 400 GBP rocznie za usługę SLA i jest ważne przez cały okres trwania umowy.

k) W związku z zawarciem przez Comarch Polska S.A., jednostkę zależną Comarch S.A., umowy eFinancing o finansowanie dostawców z Bankiem PEKAO S.A., Spółka Comarch S.A. udzieliła poręczenia za zobowiązania Comarch Polska S.A. Poręczenie zostało udzielone do wysokości maksymalnych zobowiązań Comarch Polska S.A. z tytułu powyższej umowy tj. do kwoty 13 000 000 zł i jest ważne do dnia 31 marca 2013 r.

l) W związku z udzieleniem iReward24 S.A. jednostce zależnej Comarch S.A., limitu na transakcje skarbowe przez Bank BPH S.A., Spółka Comarch S.A. udzieliła poręczenia za zobowiązania iReward24 S.A. Poręczenie zostało udzielone do kwoty 450 000 zł i jest ważne przez cały okres obowiązywania ww. limitu.

m) W związku z zawarciem przez CA Consulting S.A., jednostkę zależną Comarch S.A., umowy pożyczki z IBM Polska Sp. z o.o. na sfinansowanie dostawy sprzętu w związku z realizowanym przez spółkę projektem informatycznym, Spółka Comarch S.A. udzieliła poręczenia za zobowiązania CA Consulting S.A. Poręczenie zostało udzielone do kwoty 13 215 846,60 zł i jest ważne do momentu zrealizowania wszystkich zobowiązań w zakresie płatności wynikających z umowy pożyczki.

n) W związku z zawarciem przez Comarch AG, jednostkę zależną Comarch S.A. umowy jednym z klientów na wdrożenie Next Generation Performance Management Solution, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch AG wynikające z umowy. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 3 692 115 EUR i jest ważne przez cały okres trwania umowy tj. do marca 2018 r.

o) W związku z zawarciem przez Comarch AG, jednostkę zależną Comarch S.A. umowy z jednym z klientów na wdrożenie Planning and Inventory Application (PIA), został podpisany przez Comarch S.A. list patronacki, w którym Comarch S.A. zobowiązuje się do zapewnienia należytego wykonania umowy przez Comarch AG. List patronacki jest ważny 24 miesiące od zakończenia umowy tj. do marca 2020 r., wartość umowy wynosi 3 504 513 EUR.

10.5 Gwarancje bankowe i istotne pozycje pozabilansowe

Na dzień 31 grudnia 2012 r. wartość gwarancji i akredytyw wystawionych przez banki na zlecenie Comarch S.A. w związku z realizowanymi umowami oraz uczestnictwem w przetargach wynosiła 67 860 tys. zł. Na dzień 31 grudnia 2011 r. wartość gwarancji i akredytyw wystawionych przez banki na zlecenie Comarch S.A. w związku z realizowanymi umowami oraz uczestnictwem w przetargach wynosiła 35 123 tys. zł.

Ponadto według stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. wartość gwarancji wystawionych przez banki na zlecenie CA Consulting S.A. w związku z realizowanymi umowami oraz uczestnictwem w przetargach wynosiła 795 tys. zł, podczas gdy na dzień 31 grudnia 2011 roku ich wartość wynosiła 1 350 tys. zł.

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. wartość gwarancji wystawionych przez banki na zlecenie Grupy Comarch Software und Beratung wynosiła 252 tys. EURO (tj. 1 032 tys. zł), na dzień 31 grudnia 2011 roku ich wartość wynosiła 306 tys. EURO (tj. 1 353 tys. zł).

Comarch S.A. udzielił oświadczeń o możliwości udzielenia wsparcia finansowego („*letter of comfort*”) dla spółek zależnych Comarch Software und Beratung AG (oświadczenie ważne do 31 marca 2013 roku), MKS Cracovia SSA (oświadczenie ważne do 30 czerwca 2013 roku) oraz iMed24 S.A. (oświadczenie ważne do 30 czerwca 2014 r.).

W wyniku zawarcia w dniu 15 grudnia 2011 r. porozumienia w sprawie objęcia akcji nowej emisji oraz realizacji uprawnień z warrantów subskrypcyjnych pomiędzy Comarch S.A. a MKS Cracovia SSA, Comarch S.A. zobowiązuje się do objęcia akcji wyemitowanych w ramach warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego MKS Cracovia SSA w zamian za wkład pieniężny, który stanowić będzie wpłata gotówkowa w wysokości 29 999 817 złotych uiszczona zgodnie z następującym harmonogramem:

- kwota 15 912 495 zł tytułem objęcia ww. akcji do dnia 31.03.2012 roku,
- kwota 4 695 774 zł - do dnia 31.03.2013 roku,
- kwota 9 391 548 zł - do dnia 31.12.2013 roku.

W związku z realizacją warunków przewidzianych porozumieniem, w dniu 24 lutego 2012 r. została podpisana umowa objęcia akcji serii E w kapitale zakładowym spółki MKS Cracovia SSA, w zamian za wkład pieniężny w kwocie 15 912 495 zł a w dniu 20 lutego 2013 r. została podpisana umowa objęcia akcji serii F w kapitale zakładowym spółki MKS Cracovia SSA, w zamian za wkład pieniężny w kwocie 4 695 774 zł

11. Najważniejsze wydarzenia w 2012 roku i po dacie bilansu

11.1 Umowy znaczące dla działalności Grupy Comarch

Do najważniejszych umów podpisanych przez Grupę Comarch w 2012 roku należą:

11.1.1 Zakup akcji spółki A-MEA Informatik AG

Dnia 27 stycznia 2012 r. Comarch S.A. poinformowała (RB-2-2012 z dnia 27 stycznia 2012 r.), że CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A ("CASA"), jednostka zależna Comarch S.A., zakupiła 100 000 akcji zwykłych na okaziciela spółki A-MEA Informatik AG ("A-MEA") o wartości nominalnej 1 CHF (3,5147 PLN). Łączna cena nabycia nie przekroczy sumy 2 mln CHF (ok. 7,03 mln PLN) oraz wartości kapitałów własnych A-MEA na dzień 31 stycznia 2012 roku. Pełne rozliczenie transakcji nastąpi do końca pierwszego kwartału 2013 roku. W wyniku powyższej transakcji CASA posiada 100 000, tj. 100% akcji spółki A-MEA, uprawniających do 100 000, tj. 100% wszystkich głosów na walnym zgromadzeniu spółki. A-MEA jest firmą z długoletnim doświadczeniem w zakresie sprzedaży i wdrażania rozwiązań ERP (w tym Comarch ERP Enterprise) na rynku szwajcarskim.

11.1.2 Nabycie udziałów w spółce ESAProjekt sp. z o.o.

Dnia 27 kwietnia 2012 r. Zarząd Comarch S.A. poinformował (RB-6-2012) o zakupie 50 udziałów spółki ESAProjekt sp. z o.o. ("ESAProjekt") o wartości nominalnej 2 460 PLN każdy, przez CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A ("CASA"), jednostkę zależną Comarch SA. Łączna cena nabycia wynosi 12 200 000 PLN. W wyniku powyższej transakcji CASA posiada 50, tj. 100% udziałów spółki ESAProjekt, uprawniających do 50, tj. 100% wszystkich głosów na zgromadzeniu wspólników spółki. ESAProjekt jest jednym z czołowych polskich producentów i dostawców kompleksowych rozwiązań informatycznych dla sektora zdrowia.

11.1.3 Zmiany do umowy z E-PLUS

W dniu 15 listopada 2012 roku, w nawiązaniu do raportów bieżących nr 27/2010 z dnia 11 sierpnia 2010 r. i 29/2010 z dnia 1 września 2010 r. Zarząd Comarch SA poinformował (RB-18-2012) o otrzymaniu podpisanych aneksów do umowy Next Generation Network Planning Service Agreement pomiędzy Comarch AG, jednostką zależną Comarch SA, a E-Plus Mobilfunk GmbH&Co. KG („E-Plus”). Aktualna wartość umowy po podpisaniu ww. aneksów wynosi ok. 54 580 752 euro, tj. 227 896 471,9 zł w porównaniu do jej wartości pierwotnej równej 42 025 286 euro, tj. 175 472 379,16 zł. Powyższy wzrost wartości umowy jest związany z rozszerzeniem umowy o wdrożenie przez Comarch AG nowego

rozwiązania Next Generation Performance Management w modelu biznesowym SaaS (Software as a Service).

Jednocześnie zmianie ulega kwota gwarancji dla E-Plus Mobilfunk GmbH&Co. KG udzielonej przez Comarch SA na czas trwania kontraktu. Aktualna wysokość gwarancji jest równa wartości umowy z E-Plus, czyli ok. 54 580 752 euro, tj. 227 896 471,9 zł.

11.1.4 Podpisanie umowy z Tauron Dystrybucja S.A.

W dniu 15 czerwca 2012 roku została podpisana umowa pomiędzy Comarch S.A. występującą jako lider konsorcjum firm: Comarch S.A., Apator Rector Sp. z o.o., Tukaj Mapping Central Europe Sp. z o.o. oraz Eurosystem S.A. a Tauron Dystrybucja S.A. Przedmiotem umowy jest dostawa i wdrożenie systemu informatycznego do Zarządzania Majątkiem Sieciowym w spółce Tauron Dystrybucja S.A. oraz świadczenie usług serwisu systemu (nr postępowania ENION/DL/2/2010/U). Wartość netto umowy wynosi 78 886 748,94 zł. Termin realizacji przedmiotu niniejszej umowy oraz świadczenia usług serwisu wyniesie łącznie 96 miesięcy od 2 lipca 2012 r. Szacunkowa wartość netto przychodów Comarch S.A. z tytułu realizacji umowy wynosi ok. 20 mln zł. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr 9/2012 z dnia 15 czerwca 2012 r.

11.1.5 Podpisanie umowy z Inspektorem Uzbrojenia

W wyniku rozstrzygnięcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego prowadzonego przez Inspektorat Uzbrojenia z siedzibą w Warszawie przy ul. Królewskiej 1/7, 00-909 Warszawa (dalej: "Inspektorat Uzbrojenia") na „pozyskanie uprawnień (licencji) na oprogramowanie wykorzystywane w komórkach i jednostkach organizacyjnych resortu obrony narodowej”, o numerze referencyjnym: IU/62/VII-51/ZO/PN/AE/DOS/K/2012, w dniu 28 czerwca 2012 r. została podpisana umowa pomiędzy Comarch S.A. występującą jako lider konsorcjum firm: Comarch S.A. i Fujitsu Technology Solutions Sp. z o. o. a Inspektorem Uzbrojenia. Umowa obejmuje dostarczenie Inspektoratowi Uzbrojenia licencji na oprogramowanie firmy Microsoft Corporation. Termin realizacji przedmiotu niniejszej umowy wynosi 48 miesięcy od dnia jej podpisania. Całkowita wartość netto umowy wynosi 15 930 653,31 Euro, tj. ok. 68 119 473,55 PLN. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr 12/2012 z dnia 29 czerwca 2012 r.

11.1.6 Podpisanie umowy z PKO BP S.A.

Z datą 20 grudnia 2012 roku została zawarta umowa pomiędzy Comarch S.A. a Powszechną Kasą Oszczędności Bank Polski S.A. (dalej: "Bank"). Przedmiotem umowy jest dostawa licencji firmy Microsoft Corporation w związku z Umową Enterprise Agreement, licencji firmy Microsoft Corporation w związku z Umową Microsoft Select oraz usług dodatkowych związanych z obsługą umowy Umowy Enterprise Agreement. Wartość netto umowy wynosi 21 257 635,53 EUR, tj. 86 550 463,06 PLN. Umowa została zawarta na czas określony i obowiązuje do dnia 30 września 2015 r. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr 19/2012 w dniu 24 grudnia 2012 r.

11.1.7 Umowa objęcia akcji MKS Cracovia SSA i rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego spółki

Z dniem 24 lutego 2012 r. została podpisana umowa objęcia akcji serii E w kapitale zakładowym spółki MKS Cracovia SSA (raport bieżący nr 3/2012 z 27 lutego 2012 r. i korekta z 29 lutego 2012 r.). MKS Cracovia SSA złożyła Comarch S.A. ofertę objęcia akcji serii E w łącznej liczbie 38 631 sztuk o wartości nominalnej 100 zł. MKS Cracovia SSA zaoferowała Comarch S.A. objęcie akcji serii E po cenie emisyjnej wynoszącej łącznie 15 912 495,21 zł, tj. za cenę emisyjną wynoszącą 411,91 zł za jedną akcją serii E. Cena emisyjna powyższych akcji serii E została pokryta wkładem pieniężnym w wysokości 15 912 495,21 zł dokonany przez Comarch S.A. w dniu 27 lutego 2012 r. Po rejestracji podwyższenia kapitału MKS Cracovia SSA (postanowienie Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 14 marca 2012 roku; raport bieżący nr 5/2012 z dnia 16 marca 2012 r.), Comarch S.A. dysponowała 59,82% głosów na WZA spółki.

PO DACIE BILANSU

11.1.8 Umowa objęcia akcji MKS Cracovia SSA i rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego spółki

W dniu 20 lutego 2013 r. Comarch S.A. podpisała umowę objęcia akcji serii F w kapitale zakładowym spółki MKS Cracovia SSA. MKS Cracovia SSA złożyła Comarch S.A. ofertę objęcia akcji serii F w łącznej liczbie 11 400 sztuk o wartości nominalnej 100 zł. MKS Cracovia SSA zaoferowała Comarch S.A. objęcie akcji serii F po cenie emisyjnej wynoszącej łącznie 4 695 774 zł tj. za cenę emisyjną wynoszącą 411,91 zł za jedną akcję serii F. Cena emisyjna powyższych akcji serii F została pokryta wkładem pieniężnym w wysokości 4 695 774 zł dokonany przez Comarch S.A. w dniu 20 lutego 2013 r. Po rejestracji podwyższenia kapitału MKS Cracovia SSA (postanowienie Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 6 marca 2013 roku; raport bieżący nr 6/2013 z dnia 14 marca 2013 r.), Comarch S.A. będzie dysponuje 62,16% głosów na WZA spółki. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr 4/2013 dnia 20 lutego 2013 r.

11.2 Pozostałe

11.2.1. Uchwała WZA w sprawie wypłaty dywidendy za 2011 rok

Walne Zgromadzenie postanowiło, że wypracowany w roku obrotowym od 1 stycznia 2011 do 31 grudnia 2011 zysk netto w kwocie 55 191 262,72 złotych zostaje podzielony w ten sposób, że:

1. kwota 12 077 455,50 złotych zostanie wypłacona w formie dywidendy.

Dywidendę w kwocie 1 zł 50 gr za jedną akcję otrzymały osoby będące akcjonariuszami Spółki w dniu 31 lipca 2012 roku (dzień dywidendy). Liczba akcji objętych dywidendą wynosiła 8 051 637 sztuk. Dywidenda została wypłacona w dniu 16 sierpnia 2012 roku.

2. pozostała część zysku netto w kwocie 43 113 807,22 złotych została przekazana na kapitał zapasowy.

11.2.2. Zastaw rejestrowy na sprzęcie komputerowym

W dniu 11 października 2012 r. Comarch S.A. otrzymała postanowienie Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie Wydział VII Rejestru Zastawów o wpisie z dnia 9 października 2012 r. w Rejestrze Zastawów zastawów rejestrowych na sprzęcie komputerowym będącym własnością Comarch S.A. Podstawą wpisu ww. zastawów rejestrowych są umowy zastawu rejestrowego z dnia 3 sierpnia 2012 r. pomiędzy bankiem BNP Paribas Bank Polska S.A. a Comarch S.A. Niniejsze umowy zawarte są w celu zabezpieczenia wierzytelności BNP Paribas Bank Polska S.A. z tytułu umowy o kredyt nieodnawialny nr WAR/2002/12/67/CB z dnia 16 lipca 2012 roku do najwyższej sumy zabezpieczenia w wysokości

4 080 000,00 EUR uwzględniającej należne odsetki oraz prowizje, opłaty i inne należności uboczne. Wartość rzeczy ruchomych będących przedmiotem zastawów ustalona na podstawie ceny zakupu netto wynosi łącznie 6 033 265,63 zł. Nie występują powiązania pomiędzy Spółką Comarch S.A. i jej osobami zarządzającymi lub nadzorującymi a BNP Paribas Bank Polska S.A. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr 16/2012 dnia 11 października 2012 r.

11.2.3. Wzrost zapotrzebowania na kapitał obrotowy

Grupa realizowała w Q4 2012 roku kontrakty z klientami na dostawę towarów i usług informatycznych, które spowodowały zwiększone zapotrzebowanie na kapitał obrotowy. W związku z tym zmniejszył się stan środków pieniężnych posiadanych przez Grupę oraz zwiększył się poziom zadłużenia krótkoterminowego między innymi poprzez zawarcie umów o finansowanie.

PO DACIE BILANSU

Nie wystąpiły.

12. Główne inwestycje krajowe i zagraniczne (papiery wartościowe, instrumenty finansowe, wartości niematerialne i prawne oraz nieruchomości), w tym inwestycje kapitałowe dokonane poza grupą jednostek powiązanych oraz opis metod ich finansowania a także ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych, w tym inwestycji kapitałowych, w porównaniu do wielkości posiadanych środków

Grupa Comarch nie ogranicza obszaru swojego działania jedynie do terytorium Polski. Dysponując produktami konkurencyjnymi międzynarodowo, Grupa konsekwentnie zwiększa wartość sprzedaży zagranicznej koncentrując się szczególnie na rynku Europy Zachodniej. Sprzedaż jest realizowana zarówno bezpośrednio do klienta końcowego (bądź to przez Comarch S.A. lub inną spółkę Grupy Comarch) lub przez firmy partnerskie.

W najbliższych latach w ramach Grupy Comarch będą kontynuowane projekty inwestycyjne, które pozwolą na dalszą ekspansję firmy w nowych obszarach działalności i na nowych rynkach. Będą one finansowane m.in. ze środków pieniężnych posiadanych przez Spółki Grupy Comarch, jak również z wykorzystaniem kredytów bankowych.

12.1. Inwestycje kapitałowe

W dniu 9 stycznia 2012 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował spółkę CA Finance Sp. z o.o. W dniu 19 września 2012 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował zmianę nazwy spółki CA Finance Sp. z o.o. na Opso Sp. z o.o., podwyższenie jej kapitału zakładowego z 5 tys. zł do 205 tys. zł, zmianę udziałowca z iMed24 S.A. na Comarch S.A. oraz poszerzenie zakresu działalności o działalność gastronomiczną.

Dnia 27 stycznia 2012 r. Comarch S.A. poinformowała (RB-2-2012 z dnia 27 stycznia 2012 r.), że CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A ("CASA"), jednostka zależna Comarch S.A., zakupiła 100 000 akcji zwykłych na okaziciela spółki A-MEA Informatik AG ("A-MEA") o wartości nominalnej 1 CHF (3,5147 PLN). Łączna cena nabycia nie przekroczy sumy 2 mln CHF (ok. 7,03 mln PLN) oraz wartości kapitałów własnych A-MEA na dzień 31 stycznia 2012 roku. Pełne rozliczenie transakcji nastąpi do końca pierwszego kwartału 2013 roku. W wyniku powyższej transakcji CASA posiada 100 000, tj. 100% akcji spółki A-MEA, uprawniających do 100 000, tj. 100% wszystkich głosów na walnym zgromadzeniu spółki. A-MEA jest firmą z długoletnim doświadczeniem w zakresie sprzedaży i wdrażania rozwiązań ERP (w tym Comarch ERP Enterprise) na rynku szwajcarskim.

Z dniem 24 lutego 2012 r. została podpisana umowa objęcia akcji serii E w kapitale zakładowym spółki MKS Cracovia SSA (raport bieżący nr 3/2012 z 27 lutego 2012 r. i korekta z 29 lutego 2012 r.). MKS Cracovia SSA złożyła Comarch S.A. ofertę objęcia akcji serii E w łącznej liczbie 38 631 sztuk o wartości nominalnej 100 zł. MKS Cracovia SSA zaoferowała Comarch S.A. objęcie akcji serii E po cenie emisyjnej wynoszącej łącznie 15 912 495,21 zł, tj. za cenę emisyjną wynoszącą 411,91 zł za jedną akcją serii E. Cena emisyjna powyższych akcji serii E została pokryta wkładem pieniężnym w wysokości 15 912 495,21 zł dokonany przez Comarch S.A. w dniu 27 lutego 2012 r. Po rejestracji podwyższenia kapitału MKS Cracovia SSA (postanowienie Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 14 marca 2012 roku; raport bieżący nr 5/2012 z dnia 16 marca 2012 r.), Comarch S.A. dysponował 59,82% głosów na WZA spółki.

W dniu 9 marca 2012 roku Amtsgericht Dresden zarejestrował podwyższenie o 6,5 mln EUR kapitału akcyjnego Comarch AG. Akcje nowej emisji zostały objęte w całości przez Comarch S.A. W pierwszym kwartale 2012 roku Comarch S.A. dokonała też dopłat do kapitału zapasowego Comarch AG w kwocie 13 mln EUR a w drugim kwartale w kwocie 3 mln EUR.

W dniu 20 marca 2012 r. została zarejestrowana w Companies House spółka Comarch UK Ltd. z siedzibą w Londynie. Kapitał w wysokości 50 tys. GBP opłacono w maju 2012 r.

Dnia 10 kwietnia 2012 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował podwyższenie o 250 000 zł kapitału zakładowego spółki iMed24 S.A.

W dniu 10 kwietnia 2012 roku Comarch AG poinformował zarząd Comarch Software und Beratung AG o przekroczeniu progu 95% udziału w kapitale akcyjnym spółki Comarch SuB AG i zgłosił żądanie zwołania Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy spółki celem podjęcia decyzji o przejęciu akcji dotychczasowych akcjonariuszy (mniejszościowych) przez Comarch AG w zamian za odpowiednie wynagrodzenie.

Dnia 27 kwietnia 2012 r. Zarząd Comarch S.A. poinformował o zakupie 50 udziałów spółki ESAProjekt sp. z o.o. ("ESAProjekt") o wartości nominalnej 2 460 PLN każdy, przez CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A ("CASA"), jednostkę zależną Comarch S.A. Łączna cena nabycia wynosi 12 200 000 PLN. W wyniku powyższej transakcji CASA posiada 50, tj. 100% udziałów spółki ESAProjekt, uprawniających do 50, tj. 100% wszystkich głosów na zgromadzeniu wspólników spółki. ESAProjekt jest jednym z czołowych polskich producentów i dostawców kompleksowych rozwiązań informatycznych dla sektora zdrowia.

Dnia 25 maja 2012 r. zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego w spółce Comarch Vietnam Company Limited o kwotę 50 000 USD.

Dnia 20 czerwca 2012 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował podwyższenie kapitału zakładowego spółki Comarch Management Sp. z o.o. o 50 tys. zł.

Dnia 28 czerwca 2012 r. została zawarta umowa nabycia 30% udziałów spółki Comarch R&D S.à. r.l. przez Comarch S.A. od dotychczasowego udziałowca mniejszościowego za kwotę 100 tys. euro.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy iMed24 S.A. podjęło w dniu 30 lipca 2012 roku uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki z kwoty 1 250 000,00 PLN do kwoty 1 450 000,00 PLN. Podwyższenie kapitału zakładowego spółki zostanie dokonane przez emisję nowych akcji serii D w łącznej liczbie 2 000 o wartości nominalnej 100,00 PLN każda.

W dniu 13 sierpnia 2012 r. walne zgromadzenie akcjonariuszy CSuB podjęło uchwałę o przeniesieniu akcji z dotychczasowych akcjonariuszy mniejszościowych na akcjonariusza większościowego Comarch AG w zamian za wynagrodzenie w wysokości 2,95 euro za akcję.

W dniu 21 sierpnia 2012 r. zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego w spółce CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A o 85 tys. zł. poprzez emisję 850 akcji o wartości nominalnej 100 zł każda.

Dnia 2 października 2012 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował podwyższenie kapitału zakładowego iMed24 S.A. z kwoty 1 250 000,00 PLN do kwoty 1 450 000,00 PLN.

Dnia 5 października 2012 r. (RB-15-2012) Comarch Software und Beratung AG („CSuB”) otrzymała postanowienie sądu rejestrowego w Monachium (Amtsgericht Munchen-Registergericht) z dnia 2 października 2012 roku rejestrujące uchwałę z dnia 13 sierpnia 2012 roku Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy spółki CSuB z siedzibą w Monachium w sprawie przeniesienia akcji CSuB z akcjonariuszy mniejszościowych spółki na akcjonariusza większościowego Comarch AG z siedzibą w Dreźnie. Wynikające z uchwały wynagrodzenie należne akcjonariuszom mniejszościowym zostało wypłacone. W związku z powyższym Comarch AG, jednostka zależna Comarch S.A., jest obecnie posiadaczem 100% akcji i 100% głosów spółki CSuB.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy iMed24 S.A. podjęło w dniu 29 października 2012 r. uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki z kwoty 1 450 000,00 PLN do kwoty 1 600 000,00 PLN przez emisję nowych akcji serii E w łącznej liczbie 1 500 o wartości nominalnej 100,00 PLN każda. Niniejsze podwyższenie kapitału zakładowego zostało zarejestrowane w dniu 22 listopada 2012 r. zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru.

W dniu 8 listopada 2012 r. została zakończona transakcja nabycia przez Comarch SAS udziałów spółki Comarch R&D S.à r.l. od spółki Comarch AG.

W dniu 14 grudnia 2012 r. Comarch Software und Beratung AG sprzedał 100% akcji spółki Comarch Swiss AG spółce CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SKA.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy iMed24 S.A. podjęło w dniu 21 grudnia 2012 uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki z kwoty 1 600 000,00 PLN do kwoty 1 750 000,00 PLN przez emisję akcji serii F w łącznej liczbie 1 500 o wartości nominalnej 100,00 PLN każda.

Dnia 27 grudnia 2012 r. została zawarta umowa nabycia przez Comarch Management Sp. z o.o. SK-A od CCF FIZ 6 320 akcji w celu umorzenia. Cena sprzedaży wyniosła 237,35 zł za 1 akcję.

W czwartym kwartale 2012 r. Comarch S.A. odkupiła 1 akcję spółki CA Consulting S.A. od dotychczasowego indywidualnego akcjonariusza. Comarch S.A. jest w posiadaniu 100% udziałów i głosów w spółce CA Consulting S.A.

Po dacie bilansu

W dniu 21 stycznia 2013 została zarejestrowana CAMS AG z siedzibą w Luzern w Szwajcarii. 51% udziałów należy do CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A.

W dniach 8-11 lutego 2013 r. CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A dokonała zapłaty drugiej części wynagrodzenia w wysokości 300 000 CHF za nabyte w 2012 r. akcje A-MEA Informatik AG.

W dniu 12 lutego 2013 r. zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki iMed24 S.A. z kwoty 1 600 000,00 PLN do kwoty 1 750 000,00 PLN.

W dniu 20 lutego 2013 r. Comarch S.A. podpisała umowę objęcia akcji serii F w kapitale zakładowym spółki MKS Cracovia SSA. MKS Cracovia SSA złożyła Comarch S.A. ofertę objęcia akcji serii F w łącznej liczbie 11 400 sztuk o wartości nominalnej 100 zł. MKS Cracovia SSA zaoferowała Comarch S.A. objęcie akcji serii F po cenie emisyjnej wynoszącej łącznie 4 695 774 zł tj. za cenę emisyjną wynoszącą 411,91 zł za jedną akcję serii F. Cena emisyjna powyższych akcji serii F została pokryta wkładem pieniężnym w wysokości 4 695 774 zł dokonany przez Comarch S.A. w dniu 20 lutego 2013 r. Po rejestracji podwyższenia kapitału MKS Cracovia SSA (postanowienie Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 6 marca 2013 roku; raport bieżący nr 6/2013 z dnia 14 marca 2013 r.), Comarch S.A. dysponuje 62,16% głosów na WZA spółki. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr 4/2013.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy iMed24 S.A. podjęło w dniu 26 marca 2013 r. uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki z kwoty 1 750 000,00 PLN do kwoty 2 050 000,00 PLN przez emisję akcji serii G w łącznej liczbie 3 000 o wartości nominalnej 100,00 PLN każda.

W dniu 9 kwietnia 2013 r. zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego Comarch AG do kwoty 15 milionów euro.

W dniu 15 kwietnia 2013 roku jedyny akcjonariusz Comarch SAS działający w ramach kompetencji Walnego Zgromadzenie Akcjonariuszy podjął decyzję o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki z kwoty 1 800 000 EUR do kwoty 2 800 000 EUR przez emisję 1 000 000 nowych akcji.

12.2. Nieruchomości

Spółka Comarch S.A. nabyła w 2012 roku ze środków własnych budynek biurowy w Łodzi za kwotę 3,5 mln zł. Po wykonaniu prac adaptacyjnych będzie on wykorzystywany na cele związane z działalnością Grupy Comarch.

Spółka jest w trakcie przygotowywania kolejnego etapu inwestycji na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krakowie (SSE6), polegającej na budowie budynku biurowego i data center. Rozpoczęcie prac budowlanych planowane jest na 2 półrocze 2013 roku.

Jednostka zależna iMed24 S.A. rozpoczęła w I kwartale 2012 roku prowadzenie działalności diagnostycznej i medycznej (Centrum Medyczne iMed24) i rozpoczęła użytkowanie sprzętu diagnostycznego i medycznego zakupionego w 2011 roku. Na dzień 31 grudnia 2012 r. wartość księgowa tego sprzętu wynosi 16 730 tys. zł. Wyższa wartość w stosunku do stanu na dzień 30 września 2012 r. wynika z korekty amortyzacji w związku z wydłużeniem przewidywanego okresu użytkowania sprzętu.

Spółka Comarch AG jest w trakcie realizacji inwestycji w Dreźnie, polegającej na renowacji istniejącego budynku i przystosowaniu go do celów biurowych oraz na budowie nowego budynku dla Comarch Data Center. Prace budowlane rozpoczęły się pod koniec pierwszego kwartału 2011 roku i zostały zakończone w marcu 2013 r. Łączny koszt inwestycji wyniósł ok. 12 mln EUR.

Budynek biurowy nabyty w Lille przez Comarch SAS został dostosowany do funkcji biurowej i stanowi obecnie siedzibę spółki. Budynek magazynowy zostanie docelowo przekształcony w Comarch Data Center o powierzchni ok. 1 700 m. kw. Planowany koszt inwestycji wynosi ok. 5,5 mln EUR. Do końca drugiego kwartału 2013 r. będą trwały prace przygotowawcze, a rozpoczęcie inwestycji planowane jest w trzecim kwartale 2013 r.

13. Działalność w Specjalnej Strefie Ekonomicznej

Comarch S.A. uzyskał w dniu 22 marca 1999 r. zezwolenie na prowadzenie działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 października 1997 roku w sprawie ustanowienia Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krakowie (Dz. U. Nr 135, poz. 912 z późn. zm.) podmioty, które zainwestowały w krakowskiej specjalnej strefie ekonomicznej co najmniej 2 mln EURO, uzyskiwały następujące ulgi podatkowe:

- a) w okresie pierwszych 6 lat działalności w strefie, dochód z takiej działalności był wolny od podatku dochodowego,
- b) po tym okresie, ale nie dłużej niż do daty określonej w zezwoleniu, połowa osiągniętego dochodu była wolna od podatku dochodowego.

Zwolnienie dotyczyło podatku dochodowego od osób prawnych od dochodu uzyskanego z działalności określonej w zezwoleniu.

W związku z wejściem Polski do Unii Europejskiej została uchwalona Ustawa z dnia 2 października 2003 roku o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw (Dz. U. Nr 188, poz. 1840), która zmieniła warunki zwolnień podatkowych dla podmiotów działających w specjalnych strefach ekonomicznych. Zgodnie z postanowieniem art. 6 ust. 1 Ustawy, podmioty te mogą się ubiegać o zmianę warunków zezwolenia w celu dostosowania go do obowiązujących w Unii Europejskiej zasad udzielania pomocy publicznej. Zgodnie z przepisem art. 5 ust. 2 pkt 1 lit. b), pkt 2, pkt 3 Ustawy, maksymalna wielkość pomocy publicznej dla podmiotów, które prowadzą działalność w specjalnej strefie ekonomicznej na podstawie zezwolenia wydanego przed dniem 1 stycznia 2000 r., nie może przekraczać 75% wartości inwestycji poniesionych w okresie od dnia uzyskania zezwolenia do dnia 31 grudnia 2006 r., przy czym przy ustalaniu maksymalnej wielkości pomocy publicznej uwzględnia się całkowitą wielkość pomocy publicznej uzyskanej od 1 stycznia 2001 r. Oznacza to zmianę dotychczasowego sposobu funkcjonowania ulg podatkowych (pomocy publicznej), z ulg nieograniczonych wartościowo, na ulgi ograniczone wartościowo i zależne od wartości dokonanych inwestycji. W przypadku Comarch S.A. maksymalna wartość pomocy publicznej nie będzie mogła przekroczyć 75% wartości nakładów inwestycyjnych, które Spółka poniosła/poniesie w okresie od uzyskania zezwolenia tj. od dnia 22 marca 1999 r. do dnia 31 grudnia 2006 r.

Koszty inwestycji oraz wielkość pomocy podlegają dyskontowaniu zgodnie z par. 9 Rozporządzenia Rady Ministrów z 14 września 2004 r. w sprawie krakowskiej specjalnej strefy ekonomicznej (Dz. U. 220, poz. 2232) w brzmieniu zmienionym zgodnie z par. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z 8 lutego 2005 r., zmieniającym rozporządzenie w sprawie krakowskiej specjalnej strefy ekonomicznej (Dz. U. nr 32, poz. 270) z uwzględnieniem par. 2 tego ostatniego Rozporządzenia.

Comarch S.A. wystąpił do Ministra Gospodarki o zmianę warunków zezwolenia i w dniu 1 lipca 2004 r. otrzymał decyzję Ministra Gospodarki z dnia 24 czerwca 2004 r. dotyczącą zmiany warunków zezwolenia

na określone powyżej i zgodne z Ustawą. Równocześnie w zmienionym zezwoleniu wydłużony został do 31 grudnia 2017 r. okres, na jaki zostało wydane zezwolenie dla Comarch S.A. Oznacza to wydłużenie okresu, w jakim Spółka będzie mogła wykorzystać limit pomocy publicznej, przysługujący z tytułu poniesionych w specjalnej strefie ekonomicznej inwestycji.

Zgodnie z MSR 12 niewykorzystana ulga podatkowa na dzień 31 grudnia 2012 r. stanowi aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Limit niewykorzystanej ulgi inwestycyjnej na dzień 31 grudnia 2012 r., zdyskontowanej na dzień przyznania zezwolenia wynosi 9 810 tys. zł. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi oraz z tytułu ulgi w podatku dochodowym w związku z prowadzeniem działalności w SSE, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego oraz straty podatkowej możliwej do odliczenia, ustalonej przy uwzględnieniu zasady ostrożności. Ze względu na powyższą zasadę aktywa z tytułu działalności w SSE ustala się jedynie w rocznym horyzoncie czasowym, przyjmując za bazę do jego ustalenia przeciętny dochód uzyskany z działalności strefowej z okresu 3 lat (łącznie z rokiem, za który jest sporządzane sprawozdanie).

14. Uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy i Rady Nadzorczej jednostki dominującej

14.1. Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW w Warszawie

Zgodnie z zasadą nr 3) zawartą w części III, pkt 1 "Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW" Zarząd Comarch S.A. poinformował w raporcie bieżącym nr EBI 1/2012, że uchwałą nr 8/5/2012 z dnia 11 maja 2012 r. Rada Nadzorcza Comarch S.A. pozytywnie zaopiniowała projekty uchwał Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki z dnia 25 czerwca 2012 roku.

Zgodnie z zasadą nr 1) zawartą w części III, pkt 1 "Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW" Zarząd Comarch S.A. zaprezentował w raporcie bieżącym nr EBI 2/2012 sprawozdanie z działalności Rady Nadzorczej Comarch S.A. za okres od 1 stycznia 2011 roku do 31 grudnia 2011 roku oraz ocenę sytuacji Spółki z uwzględnieniem oceny systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem istotnym dla Spółki.

14.2. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Comarch S.A. z dnia 25 czerwca 2012 r.

a) Zwołanie WZA, porządek obrad i informacje dotyczące udziału w WZA emitenta

Dnia 22 maja 2012 r. Zarząd Comarch Spółka Akcyjna z siedzibą w Krakowie, działając na podstawie przepisów art. 398, art. 399 § 1, art. 4021 oraz art. 4022 Kodeksu Spółek Handlowych (dalej „KSH”) oraz art. 14 Statutu Spółki, zwołuje Zwyczajne Walne Zgromadzenie na dzień 25 czerwca 2012 roku, na godzinę 10.00 w Krakowie przy Alei Jana Pawła II 41e. Zarząd Spółki przedstawił w tym dniu również porządek obrad oraz projekty uchwał na niniejsze Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy wraz z uzasadnieniami. Zgodnie z art. 402² KSH Zarząd Spółki przekazał także informacje dotyczące udziału w Walnym Zgromadzeniu Spółki, w szczególności:

- prawo akcjonariusza do żądania umieszczenia poszczególnych spraw w porządku obrad Walnego Zgromadzenia,
- prawo akcjonariusza do zgłaszania projektów uchwał,
- sposób wykonywania prawa głosu przez pełnomocnika,
- możliwość i sposób uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej,
- sposób wypowiedzania się w trakcie Walnego Zgromadzenia przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej,
- sposób wykonywania prawa głosu drogą korespondencyjną lub przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej,
- dzień rejestracji uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu wyznaczono na 9 czerwca 2012 r.,
- informacja o prawie uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu,
- lista akcjonariuszy,
- dostęp do dokumentacji,
- adresy strony internetowej oraz adres poczty elektronicznej.

O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr 8/2012.

b) Uchwały podjęte na WZA emitenta

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy podjęło uchwały między innymi w następujących sprawach:

- wyboru Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia;
- wykreślenia z porządku obrad punktu dotyczącego wyboru Komisji Skrutacyjnej;
- uchwalenia porządku obrad;
- zatwierdzenia sprawozdania finansowego Comarch S.A. za rok obrotowy 1.01.2011 - 31.12.2011;
- zatwierdzenia sprawozdania Zarządu z działalności Spółki za rok obrotowy 1.01.2011 - 31.12.2011;
- zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Comarch S.A. za rok obrotowy 1.01.2011 - 31.12.2011;
- zatwierdzenia sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Comarch za rok obrotowy 1.01.2011 - 31.12.2011;
- zatwierdzenia sprawozdań Rady Nadzorczej Spółki z działalności w 2011 roku, zawierającego ocenę sytuacji Spółki;
- podziału zysku netto za rok obrotowy 1.01.2011 - 31.12.2011;
- udzielenia członkom Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki absolutorium z wykonywania przez nich obowiązków w roku obrotowym 1.01.2011 - 31.12.2011;
- odwołania członka Rady Nadzorczej Comarch S.A. i powołanie nowego członka Rady Nadzorczej Spółki.

Pełna treść uchwał została przekazana do publicznej wiadomości raportem bieżącym 10/2012 w dniu 25 czerwca 2012 roku.

c) Uchwała WZA w sprawie wypłaty dywidendy za 2011 rok

Walne Zgromadzenie postanowiło, że wypracowany w roku obrotowym od 1 stycznia 2011 do 31 grudnia 2011 zysk netto w kwocie 55 191 262,72 złotych zostaje podzielony w ten sposób, że:

1. kwota 12 077 455,50 złotych zostanie wypłacona w formie dywidendy.

Dywidendę w kwocie 1 zł 50 gr za jedną akcję otrzymały osoby będące akcjonariuszami Spółki w dniu 31 lipca 2012 roku (dzień dywidendy). Liczba akcji objętych dywidendą wynosiła 8 051 637 sztuk. Dywidenda została wypłacona w dniu 16 sierpnia 2012 roku.

2. pozostała część zysku netto w kwocie 43 113 807,22 złotych została przekazana na kapitał zapasowy.

d) Lista akcjonariuszy uczestniczących w WZA emitenta

Zgodnie z listą akcjonariuszy uczestniczących w Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Comarch S.A. w dniu 25 czerwca 2012 roku, Elżbieta Filipiak i Janusz Filipiak posiadali co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na tym Zgromadzeniu, według szczegółów poniżej:

1. Janusz Filipiak – 893 000 sztuk akcji uprzywilejowanych imiennych, z których przysługiwało 4 465 000 głosów na WZA i które stanowiły 51,01% głosów na WZA; udział w ogólnej liczbie głosów Spółki: 29,68%;

2. Elżbieta Filipiak – 846 000 sztuk akcji uprzywilejowanych imiennych, z których przysługiwało 4 230 000 głosów na WZA i które stanowiły 48,32% głosów na WZA; udział w ogólnej liczbie głosów Spółki: 28,12%.

Całkowita liczba głosów wynikająca z wszystkich wyemitowanych akcji Comarch S.A. wynosi 15 045 237 głosów. Na WZA w dniu 25 czerwca 2012 roku brali udział akcjonariusze reprezentujący 8 753 438 głosów.

15. Operacje na akcjach Comarch S.A.

15.1. Transakcje zbycia/nabycia akcji jednostki dominującej

W dniach 10-17 września 2012 roku jedna z osób zarządzających Comarch S.A. zakupiła 100 akcji zwykłych na okaziciela Spółki Comarch S.A. po średniej cenie 69,60 zł za 1 akcję oraz sprzedała 100 zwykłych na okaziciela Spółki Comarch S.A. po średniej cenie 70,40 zł. Powyższe transakcje kupna i sprzedaży zostały zawarte na rynku regulowanym za pośrednictwem Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. Spółka informowała o szczegółach raportem bieżącym nr 14/2012 dnia 20 września 2012 roku.

W dniach 24-26 października 2012 roku jedna z osób zarządzających Comarch S.A. sprzedała 595 akcji zwykłych na okaziciela Spółki Comarch S.A. po średniej cenie 72 zł za 1 akcję. Poszczególne transakcje zostały dokonane w następujących terminach i wolumenach:

1. 24.10.2012 r.: wolumen: 200, cena jednostkowa: 72,00 PLN, wartość: 14 400,00 PLN,
2. 25.10.2012 r.: wolumen: 200, cena jednostkowa: 72,00 PLN, wartość: 14 400,00 PLN,
3. 26.10.2012 r.: wolumen: 195, cena jednostkowa: 72,00 PLN, wartość: 14 040,00 PLN.

Powyższe transakcje sprzedaży zostały zawarte na rynku regulowanym za pośrednictwem Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. Spółka informowała o szczegółach raportem bieżącym nr 17/2012 dnia 31 października 2012 roku skorygowanym dnia 21 grudnia 2012 roku.

PO DACIE BILANSU

Nie wystąpiły.

15.2. Program opcji menedżerskich dla Członków Zarządu oraz Kluczowych Pracowników

Szczegóły programu opcji menedżerskich znajdują się w pkt. 3.14.3 skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

16. Operacje na akcjach jednostek zależnych i stowarzyszonych Comarch S.A.

Dnia 27 stycznia 2012 r. Comarch S.A. poinformowała (RB-2-2012 z dnia 27 stycznia 2012 r.), że CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A ("CASA"), jednostka zależna Comarch S.A., zakupiła 100 000 akcji zwykłych na okaziciela spółki A-MEA Informatik AG ("A-MEA") o wartości nominalnej 1 CHF (3,5147 PLN). Łączna cena nabycia nie przekroczy sumy 2 mln CHF (ok. 7,03 mln PLN) oraz wartości kapitałów własnych A-MEA na dzień 31 stycznia 2012 roku. Pełne rozliczenie transakcji nastąpi do końca pierwszego kwartału 2013 roku. W wyniku powyższej transakcji CASA posiada 100 000, tj. 100% akcji spółki A-MEA, uprawniających do 100 000, tj. 100% wszystkich głosów na walnym zgromadzeniu spółki. A-MEA jest firmą z długoletnim doświadczeniem w zakresie sprzedaży i wdrażania rozwiązań ERP (w tym Comarch ERP Enterprise) na rynku szwajcarskim.

Z dniem 24 lutego 2012 r. została podpisana umowa objęcia akcji serii E w kapitale zakładowym spółki MKS Cracovia SSA (raport bieżący nr 3/2012 z 27 lutego 2012 r. i korekta z 29 lutego 2012 r.). MKS Cracovia SSA złożyła Comarch S.A. ofertę objęcia akcji serii E w łącznej liczbie 38 631 sztuk o wartości nominalnej 100 zł. MKS Cracovia SSA zaoferowała Comarch S.A. objęcie akcji serii E po cenie emisyjnej wynoszącej łącznie 15 912 495,21 zł, tj. za cenę emisyjną wynoszącą 411,91 zł za jedną akcję serii E. Cena emisyjna powyższych akcji serii E została pokryta wkładem pieniężnym w wysokości 15 912 495,21 zł dokonany przez Comarch S.A. w dniu 27 lutego 2012 r. Po rejestracji podwyższenia kapitału MKS Cracovia SSA (postanowienie Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 14 marca 2012 roku; raport bieżący nr 5/2012 z dnia 16 marca 2012 r.), Comarch S.A. dysponował 59,82% głosów na WZA spółki.

W dniu 9 marca 2012 roku Amtsgericht Dresden zarejestrował podwyższenie o 6,5 mln EUR kapitału akcyjnego Comarch AG. Akcje nowej emisji zostały objęte w całości przez Comarch S.A. W pierwszym kwartale 2012 roku Comarch S.A. dokonała też dopłat do kapitału zapasowego Comarch AG w kwocie 13 mln EUR a w drugim kwartale w kwocie 3 mln EUR.

Dnia 10 kwietnia 2012 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował podwyższenie o 250 000 zł kapitału zakładowego spółki iMed24 S.A.

W dniu 10 kwietnia 2012 roku Comarch AG poinformował zarząd Comarch Software und Beratung AG o przekroczeniu progu 95% udziału w kapitale akcyjnym spółki Comarch SuB AG i zgłosił żądanie zwołania Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy spółki celem podjęcia decyzji o przejęciu akcji dotychczasowych akcjonariuszy (mniejszościowych) przez Comarch AG w zamian za odpowiednie wynagrodzenie.

Dnia 27 kwietnia 2012 r. Zarząd Comarch S.A. poinformował o zakupie 50 udziałów spółki ESAProjekt sp. z o.o. ("ESAProjekt") o wartości nominalnej 2 460 PLN każdy, przez CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A ("CASA"), jednostkę zależną Comarch S.A. Łączna cena nabycia wynosi 12 200 000 PLN. W wyniku powyższej transakcji CASA posiada 50, tj. 100% udziałów spółki ESAProjekt, uprawniających do 50, tj. 100% wszystkich głosów na zgromadzeniu wspólników spółki. ESAProjekt jest jednym z czołowych polskich producentów i dostawców kompleksowych rozwiązań informatycznych dla sektora zdrowia.

Dnia 25 maja 2012 r. zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego w spółce Comarch Vietnam Company Limited o kwotę 50 000 USD.

Dnia 20 czerwca 2012 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował podwyższenie kapitału zakładowego spółki Comarch Management Sp. z o.o. o 50 tys. zł.

Dnia 28 czerwca 2012 r. została zawarta umowa nabycia 30% udziałów spółki Comarch R&D S.à. r.l. przez Comarch S.A. od dotychczasowego udziałowca mniejszościowego za kwotę 100 tys. euro.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy iMed24 S.A. podjęło w dniu 30 lipca 2012 roku uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki z kwoty 1 250 000,00 PLN do kwoty 1 450 000,00 PLN. Podwyższenie kapitału zakładowego spółki zostanie dokonane przez emisję nowych akcji serii D w łącznej liczbie 2 000 o wartości nominalnej 100,00 PLN każda.

W dniu 13 sierpnia 2012 r. walne zgromadzenie akcjonariuszy CSuB podjęło uchwałę o przeniesieniu akcji z dotychczasowych akcjonariuszy mniejszościowych na akcjonariusza większościowego Comarch AG w zamian za wynagrodzenie w wysokości 2,95 euro za akcję.

W dniu 21 sierpnia 2012 r. zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego w spółce CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A o 85 tys. zł. poprzez emisję 850 akcji o wartości nominalnej 100 zł każda.

Dnia 2 października 2012 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował podwyższenie kapitału zakładowego iMed24 S.A. z kwoty 1 250 000,00 PLN do kwoty 1 450 000,00 PLN.

Dnia 5 października 2012 r. (RB-15-2012) Comarch Software und Beratung AG („CSuB”) otrzymała postanowienie sądu rejestrowego w Monachium (Amtsgericht Munchen-Registergericht) z dnia 2 października 2012 roku rejestrujące uchwałę z dnia 13 sierpnia 2012 roku Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy spółki CSuB z siedzibą w Monachium w sprawie przeniesienia akcji CSuB z akcjonariuszy mniejszościowych spółki na akcjonariusza większościowego Comarch AG z siedzibą w Dreźnie. Wynikające z uchwały wynagrodzenie należne akcjonariuszom mniejszościowym zostało wypłacone. W związku z powyższym Comarch AG, jednostka zależna Comarch S.A., jest obecnie posiadaczem 100% akcji i 100% głosów spółki CSuB.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy iMed24 S.A. podjęło w dniu 29 października 2012 r. uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki z kwoty 1 450 000,00 PLN do kwoty 1 600 000,00 PLN przez emisję nowych akcji serii E w łącznej liczbie 1 500 o wartości nominalnej 100,00 PLN każda. Niniejsze podwyższenie kapitału zakładowego zostało zarejestrowane w dniu 22 listopada 2012 r. zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru.

W dniu 8 listopada 2012 r. została zakończona transakcja nabycia przez Comarch SAS udziałów spółki Comarch R&D S.à. r.l. od spółki Comarch AG.

W dniu 14 grudnia 2012 r. Comarch Software und Beratung AG sprzedał 100% akcji spółki Comarch Swiss AG spółce CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SKA.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy iMed24 S.A. podjęło w dniu 21 grudnia 2012 uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki z kwoty 1 600 000,00 PLN do kwoty 1 750 000,00 PLN przez emisję akcji serii F w łącznej liczbie 1 500 o wartości nominalnej 100,00 PLN każda.

Dnia 27 grudnia 2012 r. została zawarta umowa nabycia przez Comarch Management Sp. z o.o. SK-A od CCF FIZ 6 320 akcji w celu umorzenia. Cena sprzedaży wyniosła 237,35 zł za 1 akcję.

W czwartym kwartale 2012 r. Comarch S.A. odkupiła 1 akcję spółki CA Consulting S.A. od dotychczasowego indywidualnego akcjonariusza. Comarch S.A. jest w posiadaniu 100% udziałów i głosów w spółce CA Consulting S.A.

PO DACIE BILANSU

W dniach 8-11 lutego 2013 r. CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A dokonała zapłaty drugiej części wynagrodzenia w wysokości 300 000 CHF za nabyte w 2012 r. akcje A-MEA Informatik AG.

W dniu 12 lutego 2013 r. zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki iMed24 S.A. z kwoty 1 600 000,00 PLN do kwoty 1 750 000,00 PLN.

W dniu 20 lutego 2013 r. Comarch S.A. podpisała umowę objęcia akcji serii F w kapitale zakładowym spółki MKS Cracovia SSA. MKS Cracovia SSA złożyła Comarch S.A. ofertę objęcia akcji serii F w łącznej liczbie 11 400 sztuk o wartości nominalnej 100 zł. MKS Cracovia SSA zaoferowała Comarch S.A. objęcie akcji serii F po cenie emisyjnej wynoszącej łącznie 4 695 774 zł tj. za cenę emisyjną wynoszącą 411,91 zł za jedną akcję serii F. Cena emisyjna powyższych akcji serii F została pokryta wkładem pieniężnym w wysokości 4 695 774 zł dokonany przez Comarch S.A. w dniu 20 lutego 2013 r. Po rejestracji podwyższenia kapitału MKS Cracovia SSA (postanowienie Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 6 marca 2013 roku; raport bieżący nr 6/2013 z dnia 14 marca 2013 r.), Comarch S.A. dysponuje 62,16% głosów na WZA spółki. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr 4/2013.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy iMed24 S.A. podjęło w dniu 26 marca 2013 r. uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki z kwoty 1 750 000,00 PLN do kwoty 2 050 000,00 PLN przez emisję akcji serii G w łącznej liczbie 3 000 o wartości nominalnej 100,00 PLN każda.

W dniu 9 kwietnia 2013 r. zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego Comarch AG o 6 mln EUR do kwoty 15 milionów euro.

W dniu 15 kwietnia 2013 roku jedyny akcjonariusz Comarch SAS działający w ramach kompetencji Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy podjął decyzję o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki z kwoty 1 800 000 EUR do kwoty 2 800 000 EUR przez emisję 1 000 000 nowych akcji.

17. Pozostałe wydarzenia 2012 roku i po dacie bilansu

17.1. Terminy przekazywania raportów okresowych w 2012 roku

Raportem bieżącym nr 1/2012 z dnia 16 stycznia 2012 r. Zarząd Comarch S.A. określił następujące stałe daty przekazywania raportów okresowych w 2012 roku:

- 1) IV kwartał 2011 w dniu 29.02.2012
- 2) Raport roczny za 2011 rok w dniu 30.04.2012
- 3) Skonsolidowany raport roczny za 2011 rok w dniu 30.04.2012
- 4) I kwartał 2012 w dniu 15.05.2012
- 5) Skonsolidowany raport półroczny zawierający skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe oraz skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe za I półrocze 2012 roku w dniu 31.08.2012
- 6) III kwartał 2012 w dniu 14.11.2012

17.2. Ustanowienie zastawu rejestrowego na sprzęcie medycznym iMed24

Comarch S.A. otrzymała w dniu 5 marca 2012 roku postanowienie Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie Wydział VII Rejestru Zastawów o wpisie z dnia 15 lutego 2012 r. w Rejestrze Zastawów zastawu rejestrowego na sprzęcie medycznym Centrum Medycznego iMed24 (raport bieżący nr 4/2012 z dnia 5 marca 2012 r.). Podstawą wpisu w/w zastawu rejestrowego jest umowa z dnia 29 grudnia 2011 r. pomiędzy bankiem Bank Polska Kasa Opieki S.A. („Bank”) a iMed24 S.A. („iMed24”), jednostką zależną Comarch S.A. Niniejsza umowa zawarta jest w celu zabezpieczenia wierzytelności Banku z tytułu udzielonego przez Bank w dniu 1 września 2011 r. kredytu inwestycyjnego wraz z odsetkami, prowizjami i innymi należnościami Banku wynikającymi z umowy kredytu. iMed24 ustanawia na rzecz Banku, a Bank przyjmuje zastaw rejestrowy na stanowiących własność iMed24 rzeczach ruchomych o ogólnej wartości wynoszącej w dniu zawarcia niniejszej umowy 13 940 130,82 zł ustalonej na podstawie ceny zakupu netto. Zastaw rejestrowy zabezpiecza wierzytelność Banku do najwyższej sumy zabezpieczenia 23 832 999,63 zł. Ustanowiony zastaw rejestrowy wygasa z chwilą całkowitej spłaty wierzytelności wynikającej z umowy.

17.3. Wykaz informacji bieżących i okresowych opublikowanych w 2011 roku

W dniu 10 maja 2012 r. Zarząd Comarch S.A. podał wykaz informacji bieżących i okresowych przekazanych do publicznej wiadomości w roku 2011 (raport bieżący nr 7/2012). Oryginały raportów znajdują się w Krakowie przy Al. Jana Pawła II 41e. Zostały również udostępnione na stronie internetowej Spółki pod adresem: <http://www.comarch.pl/relacje-inwestorskie/raporty-biezace/params/date/2011>

17.4. Oświadczenie Zarządu w sprawie przestrzegania zasad ładu korporacyjnego

W załączeniu do raportu rocznego przekazanego do publicznej wiadomości w dniu 30 kwietnia 2012, Zarząd Comarch S.A. przekazał, zgodnie z treścią §29 ust. 5 regulaminu giełdy, raport dotyczący stosowania zasad ładu korporacyjnego przez Comarch S.A. w 2011 roku.

17.5. Zastaw rejestrowy na sprzęcie komputerowym

W dniu 11 października 2012 r. Comarch S.A. otrzymała postanowienie Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie Wydział VII Rejestru Zastawów o wpisie z dnia 9 października 2012 r. w Rejestrze Zastawów zastawów rejestrowych na sprzęcie komputerowym będącym własnością Comarch S.A. Podstawą wpisu ww. zastawów rejestrowych są umowy zastawu rejestrowego z dnia 3 sierpnia 2012 r. pomiędzy bankiem BNP Paribas Bank Polska S.A. a Comarch S.A. Niniejsze umowy zawarte są w celu zabezpieczenia wierzytelności BNP Paribas Bank Polska S.A. z tytułu umowy o kredyt nieodnawialny nr WAR/2002/12/67/CB z dnia 16 lipca 2012 roku do najwyższej sumy zabezpieczenia w wysokości 4 080 000,00 EUR uwzględniającej należne odsetki oraz prowizje, opłaty i inne należności uboczne. Wartość rzeczy ruchomych będących przedmiotem zastawów ustalona na podstawie ceny zakupu netto wynosi łącznie 6 033 265,63 zł. Nie występują powiązania pomiędzy Spółką Comarch S.A. i jej osobami zarządzającymi lub nadzorującymi a BNP Paribas Bank Polska S.A. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr 16/2012 dnia 11 października 2012 r.

PO DACIE BILANSU

17.6. Terminy raportów okresowych w 2013 roku

Raportem bieżącym nr 1/2013 z dnia 8 stycznia 2013 r. Zarząd Comarch S.A. określił następujące stałe daty przekazywania raportów okresowych w 2013 roku:

- 1) IV kwartał 2012 w dniu 01.03.2013
- 2) I kwartał 2013 w dniu 15.05.2013
- 3) III kwartał 2013 w dniu 14.11.2013
- 4) Skonsolidowany raport półroczny zawierający skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe oraz skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe za I półrocze 2013 roku w dniu 30.08.2013
- 5) Raport roczny za 2012 rok w dniu 30.04.2013
- 6) Skonsolidowany raport roczny za 2012 rok w dniu 30.04.2013

17.7. Ustanowienie hipoteki na aktywach Spółki Comarch S.A.

W dniu 6 lutego 2013 r. Zarząd Comarch S.A. poinformował o otrzymaniu w dniu 6 lutego 2013 r. zawiadomienia Sądu Rejonowego dla Krakowa-Podgórze w Krakowie IV Wydział Ksiąg Wieczystych o wpisie z dnia 30 stycznia 2013 r. w Księdze Wieczystej hipoteki na nieruchomości zlokalizowanej w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie, będącej własnością Comarch S.A. Aktualna wartość ewidencyjna nieruchomości wynosi 18 952 737,42 PLN. Podstawą wpisu ww. hipoteki jest umowa nieodnawialnego, długoterminowego kredytu obrotowego z dnia 4 stycznia 2013 r. pomiędzy bankiem BZ WBK S.A. a Comarch S.A. na kwotę 7 400 000 EUR, tj. 30 932 740 PLN. Wierzytelność banku BZ WBK S.A. z tytułu niniejszej umowy jest zabezpieczona do kwoty 11 100 000 EUR, tj. 46 399 110 PLN. Nie występują powiązania pomiędzy Spółką Comarch S.A. i jej osobami zarządzającymi lub nadzorującymi a BZ WBK S.A. Spółka informowała o szczegółach raportem bieżącym nr 3/2013 z dnia 6 lutego 2013 r.

17.8. Zawarte po dacie bilansu kontrakty forward

Spółka Comarch S.A. zawarła w okresie od 1 stycznia 2013 roku do dnia 30 kwietnia 2013 roku kontrakty terminowe na sprzedaż 6 734 tys. EUR i 500 tys. USD oraz na kupno 1 600 tys. EUR. Wartość netto kontraktów terminowych nierozliczonych na dzień 30 kwietnia 2013 roku wynosi 6 834 tys. EUR i 1 000 tys. USD. Na dzień 30 kwietnia 2013 roku wycena otwartych kontraktów terminowych wyniosła 1 353 tys. zł. Kontrakty zapadają w terminie do 19 miesięcy od dnia bilansowego. Wszystkie kontrakty terminowe zostały zawarte w celu ograniczenia wpływu zmian kursów walut na wynik finansowy związany z realizowanymi przez Comarch S.A. kontraktami, w których wynagrodzenie ustalone jest w walutach obcych.

18. Charakterystyka polityki w zakresie kierunków rozwoju grupy kapitałowej emitenta

Strategicznymi kierunkami rozwoju Grupy Comarch są:

- rozwój sprzedaży zagranicznej, ze szczególnym uwzględnieniem rynków Europy Zachodniej (zwłaszcza w regionie DACH) i obu Ameryk,
- stały rozwój własnych, zaawansowanych technologicznie produktów informatycznych, wysokie nakłady na prace R&D
- rozwój sprzedaży produktów i usług informatycznych w modelu usługowym (*cloud computing*)
- dywersyfikacja oferty poprzez sprzedaż produktów i usług do klientów z wielu sektorów gospodarki,
- kontynuacja prac rozwojowych w zakresie rozwiązań IT dla sektora e-Zdrowie, który w przyszłości powinien stać się jednym z głównych odbiorców Grupy Comarch- ścisła współpraca z globalnymi klientami na międzynarodowych rynkach,
- stałe inwestowanie w kapitał ludzki,
- rozwój nowoczesnej własnej bazy produkcyjnej w Polsce i zagranicą.

19. Osiągnięcia w zakresie badań i rozwoju

Globalizacja gospodarki światowej i liberalizacja handlu powoduje zanikanie barier dla firm i ich produktów. Rynek IT staje się rynkiem otwartym i globalnym, na którym następuje ciągłe porównywanie cen i jakości dostępnych produktów. Wraz ze wzrostem obecności kapitału zagranicznego w Polsce, nawet firmy IT działające wyłącznie na polskim rynku muszą oferować produkty konkurencyjne z punktu widzenia rynku globalnego. Comarch od samego początku działania wypracował reputację firmy technologicznej wytwarzającej nowoczesne produkty i z sukcesem je sprzedającej na rynku krajowym i zagranicznym. Dlatego nadal głównym celem strategicznym Comarch jest opracowywanie nowych, konkurencyjnych produktów, co pozwoli na zapewnienie dalszego rozwoju Comarch, a co za tym idzie zwiększenie jej wartości. Utrzymanie dynamiki sprzedaży wymaga nakładów na rozwój produktów oraz właściwą ich promocję i marketing. Dotyczy to zarówno modyfikacji już istniejących produktów i technologii jak również opracowywania nowych produktów.

Polityka Comarch zakłada prowadzenie prac badawczo-rozwojowych związanych z wdrożeniem nowych produktów oraz standaryzację produktów od samego początku ich przygotowania dla klienta. Dzięki

temu, o ile nawet produkt został przygotowany na potrzeby konkretnego klienta, to część lub całość oprogramowania/kodu może być następnie wykorzystana do przygotowania standardowego produktu. W rezultacie owocuje to wyższą rentownością poszczególnych kontraktów oraz rozszerzeniem bazy klientów. Nakłady na prace badawczo-rozwojowe w 2012 roku osiągnęły wartość 101 412 tys. zł i tym samym osiągnęły 11,5% przychodów ze sprzedaży Spółki. Comarch przeznaczył na nie zarówno środki własne, jak i aktywnie pozyskiwał fundusze europejskie.

W 2012 roku w zakresie projektów dofinansowanych Spółka Comarch S.A. kontynuowała 11 umów podpisanych w 2010 roku w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka Działanie 1.4 – 4.1 (umowy o dofinansowanie podpisane w grudniu 2010 roku). Do projektów badawczo-rozwojowych finansowanych w ramach POIG należą:

- ✓ Nowoczesna platforma informatyczna usprawniająca wytwarzanie aplikacji biznesowych w modelu SaaS,
- ✓ Zautomatyzowana wymiana informacji pomiędzy operatorami telekomunikacyjnymi,
- ✓ Bezpieczny System Autoryzacji Transakcji Internetowych Oparty o Urządzenie Zewnętrzne,
- ✓ Implementacja środowiska obsługującego narzędzia analizy efektywności zarządzania portfelami instrumentów finansowych,
- ✓ System Comarch Finanse Mobilne,
- ✓ System zarządzania relacjami z klientem,
- ✓ Wdrożenie innowacji w systemach IT do zarządzania procesem factoringowym,
- ✓ Nowoczesne kompleksowe interfejsy dla systemu elektronicznej wymiany danych,
- ✓ Zaawansowana Platforma do Zarządzania Informacjami Marketingowymi,
- ✓ Innowacyjna platforma mobilnego wsparcia sprzedaży ECOD Agent 3.0,
- ✓ Platforma do raportowania i obsługi kanału dystrybucji tradycyjnej ECOD Dystrybucja 3.0,

Ponadto, w 2012 roku Comarch kontynuował realizację projektu "Opracowanie innowacyjnej Platformy dla przedsiębiorstw do raportowania strategicznych analiz rynkowych (Market Research Analysis)". Projekt jest realizowany w ramach Przedsięwzięcia IniTech, na podstawie umowy o dofinansowanie zawartej z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR). W 2012 roku zakończył się projekt realizowany w ramach umowy o dofinansowanie z MNiSW: Integracja elementów funkcjonalności PLM w systemie ERP dla potrzeb rynku MSP.

W grudniu 2012 roku zakończył się projekt „Ochrona Krytycznej Infrastruktury Teleinformatycznej dla zabezpieczenia ciągłości procesów biznesowych w gospodarce, administracji i obronności”. Projekt był realizowany wspólnie z Akademią Górniczo-Hutniczą w Krakowie, która była koordynatorem projektu (umowa w Ministerstwie Nauki i szkolnictwa Wyższego).

Nowe projekty w 2012 roku

W ramach działania 1.4 Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka została podpisana z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju umowa o dofinansowanie projektu: „Wydajne, ergonomiczne i bezpieczne systemy przeglądania i transmisji obrazów medycznych” z obszaru e-Medycyny.

Celem projektu jest zdobycie wiedzy i opracowanie prototypowych rozwiązań pozwalających zaprojektować zestaw innowacyjnych urządzeń i aplikacji wspomagających światową medycynę w diagnostyce obrazowej oraz ułatwiających bezpieczny i wydajny dostęp do danych obrazowych pacjentom i lekarzom niezależnie od miejsca wykonania badań i miejsca pracy lekarza.

W ramach 7 Programu Ramowego Unii Europejskiej została podpisana umowa o dofinansowanie projektu "Shaping the Future of Electronic Identity" (FutureID), w którym Comarch S.A. jest partnerem. Projekt dotyczy rozwiązań w obszarze bezpieczeństwa.

W ramach działania 1.4 Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka została podpisana z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju umowa o dofinansowanie projektu: „Kompleksowa, Programistyczno-Sprzętowa Platforma Telemedyczna”.

Celem Projektu jest przeprowadzenie badań przemysłowych i prac rozwojowych prowadzących do zaprojektowania, wytworzenia, uruchomienia, przetestowania i wdrożenia zaawansowanego, programistyczno-sprzętowego systemu informatycznego umożliwiającego kompleksową realizację założeń telemedycyny, składającego się zarówno z oprogramowania, jak i fizycznych urządzeń medycznych.

20. Powiązania kapitałowe emitenta

20.1. Struktura organizacyjna Grupy Comarch

W dniu 31 grudnia 2012 r. w skład Grupy Comarch wchodziły następujące podmioty (w nawiasach udział głosów przypadający na Comarch S.A., chyba że wskazano inaczej):

- Comarch Spółka Akcyjna z siedzibą w Krakowie w Polsce,
- Comarch AG z siedzibą w Dreźnie w Niemczech (100%),
  - Comarch Software und Beratung AG z siedzibą w Monachium w Niemczech (100% zależna od Comarch AG*),
    - Comarch Solutions GmbH z siedzibą w Innsbruck w Austrii (100% zależna od Comarch Software und Beratung AG),
    - SoftM France S.à r.l. z siedzibą w Oberhausbergen we Francji (100% zależna od Comarch Software und Beratung AG),
- Comarch S.A.S. z siedzibą w Lezennes we Francji (100%),
  - Comarch R&D S.à r.l. z siedzibą w Montbonnot-Saint-Martin we Francji (70% zależna od Comarch SAS, 30% zależna od Comarch S.A.),
- Comarch Luxembourg S.à r.l. z siedzibą w Luksemburgu w Luksemburgu (100%)
- Comarch, Inc. z siedzibą w Rosemont w Stanach Zjednoczonych Ameryki (100%),
  - Comarch Panama, Inc. z siedzibą w Panamie w Panamie (100% zależna od Comarch, Inc.),
- Comarch Canada, Corp. z siedzibą w New Brunswick w Kanadzie (100%),
- Comarch Middle East FZ-LLC z siedzibą w Dubaju w Zjednoczonych Emiratach Arabskich (100%),
- Comarch LLC z siedzibą w Kijowie na Ukrainie (100%),
- OOO Comarch z siedzibą w Moskwie w Rosji (100%),
- Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd. z siedzibą w Szanghaju w Chinach (100%),
- Comarch Vietnam Company Limited (Comarch Co., Ltd.) z siedzibą w Ho Chi Minh City w Wietnamie (100%),
- Comarch Oy z siedzibą w Espoo w Finlandii (100%),
- Comarch UK Ltd. z siedzibą w Londynie w Wielkiej Brytanii (100%),
- UAB Comarch z siedzibą w Wilnie na Litwie (100%),
- Comarch s.r.o. z siedzibą w Bratysławie na Słowacji (100%),
- SouthForge Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100%),
- CA Consulting S.A. z siedzibą w Warszawie w Polsce (100%),
- Opso Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100%)
- Comarch Management Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100%),
- Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w Krakowie w Polsce („CCF FIZ”) (Comarch S.A. posiada 100% wyemitowanych certyfikatów inwestycyjnych),
  - Comarch Management Sp. z o.o. SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (63,03% głosów przypada na CCF FIZ; 36,97% głosów przypada na Comarch S.A.; z akcji nabytych przez Comarch Management Sp. z o.o. SK-A celem umorzenia spółka nie wykonuje prawa głosu),
  - Bonus Management Sp. z o.o. SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
  - Bonus Development Sp. z o.o. SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
  - Bonus Management Sp. z o.o. II Activia SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
  - Bonus Development Sp. z o.o. II Koncept SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
  - iMed24 S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
  - Comarch Polska S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
  - iReward24 S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
  - Infrastruktura24 S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
  - iComarch24 S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),

- CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% głosów przypada na CCF FIZ),
  - A-MEA Informatik AG z siedzibą w Arbon w Szwajcarii (100% głosów przypada na CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A),
  - ESAProjekt Sp. z o.o. z siedzibą w Chorzowie w Polsce (100% głosów przypada na CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A),
  - Comarch Swiss AG z siedzibą w Buchs w Szwajcarii (100% głosów przypada na CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A),
- MKS Cracovia SSA z siedzibą w Krakowie w Polsce (59,82%).

(*) w tym 2,68% akcji CSuB AG pożyczonych od podmiotu spoza Grupy Comarch

Na dzień 31 grudnia 2012 r. jednostką stowarzyszoną z jednostką dominującą jest:

- poprzez Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty: SolInteractive S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (30,72% głosów przypada na CCF FIZ).

Spółki stowarzyszone nie są konsolidowane. Udziały w nich są wyceniane metodą praw własności.

20.2. Charakterystyka spółek Grupy Comarch

Podstawowym przedmiotem działalności Grupy Comarch („Grupa”), której jednostką dominującą jest Spółka Comarch S.A. z siedzibą w Krakowie przy Al. Jana Pawła II 39 A („Spółka”), jest działalność związana z oprogramowaniem - PKD 62.01.Z. Oznaczenie sądu rejestrowego dla Comarch S.A.: Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Numer KRS: 0000057567. Spółka Comarch S.A. posiada dominujący udział w Grupie pod względem osiąganych przychodów, wartości aktywów oraz ilości i wielkości realizowanych kontraktów. Akcje Spółki Comarch S.A. są dopuszczone do obrotu giełdowego na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Czas trwania jednostki dominującej nie jest ograniczony.

Struktura działania Grupy Comarch jest następująca:

- jednostka dominująca Comarch S.A. pozyskuje większość kontraktów w dużej mierze realizując je,
- spółki Comarch AG, Comarch S.A.S., Comarch R&D S.à r.l., Comarch Luxembourg S.à r.l., Comarch Inc., Comarch Panama Inc., Comarch Canada, Corp., Comarch Middle East FZ-LLC, Comarch LLC, OOO Comarch, Comarch Oy oraz Comarch UK Ltd. pozyskują kontrakty informatyczne na rynkach zagranicznych i realizują je w całości lub w części,
- spółki SouthForge Sp. z o.o. i Comarch Polska S.A. pozyskują kontrakty informatyczne na rynku krajowym i zagranicznym i realizują je w całości lub w części,
- CA Consulting S.A. prowadzi działalność teleinformatyczną, polegającą na dostarczaniu łącz teleinformatycznych na potrzeby krajowych spółek Grupy, a także na świadczeniu usług informatycznych i consultingowych na rzecz Comarch S.A. oraz klientów spoza Grupy Comarch,
- Spółka Comarch Software und Beratung AG jest znaczącym na rynku niemieckim producentem oprogramowania ERP oraz integratorem systemów informatycznych. Comarch Solutions GmbH oraz Comarch Swiss AG prowadzą działalność o profilu identycznym z profilem działalności spółki Comarch Software und Beratung AG,
- A-MEA Informatik AG zajmuje się sprzedażą i wdrażaniem rozwiązań ERP (w tym Comarch ERP Enterprise) na rynku szwajcarskim,
- ESAProjekt Sp. z o.o. jest jednym z czołowych polskich producentów i dostawców kompleksowych rozwiązań informatycznych dla sektora zdrowia,
- Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty prowadzi działalność inwestycyjną (poprzez swoje jednostki zależne) w zakresie nowych technologii i usług, a także działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym,
- Comarch Management Sp. z o.o., Comarch Management Sp. z o.o. SK-A, CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A, Bonus Management Sp. z o.o. SK-A oraz Bonus Management Sp. z o.o. II Activia SK-A prowadzą działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym oraz związaną z informatyką,
- przedmiotem działalności Bonus Development Sp. z o.o. SK-A oraz Bonus Development Sp. z o.o. II Koncept SK-A jest działalność developerska oraz inwestycyjna na rynku nieruchomości,
- iMed24 S.A. wytwarza i sprzedaje oprogramowanie związane z medycyną oraz świadczy usługi medyczne i diagnostyczne,

- iReward24 S.A. prowadzi działalność polegającą na wytwarzaniu i wdrażaniu oprogramowania lojalnościowego dla odbiorców z sektora małych i średnich przedsiębiorstw
- Infrastruktura24 S.A. prowadzi działalność polegającą na oferowaniu usług data center oraz outsourcingu usług informatycznych,
- iComarch24 S.A. prowadzi projekty informatyczne z zakresu e-księgowości oraz handlu elektronicznego, świadczy również usługi księgowe dla krajowych jednostek zależnych z Grupy Comarch,
- MKS Cracovia SSA jest sportową spółką akcyjną,
- Opso Sp. z o.o. prowadzi działalność gastronomiczną,
- Spółki UAB Comarch oraz Comarch Co. Ltd (Wietnam) są w trakcie procesu likwidacyjnego. Spółka SoftM France S.à r.l. jest w trakcie postępowania upadłościowego. Spółki Comarch s.r.o. i Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd. nie prowadzą obecnie działalności operacyjnej.

JEDNOSTKA DOMINUJĄCA

Firma Spółki: **Comarch Spółka Akcyjna COMARCH**
Adres Spółki: 31-864 Kraków, Aleja Jana Pawła II 39 a
Regon: 350527377
NIP: 677-00-65-406

Akcje jednostki dominującej są dopuszczone do obrotu na Gieldzie Papierów Wartościowych w Warszawie i znajdują się wg wiedzy Spółki na dzień sporządzenia raportu w posiadaniu Janusza Filipiaka (32,54%), Elżbiety Filipiak (10,51% akcji), członków Zarządu Comarch S.A. (1,28%). Spółka posiada oddziały w Krakowie, Warszawie, Poznaniu, Gdańsku, Wrocławiu, Katowicach, Bielsko-Białej, Łodzi, Lublinie i Tiranie.

JEDNOSTKI ZALEŻNE

Firma Spółki: **Comarch AG COMARCH**
Adres spółki: Chemnitzer Str. 59b, 01187 Drezno, Niemcy
VAT ID: DE 206 522075

Kapitał zakładowy Comarch AG wynosi 9 000 000 EUR. Na kapitał zakładowy spółki składa się 9 000 000 akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 1 Euro każda, które znajdują się w posiadaniu Comarch SA. Łączna liczba głosów z wszystkich akcji Comarch AG wynosi 9 000 000. Comarch S.A. posiada 100% udziałów w kapitale i głosach na WZA Spółki. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Comarch AG jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma spółki: **Comarch R&D S.à r.l COMARCH**
Adres spółki: 100A, allee Saint Exupery
38330 Montbonnot-Saint Martin, Francja
VAT ID: FR 69507984557

Comarch SAS posiada 70% udziałów spółki Comarch R&D S.à r.l., stanowiących 70% kapitału zakładowego oraz 70% głosów na zgromadzeniu wspólników. Kapitał zakładowy spółki Comarch R&D S.à r.l. wynosi 7 500 Euro i składa się z 750 udziałów o wartości nominalnej 10 Euro każdy. Comarch SAS nabyła powyższe udziały za środki pozyskane ze środków własnych, za całkowitą cenę 5 250 Euro. Przedmiotem działania Comarch R&D S.à r.l. jest tworzenie i wdrażanie systemów informatycznych, doradztwo w zakresie systemów informatycznych. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Comarch R&D S.à r.l. jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez Comarch SAS i bezpośrednio – w 30%).

Firma Spółki: **Comarch Software und Beratung AG (Comarch SuB) COMARCH**
Adres spółki: Messerschmittstr. 4,
80992 Monachium, Niemcy
VAT ID: DE129457436

Comarch AG jest posiadaczem 6 213 072 akcji spółki Comarch SuB, które stanowią 100% w jej kapitale zakładowym. Akcje te uprawniają do 6 213 072 głosów, tj. 100% na walnym zgromadzeniu spółki. W skład Grupy Comarch SuB na dzień 31.12.2012 wchodziły następujące spółki: Comarch Solutions GmbH oraz SoftM France S.à r.l. (w trakcie upadłości). W grudniu 2012 Comarch SuB AG sprzedał akcje w spółce Comarch Swiss AG do CASA Management and Consulting sp. z o.o. SKA. Spółki te prowadzą działalność na rynku IT głównie w Niemczech, Austrii i Szwajcarii, oferując swoje produkty i usługi w trzech segmentach biznesowych: ERP, finanse oraz integracja systemów dla średnich przedsiębiorstw. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Comarch SuB jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez Comarch AG).

Firma spółki: **Comarch SAS COMARCH**
Adres spółki: 17 rue Paul Langevin
59260 Lezennes, Francja
VAT ID: FR 20500252606

Comarch SA posiada 100% udziałów spółki Comarch SAS, stanowiących 100% kapitału zakładowego oraz 100% głosów na zgromadzeniu wspólników. Kapitał zakładowy spółki Comarch SAS wynosi 1 800 000 euro i składa się z 1 800 000 akcji o wartości nominalnej 1 euro każda. Przedmiotem działania Comarch SAS jest tworzenie i wdrażanie systemów informatycznych. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Comarch SAS jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma spółki: **Comarch Luxembourg S.à r.l COMARCH**
Adres spółki: Route d'Arlon 23,
L-8008 Strassen,
Grand Duchy of Luxembourg
VAT ID: LU24700126

Comarch SA posiada 100% udziałów spółki Comarch Luxembourg S.à r.l., stanowiących 100% kapitału zakładowego oraz 100% głosów na zgromadzeniu wspólników. Kapitał zakładowy spółki Comarch Luxembourg S.à r.l. wynosi 500 000 euro i składa się z 500 000 udziałów o wartości nominalnej 1 euro każdy. Ogólna liczba głosów wynikająca ze wszystkich udziałów wynosi 500 000. Przedmiotem działania Comarch Luxembourg S.à r.l. jest tworzenie i wdrażanie systemów informatycznych. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Comarch Luxembourg S.à r.l. jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch, Inc. COMARCH**
Adres spółki: 10 W. 35th St.
9450 W. Bryn Mawr Ave
Suite 325
Rosemont, IL 60018
VAT ID: 52-2207301

Spółka zajmuje się sprzedażą oprogramowania Comarch i usług na rynek amerykański. Kapitał zakładowy spółki wynosi 40 000 USD. Comarch S.A. posiada 100% udziału w kapitale i głosach na WZA Spółki. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Comarch, Inc. jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch Panama, Inc. COMARCH**
Adres spółki: Obarrio, 53th Street
Hi-Tech Plaza, 8th floor, Office A
Panama City, Panamá
Telefon/fax: +507 263 25 69
VAT ID: RUC 698712-1-468218 DV95

Kapitał zakładowy spółki wynosi 360 000 USD i dzieli się na 360 000 akcji o wartości nominalnej 1 USD każda. Spółka zajmuje się sprzedażą i produkcją systemów informatycznych na rynek Ameryki Środkowej

i Południowej. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Comarch Panama, Inc. jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez Comarch Inc.).

Firma Spółki: **Comarch Canada, Corp. COMARCH**
Adres spółki: 44 Chipman Hill
Suite 1000
Saint John NB E2L 2A9, Canada
VAT ID: GST/HST 81055 8403 RT0001

Kapitał zakładowy spółki wynosi 50 000 CAD i dzieli się na 50 000 akcji o wartości nominalnej 1 CAD każda. Comarch S.A. posiada 100% udziału w kapitale i głosach na WZA Spółki. Spółka zajmuje się sprzedażą i produkcją systemów informatycznych na rynek Ameryki Środkowej i Południowej. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Comarch Canada, Corp. jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch Middle East FZ-LLC COMARCH**
Adres Spółki: PO. Box 500398 Dubaj, Zjednoczone Emiraty Arabskie
Building 1, G15
Nr rejestru: 19879

Kapitał zakładowy spółki wynosi 200 000 AED i dzieli się na 200 udziałów po 1 tys. AED każdy, z których przysługuje 200 głosów (1 AED wynosi na dzień 31.12.2012 0,8382 PLN). Comarch S.A. objął wszystkie udziały za gotówkę po wartości nominalnej. Spółka zajmuje się sprzedażą produktów Comarch na Bliskim Wschodzie oraz częściowym supportem dostarczonych klientom systemów informatycznych. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Comarch Middle-East FZ-LLC jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch LLC COMARCH**
Adres Spółki: 18/7 Kutuzova Str., 01133 Kijów, Ukraina
VAT ID: 329182826556

Kapitał zakładowy spółki wynosi 20 500 UAH (1 UAH wynosi na dzień 31.12.2012 0,3825 PLN). Comarch S.A. posiada udział w kapitale zakładowym w wysokości 100%, który uprawnia do 100% głosów. Zarejestrowana spółka jest jednoosobową spółką z ograniczoną odpowiedzialnością. Spółka zajmuje się sprzedażą i wdrażaniem produktów Comarch na Ukrainie z częściowym supportem dostarczonych klientom systemów informatycznych. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Comarch LLC jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **OOO Comarch COMARCH**
Adres spółki: Prechistensky Pereulok 14 building 1, 119034 Moskwa, Rosja
VAT ID: INN/KPP 7704545099/770401001

Kapitał zakładowy spółki wynosi 1 200 000 RUB i odpowiada mu 1 udział o wartości nominalnej 1,2 miliona RUB (1 RUB wynosi na dzień 31.12.2012 0,1017 PLN). Kapitał zakładowy został opłacony w całości. Spółka zajmuje się sprzedażą i wdrażaniem produktów Comarch w Rosji oraz częściowym supportem dostarczonych klientom systemów informatycznych. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku OOO Comarch jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd. COMARCH**
Adres spółki: 14/F, Cimid Tower, 800 Shang Cheng Lu, Szanghaj, Chiny
VAT ID: 310115690128967

Kapitał zakładowy spółki wynosi 200 000 USD i został objęty przez Comarch S.A. w całości. Spółka zajmuje się sprzedażą i wdrażaniem produktów Comarch w Chinach z częściowym supportem

dostarczonych klientom systemów informatycznych. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd. jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **COMARCH VIETNAM CO. LTD (COMARCH CO., LTD) COMARCH**
Adres spółki: Beautiful Saigon Building 1
2 Nguyen Khac Vien street, Room 703
Tan Phu Ward, Dist. 7
Ho Chi Minh City, VIETNAM
VAT ID: 309743882

Kapitał zakładowy spółki wynosi 300 000 USD i został objęty przez Comarch S.A. w całości. Spółka zajmuje się sprzedażą i wdrażaniem produktów Comarch w Wietnamie z częściowym supportem dostarczonych klientom systemów informatycznych. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Comarch Vietnam Co. Ltd. jest spółką jednostką od Comarch S.A. Spółka jest w trakcie postępowania likwidacyjnego.

Firma Spółki: **Comarch Oy COMARCH**
Adres spółki: Tekniikantie 14
02150 Espoo, Finland
VAT ID: FI23730145

Kapitał zakładowy spółki wynosi 50 000 EUR i składa się z 50 000 udziałów o wartości nominalnej 1 euro każdy. Ogólna liczba głosów wynikająca ze wszystkich udziałów wynosi 50 000. Comarch S.A. posiada udział w kapitale zakładowym w wysokości 100%, który uprawnia do 100% głosów. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Comarch Oy jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **UAB Comarch COMARCH**
Adres spółki: Naugarduko 57, LT-03202 Wilno, Litwa
Nr rejestru: 300150316

UAB „Comarch” jest spółką z ograniczoną odpowiedzialnością. Kapitał zakładowy spółki został pokryty gotówką i wynosi 70 000 LTL (1 LTL wynosi na dzień 31.12.2012 1,1840 PLN). Kapitał zakładowy dzieli się na 700 udziałów po 100 LTL każdy. Ogólna liczba głosów z wszystkich udziałów wynosi 700. Działalność spółki jest ograniczana. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku UAB Comarch jest jednostką zależną od Comarch S.A. Spółka jest w trakcie postępowania likwidacyjnego.

Firma Spółki: **Comarch s.r.o. COMARCH**
Adres Spółki: Metodova 7, 851 02 Bratysława, Słowacja

Kapitał zakładowy spółki wynosi 149 372,63 EUR. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Comarch s.r.o. jest spółką zależną od Comarch S.A. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Comarch s.r.o. jest jednostką zależną od Comarch S.A. Działalność spółki jest ograniczona.

Firma Spółki: **Comarch UK Ltd. COMARCH**
Adres Spółki: One Kingdom Street, Paddington Central, London, W2 6BD
VAT ID: GB 133 0821 52

Kapitał zakładowy spółki wynosi 50 000 GBP. Comarch S.A. posiada udział w kapitale zakładowym w wysokości 100%, który uprawnia do 100% głosów. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Comarch UK Ltd. jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **SouthForge Sp. z o.o.** **SOUTHFORGE**
Adres spółki: 31-864 Kraków,
Al. Jana Pawła II 41 g
Regon: 300075359
NIP: 2090000305

Kapitał zakładowy spółki SouthForge Sp. z o.o. wynosi 50 000 zł i dzieli się na 500 udziałów o wartości nominalnej 100 zł każda, z których wynika 500 głosów. Comarch S.A. posiada 100% udziałów SouthForge Polska Sp. z o.o., które uprawniają do 100% głosów na zgromadzeniu wspólników. SouthForge Sp. z o.o. pozyskuje i realizuje kontrakty dotyczące oprogramowania Grupy Comarch Software und Beratung na rynku polskim oraz realizuje kontrakty informatyczne pozyskiwane przez Grupę Comarch. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku SouthForge Sp. z o.o. jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **CA Consulting S.A.** **CA CONSULTING**
Adres spółki: Al. Jerozolimskie 81, 02-001 Warszawa
Regon: 356846563
NIP: 678-29-24-039

Kapitał zakładowy spółki CA Consulting S.A. wynosi 1 050 000 zł i dzieli się na 5 250 akcji o wartości nominalnej 200 zł każda, z których wynika 5 250 głosów. Comarch S.A. posiada 100% akcji CA Consulting S.A., które uprawniają do 100% głosów na WZA spółki. CA Consulting S.A. prowadzi działalność teleinformatyczną, polegającą na dostarczaniu łącz teleinformatycznych na potrzeby spółek, a także na świadczenia usług informatycznych i consultingowych na rzecz Comarch S.A. oraz klientów spoza Grupy Comarch. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku CA Consulting S.A. jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Opso Sp. z o.o.**
Adres spółki: 31-864 Kraków, Al. Jana Pawła II 41 e
Regon: 122485307
NIP: 675-147-11-92

Kapitał zakładowy spółki Opso Sp. z o.o. wynosi 205 000 zł i dzieli się na 100 udziałów o wartości nominalnej 2 050 zł każda, z których wynika 100 głosów. Comarch S.A. posiada 100% udziałów Opso Sp. z o.o., które uprawniają do 100% głosów na zgromadzeniu wspólników. Opso Sp. z o.o. prowadzi działalność gastronomiczną. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku SouthForge Sp. z o.o. jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch Management Spółka z o. o.** **COMARCH**
Adres Spółki: 31-864 Kraków, Aleja Jana Pawła II 39 a
Regon: 120560832
NIP: 675-13-76-192

Kapitał zakładowy spółki Comarch Management Sp. z o.o. wynosi 200 000 zł i dzieli się na 2000 równych i niepodzielnych udziałów o wartości nominalnej 100 zł każdy, z których wynika 5 250 głosów. Comarch S.A. posiada 100% udziałów uprawniających do 100% głosów na zgromadzeniu wspólników spółki Comarch Management Sp. z o.o. Spółka prowadzi działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym oraz związaną z informatyką. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Comarch Management Sp. z o.o. jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty (CCF FIZ)**
Adres Spółki: 31-038 Kraków, ul. Księcia Józefa 186
Regon: 120576141
NIP: 106-00-01-334

Comarch S.A. posiada cztery certyfikaty inwestycyjne CCF FIZ objęte w ramach emisji certyfikatów inwestycyjnych serii A, za cenę emisyjną w wysokości 250 000 zł każdy. Łączna cena objętych przez Comarch S.A. czterech certyfikatów inwestycyjnych Funduszu wynosi 1 000 000 zł. Stanowią one 100% wyemitowanych przez CCF FIZ certyfikatów inwestycyjnych oraz uprawniają do 100% głosów na zgromadzeniu inwestorów CCF FIZ. Objęte certyfikaty zostały opłacone ze środków własnych Comarch S.A. CCF FIZ prowadzi działalność inwestycyjną w zakresie nowych technologii i usług internetowych, które nie są przedmiotem podstawowej działalności Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch Management Spółka z o. o. Spółka Komandytowo-Akcyjna COMARCH**
Adres Spółki: 31-864 Kraków, Aleja Jana Pawła II 39 a
Regon: 120578542
NIP: 675-13-76-542

Kapitał zakładowy Comarch Management Sp. z o. o. SK-A wynosi 168 868 zł i dzieli się na 168 868 akcji o wartości nominalnej 1 zł każda. 49,17% akcji spółki (83 028 sztuk) znajduje się w posiadaniu CCF FIZ (64,85% głosów), 26,65% akcji (45 000 sztuk) znajduje się w posiadaniu Comarch S.A. (35,15% głosów), natomiast 24,18% akcji (40 840 sztuk) zostało nabytych przez Comarch Management Spółka z o. o. SK-A celem umorzenia. Z akcji nabytych celem umorzenia spółka nie wykonuje prawa głosu. Spółka prowadzi działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym oraz związaną z informatyką. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Comarch Management Sp. z o. o. SK-A jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **Bonus Management Sp. z o.o. Spółka Komandytowo-Akcyjna**
Adres Spółki: 31-008 Kraków, ul. Rynek Główny nr 15
Regon: 120641766
NIP: 676-23-69-528

Kapitał zakładowy Bonus Management Sp. z o. o. SK-A wynosi 2 865 101 zł i dzieli się na 2 865 101 akcji o wartości nominalnej 1,00 zł każda. 100% akcji spółki znajduje się w posiadaniu CCF FIZ (100% głosów). Spółka prowadzi działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym oraz związaną z informatyką. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Bonus Management Sp. z o. o. SK-A jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **Bonus Development Sp. z o.o. Spółka Komandytowo-Akcyjna**
Adres Spółki: 31-008 Kraków, ul. Rynek Główny nr 15
Regon: 120637434
NIP: 676-23-68-121

Kapitał zakładowy Bonus Development Sp. z o. o. SK-A wynosi 5 640 000 zł i dzieli się na 5 640 000 akcji o wartości nominalnej 1 zł każda. Z 50 000 akcji uprzywilejowanych serii A przysługuje łącznie 100 000 głosów na zgromadzeniu wspólników, natomiast pozostałe 5 590 000 akcji uprawnia do 5 590 000 głosów na zgromadzeniu wspólników. 100% akcji spółki znajduje się w posiadaniu CCF FIZ (100% głosów). Bonus Development Sp. z o. o. SK-A prowadzi działalność developerską i związaną z zarządzaniem nieruchomościami wykorzystywanymi w Grupie Comarch. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Bonus Development Sp. z o. o. SK-A jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **Bonus Management Sp. z o.o. II Activia Spółka Komandytowo-Akcyjna**
Adres Spółki: 31-008 Kraków, ul. Rynek Główny nr 15
Regon: 121358009
NIP: 6762430883

Kapitał zakładowy Bonus Management Sp. z o. o. II Activia SK-A wynosi 1 523 000,00 zł i dzieli się na 1 523 000 akcji o wartości nominalnej 1,00 zł każda. 100,00% udziałów i głosów przypada na CCF FIZ. Spółka prowadzi działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym oraz związaną z informatyką. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Bonus Management Sp. z o. o. II Activia SK-A jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **Bonus Development Sp. z o.o. II Koncept Spółka Komandytowo-Akcyjna**
Adres Spółki: 31-008 Kraków, ul. Rynek Główny nr 15
Regon: 121376250
NIP: 6762432161

Kapitał zakładowy Bonus Development Sp. z o. o. II Koncept SK-A wynosi 86 263,00 zł i dzieli się na 86 263 akcji o wartości nominalnej 1 zł każda. 100,00% udziałów i głosów przypada na CCF FIZ. Bonus Development Sp. z o. o. II Koncept SK-A prowadzi działalność developerską i związaną z zarządzaniem nieruchomościami wykorzystywanymi w Grupie Comarch. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Bonus Development Sp. z o. o. II Koncept SK-A jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **iMed24 S.A.**
Adres Spółki: 31-864 Kraków, Aleja Jana Pawła II 39 a
Regon: 120652221
NIP: 675-13-82-502

Kapitał zakładowy iMed24 S.A. wynosi 1 750 000,00 zł i dzieli się na 17 500 akcji o wartości nominalnej 100,00 zł każda. Z akcji tych przysługuje łącznie 10 000 głosów na zgromadzeniu wspólników. 100,0% akcji spółki znajduje się w posiadaniu CCF FIZ (100,0% głosów). Spółka prowadzi projekt informatyczny związany z telemedycyną (zarządzanie rekordami medycznymi pacjentów w formie elektronicznej (EHR - Electronic Health Record). Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku iMed24 S.A. jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **Comarch Polska S.A.** (dawniej iFIN24 S.A.)
Adres Spółki: 31-864 Kraków, Aleja Jana Pawła II 41g
Regon: 120705696
NIP: 675-13-87-586

Kapitał zakładowy Comarch Polska S.A. wynosi 500 000,00 zł i dzieli się na 5 000 akcji o wartości nominalnej 100,00 zł każda. Z akcji tych przysługuje łącznie 5 000 głosów na zgromadzeniu wspólników. 100,0% akcji spółki znajduje się w posiadaniu CCF FIZ (100,0% głosów). Spółka prowadzi projekt informatyczny związany z usługami finansowymi. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Comarch Polska S.A. jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **iReward24 S.A.**
Adres Spółki: 31-864 Kraków, Aleja Jana Pawła II 39 a
Regon: 120792583
NIP: 675-14-02-274

Kapitał zakładowy iReward24 S.A. wynosi 750 000,00 zł i dzieli się na 7 500 akcji o wartości nominalnej 100,00 zł każda. Z akcji tych przysługuje łącznie 7 500 głosów na zgromadzeniu wspólników. 100,0% akcji spółki znajduje się w posiadaniu CCF FIZ (100,0% głosów). Spółka prowadzi działalność polegającą na wytwarzaniu i wdrażaniu oprogramowania lojalnościowego dla odbiorców z sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku iReward24 S.A. jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **Infrastruktura24 S.A.**
Adres Spółki: 31-864 Kraków, Aleja Jana Pawła II 41 d
Regon: 120807830
NIP: 675-14-03-084

Kapitał zakładowy Infrastruktura24 S.A. wynosi 575 000,00 zł i dzieli się na 5 750 akcji o wartości nominalnej 100,00 zł każda. Z akcji tych przysługuje łącznie 5 750 głosów na zgromadzeniu wspólników. 100,0% akcji spółki znajduje się w posiadaniu CCF FIZ (100,0% głosów). Spółka prowadzi działalność polegającą na oferowaniu usług data center dla odbiorców z sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Infrastruktura24 S.A. jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **iComarch24 S.A. iCOMARCH24.PL**
Adres Spółki: 31-864 Kraków, Al. Jana Pawła II 41e
Regon: 120871348
NIP: 6751410687

Kapitał zakładowy iComarch24 S.A. wynosi 500 000,00 zł i dzieli się na 5 000 akcji o wartości nominalnej 100,00 zł każda. Z akcji tych przysługuje łącznie 5 000 głosów na zgromadzeniu wspólników. 100,0% akcji spółki znajduje się w posiadaniu CCF FIZ (100,0% głosów). Spółka świadczy usługi księgowe dla krajowych podmiotów zależnych z Grupy Comarch. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku iComarch24 S.A. jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **CASA Management and Consulting Sp. z o.o. Spółka Komandytowo-Akcyjna**
Adres Spółki: Szarskiego 18, 30-698 Kraków
Regon: 121040023
NIP: 6793020643

Kapitał zakładowy CASA Management and Consulting Sp. z o.o. wynosi 3 085 000,00 zł i dzieli się na 30 850 akcji o wartości nominalnej 100,00 zł każda. Z akcji tych przysługuje łącznie 30 000 głosów na zgromadzeniu wspólników. 100,0% akcji spółki znajduje się w posiadaniu CCF FIZ (100,0% głosów). Spółka prowadzi działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku CASA Management and Consulting Sp. z o.o. jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **A-MEA Informatik AG**
Adres Spółki: Postfach 3, Grabenstrasse 2/4, CH-9320 Arbon, Szwajcaria
VAT ID: CHE 109.905.586

Kapitał akcyjny A-MEA Informatik AG wynosił 100.000 CHF i dzielił się na 100.000 akcji imiennych o wartości nominalnej 1 CHF każda. Z akcji tych przysługiwało łącznie 100.000 głosów na zgromadzeniu akcjonariuszy. 100% akcji spółki znajdowało się w posiadaniu Casa Management and Consulting sp. z o.o. SKA. Przedmiotem działalności spółki jest sprzedaż produktów grupy Comarch, głównie na rynkach niemieckojęzycznych, w tym w Szwajcarii.

Firma Spółki: **ESAProjekt Sp. z o.o.**
Adres Spółki: Ul. Długa 1-3, 41-506 Chorzów
Regon: 277650884
NIP: 634-244-38-67

Kapitał zakładowy spółki ESAProjekt Sp. z o.o. wynosi 123 000 zł i dzieli się na 50 udziałów. CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A posiada 100% udziałów ESAProjekt Sp. z o.o., które uprawniają do 100% głosów na zgromadzeniu wspólników. ESAProjekt Sp. z o.o. jest jednym z czołowych polskich producentów i dostawców kompleksowych rozwiązań informatycznych dla sektora zdrowia.

Firma Spółki: **Comarch Swiss AG**
Adres Spółki: Bahnhofstrasse 21b, CH-9471 Buchs, Szwajcaria
VAT ID: 472274

Kapitał Comarch Swiss AG wynosił 300 000 CHF i dzieli się na 300 akcji imiennych o wartości nominalnej 1.000 CHF każda. Z akcji tych przysługiwało łącznie 300 głosów na zgromadzeniu akcjonariuszy. 100% akcji spółki znajdowało się w posiadaniu Casa Management and Consulting sp. z o.o. SKA. Przedmiotem działalności spółki jest sprzedaż produktów grupy Comarch, głównie na rynkach niemieckojęzycznych, w tym w Szwajcarii.

Firma Spółki: **Miejski Klub Sportowy Cracovia Sportowa Spółka Akcyjna**

Adres spółki: 30-111 Kraków, ul. Kałuży 1
Regon: 351553230
NIP: 677-20-79-476

Kapitał zakładowy MKS Cracovia SSA wynosi 18 420 100 zł i dzieli się na 184 201 akcji. Comarch S.A. posiada 110 181 akcji i głosów na WZA MKS Cracovia SSA, co stanowi 59,82% udziału w kapitale zakładowym Spółki. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku SouthForge Sp. z o.o. jest jednostką zależną od Comarch S.A.

SPÓŁKI STOWARZYSZONE

Firma Spółki: **SolInteractive S.A.**
 sointeractive
Adres Spółki: al. Jana Pawła II 41 g
31-864 Kraków
Regon: 120629191
NIP: 676-23-66-843

Kapitał zakładowy SolInteractive Sp. z o. o. wynosi 651 000,00 zł i dzieli się na 6 510 akcji o wartości nominalnej 100,00 zł każda. Z akcji tych przysługuje łącznie 2 520 głosów na zgromadzeniu wspólników. 30,72% akcji spółki (2 000 sztuk) znajduje się w posiadaniu CCF FIZ (30,72% głosów). Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku SolInteractive Sp. z o.o. jest jednostką stowarzyszoną z Comarch S.A.

Fideltronik-Comarch Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Kapitał zakładowy Spółki wynosi 4 000,00 zł i dzieli się na 40 równych i niepodzielnych udziałów po 100 zł każdy. Comarch S.A. posiada 20 udziałów o łącznej wartości 2 000,00 zł, co stanowi 50% kapitału zakładowego i tyle samo głosów na Zgromadzeniu Wspólników. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Fideltronik-Comarch Sp. z o.o. jest jednostką stowarzyszoną z Comarch S.A. Spółka nie rozpoczęła działalności.

20.3. Zmiany właścicielskie, zmiany kapitałowe oraz zmiany w strukturze organizacyjnej Grupy Comarch w 2012 roku

W dniu 9 stycznia 2012 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował spółkę CA Finance Sp. z o.o. W dniu 19 września 2012 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował zmianę nazwy spółki CA Finance Sp. z o.o. na Opso Sp. z o.o., podwyższenie jej kapitału zakładowego z 5 tys. zł do 205 tys. zł, zmianę udziałowca z iMed24 S.A. na Comarch S.A. oraz poszerzenie zakresu działalności o działalność gastronomiczną.

Dnia 27 stycznia 2012 r. Comarch S.A. poinformowała (RB-2-2012 z dnia 27 stycznia 2012 r.), że CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A ("CASA"), jednostka zależna Comarch S.A., zakupiła 100 000 akcji zwykłych na okaziciela spółki A-MEA Informatik AG ("A-MEA") o wartości nominalnej 1 CHF

(3,5147 PLN). Łączna cena nabycia nie przekroczy sumy 2 mln CHF (ok. 7,03 mln PLN) oraz wartości kapitałów własnych A-MEA na dzień 31 stycznia 2012 roku. Pełne rozliczenie transakcji nastąpi do końca pierwszego kwartału 2013 roku. W wyniku powyższej transakcji CASA posiada 100 000, tj. 100% akcji spółki A-MEA, uprawniających do 100 000, tj. 100% wszystkich głosów na walnym zgromadzeniu spółki. A-MEA jest firmą z długoletnim doświadczeniem w zakresie sprzedaży i wdrażania rozwiązań ERP (w tym Comarch ERP Enterprise) na rynku szwajcarskim.

Z dniem 24 lutego 2012 r. została podpisana umowa objęcia akcji serii E w kapitale zakładowym spółki MKS Cracovia SSA (raport bieżący nr 3/2012 z 27 lutego 2012 r. i korekta z 29 lutego 2012 r.). MKS Cracovia SSA złożyła Comarch S.A. ofertę objęcia akcji serii E w łącznej liczbie 38 631 sztuk o wartości nominalnej 100 zł. MKS Cracovia SSA zaoferowała Comarch S.A. objęcie akcji serii E po cenie emisyjnej wynoszącej łącznie 15 912 495,21 zł, tj. za cenę emisyjną wynoszącą 411,91 zł za jedną akcję serii E. Cena emisyjna powyższych akcji serii E została pokryta wkładem pieniężnym w wysokości 15 912 495,21 zł dokonany przez Comarch S.A. w dniu 27 lutego 2012 r. Po rejestracji podwyższenia kapitału MKS Cracovia SSA (postanowienie Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 14 marca 2012 roku; raport bieżący nr 5/2012 z dnia 16 marca 2012 r.), Comarch S.A. dysponował 59,82% głosów na WZA spółki.

W dniu 9 marca 2012 roku Amtsgericht Dresden zarejestrował podwyższenie o 6,5 mln EUR kapitału akcyjnego Comarch AG. Akcje nowej emisji zostały objęte w całości przez Comarch S.A. W pierwszym kwartale 2012 roku Comarch S.A. dokonała też dopłat do kapitału zapasowego Comarch AG w kwocie 13 mln EUR a w drugim kwartale w kwocie 3 mln EUR.

W dniu 15 marca 2012 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował zmianę nazwy spółki iFin24 S.A. na Comarch Polska S.A.

W dniu 20 marca 2012 r. została zarejestrowana w Companies House spółka Comarch UK Ltd. z siedzibą w Londynie. Kapitał w wysokości 50 tys. GBP opłacono w maju 2012 r.

Dnia 10 kwietnia 2012 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował podwyższenie o 250 000 zł kapitału zakładowego spółki iMed24 S.A.

W dniu 10 kwietnia 2012 roku Comarch AG poinformował zarząd Comarch Software und Beratung AG o przekroczeniu progu 95% udziału w kapitale akcyjnym spółki Comarch SuB AG i zgłosił żądanie zwołania Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy spółki celem podjęcia decyzji o przejęciu akcji dotychczasowych akcjonariuszy (mniejszościowych) przez Comarch AG w zamian za odpowiednie wynagrodzenie.

Dnia 27 kwietnia 2012 r. Zarząd Comarch S.A. poinformował o zakupie 50 udziałów spółki ESAProjekt sp. z o.o. ("ESAProjekt") o wartości nominalnej 2 460 PLN każdy, przez CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A ("CASA"), jednostkę zależną Comarch S.A. Łączna cena nabycia wynosi 12 200 000 PLN. W wyniku powyższej transakcji CASA posiada 50, tj. 100% udziałów spółki ESAProjekt, uprawniających do 50, tj. 100% wszystkich głosów na zgromadzeniu wspólników spółki. ESAProjekt jest jednym z czołowych polskich producentów i dostawców kompleksowych rozwiązań informatycznych dla sektora zdrowia.

Dnia 25 maja 2012 r. zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego w spółce Comarch Vietnam Company Limited o kwotę 50 000 USD.

Dnia 20 czerwca 2012 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował podwyższenie kapitału zakładowego spółki Comarch Management Sp. z o.o. o 50 tys. zł.

Dnia 28 czerwca 2012 r. została zawarta umowa nabycia 30% udziałów spółki Comarch R&D S.à. r.l. przez Comarch S.A. od dotychczasowego udziałowca mniejszościowego za kwotę 100 tys. euro.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy iMed24 S.A. podjęło w dniu 30 lipca 2012 roku uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki z kwoty 1 250 000,00 PLN do kwoty 1 450

000,00 PLN. Podwyższenie kapitału zakładowego spółki zostanie dokonane przez emisję nowych akcji serii D w łącznej liczbie 2 000 o wartości nominalnej 100,00 PLN każda.

W dniu 13 sierpnia 2012 r. walne zgromadzenie akcjonariuszy CSuB podjęło uchwałę o przeniesieniu akcji z dotychczasowych akcjonariuszy mniejszościowych na akcjonariusza większościowego Comarch AG w zamian za wynagrodzenie w wysokości 2,95 euro za akcję.

W dniu 17 sierpnia 2012 r. zostało zarejestrowane połączenie Comarch Schilling GmbH z Comarch SuB AG.

W dniu 21 sierpnia 2012 r. zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego w spółce CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A o 85 tys. zł. poprzez emisję 850 akcji o wartości nominalnej 100 zł każda.

Dnia 2 października 2012 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował podwyższenie kapitału zakładowego iMed24 S.A. z kwoty 1 250 000,00 PLN do kwoty 1 450 000,00 PLN.

Dnia 5 października 2012 r. (RB-15-2012) Comarch Software und Beratung AG („CSuB”) otrzymała postanowienie sądu rejestrowego w Monachium (Amtsgericht Munchen-Registergericht) z dnia 2 października 2012 roku rejestrujące uchwałę z dnia 13 sierpnia 2012 roku Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy spółki CSuB z siedzibą w Monachium w sprawie przeniesienia akcji CSuB z akcjonariuszy mniejszościowych spółki na akcjonariusza większościowego Comarch AG z siedzibą w Dreźnie. Wynikające z uchwały wynagrodzenie należne akcjonariuszom mniejszościowym zostało wypłacone. W związku z powyższym Comarch AG, jednostka zależna Comarch S.A., jest obecnie posiadaczem 100% akcji i 100% głosów spółki CSuB.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy iMed24 S.A. podjęło w dniu 29 października 2012 r. uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki z kwoty 1 450 000,00 PLN do kwoty 1 600 000,00 PLN przez emisję nowych akcji serii E w łącznej liczbie 1 500 o wartości nominalnej 100,00 PLN każda. Niniejsze podwyższenie kapitału zakładowego zostało zarejestrowane w dniu 22 listopada 2012 r. zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru.

W dniu 8 listopada 2012 r. została zakończona transakcja nabycia przez Comarch SAS udziałów spółki Comarch R&D S.à r.l. od spółki Comarch AG.

W dniu 13 listopada 2012 r. siedziba spółki Comarch Solutions GmbH została przeniesiona z Kirchbichl do Innsbrucka.

W dniu 14 grudnia 2012 r. Comarch Software und Beratung AG sprzedał 100% akcji spółki Comarch Swiss AG spółce CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SKA.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy iMed24 S.A. podjęło w dniu 21 grudnia 2012 uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki z kwoty 1 600 000,00 PLN do kwoty 1 750 000,00 PLN przez emisję akcji serii F w łącznej liczbie 1 500 o wartości nominalnej 100,00 PLN każda.

Dnia 27 grudnia 2012 r. została zawarta umowa nabycia przez Comarch Management Sp. z o.o. SK-A od CCF FIZ 6 320 akcji w celu umorzenia. Cena sprzedaży wyniosła 237,35 zł za 1 akcję.

W czwartym kwartale 2012 r. Comarch S.A. odkupiła 1 akcję spółki CA Consulting S.A. od dotychczasowego indywidualnego akcjonariusza. Comarch S.A. jest w posiadaniu 100% udziałów i głosów w spółce CA Consulting S.A.

20.4. Zmiany właścicielskie, zmiany kapitałowe oraz zmiany w strukturze organizacyjnej Grupy Comarch po dacie bilansu

W dniu 21 stycznia 2013 została zarejestrowana CAMS AG z siedzibą w Luzern w Szwajcarii. 51% udziałów należy do CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A.

W dniach 8-11 lutego 2013 r. CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A dokonała zapłaty drugiej części wynagrodzenia w wysokości 300 000 CHF za nabyte w 2012 r. akcje A-MEA Informatik AG.

W dniu 12 lutego 2013 r. zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki iMed24 S.A. z kwoty 1 600 000,00 PLN do kwoty 1 750 000,00 PLN.

W dniu 20 lutego 2013 r. Comarch S.A. podpisała umowę objęcia akcji serii F w kapitale zakładowym spółki MKS Cracovia SSA. MKS Cracovia SSA złożyła Comarch S.A. ofertę objęcia akcji serii F w łącznej liczbie 11 400 sztuk o wartości nominalnej 100 zł. MKS Cracovia SSA zaoferowała Comarch S.A. objęcie akcji serii F po cenie emisyjnej wynoszącej łącznie 4 695 774 zł tj. za cenę emisyjną wynoszącą 411,91 zł za jedną akcję serii F. Cena emisyjna powyższych akcji serii F została pokryta wkładem pieniężnym w wysokości 4 695 774 zł dokonany przez Comarch S.A. w dniu 20 lutego 2013 r. Po rejestracji podwyższenia kapitału MKS Cracovia SSA (postanowienie Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 6 marca 2013 roku; raport bieżący nr 6/2013 z dnia 14 marca 2013 r.), Comarch S.A. dysponuje 62,16% głosów na WZA spółki. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr 4/2013.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy iMed24 S.A. podjęło w dniu 26 marca 2013 r. uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki z kwoty 1 750 000,00 PLN do kwoty 2 050 000,00 PLN przez emisję akcji serii G w łącznej liczbie 3 000 o wartości nominalnej 100,00 PLN każda.

W dniu 26 marca 2013 r. zostało zarejestrowane połączenie spółek A-MEA Informatik AG i Comarch Swiss AG oraz przeniesienie siedziby nowej spółki Comarch Swiss AG do Luzern w Szwajcarii.

W dniu 9 kwietnia 2013 r. zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego Comarch AG do kwoty 15 milionów euro.

W dniu 15 kwietnia 2013 roku jedyny akcjonariusz Comarch SAS działający w ramach kompetencji Walnego Zgromadzenie Akcjonariuszy podjął decyzję o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki z kwoty 1 800 000 EUR do kwoty 2 800 000 EUR przez emisję 1 000 000 nowych akcji.

21. Transakcje zawarte przez emitenta lub jednostkę od niego zależną z podmiotami powiązanymi na innych warunkach niż rynkowe

Nie wystąpiły.

22. Objasnienie różnic pomiędzy wynikami finansowymi wykazanymi w raporcie rocznym a wcześniej publikowanymi prognozami wyników na dany rok

Grupa nie publikowała prognozy wyników na 2012 rok.

23. Opis czynników i zdarzeń o nietypowym charakterze mających znaczący wpływ na działalność Grupy i osiągnięte zyski oraz ich ocena

23.1. Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego

W okresie 2012 roku dokonano częściowego rozwiązania utworzonego na dzień 31 grudnia 2011 r. aktywa z tytułu działalności strefowej w kwocie 9 904 tys. zł oraz utworzenia na 31 grudnia 2012 r. aktywa z powyższego tytułu w kwocie 10 055 tys. zł (wpływ na wynik +151 tys. zł). W roku 2012 Grupa dokonała

częściowego rozliczenia aktywa utworzonego na 31 grudnia 2011 roku z tytułu podatku odroczonego dotyczącego różnic przejściowych w kwocie 5 972 tys. zł oraz dokonano utworzenia aktywa z tytułu różnic przejściowych w kwocie 3 103 tys. zł a także rozwiązania aktywa z tytułu straty podatkowej w kwocie 6 194 tys. zł oraz utworzenia w kwocie 3 192 tys. zł. Łączny wpływ wszystkich powyżej opisanych operacji na wynik netto roku 2012 wyniósł + 16 tys. zł.

23.2. Wycena różnic kursowych

Istotny wpływ na przychody i wyniki Grupy Comarch w okresie 2012 roku miały zmiany kursu PLN wobec walut EUR i USD odnotowane w tym okresie. Różnice kursowe zrealizowane oraz wycena bilansowa różnic kursowych od należności i zobowiązań na dzień 31 grudnia 2012 r. zmniejszyły przychody i wynik operacyjny Grupy Comarch o 11 180 tys. zł, natomiast różnice kursowe z pozostałych tytułów (głównie od spłaconych pożyczek długoterminowych oraz z wyceny instrumentów pochodnych) zwiększyły wynik Grupy Comarch o 7 071 tys. zł. Łączny wpływ różnic kursowych na wynik netto Grupy Comarch wyniósł -4 109 tys. zł.

24. Zmiany w podstawowych zasadach zarządzania przedsiębiorstwem emitenta i jego grupą kapitałową

Nie wystąpiły.

25. Opis struktury głównych lokat kapitałowych lub głównych inwestycji kapitałowych dokonanych w ramach grupy kapitałowej emitenta w danym roku obrotowym

Opisane w punkcie 12.

26. Dane dotyczące umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych

Umowa z Deloitte Audyt Sp. z o. o. została zawarta 1 sierpnia 2011 roku na okres 2 lat i obejmuje:

- a) przegląd jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Spółki Comarch S.A. za I półrocze 2011 roku oraz za I półrocze 2012 roku;
- b) badanie rocznego jednostkowego sprawozdania finansowego Spółki Comarch S.A. i rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Spółki Comarch S.A. za rok 2011 i 2012.

Umowa z BDO Sp. z o.o. o przegląd i badanie sprawozdań finansowych została zawarta 14 lipca 2010 roku na jeden rok. Jej zakres obejmuje:

- a) przeprowadzenie badania jednostkowego sprawozdania finansowego za 2010 rok,
- b) przeprowadzenie badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2010 rok,
- c) przeprowadzenie przeglądu skonsolidowanego sprawozdania finansowego za okres 6 miesięcy zakończonych 30 czerwca 2010 roku,
- d) przeprowadzenie przeglądu skróconego jednostkowego sprawozdania finansowego za okres 6 miesięcy zakończonych 30 czerwca 2010 roku.

Szczegóły dotyczące wynagrodzenia podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych zostały zawarte w tabeli poniżej:

Lp.	Rodzaj usług	Wysokość wynagrodzenia (netto) - zapłacone	Wysokość wynagrodzenia (netto) - należne
2012 rok			
Deloitte Audyt Sp. z o.o.			
1	Obowiązkowe badanie rocznych sprawozdań finansowych za 2012 rok	-	92 150,00 PLN
2	Inne usługi poświadczające (przeгляд sprawozdań półrocznych za I półrocze 2012 roku)	92 150,00 PLN	-
3	Procedury konsolidacyjne związane z Grupą Comarch AG oraz Comarch SuB	26 325,14 PLN	-
4	Obowiązkowe badanie rocznych sprawozdań finansowych za 2011 rok	92 150,00 PLN	-
BDO Canada LLP			
1	Usługi doradcze i prawne związane z założeniem spółki Comarch Canada Corp.	9 595,00 EUR	-
2011 rok			
Deloitte Audyt Sp. z o.o.			
1	Inne usługi poświadczające (przeгляд sprawozdań półrocznych za I półrocze 2011 roku)	92 150,00 PLN	-
2	Przeprowadzenie audytów zewnętrznych projektów Comarch	22 600,00 PLN	-
Deloitte Doradztwo Podatkowe Sp. z o.o.			
	Seminaria	1 500,00 PLN	-
BDO Sp. z o.o.			
1	Obowiązkowe badanie rocznych sprawozdań finansowych za 2010 rok	120 000,00 PLN	-
2	Pozostałe usługi (koszty przejazdów pracowników BDO Sp. z o.o. w związku z wykonywaniem przeglądu i badania rocznego sprawozdania finansowego Comarch SA za 2010 rok)	7 182,00 PLN	-
BDO Tax & Accounting			
1	Usługi doradcze i prawne związane z założeniem spółki Comarch Luxembourg S.A.R.L.	7 057,25 EUR	-
BDO Canada LLP			
1	Usługi doradcze i prawne związane z założeniem spółki Comarch Canada Corp.	15 432,00 CAD	-

27. System kontroli programów akcji pracowniczych

Nie dotyczy.

28. Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

28.1. Postępowania dotyczące zobowiązań albo wierzytelności emitenta lub jednostki od niego zależnej, w których wartość stanowi co najmniej 10% kapitałów własnych emitenta

Nie wystąpiły.

28.2. Dwa lub więcej postępowań dotyczących zobowiązań oraz wierzytelności, których łączna wartość stanowi odpowiednio co najmniej 10% kapitałów własnych emitenta wraz ze stanowiskiem emitenta w tej sprawie

Nie wystąpiły.

Kraków, 30 kwietnia 2013 roku

Janusz Filipiak Prezes Zarządu	Piotr Piątosza Wiceprezes Zarządu	Paweł Prokop Wiceprezes Zarządu
Piotr Reichert Wiceprezes Zarządu	Zbigniew Rymarczyk Wiceprezes Zarządu	Konrad Tarański Wiceprezes Zarządu
Marcin Warwas Wiceprezes Zarządu		

**OŚWIADCZENIE ZARZĄDU COMARCH SA
O STOSOWANIU ŁADU KORPORACYJNEGO
W 2012 ROKU**

1.	OKREŚLENIE ZBIORU ZASAD ŁADU KORPORACYJNEGO, KTÓREMU PODLEGA EMITENT	3
2.	POSTANOWIENIA ZBIORU ZASAD ŁADU KORPORACYJNEGO, OD KTÓRYCH EMITENT ODSTĄPIŁ I WYJAŚNIENIE PRZYCZYŃ TEGO ODSTĄPIENIA.....	3
3.	AKCJONARIUSZE POSIADAJĄCY BEZPOŚREDNIO LUB POŚREDNIO ZNA CZNE PAKIETY AKCJI WG STANU NA DZIEŃ 30 KWIE TNIA 2013 R.	5
4.	POSIADACZE PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH, KTÓRE DAJĄ SPECJALNE UPRAWNIENIA KONTROLNE WRAZ Z OPISEM TYCH UPRAWNI EŃ	5
5.	WSZELKIE OGRANICZENIA ODNOŚNIE DO WYKONYWANIA PRAWA GŁOSU, TAKIE JAK OGRANICZENIE WYKONYWANIA PRAWA GŁOSU PRZEZ POSIADANIE OKREŚLONEJ CZĘŚCI LUB LICZBY GŁOSÓW, OGRANICZENIA CZASOWE DOTYCZĄCE PRAWA GŁOSU LUB ZAPISY, ZGODNIE Z KTÓRYMI, PRZY WSPÓŁPRACY SPÓŁKI, PRAWA KAPITAŁOWE ZWIĄZANE Z PAPIERAMI WARTOŚCIOWYMI SĄ ODDZIELONE OD POSIADANIA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH.....	5
6.	WSZELKIE OGRANICZENIA DOTYCZĄCE PRZENOSZENIA PRAWA WŁASNOŚCI PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH EMITENTA.....	5
7.	ZASADY DOTYCZĄCE POWOŁYWANIA I ODWOŁYWANIA OSÓB ZARZĄDZAJĄCYCH ORAZ ICH UPRAWNI EŃ, W SZCZEGÓLNOŚCI PRAWO DO PODJĘCIA DECYZJI O EMISJI LUB WYKUPIE AKCJI	6
8.	OPIS ZASAD ZMIANY STATUTU LUB UMOWY SPÓŁKI EMITENTA	6
9.	SPOSÓB DZIAŁANIA WALNEGO ZGROMADZENIA I JEGO ZASADNICZE UPRAWNIENIA ORAZ OPIS PRAW AKCJONARIUSZY I SPOSOBU ICH WYKONYWANIA, W SZCZEGÓLNOŚCI ZASADY WYNIKAJĄCE Z REGULAMINU WALNEGO ZGROMADZENIA, JEŻELI TAKI REGULAMIN ZOSTAŁ UCHWALONY, O ILE INFORMACJE W TYM ZAKRESIE NIE WYNIKAJĄ WPROST Z PRZEPISÓW PRAWA.....	6
10.	SKŁAD OSOBOWY I ZMIANY, KTÓRE W NIM ZASZŁY W CIĄGU OSTATNIEGO ROKU OBROTOWEGO, ORAZ OPIS DZIAŁANIA ORGANÓW ZARZĄDZAJĄCYCH, NADZORUJĄCYCH LUB ADMINISTRUJĄCYCH EMITENTA ORAZ ICH KOMITETÓW...7	
11.	OPIS GŁÓWNYCH CECH STOSOWANYCH W GRUPIE KAPITAŁOWEJ EMITENTA SYSTEMÓW KONTROLI WEWNĘTRZNEJ I ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W ODNIESIENIU DO PROCESU SPORZĄDZANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH I SKONSOLIDOWANYCH SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH	12

1. Określenie zbioru zasad ładu korporacyjnego, któremu podlega emitent

W dniu 4 lipca 2007 r. Rada Nadzorcza GPW, na wniosek Zarządu Giełdy, przyjęła nowe zasady ładu korporacyjnego pod nazwą Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW. <http://www.corp-gov.gpw.pl/assets/library/polish/publikacje/dpsn2010.pdf>

Zostały one zmienione następującymi uchwałami Rady Nadzorczej GPW: uchwała z dnia 19 maja 2010 roku (zmiana weszła w życie 1 lipca 2010 roku), uchwała z dnia 31 sierpnia 2011 r. (zmiana weszła w życie 1 stycznia 2012 roku), uchwała z dnia 19 października 2011 r. (zmiana weszła w życie 1 stycznia 2012 roku) oraz uchwała z dnia 21 listopada 2012 r. (zmiana weszła w życie 1 stycznia 2013 roku). Aktualnie obowiązujący dokument można odnaleźć na http://www.corp-gov.gpw.pl/assets/library/polish/regulacje/dobre_praktyki_16_11_2012.pdf

Dokument dzieli się na cztery części:

- I. Rekomendacje dotyczące dobrych praktyk spółek giełdowych,
- II. Dobre praktyki realizowane przez zarządy spółek giełdowych,
- III. Dobre praktyki stosowane przez członków rad nadzorczych,
- IV. Dobre praktyki stosowane przez akcjonariuszy.

W załączeniu do raportu rocznego przekazanego do publicznej wiadomości w dniu 30 kwietnia 2012, Zarząd Comarch S.A. przekazał, zgodnie z treścią §29 ust. 5 regulaminu giełdy, raport dotyczący stosowania zasad ładu korporacyjnego przez Comarch S.A. w 2011 roku.

2. Postanowienia zbioru zasad ładu korporacyjnego, od których emitent odstąpił i wyjaśnienie przyczyn tego odstąpienia

a) Rekomendacje dotyczące dobrych praktyk spółek giełdowych

1. *„Spółka powinna prowadzić przejrzystą i efektywną politykę informacyjną, zarówno z wykorzystaniem tradycyjnych metod, jak i z użyciem nowoczesnych technologii oraz najnowszych narzędzi komunikacji zapewniających szybkość, bezpieczeństwo oraz efektywny dostęp do informacji. Korzystając w jak najszerszym stopniu z tych metod, Spółka powinna w szczególności: (...) umożliwić transmitowanie obrad walnego zgromadzenia z wykorzystaniem sieci Internet, rejestrować przebieg obrad i upubliczniać go na swojej stronie internetowej.*

Spółka nie transmituje obecnie obrad walnego zgromadzenia przy wykorzystaniu sieci Internet i nie upublicznia go na stronie, natomiast rozważy wprowadzenie takiej możliwości przy najbliższym dokonywaniu zmian treści statutu Spółki.

2. *Spółka powinna posiadać politykę wynagrodzeń oraz zasady jej ustalania. Polityka wynagrodzeń powinna w szczególności określać formę, strukturę i poziom wynagrodzeń członków organów nadzorujących i zarządzających. Przy określaniu polityki wynagrodzeń członków organów nadzorujących i zarządzających spółki powinno mieć zastosowanie zalecenie Komisji Europejskiej z 14 grudnia 2004 r. w sprawie wspierania odpowiedniego systemu wynagrodzeń dyrektorów spółek notowanych na giełdzie (2004/913/WE), uzupełnione o zalecenie KE z 30 kwietnia 2009 r. (2009/385/WE).*

Comarch S.A. posiada politykę wynagrodzeń, która określa formę, strukturę i poziom wynagrodzeń pracowników Spółki, w tym członków organów zarządzających i nadzorczych. System wynagradzania członków organów zarządzających zapewnia powiązanie wynagrodzeń z wynikami finansowymi Spółki i efektami pracy wynagradzanych osób.

W systemie wynagradzania stosowanym przez Comarch S.A. uwzględniona została znaczna część zasad wynikających z zalecenia Komisji Europejskiej z 14 grudnia 2004 roku w sprawie wspierania odpowiedniego systemu wynagrodzeń dyrektorów spółek notowanych na giełdzie (2004/913/WE) i zaleceń KE z 30 kwietnia 2009 roku (2009/385/WE), m.in.:

- a) łączne wynagrodzenia oraz inne świadczenia dla członków organów zarządzających i nadzorczych Spółki są ujawniane w rocznych sprawozdaniach finansowych,
- b) programy opcyjne są zatwierdzane przez walne zgromadzenie akcjonariuszy Spółki a szczegółowe regulacje dotyczące programu opcyjnego dla członków organów zarządzających i nadzorczych Spółki są ujawniane w sprawozdaniach finansowych,

- c) system wynagradzania określa stałe i zmienne elementy wynagradzania Zarządu, zmienne składniki wynagrodzeń są powiązane z góry określonymi kryteriami wynikowymi,
- d) wysokość odpraw z tytułu rozwiązania umowy o pracę nie przekracza dwuletniego stałego wynagrodzenia,
- e) akcje nie stanowią formy wynagrodzenia dyrektorów niewykonawczych oraz członków organu nadzorczego,

Polityka wynagrodzeń Spółki nie uwzględnia jednak wszystkich zaleceń Komisji Europejskiej, m.in.:

- a) polityka wynagrodzeń nie jest poddawana każdorazowo pod głosowanie walnego zgromadzenia akcjonariuszy,
- b) Spółka nie prezentuje na stronie internetowej „deklaracji dotyczącej wynagrodzeń” (szczegółowe informacje na ten temat dostępne są w sprawozdaniach finansowych),
- c) prawa własności akcji, w przypadku realizacji opcji na akcje, mogą nabierać mocy przed upływem 3 lat od czasu ich przyznania, nie jest wymagane zachowanie określonej liczby akcji do czasu zakończenia pełnienia funkcji przez członków organów zarządzających,
- d) w Spółce nie funkcjonuje Komisja ds. Wynagrodzeń.

Członkowie organów zarządzających mogą być również zatrudnieni przez Spółkę na podstawie umowy o pracę, na warunkach określonych w obowiązujących w Spółce regulaminach oraz w Kodeksie Pracy. Wysokość wynagrodzenia z tytułu umów o pracę członków Zarządu oraz wysokość ryczałtu za posiedzenie Zarządu ustala Rada Nadzorcza w drodze podjętej uchwały. Wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej są ustalane poprzez uchwałę Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki.

Spółka nie przewiduje w najbliższym czasie zmian w stosowanej polityce wynagradzania.

3. GPW rekomenduje spółkom publicznym i ich akcjonariuszom, by zapewniały one zrównoważony udział kobiet i mężczyzn w wykonywaniu funkcji zarządu i nadzoru w przedsiębiorstwach, wzmacniając w ten sposób kreatywność i innowacyjność w prowadzonej przez spółki działalności gospodarczej.

Spółka dokłada wszelkich starań, aby zapewnić zrównoważony udział kobiet i mężczyzn w wykonywaniu funkcji zarządu i nadzoru w przedsiębiorstwach. Zgodnie z Regulaminem pracy pracowników Comarch SA, pracodawca jest zobowiązany m.in. „*przeciwdziałać dyskryminacji w zatrudnieniu, w szczególności ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, narodowość, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną.*” Ponadto pracownicy Comarch SA „*powinni być równo traktowani w zakresie nawiązania i rozwiązania stosunku pracy, warunków zatrudnienia, awansowania oraz dostępu do szkolenia w celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych, w szczególności bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, narodowość, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną, a także bez względu na zatrudnienie na czas określony lub nieokreślony albo w pełnym lub w niepełnym wymiarze czasu pracy.*” Polityka Comarch SA nie stawia żadnych barier ze względu na płeć, poglądy, orientację seksualną, pochodzenie rasowe lub etniczne w zakresie zatrudniania i polityki kadrowej, nie przyczynia się do dyskryminacji, bezpośredniej lub pośredniej, ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, narodowość, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną.

W składzie sześciuosobowej rady nadzorczej Comarch SA znajdują się trzy kobiety. W skład siedmioosobowego zarządu Comarch SA wchodzi wyłącznie mężczyźni, co związane jest przede wszystkim z charakterem prowadzonej przez Spółkę działalności i specyfiką branży IT, w której mężczyźni stanowią znaczącą większość. Należy również podkreślić, że obecni członkowie zarządu Comarch SA to osoby związane z Spółką od wielu lat, (stanowiska zarządcze pełnią powyżej 3 lat), posiadające szeroką wiedzę w zakresie wiedzy technologicznej z obszaru IT i kwalifikacje konieczne na sprawowanych stanowiskach. W związku z powyższym należy zakładać, że w najbliższej przyszłości w tym organie zarządczym nie nastąpią zmiany w zakresie udziału kobiet.

W Comarch SA jest tendencja do zwiększenia procentowego zatrudnienia kobiet, jednak przy zatrudnieniu brane są pod uwagę przede wszystkim kwalifikacje pracownika a nie płeć, więc mężczyźni mają równe szanse na zatrudnienie na dane stanowisko. Panie stanowią ok. 26% pracowników zatrudnionych w Comarch SA, a 17% kadry kierowniczej Spółki, co stanowi wysoki udział kobiet w całości zatrudnienia, szczególnie biorąc pod uwagę techniczny charakter działalności spółki informatycznej.

3. Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji wg stanu na dzień 30 kwietnia 2013 r.

Akcjonariusze	Ilość akcji	% kapitału zakładowego	Liczba głosów na WZA Spółki	% głosów na WZA Spółki
Janusz Filipiak	2 620 010	32,54	6 192 010	41,16
Elżbieta Filipiak	846 000	10,51	4 230 000	28,12
Pozostali członkowie Zarządu	103 167	1,28	140 767	0,94
Inni akcjonariusze	4 482 460	55,67	4 481 865	29,78
Razem	8 051 637	100,00	15 045 237	100,00

4. Posiadacze papierów wartościowych, które dają specjalne uprawnienia kontrolne wraz z opisem tych uprawnień

Janusz Filipiak, Prezes Zarządu Comarch S.A., jest posiadaczem 893 000 akcji uprzywilejowanych co do głosu (1:5). Przysługuje z nich 4 465 000 głosów na walnym zgromadzeniu Spółki. Elżbieta Filipiak, Przewodniczący Rady Nadzorczej Comarch S.A. jest posiadaczem 846 000 akcji uprzywilejowanych do głosu (1:5). Przysługuje z nich 4 230 000 głosów na walnym zgromadzeniu Spółki. Paweł Prokop, Wiceprezes Zarządu Comarch S.A. jest posiadaczem 9 400 akcji uprzywilejowanych co do głosu (1:5). Przysługuje z nich 47 000 głosów na walnym zgromadzeniu Spółki.

5. Wszelkie ograniczenia odnośnie do wykonywania prawa głosu, takie jak ograniczenie wykonywania prawa głosu przez posiadanie określonej części lub liczby głosów, ograniczenia czasowe dotyczące prawa głosu lub zapisy, zgodnie z którymi, przy współpracy spółki, prawa kapitałowe związane z papierami wartościowymi są oddzielone od posiadania papierów wartościowych

Nie dotyczy.

6. Wszelkie ograniczenia dotyczące przenoszenia prawa własności papierów wartościowych emitenta

Zgodnie z treścią art. 8 pkt 5 statutu Comarch S.A.

„5. Zbycie akcji imiennych wymaga zgody Zarządu udzielonej w formie pisemnej. W przypadku odmowy zbycia, Zarząd w terminie 2 miesięcy od zgłoszenia Spółce zamiaru przeniesienia akcji wyznacza nabywcę oraz cenę akcji. Cena akcji nie może być niższa niż średnia cena giełdowa z trzech ostatnich miesięcy poprzedzających miesiąc zgłoszenia, pod warunkiem, że akcje Spółki będą w obrocie giełdowym. W przeciwnym przypadku cena akcji nie może być niższa niż wartość księgową przypadająca na akcję na ostatni dzień bilansowy. Cena jest płatna w terminie jednego miesiąca od dnia uchwały Zarządu wskazującej nabywcę akcji.”

7. Zasady dotyczące powoływania i odwoływania osób zarządzających oraz ich uprawnień, w szczególności prawo do podjęcia decyzji o emisji lub wykupie akcji

A) Zasady powoływania i odwoływania

Zgodnie z treścią statutu Spółki Zarząd Spółki składa się z 2 do 8 osób powoływanych i odwoływanych przez Walne Zgromadzenie. Członków Zarządu powołuje się na okres wspólnej kadencji trwającej trzy lata. Walne Zgromadzenie ustala zasady i regulaminy wynagrodzenia dla członków Zarządu, przy czym kompetencja ta może zostać przekazana częściowo lub w całości Radzie Nadzorczej. Rada Nadzorcza może z ważnych powodów zawiesić w czynnościach poszczególnych lub wszystkich członków Zarządu oraz może delegować członków Rady Nadzorczej na okres nie dłuższy niż 3 miesiące do czasowego wykonywania czynności członków Zarządu, którzy zostali odwołani, złożyli rezygnację lub z innych przyczyn nie mogą sprawować swoich czynności.

B) Uprawnienia zgodnie z art. 9, 20 - 22 Statutu Comarch S.A. i Kodeksem Spółek Handlowych (KSH)

- Zarząd może ustanawiać prokurentów.
- Do składania oświadczeń w imieniu Spółki oraz reprezentowania Spółki przed Sądem i poza Sądem upoważniony jest jednoosobowo Prezes Zarządu albo dwu członków Zarządu działających łącznie lub też jeden członek Zarządu działający łącznie z prokurentem.
- W umowach pomiędzy Spółką, a członkami Zarządu oraz w sporach z nimi reprezentuje Spółkę Rada Nadzorcza lub pełnomocnik powołany uchwałą Walnego Zgromadzenia. Rada Nadzorcza może upoważnić w drodze uchwały jednego lub więcej członków Rady Nadzorczej do dokonywania takich czynności prawnych.
- Organizację wewnętrzną Spółki określa Zarząd.
- Zgodnie z art. 445 i art. 446 Kodeksu Spółek Handlowych walne zgromadzenie podejmuje uchwałę w sprawie zmiany statutu przewidującą upoważnienie zarządu do podwyższenia kapitału zakładowego w granicach kapitału docelowego. Zgodnie z art. 9 ust. pkt 5 Statutu Comarch S.A. w ramach kapitału docelowego Zarząd Spółki może wydawać akcje tylko w zamian za wkłady pieniężne oraz nie może wydawać akcji uprzywilejowanych lub przyznawać akcjonariuszowi osobistych uprawnień, o których mowa w art. 354 Kodeksu Spółek Handlowych. W zakresie wszystkich spraw związanych z podwyższeniem kapitału zakładowego w ramach kapitału docelowego, w szczególności w sprawie wyłączenia lub ograniczenia prawa poboru oraz ustalenia ceny emisyjnej, wymagane jest uzyskanie zgody Rady Nadzorczej.

8. Opis zasad zmiany statutu lub umowy spółki emitenta

Podejmowanie uchwał w sprawie zmian w statucie, w tym podwyższenia lub obniżenia kapitału zakładowego oraz uchwały o istotnej zmianie przedmiotu działalności Spółki należy do kompetencji walnego zgromadzenia.

9. Sposób działania walnego zgromadzenia i jego zasadnicze uprawnienia oraz opis praw akcjonariuszy i sposobu ich wykonywania, w szczególności zasady wynikające z regulaminu walnego zgromadzenia, jeżeli taki regulamin został uchwalony, o ile informacje w tym zakresie nie wynikają wprost z przepisów prawa

1. Walne Zgromadzenia są zwyczajne i nadzwyczajne.
2. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Zarząd zwołuje najpóźniej do końca czerwca każdego roku.
3. Walne Zgromadzenia zwołuje się zgodnie z Kodeksem Spółek Handlowych, Statutem Spółki i Regulaminem Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z dnia 28 czerwca 2010 r.
4. Zgromadzenia odbywają się w siedzibie Spółki.
5. W Walnym Zgromadzeniu powinno uczestniczyć co najmniej dwóch członków Zarządu Spółki i co najmniej dwóch członków Rady Nadzorczej.
6. Na Walnym Zgromadzeniu obecny jest biegły rewident, jeżeli przedmiotem obrad Walnego Zgromadzenia są sprawy finansowe Spółki.

7. Dopuszczalny jest udział w Walnym Zgromadzeniu przedstawicieli mediów jako publiczności.
8. Prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu Spółki przysługuje osobom będącym akcjonariuszami Spółki na 16 (szesnastu) dni przed datą Walnego Zgromadzenia.
9. Akcjonariusz będący osobą fizyczną może uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu oraz wykonywać prawo głosu osobiście lub przez pełnomocnika.
10. Akcjonariusz nie będący osobą fizyczną może uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu oraz wykonywać prawo głosu przez osobę uprawnioną do składania oświadczeń woli w jego imieniu lub przez pełnomocnika.
11. Przewodniczący Walnego Zgromadzenia kieruje obradami, podejmuje decyzje w sprawach proceduralnych i porządkowych oraz jest uprawniony od interpretowania niniejszego Regulaminu.
12. Do czynności Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia należy m.in.:
- czuwanie nad sprawnym przebiegiem obrad zgodnie z ustalonym porządkiem i procedurą,
  - udzielanie głosu,
  - przyjmowanie wniosków i projektów uchwał, poddawanie ich pod dyskusję oraz
  - zarządzanie i przeprowadzanie głosowań.
13. Walne Zgromadzenie dokonuje wyboru trzyosobowej Komisji Skrutacyjnej spośród kandydatów zgłoszonych przez Przewodniczącego Zgromadzenia. Do jej obowiązków należy czuwanie nad prawidłowym przebiegiem każdego głosowania, nadzorowanie obsługi głosowania oraz sprawdzanie i ogłaszanie wyników. W przypadku gdy w Walnym Zgromadzeniu bierze udział niewielka ilość akcjonariuszy nie przeprowadza się wyborów Komisji Skrutacyjnej, chyba że akcjonariusz lub pełnomocnik zgłosi wniosek o dokonanie wyboru Komisji Skrutacyjnej. W przypadku nie przeprowadzenia wyborów Komisji Skrutacyjnej jej uprawnienia wykonuje Przewodniczący Walnego Zgromadzenia.
14. Walne Zgromadzenie podejmuje decyzje w formie uchwał, przyjmowanych w głosowaniu jawnym z następującym zastrzeżeniem, że tajne głosowanie zarządza się w przypadku:
- głosowania nad wyborem lub odwołaniem członków organów Spółki lub likwidatorów,
  - wniosków o pociągnięcie do odpowiedzialności członków organów Spółki lub likwidatorów,
  - w sprawach osobowych,
  - żądania zgłoszonego przez choćby jednego akcjonariusza,
  - w innych przypadkach określonych w obowiązujących przepisach.
15. Akcjonariusze zgłaszają kandydatów na członków Rady Nadzorczej Przewodniczącemu Walnego Zgromadzenia na piśmie lub ustnie.
16. Zgłaszający kandydaturę na członka Rady Nadzorczej powinien ją szczegółowo uzasadnić, wskazując w szczególności na wykształcenie i doświadczenie zawodowe kandydata.
17. Przed podjęciem uchwał o wyborze członków Rady Nadzorczej, Walne Zgromadzenie podejmuje uchwałę o ilości członków Rady Nadzorczej.
18. Spółka może zorganizować Walne Zgromadzenie w sposób umożliwiający akcjonariuszom udział w Walnym Zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej.

10. Skład osobowy i zmiany, które w nim zaszły w ciągu ostatniego roku obrotowego, oraz opis działania organów zarządzających, nadzorujących lub administrujących emitenta oraz ich komitetów

A) Rada Nadzorcza wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku:

Imię i nazwisko	Funkcja
Elżbieta Filipiak	Przewodniczący Rady
Maciej Brzeziński	Wiceprzewodniczący Rady
Danuta Drobniak	Członek Rady
Wojciech Kucharzyk	Członek Rady
Anna Ławrynowicz	Członek Rady
Tadeusz Syryjczyk	Członek Rady

Rada Nadzorcza Comarch S.A. sprawuje stały nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności. Rada Nadzorcza Spółki działa na podstawie przepisów Kodeksu Spółek Handlowych, Statutu, zasad Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW obowiązujących w Spółce oraz Regulaminu Rady Nadzorczej Spółki uchwalonego dnia 30 czerwca 2003 roku przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy (wraz z późniejszymi zmianami). Szczegółowy opis działania Rady Nadzorczej znajduje się w powyższych dokumentach.

Główne zapisy Regulaminu Rady Nadzorczej Comarch S.A.:

1. Rada Nadzorcza składa się z 3 - 7 osób wybieranych przez Walne Zgromadzenie. Walne Zgromadzenie ustala, w drodze uchwały, przed głosowaniem nad kandydatami na członków Rady Nadzorczej, liczbę członków Rady Nadzorczej.
2. Członków Rady Nadzorczej powołuje się na okres wspólnej kadencji trwającej trzy lata.
3. Członkowie Rady Nadzorczej wykonują swoje czynności osobiście. Każdy z członków Rady Nadzorczej może być odwołany przed upływem kadencji. Członkowie Rady Nadzorczej mogą być wybierani ponownie.
4. Walne Zgromadzenie wybiera spośród członków Rady Nadzorczej – Przewodniczącego, Wiceprzewodniczącego, a w miarę potrzeb także Sekretarza Rady.
5. Przewodniczący Rady Nadzorczej:
  - a) zwołuje posiedzenia Rady Nadzorczej;
  - b) prowadzi posiedzenia Rady Nadzorczej; oraz
  - c) otwiera obrady Walnego Zgromadzenia Spółki.
6. W razie nieobecności Przewodniczącego funkcje te sprawuje Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej.
7. Spośród swoich członków Rada Nadzorcza może wybierać komitety nadzorujące określony sektor działalności Spółki, w szczególności komitet ds. audytu.
8. Komitety te mogą odbywać odrębne posiedzenia. Komitety mogą podejmować uchwały, których przedmiotem mogą być wnioski pokontrolne dotyczące funkcjonowania Spółki.
9. Posiedzenia Rady Nadzorczej zwołuje Przewodniczący Rady Nadzorczej. Zarząd lub inny członek Rady Nadzorczej może żądać od Przewodniczącego Rady Nadzorczej zwołania posiedzenia Rady Nadzorczej, podając proponowany porządek posiedzenia. Przewodniczący Rady Nadzorczej zobowiązany jest do zwołania posiedzenia w terminie 2 tygodni od otrzymania wniosku. Jeżeli posiedzenie nie zostanie zwołane zgodnie ze zdaniem powyższymi wnioskodawca może zwołać posiedzenie samodzielnie.
10. Porządek posiedzenia Rady Nadzorczej jest ustalany przez podmiot zwołujący posiedzenie Rady Nadzorczej i wraz z materiałami jest przekazywany członkom Rady Nadzorczej 3 (trzy) dni przed planowaną datą posiedzenia, chyba że zachodzą okoliczności uzasadniające skrócenie tego terminu.
11. Porządek posiedzenia Rady Nadzorczej może być zmieniony lub uzupełniony.
12. Posiedzenia Rady Nadzorczej powinny odbywać się co najmniej cztery razy w roku obrotowym.
13. Uchwały Rady Nadzorczej zapadają większością głosów obecnych. W przypadku równej ilości głosów decydujący jest głos Przewodniczącego.
14. Uchwała Rady Nadzorczej jest ważnie podjęta, jeżeli na posiedzenie Rady Nadzorczej zostali zaproszeni wszyscy jej członkowie i w posiedzeniu uczestniczy więcej niż połowa członków Rady Nadzorczej, w tym Przewodniczący lub Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej.
15. Uchwały Rady Nadzorczej mogą być podjęte także bez odbycia posiedzenia w drodze pisemnego głosowania, o ile wszyscy członkowie Rady Nadzorczej wyrażą zgodę na piśmie na podejmowanie uchwał w takim trybie.
16. Posiedzenia Rady Nadzorczej mogą się również odbywać przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, takich jak telefon, fax, poczta elektroniczna bądź wykorzystanie sieci "Internet" w inny sposób, telekonferencja, i innych środków telekomunikacyjnych.
17. Członkowie Rady Nadzorczej mogą brać udział w podejmowaniu uchwał Rady Nadzorczej oddając swój głos na piśmie za pośrednictwem innego członka Rady Nadzorczej.
18. Podejmowanie uchwał przez Radę Nadzorczą w trybie, o którym mowa powyżej jest niedopuszczalne w sprawach opisanych w art. 388 § 4 Kodeksu Spółek Handlowych, tj.:
  - a) wyboru Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej;
  - b) powołania i odwołania członka Zarządu;
  - c) zawieszenia w czynnościach członka Zarządu.
19. W posiedzeniach Rady Nadzorczej mogą brać udział członkowie Zarządu. Zarząd Spółki jest zawiadamiany o terminie i porządku obrad posiedzeniach Rady Nadzorczej.
20. Rada Nadzorcza może zapraszać wskazanych członków Zarządu do uczestniczenia w danym posiedzeniu.
21. Na każdym posiedzeniu Rada Nadzorcza jest informowana przez Spółkę o bieżących wynikach finansowych jednostkowych i skonsolidowanych oraz o istotnych sprawach dotyczących działalności Spółki, w tym - jeśli uzasadnia to sytuacja Spółki - o ryzyku związanym z działalnością i sposobach zarządzania tym ryzykiem.

22. Członkowie Zarządu nie uczestniczą w tych częściach posiedzeń Rady Nadzorczej, które dotyczą odwołania, odpowiedzialności oraz ustalania wynagrodzenia członków Zarządu.
23. Posiedzenia Rady Nadzorczej są protokołowane. Protokół powinien zawierać ustalony porządek obrad, imiona i nazwiska obecnych członków Rady Nadzorczej oraz wyniki głosowania nad poszczególnymi uchwałami.
24. Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością Spółki.
25. Do szczególnych kompetencji Rady Nadzorczej należy:
- a) ocena rocznego sprawozdania finansowego Spółki oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Comarch;
  - b) ocena sprawozdania Zarządu z działalności Spółki i z działalności Grupy Kapitałowej Comarch oraz wniosków Zarządu Spółki co do podziału zysku albo pokrycia strat;
  - c) składanie Walnemu Zgromadzeniu pisemnego sprawozdania z wyników czynności, o których mowa w pkt a) i b);
  - d) nadzorowanie wykonania przez Zarząd uchwał Walnego Zgromadzenia;
  - e) dokonywanie wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego Spółki i Grupy Kapitałowej Comarch; Rada Nadzorcza może podjąć uchwałę w przedmiocie określenia ostrzejszych niż wymagane przepisami prawa kryteria niezależności biegłego rewidenta;
  - f) powoływanie i odwoływanie członków Zarządu oraz ustalanie wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji członka Zarządu, a także zawieszanie z ważnych powodów w czynnościach poszczególnych lub wszystkich członków Zarządu oraz delegowanie członków Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności członków Zarządu;
  - g) wyrażanie zgody na podwyższenie kapitału zakładowego w ramach kapitału docelowego;
  - h) wyrażanie zgody na nabycie i zbycie nieruchomości lub udziału w nieruchomości;
  - i) wyrażanie zgody na zawarcie z subemitentem umowy, o której mowa w art. 433 § 3 Kodeksu Spółek Handlowych;
  - j) wykonywanie względem członków Zarządu w imieniu Spółki uprawnień wynikających ze stosunków pracy;
  - k) zatwierdzanie strategii rozwoju Spółki;
  - l) opiniowanie przedkładanych przez Zarząd i akcjonariuszy projektów uchwał Walnego Zgromadzenia.
26. Raz w roku Rada Nadzorcza podejmuje uchwałę, w której zawarta jest własna ocena Rady Nadzorczej na temat sytuacji Spółki. Dokument ten Rada Nadzorcza przedkłada Walnemu Zgromadzeniu.
27. W celu wykonywaniu swoich obowiązków Rada Nadzorcza ma prawo badać wszystkie dokumenty Spółki, żądać od Zarządu i pracowników Spółki sprawozdań i wyjaśnień oraz dokonywać rewizji stanu majątku Spółki. Rada Nadzorcza ma prawo żądania dla swoich potrzeb wykonywania niezbędnych ekspertyz i badań w zakresie spraw będących przedmiotem nadzoru i kontroli.
28. Rada Nadzorcza wykonuje swe czynności kolegialnie. Może jednak delegować członków Rady Nadzorczej do indywidualnego wykonywania poszczególnych czynności nadzorczych.
29. Członek Rady Nadzorczej powinien mieć przede wszystkim na względzie interes Spółki.
30. Członek Rady Nadzorczej zobowiązuje się do informowania pozostałych członków Rady Nadzorczej o zaistniałym konflikcie interesów oraz nie uczestniczy w obradach dotyczących danej sprawy. W przypadku wątpliwości Rada Nadzorcza podejmuje uchwałę w przedmiocie istnienia konfliktu interesów.
31. Członkowie Rady Nadzorczej zobowiązani są do zachowania w tajemnicy wszelkich informacji na temat działalności Spółki lub podmiotów wchodzących w skład Grupy Kapitałowej Comarch uzyskanych w związku z pełnioną funkcją.
32. Każdy z członków Rady Nadzorczej w terminie 14 dni od dnia wyboru powinien złożyć pisemną informację o ekonomicznych, rodzinnych lub innych powiązaniach członka Rady Nadzorczej z akcjonariuszem posiadającym co najmniej 5 % głosów na Walnym Zgromadzeniu. W przypadku osiągnięcia przez jakikolwiek podmiot ilości głosów na Walnym Zgromadzeniu określonej powyżej, Zarząd informuje o tym członków Rady Nadzorczej na piśmie na najbliższym posiedzeniu Rady Nadzorczej. W takiej sytuacji członkowie Rady Nadzorczej zobowiązani są do złożenia pisemnej informacji o powiązaniach w terminie 14 dni od dnia posiedzenia, na którym otrzymali informację Zarządu. W przypadku zmiany w powiązaniach, o których mowa powyżej członek Rady Nadzorczej ma obowiązek bez wezwania Spółki aktualizować przekazane wcześniej informacje w terminie 14 dni od zmiany w zakresie powiązań.
33. Członek Rady Nadzorczej delegowany do stałego i indywidualnego sprawowania nadzoru nie może bez zgody Spółki zajmować się interesami konkurencyjnymi ani też uczestniczyć w

spółce konkurencyjnej jako wspólnik, lub członek organu spółki kapitałowej, bądź uczestniczyć w innej osobie prawnej jako członek organu. Zakaz ten obejmuje także udział w konkurencyjnej spółce kapitałowej, w przypadku posiadania w niej przez członka Rady Nadzorczej co najmniej 10 % udziałów lub akcji bądź prawa do powoływania co najmniej jednego członka zarządu.

34. Zgodę na prowadzenie działalności konkurencyjnej przez członka Rady Nadzorczej delegowanego do stałego i indywidualnego sprawowania nadzoru podejmuje Rada Nadzorcza.

35. Obowiązki członków Rady Nadzorczej

a) Członkowie Rady Nadzorczej są obowiązani do przekazywania Spółce oraz Komisji Nadzoru Finansowego informacji o zawartych przez nich oraz osoby blisko z nimi związane na własny rachunek, transakcjach nabycia lub zbycia akcji Spółki, praw pochodnych dotyczących akcji Spółki oraz innych instrumentów finansowych powiązanych z tymi papierami wartościowymi, dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym lub będących przedmiotem ubiegania się o dopuszczenie do obrotu na takim rynku – jeśli taka transakcja przekracza 5 000 Euro lub transakcje w ciągu roku przekraczają 5 000 Euro. Członkowie Rady Nadzorczej zobowiązani są do przekazywania takich informacji w terminie 5 dni roboczych od daty transakcji. Jeżeli suma wartości dokonanych transakcji, o których mowa powyżej, nie przekroczyła w danym roku kalendarzowym kwoty 5 000 euro, przekazanie informacji, o której mowa powyżej, powinno być dokonane najpóźniej do dnia 31 stycznia roku następującego po roku, w którym transakcje zostały zawarte.

b) Członek Rady Nadzorczej oddelegowany do stałego pełnienia nadzoru zobowiązany jest co miesiąc składać Radzie Nadzorczej pisemne sprawozdania z pełnionej funkcji.

c) Członek Rady Nadzorczej nie powinien rezygnować z pełnienia tej funkcji w trakcie kadencji, jeżeli mogłoby to uniemożliwić działanie Rady Nadzorczej, a w szczególności, jeśli mogłoby to uniemożliwić terminowe podjęcie istotnej dla Spółki uchwały.

d) Członkowie Rady Nadzorczej są wynagradzani za swe czynności według zasad określonych przez Walne Zgromadzenie.

e) Dwóch członków Rady Nadzorczej zobowiązanych jest do uczestniczenia w obradach Walnego Zgromadzenia. Członkowie Rady Nadzorczej wskazują między sobą osoby, które będą reprezentowały Radę Nadzorczą na Walnym Zgromadzeniu.

f) Członek Rady Nadzorczej powinien dokładać wszelkich starań, aby uczestniczyć w posiedzeniach Rady Nadzorczej.

g) Członkowie delegowani do stałego i indywidualnego wykonywania czynności nadzorczych mają prawo uczestniczenia w posiedzeniach Zarządu.

36. Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej delegowanych do stałego i indywidualnego wykonywania nadzoru ustala Rada Nadzorcza.

37. Koszty działalności Rady Nadzorczej pokrywa Spółka.

38. Rada Nadzorcza korzysta z pomieszczeń biurowych, urządzeń i materiałów Spółki.

39. Obsługę administracyjno-techniczną Rady Nadzorczej zapewnia Zarząd Spółki.

Komitet Audytu

Zgodnie z uchwałą Rady Nadzorczej Comarch SA powołany został Komitet Audytu (odpowiednik Komisji Rewizyjnej w rozumieniu *załącznika I do Zalecenia Komisji Europejskiej z dnia 15 lutego 2005 r. dotyczącego roli dyrektorów niewykonawczych (...)*), w skład którego weszli wszyscy członkowie Rady Nadzorczej. Zgodnie z informacjami posiadanymi przez spółkę czterech członków Komitetu Audytu spełnia warunki niezależności a przynajmniej jeden z nich posiada kwalifikacje w dziedzinie rachunkowości lub rewizji finansowej.

Do zadań Komitetu Audytu należy w szczególności:

- 1) monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej;
- 2) monitorowanie skuteczności systemów kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego oraz zarządzania ryzykiem;
- 3) monitorowanie wykonywania czynności rewizji finansowej;
- 4) monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych;
- 5) Komitet Audytu rekomenduje Radzie Nadzorczej lub innemu organowi nadzorującemu podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych do przeprowadzenia czynności rewizji finansowej jednostki.

Komitet Audytu uzyskuje od Comarch SA informacje dotyczące specyfiki rachunkowości, finansów, działalności operacyjnej Spółki oraz informacje o sposobie rozliczania znaczących, nietypowych transakcji. Na życzenie Komitetu Audytu Dyrektor Finansowy uczestniczy w jej posiedzeniach.

B) Zarząd wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku:

Imię i nazwisko	Funkcja
Janusz Filipiak	Prezes Zarządu
Piotr Piątosza	Wiceprezes Zarządu
Paweł Prokop	Wiceprezes Zarządu
Piotr Reichert	Wiceprezes Zarządu
Konrad Tarański	Wiceprezes Zarządu
Zbigniew Rymarczyk	Wiceprezes Zarządu
Marcin Warwas	Wiceprezes Zarządu

Zarząd Comarch S.A. prowadzi sprawy Spółki i działa na podstawie przepisów Kodeksu Spółek Handlowych, Statutu Comarch S.A., uchwał Rady Nadzorczej, uchwał Walnego Zgromadzenia, Regulaminu Zarządu Spółki z dnia 15 lutego 2010 r. (aktualizacja dokumentu z dnia 30 czerwca 2003 r.) oraz powszechnie obowiązujących przepisów prawa. Szczegółowy opis działania walnego zgromadzenia znajduje się w powyższych dokumentach.

Główne zapisy Regulaminu Zarządu Comarch S.A.:

1. Zarząd wykonuje swe obowiązki kolegialnie, podejmując uchwały na posiedzeniach Zarządu oraz w trybie określonym poniżej.
2. Posiedzenia Zarządu odbywają się co najmniej raz w miesiącu. W roku 2012 roku posiedzenia Zarządu odbywały się w budynku spółki przy Al. Jana Pawła 41e w Krakowie.
3. Posiedzenia Zarządu zwołuje Prezes Zarządu lub w razie jego nieobecności członek Zarządu zastępujący Prezesa Zarządu.
4. Posiedzenie Zarządu może odbyć się również bez formalnego zwołania, jeżeli na posiedzeniu Zarządu są obecni wszyscy członkowie Zarządu.
5. Prezes Zarządu lub w razie jego nieobecności osoba zastępująca Prezesa Zarządu zwołuje posiedzenia Zarządu na żądanie każdego z członków Zarządu z porządkiem posiedzenia wskazanym przez wnioskodawcę. Na takim posiedzeniu Zarządu mogą być rozpoznawane również inne sprawy, o ile zostaną zamieszczone w porządku obrad.
6. Posiedzeniom Zarządu przewodniczy Prezes Zarządu lub osoba zastępująca Prezesa Zarządu albo osoba wskazana przez Prezesa Zarządu.
7. Zarząd podejmuje decyzje w formie uchwał w drodze głosowania jawnego.
8. Na żądanie chociażby jednego z uczestniczących w posiedzeniu członków Zarządu, przewodniczący posiedzenia zarządza głosowanie tajne.
9. Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów oddanych.
10. Dla ważności uchwał podejmowanych na posiedzeniu Zarządu niezbędne jest aby w posiedzeniu Zarządu uczestniczyło co najmniej 4 członków Zarządu, a w tym Prezes Zarządu lub osoba zastępująca Prezesa Zarządu.
11. Zarząd może podjąć uchwałę poza posiedzeniem Zarządu w drodze:
  - a) głosowania pisemnego – w takim przypadku każdy z członków Zarządu oddaje głos na piśmie i przekazuje Prezesowi Zarządu lub osobie zastępującej Prezesa Zarządu;
  - b) głosowania pisemnego – w trybie obiegowym – przez każdego z członków Zarządu poprzez złożenie podpisu pod treścią uchwały i jej przekazania Prezesowi Zarządu lub osobie zastępującej Prezesa Zarządu;
  - c) głosowania przy użyciu środków telekomunikacyjnych w postaci faksu lub internetu.
  - d) Głosy oddane w sposób określony w pkt a-c) podlegają wpisaniu do księgi uchwał oraz są załączane do protokołów z posiedzeń Zarządu.
  - e) Do skutecznego podjęcia uchwały w sposób opisany pkt c konieczne jest oddanie głosów przez wszystkich członków Zarządu.
12. W posiedzeniach Zarządu mogą brać udział osoby zaproszone.
13. Z posiedzeń Zarządu sporządza się protokół, który zawiera co najmniej:
  - a) datę i miejsce posiedzenia;
  - b) porządek posiedzenia;
  - c) imiona i nazwiska obecnych członków Zarządu;
  - d) imiona i nazwiska osób zaproszonych na posiedzenia Zarządu i obecnych na posiedzeniu;
  - e) dokładną treść uchwał;
  - f) liczbę głosów oddanych za lub przeciw uchwale oraz głosy wstrzymujące się;
  - g) informację o zagadnieniach będących przedmiotem dyskusji
  - h) treść zgłoszonego zdania odrębnego;

i) podpisy obecnych na posiedzeniu członków Zarządu.

14. Protokoły z posiedzeń Zarządu gromadzone są w zbiorze protokołów posiedzeń Zarządu – zwanym Księgą Protokołów. Księgę Protokołów prowadzi Biuro Prezesa Zarządu.

15. Protokoły z posiedzeń Zarządu sporządzane są niezwłocznie przez Biuro Prezesa Zarządu.

16. Członek Zarządu w przypadku bezpośredniej lub pośredniej sprzeczności interesów Spółki z interesami członka Zarządu ma obowiązek powiadomić Radę Nadzorczą Spółki o zaistniałym konflikcie.

17. Dwóch członków Zarządu zobowiązanych jest do uczestniczenia w obradach Walnego Zgromadzenia. Członkowie Zarządu wskazują między sobą osoby, które będą reprezentowały Zarząd na Walnym Zgromadzeniu.

11. Opis głównych cech stosowanych w grupie kapitałowej emitenta systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych

Zarząd Spółki Comarch S.A. jest odpowiedzialny za prowadzenie rachunkowości spółki zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 121, poz. 591 z późn. zm.) oraz zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 18 października 2005 roku w sprawie zakresu informacji wykazywanych w sprawozdaniach finansowych i skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych, wymaganych w prospekcie emisyjnym dla emitentów z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, dla których właściwe są polskie zasady rachunkowości (Dz.U. Nr 209, poz. 1743 z późn. zm.) oraz w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. Nr 33 poz. 259).

Skonsolidowane sprawozdania Grupy Kapitałowej Comarch sporządzane są zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską (UE). Przy określaniu zakresu i metod konsolidacji, jak również stosunku zależności stosowane są kryteria określone w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej. Konsolidacja sprawozdań Grupy Kapitałowej, w odniesieniu do jednostek zależnych, jest przeprowadzona metodą pełną przez sumowanie w pełnej wysokości wszystkich, odpowiednich pozycji sprawozdań finansowych podmiotu dominującego i jednostek zależnych objętych konsolidacją. W odniesieniu do jednostek stowarzyszonych stosowana jest metoda praw własności. Wartość udziału jednostki dominującej w jednostce stowarzyszonej jest korygowana o przypadające na rzecz jednostki dominującej zwiększenia kapitału własnego jednostki stowarzyszonej, które nastąpiły w ciągu okresu objętego konsolidacją.

Kontrola wewnętrzna i zarządzanie ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych w Grupy Kapitałowej Comarch są realizowane zgodnie z obowiązującymi w Grupie wewnętrznymi procedurami sporządzania i zatwierdzania sprawozdań finansowych. Spółka dominująca prowadzi dokumentację (zgodną z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r.) opisującą przyjęte przez nią zasady rachunkowości, która zawiera między innymi informacje dotyczące sposobu wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego, sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych, systemu ochrony danych i ich zbiorów. Księgowania wszystkich zdarzeń gospodarczych są dokonywane przy użyciu komputerowych systemów ewidencji księgowej (m.in. EGERIA i SoftM Suite), które posiadają zabezpieczenia przed dostępem osób nieuprawnionych oraz funkcyjne ograniczenia dostępu.

Zarówno sprawozdania jednostkowe jak i skonsolidowane sporządzane są wspólnie przez pracowników działów controllingu, finansowego i księgowości pod kontrolą Głównej Księgowej i Dyrektora Finansowego. Sprawozdania roczne jednostkowe i skonsolidowane podlegają także badaniu przez biegłego audytora wybieranego przez Radę Nadzorczą Spółki, natomiast sprawozdania półroczne podlegają przeglądowi przez niezależnego rewidenta. Sprawozdania finansowe niektórych jednostek zależnych także podlegają badaniu przez podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych.

Oświadczenie Zarządu w sprawie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Zarząd Comarch S.A. oświadcza, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2012, został wybrany zgodnie z przepisami prawa oraz że podmiot ten i biegli rewidenci, dokonujący badania tego sprawozdania, spełniali warunki do wyrażenia bezstronnej i niezależnej opinii o badanym rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi.

Kraków, 30 kwietnia 2013 roku

Janusz Filipiak Prezes Zarządu	Piotr Piątosza Wiceprezes Zarządu	Paweł Prokop Wiceprezes Zarządu
Piotr Reichert Wiceprezes Zarządu	Zbigniew Rymarczyk Wiceprezes Zarządu	Konrad Tarański Wiceprezes Zarządu
Marcin Warwas Wiceprezes Zarządu		

Oświadczenie Zarządu w sprawie rzetelności sporządzenia sprawozdań finansowych

Zarząd Comarch S.A. oświadcza, że wedle naszej najlepszej wiedzy, roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2012 i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz że odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową grupy kapitałowej emitenta oraz jej wynik finansowy, oraz że sprawozdanie z działalności grupy kapitałowej emitenta zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji grupy kapitałowej emitenta, w tym opis podstawowych zagrożeń i ryzyka.

Kraków, 30 kwietnia 2013 roku

Janusz Filipiak Prezes Zarządu	Piotr Piątosza Wiceprezes Zarządu	Paweł Prokop Wiceprezes Zarządu
Piotr Reichert Wiceprezes Zarządu	Zbigniew Rymarczyk Wiceprezes Zarządu	Konrad Tarański Wiceprezes Zarządu
Marcin Warwas Wiceprezes Zarządu		